"ဗုဒ္ဓသာသနံ စိရံ တိဋ္ဌတု"

အစိုးရဓမ္မာစရိယတန်း

ပါရာဇိကဏ်

မေးခွန်း+အဖြေ

(၁၃၇၃-မှ ၁၃၈၄-အထိ)

အရှင်ပညာဝံသာလင်္ကာရ (ပျဉ်းမနား)
သာမဏေကျော်ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်

(စုစည်း ဓမ္မဒါနပြုသည်။)

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

ဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာချတန်းရှိုရှိုး ။ ။ ပါရာဇိကကဏ္ဍပါဠိ အဋ္ဌကထာ(ပဌမနေ့)

၁၃၇၃-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း(၁၁)ရက် (၂-၄-၂၀၁၂) တနင်္လာနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။ လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန်အချက်။ ။စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

* * * * * * * * * * * *

စာချတန်းရှီးရှီး

၁။ (မေး) ဧဝမေဝ ခေါ အဟံ ဗြာဟ္မဏ အဝိဇ္ဇာဂတာယ ပဇာယ အဏ္ဍဘူတာယ ပရိယောနဒ္ဓါယ အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတွာ ဧကောဝ လောကေ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ-ကို ဗြာဟ္မဏ-၌ နာမတ္ထ ထင်စေလျက် အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) ဧဝမေဝ= ဤအတူသာလျှင်။ (ဗြာဟ္မဏ= ဥဒယပုဏ္ဏား။ **နာမတ္ထ ၃-မှတ်။**) အဝိဇ္ဇာဂတာယ= အဝိဇ္ဇာ၌ဖြစ်သော။ အဏ္ဍဘူတာယ=အဝိဇ္ဇာဟူသောအဥ၌ဖြစ်သော။ ပရိယောနဒ္ဓါယ= အဝိဇ္ဇာဟူသော ဥခွံဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်မှ မြေးယှက်အပ်သော။ ပဇာယ= သတ္တဝါအပေါင်း၌။ (ဝါ) တွင်။ အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသံ= အဝိဇ္ဇာဟူ သောဥခွံကို။ ပဒါလေတွာ=ဖောက်ခွဲ၍။ ဧကောဝ= အဖော်မပါ ငါတစ်ယောက်တည်းသာလျှင်။ လောကေ=လောက၌။ အနုတ္တရံ= အတုမရှိမြတ်သော။ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ= အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်, သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ= ထိုးထွင်း၍သိတော်မူပြီ။ (ဝိ၊၁။၄။ ဘုရားကြီးနိသျ။၂၄) ***ကြွင်း ၇-မှတ်။***

၂။ (မေး) အထ ခေါ အာယသ္မတော သုဒိန္နဿ မာတာ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ဟရိတေန ဂေါမယေန ပထဝိံ ဩပုဉ္ဇာပေတွာ ဒွေ ပုဉ္ဇေ ကာရာပေသိ-ကို ဒွေ-၌ သင်္ချေယျတ္ထ ထင်ရှားစေလျက် အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) အထ ခေါ= ထိုအခါ၌။ အာယသ္မတော သုဒိန္နဿ= အရှင်သုဒိန်၏။ မာတာ=အမိသည်။ တဿာ ရတ္တိယာ= ထိုညဉ့်၏။ အစ္စယေန=လွန်သဖြင့်။ ဟရိတေန=စိမ်းစိုသော။ ဂေါမယေန= နွားချေးဖြင့်။ ပထဝိံ= မြေကို။ ဩပုဉ္ဇာပေတွာ= လိမ်းကျံစေ၍။ ဒွေ= ရွှေပုံ,ငွေပုံအားဖြင့် နှစ်ခုကုန်သော။ ပုဉ္ဇေ= အပုံတို့ကို။ ကာရာပေသိ= ပြုစေ၏။(ဝိ၊၁။၁၈။ ဘုရားကြီးနိသျ။၆၄)

ဒွေသင်္ချေယျတ္ထ ၄-မှတ်၊ ကြွင်း ၆-မှတ်။

၃။ (မေး) **ဗန္ဓေယျံ ဝါ**တိ ရဇ္ဇုဗန္ဓနေန ဝါ အန္ဒုဗန္ဓနေန ဝါ သင်္ခလိကဗန္ဓနေန ဝါ ဃရဗန္ဓနေန ဝါ နဂရဗန္ဓနေန ဝါ ဂါမဗန္ဓနေန ဝါ နိဂမဗန္ဓနေန ဝါ ဗန္ဓေယျုံ။ ပုရိသဂုတ္တိံ ဝါ ကရေယျုံ-ကို ကရေယျုံ-၏ ကတ္တားပုဒ် ထည့်စွက်၍ အနက်ပေးပါ။

(ဖြေ) **ဗန္ဓေယျံ ဝါ**တိ= ဗန္ဓေယျံဝါဟူသည်ကား။ ရဇ္ဇုဗန္ဓနေန ဝါ=ကြိုးအနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်လည်းကောင်း။ အန္ဒုဗန္ဓနေန ဝါ=ထိတ်အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်လည်းကောင်း။ သင်္ခလိကဗန္ဓနေန ဝါ= သံခြေချင်း အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့် လည်းကောင်း။ ဂါမဗန္ဓနေန ဝါ=ရွာအနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်လည်းကောင်း။ နိဂမဗန္ဓနေန

ဝါ= နိဂုံး အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့် လည်းကောင်း။ ဗန္ဓေယျုံ= နှောင်ဖွဲ့ကုန်ရာ၏။ ပုရိသဂုတ္တိ ဝါ= ယောက်ျားဖြင့် လုံခြုံစေခြင်းကိုလည်း။ (ရာဇာနော= မင်းတို့သည်)(**တတ္တွားပုဒ်**)။ ကရေယျုံ= ပြုကုန်ရာ၏။(ဝိ၊၁။၅၇။ ဘုရားကြီးနိသျ။၁၃၂) ***ကတ္တွား ၄-မှတ်၊ ကြွင်း ၆-မှတ်။***

၄။ **(မေး)** ပဉ္စမံ ဘိက္ခဝေ ရာဇာ လိစ္ဆဝိဟိ ပဘဂ္ဂေါ၊ အထ ရာဇာ ပစ္ဆာ သေနံ သက်မိုတ္တာ လိစ္ဆဝယော ပရာဇေသိ-ကို ရာဇာ-၌ နာမတ္တ၊ လိစ္ဆဝိဟိ-၌ သဒ္ဒတ္တ ထင်စေလျက် အနက်ပေးပါ။

(ဖြေ) ဘိက္ခဝေ= ရဟန်းတို့။ ပဉ္စမံ= ရှေးဦးစွာ။ ရာဇာ= ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည်(**နာမတ္တ**)။ လိစ္ဆဝိဟိ= တွန့်လိပ်သော အရေရှိကုန်သောမင်းတို့ကြောင့်(**သဒ္ဒတ္တ**)။ ပဘဂ္ဂေါ= စစ်ပျက်၏။ အထ= ထိုအခါ၌။ ရာဇာ= ဗိမ္ဗိသာရမင်း သည်။ ပစ္ဆာ= နောက်မှ။ သေနံ= စစ်သည်ကို။ သက်မိုတ္တာ= ဆွဲငင်ရုံးစု၍။ လိစ္ဆဝယော= လိစ္ဆဝိမင်းတို့ကို။ ပရာဇေသိ= ရှုံးစေပြီ။(ဝိ၊၁။၁၄၉။ ဘုရားကြီးနိသျ။၂၂)

နာမတ္တ ၂-မှတ်၊သဒ္ဒတ္တ ၃-မှတ်၊ကြွင်း၅-မှတ်။

၅။ **(မေး)** ထေရော "သော ဝတာယံ ဗြာဟ္မဏော"တိ သဥ္ဇာနိတွာ "ကိမတ္ထံ အာဂတောသီ"တိ အာဟ။ "ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏှတ္တာယ ဘန္တေ"တိ-ကို သဗ္ဗနာမ်အစွဲ မလွဲစေဘဲ နောက်ဝါကျ၌ ကတ္တား, ကြိယာထည့်စွက်၍ အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) ထေရော= စဏ္ဍဝဇ္ဇိထေရ်သည်။ "ဝတ= စင်စစ်။ ဝါ-ဧကန္တ။ သော(ဗြာဟ္မာ)= ထိုတိဿဗြဟ္မာကြီး သည်။ အယံ ဗြာဟ္မဏော= ဤပုဏ္ဏားကလေးပင်တည်း။ (ဝါ) ဤပုဏ္ဏားမျိုးဖြစ်သော သာမဏေ ပင်တည်း"။ (တစ်နည်း) "အယံ ဗြာဟ္မဏော= ဤပုဏ္ဏားကလေးသည်။ (ဝါ) ဤပုဏ္ဏားမျိုး ဖြစ်သောသာမဏေသည်၊ သော(ဗြာဟ္မာ)= ထိုတိဿဗြဟ္မာကြီးပင်တည်း"။ ဣတိ= ဤသို့။ သဥ္ဇာနိတွာ= ကောင်းစွာသိ၍။ "ကိမတ္ထံ= အဘယ်အကျိုးငှါ။ အာဂတော=လာသည်။ အသိ= ဖြစ်သနည်း"။ ဣတိ= ဤသို့။ အာဟ= မေးပြီ။"ဘန္တေ= အရှင်ဘုရား။ အဟံ= တပည့်တော် သည်(**တတ္တွား**)။ ဗုဒ္ဓဝစနံ= မြတ်စွာဘုရား၏စကားတော်ကို။ ဥဂ္ဂဏှတ္တာယ= သင်ယူအံ့သောငှါ။ (ဝါ) သင်ယူခြင်းအကျိုးငှါ၊ အာဂတော= လာသည်။ အမှိ= ဖြစ်ပါ၏ (**ကြိယာ**)။" ဣတိ= ဤသို့။ အာဟ= လျှောက်ပြီ။(ဝိ၊၄၊၁။၃၂။ မအူသျ၊၁။၂၆၄။ ဘာဋီ၊၁။၂၁၅)

သောအစွဲ ၃-မှတ်၊ တတ္တွား ၂-မှတ်၊ ကြိယာ ၂-မှတ်၊ ကြွင်း ၃-မှတ်။

မှတ်ချက်။ ။"သော(ဗြဟ္မာ) အယံ ဗြာဟ္မဏော"ဟု စွဲပေးမှ အမှတ်ပေးရန်။

"သော(ဗြဟ္မာ) အယံ သာမဏေရော"ဟု ပေးက ဆဌမူအဌကထာပါဌ်မဟုတ်၍ လုံးဝ အမှတ်မပေးရပါ။

၆။ **(မေး)** တတော ယေသံ သိယာ "မာရော မဟာနုဘာဝေါ ဆကာမာဝစရိဿရော ဝသဝတ္တီ၊ ကိံ သောပိ ဧတေန သဒ္ဓိံ ကတော"တိ၊ တေသံ ဝိမတိံ ဝိဓမန္တော "သမာရက"န္တိ အဇ္ဈဂ္ဂတော-ကို လိုက်,လှမ်း,ထည့်သင့်သော ပုဒ်များ လိုက်,လှမ်း,ထည့်လျက် အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) တတော ဥဂ္ဂမနတော= ထိုသို့တက်ခြင်းမှ။ (ပရံ= နောက်၌)။ ယေသံ= အကြင်သူတို့အား။(ဝါ)တို့၏။ **ဝိမတိ**= ယုံမှားခြင်းသည်။ (**လှမ်းပါဌ်**)။ သိယာ= ဖြစ်ရာ၏။

ကိံ= အဘယ်သို့။ ဝိမတိ= ယုံမှားခြင်းသည်။ သိယာ= ဖြစ်ရာသနည်း။

"မာရော= မာရ်နတ်သည်။ မဟာနုဘာဝေါ= ကြီးသောအစွမ်း(အာနုဘော်)ရှိ၏။ ဆကာမာဝ စရိဿရော= ခြောက်ထပ်ကုန်သော ကာမာဝစရနတ်ပြည်တို့ကို အစိုးရ၏။ ဝသဝတ္တီ=

မိမိ၏အလိုသို့ လိုက်စေတတ်၏။ သောပိ(မာရော)= ထိုမာရ်နတ်ကိုလည်း။ ဧတေန(ဘဂဝတာ)= ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ သစ္စိကတော ကိံ= မျက်မှောက်ပြုတော်မူအပ်လေသလော”။ ဣတိ= ဤသို့။ ဝိမတိ= ယုံမှားခြင်းသည်။ သိယာ= ဖြစ်ရာသတည်း။

တေသံ= ထိုသူတို့၏။ ဝိမတိံ= ယုံမှားခြင်းကို။ ဝိမမန္တော= ပယ်ဖျောက်လျက်။ (ဝါ) ပယ်ဖျောက်တတ်သော။ **(ကိတ္တိသဒ္ဒေါ**= နတ်လူတို့၏ချီးမွမ်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော အသံသည်(ထည့်ပါဠ်)။ ဝါ- ကျော်စောသံသည်။ **တဿ ဘဂဝတော**= ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ (လိုက်ပါဠ်)။ အဘိ(ဝိသယေ)= အရာ၌။ “သမာရက”န္တိ= သမာရကံဟူ၍။ ဥဂ္ဂတော= တက်ပြီ။ (ဝိ၊ဋ္ဌ။၁။၉၈။ မအူသျှ၊၂။၁၆၅။ ဘာဋီ၊၁။၄၇၀)

ဝိမတိ ၂-မှတ်၊ကိတ္တိသဒ္ဒေါ ၂-မှတ်၊တဿ ဘဂဝတော ၂-မှတ်၊ကြွင်း၄-မှတ်။

မှတ်ချက်။ ။ အာကာရအတွင်းသွင်းလျှင်လည်း အမှတ်ပေးရန်။ (ဘာသာဋီကာအလို) “ဝိမမန္တော= ပယ်ဖျောက်လျက်။ တဿ ဘဂဝတော=၏။ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ= သည်။ သမာရကန္တိ= ဟူ၍။ အဗ္ဘုဂ္ဂတော= လွှမ်းမိုး၍တက်ပြီ”ဟု အဘိနှင့်ဥဂ္ဂတော မခွဲဘဲ အနက်ပေးလျှင်လည်း အမှတ်ပေးရန်။

၇။ **(မေး)** သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ ဟိ သတိသံဝရဝိနယော စ, ပဟာနဝိနယော စ, သမထဝိနယော စ, ပညတ္တိဝိနယော စာတိ စတုဗ္ဗိဓောပိ ဝိနယော အနုဂ္ဂဟိတော ဟောတိ ဥပတ္ထမ္ဘိတော သူပတ္ထမ္ဘိတော-ကို သမထ,ပညတ္တိ-တို့၏ အဘိဓေယျတ္ထဖော်ကာ အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) ဟိ-သစ္စံ= မှန်၏။ (တစ်နည်း) ဟိ-ယသ္မာ=အကြင်ကြောင့်။ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ= သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်ခြင်းသည်။ သတိ= ဖြစ်လတ်သော်။ သံဝရဝိနယော စ= စောင့်ရှောက်တတ်,ဆုံးမတတ်သော သံဝရ ဝိနည်းလည်းကောင်း။ ပဟာနဝိနယော စ= ပယ်ခြင်း, ဆုံးမခြင်းဟူသော ပဟာနဝိနည်း လည်းကောင်း။ သမထဝိနယော စ= ငြိမ်းစေတတ်, ဆုံးမတတ်သော **အဓိကရဏသမထ ခုနစ်ပါးဟူသော** သမထဝိနည်းလည်းကောင်း။ ပညတ္တိဝိနယော စ= သိစေအပ်ကြောင်း, ဆုံးမ ကြောင်းဖြစ်သော **သိက္ခာပုဒ်ဟူသော** ပညတ္တိဝိနည်း လည်းကောင်း။ ဣတိ=ဣမိနာ ပဘေဒေန= ဤအပြားအားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓောပိ= လေးပါးအပြား ရှိသည် လည်းဖြစ်သော။ ဝိနယော=ဝိနည်းသည်။ အနုဂ္ဂဟိတော= ချီးမြှောက်အပ်သည်။ ဥပတ္ထမ္ဘိတော= ထောက်ပံ့အပ်သည်။ သူပတ္ထမ္ဘိတော= ကောင်းစွာထောက်ပံ့အပ်သည်။ ဟောတိ= ဖြစ်၏။ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁။၁၉၁။ မအူသျှ၊၃။၉၇)

သမထသရုပ် ၂-မှတ်၊ ပညတ္တိသရုပ် ၂-မှတ်၊ ကြွင်း ၆-မှတ်။

၈။ **(မေး)** တသ္မာ သုဏန္တေနပိ ကထေန္တေနပိ ဗီဇကေန မုခំ အပိဓာယ ဒန္တဝိဒံသကံ ဟသမာနေန န နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေနာပိ ဤဒိသံ ကထိတ”န္တိ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ဂဗ္ဘိတေန ဟိရောတ္တပ္ပသမင်္ဂိနာ သတ္ထုပဋိဘာဂေန ဟုတွာ ကထေတဗ္ဗံ-ကို ဂဗ္ဘိတေန-၌ အဓိပ္ပါယတ္ထထင်စေလျက် အနက် ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) တသ္မာ= ထိုသို့မသိနိုင်သောကြောင့်။ သုဏန္တေန= နာယူသော။ ဘိက္ခုနာပိ= ရဟန်းသည်လည်း ကောင်း။ ကထေန္တေန= ပြောဟောသော။ ဘိက္ခုနာပိ= ရဟန်းသည်လည်း ကောင်း။ ဗီဇကေန= ယပ်ငယ်ဖြင့်။ မုခံ= မျက်နှာကို။ အပိဓာယ=မပိတ်မူ၍။ (ဝါ-ပိတ်၍)။ ဒန္တဝိဒံသကံ= သွားတို့ကိုပြ၍။

ဟသမာနေနေ= ရယ်ရွှင်သည်။ (ဟုတွာ=ဖြစ်၍)။ န နိသီဒိတဗ္ဗံ= မနေထိုင်ရာ။ "သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေနာပိ= မြတ်စွာဘုရားသော်မှလည်း။ (ဝါ)သည်သော်လည်း။ ဤဒိသံ= ဤကဲ့သို့ရှုအပ်သော သဘော ရှိသောစကားကို။ ကထိတံ= ဟောတော်မူအပ် တုံသေး၏"။ ဣတိ= ဤသို့။ ပစ္စဝေက္ခိတွာ= ဆင်ခြင်၍။ ဂဗ္ဘိတေန= တွန့်ဆုတ်ခြင်းသို့ မရောက်သည်။(ဝါ) ဖြစ်သောအားတက်ခြင်းရှိသည်။ ဟိရောတ္တပ္ပသမ္ပန္နေန= ရှက်ခြင်း, လန့်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်။ သတ္ထုပဋိဘာဂေန= မြတ်စွာဘုရားနှင့် တူသည်။ ဟုတွာ=ဖြစ်၍။ ကထေတဗ္ဗံ= ဟောပြောရာ၏။ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁။ ၂၂၃။ ဘာဋီ၊၂။၄၁၂။ မအူသျ၊၃။ ၂၀၅။ သာရတ္ထ၊၂။၈၄။) ***ဂဗ္ဘိတေန ၃-မှတ်၊ တြွင်း ၇-မှတ်။***

၉။ **(မေး)** အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿာတိ န ကေဝလံ တဿေဝ၊ သဉ္စိစ္စ တဿ အတ္ထသာဓနေ ပဝတ္တာနံ ကူဋဝိနိစ္ဆယိကာနမ္ပိ ကူဋသက္ခီနမ္ပိ သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကံ-ကို သဗ္ဗနာမ်အစွဲ မလွဲစေမူ၍ အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿာတိ= အာပတ္တိပါရာဇိကဿဟူသည်ကား။ ကေဝလံ= သက်သက်။ တဿေဝ= ထိုတရားစွဲသောရဟန်း၏သာလျှင်။ ပါရာဇိကံ= ပါရာဇိကအာပတ်သည်။ န ဟောတိ= ဖြစ်သည် မဟုတ်သေး။ သဉ္စိစ္စ= အရှင်ကိုရှုံးစေလိုသော စေတနာရှိသည်ဖြစ်၍။ (ဝါ) စေတနာနှင့်တကွလုံ့လပြု၍။ တဿ=ထိုတရားစွဲသောရဟန်း၏။ အတ္ထသာဓနေ= အကျိုးကို ပြီးစေခြင်း၌။ ပဝတ္တာနံ= ဖြစ်ကုန်သော။ ကူဋဝိနိစ္ဆယိကာနံ=စဉ်းလဲကုန်သော အဆုံးအဖြတ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော။ ဘိက္ခူနမ္ပိ= ရဟန်းတို့ အားလည်းကောင်း။ (ဝါ) ကူဋဝိနိစ္ဆယိကာနမ္ပိ= ကောက်ကျစ်သောတရားသူကြီး ဝိနည်းမိုရ်တို့၏ လည်းကောင်း။) ကူဋသက္ခီနံ= စဉ်းလဲသော သက်သေဖြစ်ကုန်သော။ ဘိက္ခူနမ္ပိ=ရဟန်းတို့အား လည်းကောင်း။ (ဝါ) ကူဋသက္ခီနမ္ပိ= ကောက်ကျစ်သောသက်သေရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း။) သဗ္ဗေသံ= ခပ်သိမ်းကုန်သော ရဟန်းတို့အား။ (ဝါ) တို့၏။ ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိကအာပတ်သည်။ ဟောတိ= ဖြစ်၏။ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁။ ၂၉၅။ မအူသျ၊၃။၄၃၂။ ဘာဋီ၊၃။၁၆) ***သဗ္ဗနာမ်အစွဲ ၃-မှတ်၊ တြွင်း ၇-မှတ်။***

၁၀။ **(မေး)** မနုဿေသု ပန ကေစိ ဟတ္ထိအဟိအာဒယော ဝိယ ကာလဒ္ဓါနဝသေန ဒီဃံ အဿသန္တိ စ ပဿသန္တိ စ-ကို ပမာ,ပမေ အစဉ်ကျစေလျက် အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) ဟတ္ထိအဟိအာဒယော= ဆင်,မြွေအစရှိသောသတ္တဝါတို့သည်။ ကာလဒ္ဓါနဝသေန= အခါ,အခွန့်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဒီဃံ=ရှည်စွာ။ အဿသန္တိ ဝိယ စ= ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေ ကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ပဿ သန္တိ ဝိယ စ= ဝင်သက်ကိုဖြစ်စေကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ (ဥပမာနဝါကျ)။ ***၅-မှတ်။***

မနုဿေသု ပန= လူတို့တွင်ကား။ ကေစိ= အချို့ကုန်သော။ မနုဿာ= လူတို့သည်။ ကာလဒ္ဓါန-ဝသေန=အခါ,အခွန့်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ဒီဃံ=ရှည်စွာ။ အဿသန္တိ စ=ထွက်သက်ကိုလည်း ဖြစ်စေကြကုန်၏။ ပဿသန္တိ စ=ဝင်သက်ကိုလည်း ဖြစ်စေကြကုန်၏။(ဥပမေယျဝါကျ)။ ***၅-မှတ်။***

မှတ်ချက်။ ။ ပန= အဖို့တပါးကား-ဟု ရှေ့ဆုံးမှထား၍ပေးလည်း အမှတ်ပေးရန်။
(ဝိ၊ဋ္ဌ။ ၂။၁၄။ မအူ-သျ၊၄။၄၁။ ဘာ-ဋီ၊၃။ ၂၀၄)

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
ဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ
စာချတန်းရှိုးရှိုး ။ ။ ပါရာဇိကကဏ္ဍပါဠိ အဋ္ဌကထာ(ပဌမနေ့)
၁၃၇၄-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော်(၃)ရက် (၂၉-၃-၂၀၁၃) သောကြာနေ့

စာချတန်းရိုးရိုး

၁။ **(မေး)** အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ "အာစိက္ခ ခေါ ပနေတံ အာနန္ဒ တထာဂတာနံ ယေဟိ နိမန္တိတာ ဝဿံ ဝသန္တိ န တေ အနပလောကေတွာ ဇနပဒစာရိကံ ပက္ကမန္တိ အာယာမာနန္ဒ ဝေရဉ္စံ ဗြာဟ္မဏံ အပလောကေဿာမာ"တိ-ကို တော်-၏အနိယမနှင့် ပက္ကမန္တိ-၏ကတ္တား ထည့်စွက်၍ အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) အထ ခေါ- ထိုသို့ဝါမှထသောအခါ၌။ ဘဂဝါ- မြတ်စွာဘုရားသည်။ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ- အရှင်အာနန္ဒာကို။ အာနန္ဒ- အာနန္ဒာ။ ယေဟိ- အကြင်ဒါယကာတို့သည်။ နိမန္တိတာ- ပင့်ဖိတ်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝဿံ- မိုးလပတ်လုံး။ ဝသန္တိ- နေကုန်၏။ တေ- ထိုဒါယကာတို့ကို။ အနပလောကေတွာ- မပန်ကြားကုန်ဘဲ။ **တထာဂတာ-** ငါဘုရားတို့သည်(**ကတ္တား**)။ ဇနပဒစာရိကံ- ဇနပုဒ်၌လှည့်လည်သွားလာခြင်းကို။ **ယံ** န ပက္ကမန္တိ- အကြင်ဖဲကြွတော်မမူကုန်(**တော်၏အနိယတ်**)။
ကတ္တား ၂-မှတ်၊ အနိယတ် ၂-မှတ်၊ ကျန် ၂-မှတ်။

တော်အပက္ကမနံ- ဤသို့မပန်ကြားဘဲဖဲကြွတော်မမူခြင်းသည်။ တထာဂတာနံ- ငါဘုရားတို့၏။ အာစိက္ခ ခေါ ပန- အလေ့အကျက်တော်သာတည်း။ **၂-မှတ်။**

အာနန္ဒ- အာနန္ဒာ။ အာယာမ- လာသွားကြကုန်စို့။ ဝေရဉ္စံ- ဝေရဉ္စအမည်ရှိသော။ ဗြာဟ္မဏံ- ပုဏ္ဏားကို။ အပလောကေဿာမ- ပန်ကြားကုန်အံ့။ ဣတိ- ဤသို့။ အာမန္တေသိ- အမိန့်ရှိ သိစေတော်မူပြီ။ (ဤကား တော်-၏အနိယမနှင့် ပက္ကမန္တိ-၏ ကတ္တားထည့်စွက်၍ အနက်ပေးပုံ တည်း။)(ဝိ၊၁။၁၁။ ဘုရားကြီးနိသျ။၄၅။ ကူနိသျ။၉၅။ ဘာဋီ။၆၃၄) **၂-မှတ်။**

၂။ **(မေး)** တေန သမယေန တံ ဘဏ္ဍံ အဝဟရတိ၊ အာပတ္တိ ဥဘိန္နံ ပါရာဇိကဿ။ တံ သင်္ကေတံ ပုရေ ဝါ ပစ္ဆာ ဝါ တံ ဘဏ္ဍံ အဝဟရတိ၊ မူလဋ္ဌဿ အနာပတ္တိ။ အဝဟာရကဿ အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ-ကို တံ သင်္ကေတံ-၌ ဝိဘတျတ္ထနှစ်မျိုးကြံပြီးလျှင် ဥဘသဉ္ဇာ၏ သဒ္ဒေယျကို ဖော်၍ အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) တေန သင်္ကေတေန- ထိုကာလအချိန်းအချက်ဖြင့်။ တံ ဘဏ္ဍံ- ထိုဘဏ္ဍာကို။ အဝဟရတိ- ခိုးဆောင်အံ့။ **ဥဘိန္နံ-** အချိန်းအချက်ပြုသောရဟန်း, ခိုးသောရဟန်းအားဖြင့်နှစ်ဦးကုန်သော (ဥဘသဉ္ဇာ ၏သဒ္ဒေယျ)။ ဘိက္ခူနံ- ရဟန်းတို့အား။ ပါရာဇိကဿ- ပါရာဇိကအာပတ်သို့။ အာပတ္တိ- ရောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ **ဥဘသရုပ် ၂-မှတ်၊ ကျန်၁-မှတ်။**

တံ သင်္ကေတံ- ထိုအချိန်းအချက်မှ (နိဿက္ကတ္ထ)။ (တစ်နည်း) တံ သင်္ကေတံ- ထိုအချိန်း အချက်၏(သာမျတ္ထ)။ ပုရေ ဝါ- ရှေး၌သော်လည်းကောင်း။ ပစ္ဆာ ဝါ- နောက်၌သော် လည်း ကောင်း။ တံ ဘဏ္ဍံ- ထိုဘဏ္ဍာကို။ အဝဟရတိ- ခိုးဆောင်အံ့။
ဝိဘတျတ္ထ ၂-မှတ်စီ ၄-မှတ်၊ ကျန် ၁-မှတ်။

မူလဌသ= အရင်း၌တည်သောရဟန်းအား။ အနာပတ္တိ= အာပတ်မသင့်။ အဝဟာရကသ= ခိုးတတ်သောရဟန်းအား။ ပါရာဇိကဿ= ပါရာဇိကအာပတ်သို့။ အာပတ္တိ= ရောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ= ဖြစ်၏။(ဤကား တံ သင်္ကေတံ-၌ ဝိဘတ်ချွတ္တနှစ်မျိုးနှင့် ဥဘသဒ္ဒါ၏ သချေ်ယျကိုဖော်၍ အနက်ပေးပုံတည်း) (ဝိ၊၁။၆၅။ ဘုရားကြီး။၁၃၇။ ကူနီ။၂၁၂။ ဘာဒ်ဒီ။၆၁၅) **၂-မှတ်။**

၃။ **(မေး)** အဒိဌသ ဟောတိ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပဇ္ဇန္တော၊ တဋ္ဌေ စောဒေတိ “ဒိဋ္ဌော မယာ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နောသိ အဿမဏောသိ အသကျပုတ္တိယောသိ၊ နတ္ထိ တယာ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထော ဝါ ပဝါရဏာ ဝါ သံဃကမ္မံ ဝါ”တိ၊ အာပတ္တိ ဝါစာယ ဝါစာယ သံဃာဒိသေသဿ-ကို ပါဌာနုသာရီနည်းဖြင့် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ပါရာဇိတံ ဓမ္မံ= ပါရာဇိကအာပတ်သို့။ အဇ္ဈာပဇ္ဇန္တော= ရောက်သောစုဒိတကကို။ အဿ= ထိုစောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဒိဋ္ဌော= မမြင်အပ်သည်။ ဟောတိ= ဖြစ်၏။ **၂-မှတ်။**

တံ ပုဂ္ဂလံ= ထိုစုဒိတကပုဂ္ဂိုလ်ကို။ မယာ= ငါသည်။ ဒိဋ္ဌော= မြင်အပ်ပြီ။ တွံ= သင်သည်။ ပါရာ-ဇိကံ ဓမ္မံ= ပါရာဇိကအာပတ်သို့။ အဇ္ဈာပန္နော= ရောက်သည်။ အသိ=ဖြစ်၏။ အဿမဏော= ရဟန်းမဟုတ်သည်။ အသိ= ဖြစ်၏။ အသကျပုတ္တိယော= သာကီဝင်မင်းသား ဘုရားသားတော် မဟုတ်သည်။ အသိ=ဖြစ်၏။ **၃-မှတ်။**

တယာ= သင်နှင့်။ သဒ္ဓိံ= အတူတကွ။ ဥပေါသထော ဝါ= ဥပုသ်သည်လည်းကောင်း။ ပဝါရဏာ ဝါ= ပဝါရဏာသည်လည်းကောင်း။ သံဃကမ္မံ ဝါ= သံဃကံသည်လည်းကောင်း။ နတ္ထိ=မရှိ။ ဣတိ=ဤသို့။ စေ စောဒေတိ= အကယ်၍စောဒနာအံ့။ **၃-မှတ်။**

ဝါစာယ ဝါစာယ= စကားခွန်းတိုင်း စကားခွန်းတိုင်း။ သံဃာဒိသေသဿ= သံဃာဒိသိသ် အာပတ်သို့။ အာပတ္တိ= ရောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ= ဖြစ်၏။(ဤကား ပါဌာနုသာရီနည်းဖြင့် အနက်ပေးပုံတည်း။) (ဝိ၊၁။၂၅၀။ ဘုရားကြီး။၂၈၇။-၈။ ကူနီ။၅၀၅) **၂-မှတ်။**

၄။ **(မေး)** နာနာကုလဿ နိဝေသနံ ဟောတိ ပရိက္ခိတ္တဉ္စ၊ နာနာဂဗ္ဘာ နာနာဩဝရကာ။ ယသ္မိံ ဂဗ္ဘေ စီဝရံ နိက္ခိတ္တံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ဂဗ္ဘေ ဝတ္ထဗ္ဗံ ဒွါရမူလေ ဝါ၊ ဟတ္ထပါသာ ဝါ န ဝိဇဟိတဗ္ဗံ-ကို ဝိဇဟိတဗ္ဗံ-၏ ကံထည့်၍ အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) နာနာကုလဿ= အထူးထူးသောအမျိုး၏။ နိဝေသနံ= နေအိမ်သည်။ ဟောတိ= ဖြစ်အံ့။ ပရိက္ခိတ္တဉ္စ= တံတိုင်းစသည်ဖြင့်ကာရံအပ်သည်လည်း။ ဟောတိ= ဖြစ်အံ့။ **၂-မှတ်။**

(တသ္မိံ နိဝေသနေ= ထိုနေအိမ်၌)။ နာနာဂဗ္ဘာ= အထူးထူးသောတိုက်ခန်းကြီးတို့သည်။ နာနာ-ဩဝရကာ= အထူးထူးသောတိုက်ခန်းငယ်တို့သည်။ သန္တိ= ရှိကုန်အံ့။ **၂-မှတ်။**

(တေသု ဂဗ္ဘေသု= ထိုတိုက်ခန်းကြီး,တိုက်ခန်းငယ်တို့တွင်)။ ယသ္မိံ ဂဗ္ဘေ= အကြင်တိုက်ခန်း၌။ စီဝရံ= သင်္ကန်းကို။ နိက္ခိတ္တံ= ထားအပ်သည်။ ဟောတိ= ဖြစ်အံ့။ တသ္မိံ ဂဗ္ဘေ= ထိုတိုက်ခန်း၌။ ဝတ္ထဗ္ဗံ= နေရာ၏။ ဒွါရမူလေ ဝါ= တံခါး၏အနီး၌မူလည်း။ ဝတ္ထဗ္ဗံ= နေရာ၏။ **၃-မှတ်။**

မှတ်ချက်။ ။ လက်သည်ကွင်းတွင်းစကားရပ်များမပါသော်လည်း အမှတ်ပြည့်ပေးပါ။

ဝါ= တစ်နည်းကား။ ဟတ္ထပါသာ= ထက်ဝန်းကျင်နှစ်တောင်ထွာဟတ္ထပါသ်မှ။ [ဂဗ္ဘံ= တိုက်ခန်းကို (ဘုရားကြီး)။ (တစ်နည်း) စီဝရံ= သင်္ကန်းကို(ကူနီ)။ (ကံပုဒ်)]န ဝိဇဟိတဗ္ဗံ= မစွန့်အပ်။ (ဤကား ဝိဇဟိတဗ္ဗံ-၏ ကံထည့်၍ အနက်ပေးပုံတည်း)(ဝိ၊၁။၃၀၀။ ဘုရားကြီး။၃၃၀။ ကူနီ။ ၅၉၅။ ဘာဒ်ဒီ။၄၉၆။) **ကံပုဒ် ၂-မှတ်၊ ကျန် ၁-မှတ်။**

၅။ **(မေး)** တေသံ တေဒဟောသိ "သစေ ရာဇာ အတ္တနော အဓိကာရံ အနဝသေသံ ပသေယျ၊ အတိဝိယ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပသီဒေယျာ"တိ၊ တတော လောကဝိဝရဏံ နာမ ပါဋိဟာရိယံ အကာသိ-ကို အကာသိ-၏ ကတ္တားထည့်စွက်ပြီးလျှင် အာကာရအတွင်းသွင်း၍ အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) **တေသံ** ခီဏာသဝဘိက္ခုနံ-ထိုရဟန္တာရဟန်းတို့အား။ (ဝါ) တို့၏။ "ရာဇာ-အသောကမင်းကြီးသည်။ အတ္တနော-မိမိ၏။ အဓိကာရံ-အလွန်အကဲပြုအပ်သောကောင်းမှုကို။ အနဝသေသံ-အကြွင်းမဲ့။ သစေ ပသေယျ- အကယ်၍မြင်ရငြားအံ့။

ဧဝံ- ဤသို့။ ပဿန္တော- မြင်ရသည်ရှိသော်။ (တစ်နည်း) ဧဝံ သတိ- ဤသို့မြင်ရသည်ရှိသော်။ အတိဝိယ- အလွန်လျှင်။ ဗုဒ္ဓသာသနေ- မြတ်စွာဘုရား၏သာသနာတော်၌။ ပသီဒေယျာ- ကြည်ညိုရာ၏။" ဣတိ- ဤသို့။ ဇာတံ ဧသော ပရိဝိတက္ကော- ဤသို့သောအကြံသည်။ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။

တ-သဗ္ဗနာမ်အစွဲ ၂-မှတ်+အာကာရသွင်း ၄-မှတ်။

တတော- ထိုသို့အကြံဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ [တေ ခီဏာသဝဘိက္ခူ- ထိုရဟန္တာရဟန်းတို့သည်။ **(ကတ္တား)**] လောကဝိဝရဏံ နာမ- လောက၏ပွင့်လင်းကြောင်းမည်သော။ (ဝါ) လောကဝိဝရဏ မည်သော။ ပါဋိဟာရိယံ- တန်ခိုးပြာဋိဟာကို။ အကာသိ-ပြုကုန်ပြီ။ (ဤကား အကာသိ-၏ ကတ္တား ထည့်စွက်ပြီးလျှင် အာကာရအတွင်းသွင်း၍ အနက်ပေးပုံတည်း။) (ပါ၊၄၁၁။၃၇။ သာရတ္ထ၊၁။ ၁၃၃။ မအူနိသျ။၁။၃၀၅။ ဘာဋီ၊၁။၂၃၅)

ကတ္တား ၂-မှတ်၊ ကျန် ၂-မှတ်။

၆။ **(မေး)** တံ သုတွာ တထတ္တာယ ပဋိပန္နေန အဓိဂန္တဗ္ဗာယ အဘိသမ္ဗောဓိယာ ဝါ အာဒိကလျာဏော၊ ပစ္စေက- ဗောဓိယာ မဇ္ဈေကလျာဏော၊ သာဝကဗောဓိယာ ပရိယောသာနကလျာဏော-ကို ရှေ့ဝါကျတို့မှ အာဒိ-ကလျာဏော-စသည်၏ တုလျတ်ပုဒ်အလိုက်ခံ၍ အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဝါ- တစ်နည်းကား။ [**သကလောပိ-** အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ **သာသနဓမ္မော-** မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမကိုပြတတ်သောပရိယတ်တရားတော်သည်။ (တုလျတ်ပုဒ်လိုက်)] **တံ သာသနဓမ္မံ-** ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမကိုပြတတ်သောပရိယတ်တရားတော်ကို။ သုတွာ- ကြားနာရ၍။ တထတ္တာယ- ထိုဟောတော်မူတိုင်း၏အဖြစ်ဟူသောအကျိုးငှါ။ (ဝါ) ထိုဟောတော်မူတိုင်းဖြစ်ဖို့ရာ။ **ပဋိပန္နေန-**ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဓိဂန္တဗ္ဗာယ-ရအပ်လတ္တံ့သော။ အဘိသမ္ဗောဓိယာ- သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဖြင့်။ အာဒိကလျာဏော- အစ၌ ကောင်း၏။ ပစ္စေကဗောဓိယာ- ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ဖြင့်။ မဇ္ဈေကလျာဏော- အလယ်၌ကောင်း၏။ သာဝက ဗောဓိယာ- သာဝကဗောဓိဉာဏ်ဖြင့်။ ပရိယောသာနကလျာဏော- အဆုံး၌ကောင်း၏။ (ဤကား ရှေ့ဝါကျ တို့မှ အာဒိကလျာဏော-စသည်၏ တုလျတ်ပုဒ်အလိုက်ခံ၍ အနက်ပေးပုံတည်း။) (ပါ၊၄၁၁။၉၉။ သာရတ္ထ၊ ၁။၃၂၅။ မအူနိသျ၊၂။၁၅၇။-၈။ ဘာဋီ၊၁။၄၇၉။)

တုလျတ်ပုဒ် ၃-မှတ်၊ တံအစွဲ ၂-မှတ်၊ ကျန် ၅-မှတ်။

၇။ **(မေး)** အနာဂတေ ပန ပစ္ဆိမာ ဇနတာ ဝိဟာရေ နိသိန္နာ အပ္ပကသိရေနေဝ လဘိတွာပိ "ကိံ ဣဒံ ဥတ္တုက္ကုလံ အတိကိလိန္နံ အလောဏံ အတိလောဏံ အနမ္ဗိလံ အစ္စမ္ဗိလံ၊ ကော ဣမိနာ အတ္ထော"တိ အာဒိနာ နယေန သာလိမံသောဒနံ အတိမညိဿတိ-ကို ပါဌာနုသာရီနည်းဖြင့် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ပန- အဖို့တစ်ပါးကိုဆိုဦးအံ့။ အနာဂတေ- နောင်အခါ၌။ ပစ္ဆိမာ- နောက်၌ဖြစ်သော။ ဇနတာ- ရဟန်းအပေါင်းသည်။ ဝိဟာရေ- ကျောင်း၌။ နိသိန္နာ- နေလျက်။ အပ္ပကသိရေနေဝ- မငြိုငြင် မပင်ပန်းသဖြင့်သာလျှင်။ လဘိတွာပိ- ရ၍လည်း။ ကထံ ဘတ္တံ- ဤဆွမ်းသည်။ ကီ- ဘယ့်နှယ် ဟာနည်း။ (ဝါ) အဘယ်သို့ပြုရပါအံ့နည်း။ ဥတ္တဏ္ဍုလံ- အထက်၌ဆန်ရှိ၏။ (ဝါ) မနပ်။ အတိကိလိန္နံ- အလွန်ပျော့၏။ (ဝါ) ပျော့လွန်း၏။

ကထံ ဗျဉ္ဇနံ- ဤဟင်းလျာသည်။ အလောဏံ- ဆားမရှိ။ (ဝါ) ဆားပေါ့၏။ အတိလောဏံ- လွန်သောဆားရှိ၏။ (ဝါ) ဆားငန်၏။ အနမ္ဗိလံ- အချဉ်မရှိ။ (ဝါ) အချဉ်မပါ။ အစ္စမ္ဗိလံ- လွန်သောအချဉ် ရှိ၏။ (ဝါ) အလွန်ချဉ်၏။ ၆-မှတ်။

ကိမိနာ ဘတ္တေန- ဤဆွမ်းဖြင့်။ ကိမိနာ ဗျဉ္ဇနေန- ဤဟင်းလျာဖြင့်။ ကော အတ္ထော- အဘယ် အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ကထံ အာဒိနာ- ဤသို့အစရှိသော။ နယေန- နည်းဖြင့်။ သာလိမံသောဒနံ- သလေး ဆန်ဖြင့်ချက်အပ်သောသားပွဲမ်းထမင်းကို။ (ဝါ) အသားရောပွဲမ်း သလေးဆွမ်းကို။ အတိမညိဿတိ- လွန်၍ မှတ်ထင်လတ္တံ့။ (ဝါ) အယုတ်အားဖြင့်သိအပ်သည်ကိုပြုလတ္တံ့။ (ဤကား ပါဌာနုသာရီနည်းဖြင့် အနက်ပေးပုံတည်း) (ဝိ၊၃၊၁။၁၄၉။ သာရတ္ထ၊၁။၄၃၄။ မအူနိသျ၊၂။၄၄၁။ ဘာဋီ၊၂။၁၁၀။) ၄-မှတ်။

၈။ (မေး) ပဏ္ဍုတ္တိဝဇ္ဇေ အကတေ ဝိတိက္ကမေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ သိထိလံ ကရောန္တီ မောစေန္တီ ဒွါရံ ဒဒမာနာ အပရာပရဉ္စ အနာပတ္တိံ ကုရုမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဂဏ္ဌိဘေဒနပရမ္ပရဘေဒနာဒိသု အနုပညတ္တိယော ဝိယ-ကို ဥပမာ, ဥပမေယျ ပေါ်လွင်စေပြီးလျှင် ဥပမာအတွင်းသွင်း၍ အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဂဏ္ဌိဘေဒနပရမ္ပရဘေဒနာဒိသုံ- ဂဏ္ဌိဘေဒနသိက္ခာပုဒ်, ပရမ္ပရဘေဒနသိက္ခာပုဒ် စသည် တို့၌။ အနုပညတ္တိယော- အနုပညတ်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ- ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော်။ သိထိလမ္ပိ- မူလပညတ်ကို လျော့သည်ကိုလည်း။ ကရောန္တိယော- ပြုကုန်လျက်။ မောစေန္တိယော- အာပတ်သို့ ရောက်ခြင်းမှလွတ်စေကုန်လျက်။ ဒွါရမ္ပိ- အာပတ်သို့မရောက်ခြင်း၏တံခါးကိုလည်း။ ဒဒမာနာ- ပေးကုန်လျက်။ အပရာပရံ- အဆက်ဆက်။ အနာပတ္တိမ္ပိ- အာပတ်သို့ မရောက်ခြင်းကိုလည်း။ ကုရုမာနာ-ပြုကုန်လျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝိယ- ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ (ဥပမာနပက္ခ) ၅-မှတ်။

တထာ- ထို့အတူ။ ပဏ္ဍုတ္တိဝဇ္ဇေ- ပဏ္ဍုတ္တိဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌။ အနုပညတ္တိ- အနုပညတ်သည်။ (ဘိက္ခုပတိ- ရဟန်းတို့သည်။) ဝိတိက္ကမေ- သိက္ခာပုဒ်ကိုလွန်ကျူးခြင်းကို။ အကတေ- မပြုအပ် သေးမီ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ- ဖြစ်သည်ရှိသော်။ (မူလပညတ္တိံ- မူလပညတ်ကို။) သိထိလမ္ပိ- လျော့သည် ကိုလည်း။ ကရောန္တီ- ပြုလျက်။ မောစေန္တီ- အာပတ်သို့ရောက်ခြင်းမှလွတ်စေလျက်။ ဒွါရမ္ပိ- အာပတ်သို့မရောက်ခြင်း၏ တံခါးကိုလည်း။ ဒဒမာနာ-ပေးလျက်။ အပရာပရံ-အဆက်ဆက်။ အနာပတ္တိမ္ပိ-အာပတ်သို့ မရောက်ခြင်း ကိုလည်း။ကုရုမာနာ- ပြုလျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏။ (ဤကား ဥပမာ, ဥပမေယျ ပေါ်လွင်စေပြီးလျှင် ဥပမာအတွင်းသွင်း၍ အနက်ပေးပုံတည်း။) (ဝိ၊၃၊၁။၁၉၃။ သာရတ္ထ၊၂။၄၃။ မအူ၊၃။၁၁၃။ ဘာဋီ၊၂။၃၀၆။) ၅-မှတ်။

၉။ (မေး) **ဥမ္မတ္တကော**တိ ယက္ခုမ္မတ္တကော ဝါ ပိတ္တုမ္မတ္တကော ဝါ ယော ကောစိ ဝိပရီတသညော-ကို ဣတိသဒ္ဒါကို နာမတ္ထကြံ၍ တုလျတ်,လိင်္ဂတ်၊ ပကတိ,ဝိကတိ၊ နိယမာနိယမနည်းအားဖြင့် ...ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ယက္ခုမ္မတ္တကော ဝါ= ဘီလူးဖမ်းစားခြင်းကြောင့်ရူးသွပ်သူမူလည်းဖြစ်သော၊ ပိတ္တုမ္မတ္တကော ဝါ= သည်းခြေပျက်ခြင်းကြောင့်ရူးသွပ်သူမူလည်းဖြစ်သော၊ ယော ကောစိ=အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ဝိပရီတသညော= ဖောက်ပြန်သောသညာရှိသောသူသည်၊ ဥမ္မတ္တကောတိ-ဥမ္မတ္တကောနာမ= ဥမ္မတ္တက မည်၏။ (ဤကား ဣတိသဒ္ဒါကို နာမတ္ထကြံ၍ တုလျတ်, လိင်္ဂတ်နည်းဖြင့် အနက်ပေးပုံတည်း။) ၃-မှတ်။

ယက္ခုမ္မတ္တကော ဝါ= ဘီလူးဖမ်းစားခြင်းကြောင့်ရူးသွပ်သူမူလည်းဖြစ်သော၊ ပိတ္တုမ္မတ္တကော ဝါ= သည်းခြေပျက်ခြင်းကြောင့်ရူးသွပ်သူမူလည်းဖြစ်သော၊ ယော ကောစိ=အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ဝိပရီတသညော=ဖောက်ပြန်သောသညာရှိသောသူသည်၊ ဥမ္မတ္တကောတိ-ဥမ္မတ္တကောနာမ= ဥမ္မတ္တက မည်သည်၊ ဟောတိ= ဖြစ်၏။ (ဤကား ဣတိသဒ္ဒါကို နာမတ္ထကြံ၍ ပကတိဝိကတိနည်းဖြင့် အနက်ပေးပုံတည်း။) ၃-မှတ်။

ယက္ခုမ္မတ္တကော ဝါ= ဘီလူးဖမ်းစားခြင်းကြောင့်ရူးသွပ်သူမူလည်းဖြစ်သော၊ ပိတ္တုမ္မတ္တကော ဝါ= သည်းခြေပျက်ခြင်းကြောင့်ရူးသွပ်သူမူလည်းဖြစ်သော၊ ယော ကောစိ= အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ယော ဝိပရီတသညော= ဖောက်ပြန်သောသညာရှိသောသူသည်၊ အတ္ထိ= ရှိ၏။ သော ဝိပရီတသညော= ထိုဖောက်ပြန်သောသညာရှိသောသူသည်၊ ဥမ္မတ္တကောတိ-ဥမ္မတ္တကောနာမ=ဥမ္မတ္တကမည်သည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ (ဤကား ဣတိသဒ္ဒါကို နာမတ္ထကြံ၍ နိယမာနိယမနည်းအားဖြင့် အနက်ပေးပုံတည်း။)

(ဝိ၊၄၊၁။ ၂၂၀။ မအူနိသျ၊၃။ ၂၀၀။ ဘာဋီ၊၂။၄၀၂) ၄-မှတ်။

၁၀။ (မေး) နော စေ ဟရန္တိ၊ အထ တေသု ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေသု ဟိမဝဿဝါတာတပါဒီဟိ ပူတိဘူတေသု ဝါ စောရေဟိ ဝါ ဟဋေသု အဂ္ဂိနာ ဝါ ဒဍ္ဍေသု သီမသာမိကာ ဘိက္ခူ အနုပဝဇ္ဇာ၊ န လဗ္ဘာ စောဒေတုံ "တုမှေဟိ အမှာကံ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရာ နာသိတာ"တိ ဝါ "တုမှာကံ ဂီဝါ"တိ ဝါ-ကို ပါဌာနုသာရီနည်းဖြင့် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) နော စေ ဟရန္တိ= အကယ်၍မဆောင်ယူကုန်အံ့။ အထ= ထိုသို့မဆောင်ယူကုန်သည်ရှိသော်၊ တေသု ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေသု= ထိုသစ်,ဝါးစသောအဆောက်အဦတို့ကို၊ (ဝါ) တို့သည်။ ဟိမဝဿဝါ-တာတပါဒီဟိ= ဆီးနှင်း,မိုး,လေ,နေပူအစရှိသည်တို့ကြောင့်၊ ပူတိဘူတေသု ဝါ= ပုပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော်လည်းကောင်း။ စောရေဟိ= ခိုးသူတို့သည်၊ ဟဋေသု ဝါ= ဆောင်အပ်ကုန်သော်လည်းကောင်း။ အဂ္ဂိနာ= မီးသည်၊ ဒဍ္ဍေသု ဝါ= လောင်အပ်ကုန်သော်လည်းကောင်း။ သီမသာမိကာ= သိမ်ရှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ= ရဟန်းတို့ကို၊ အနုပဝဇ္ဇာ= မကဲ့ရဲ့ထိုက်ကုန်။ ၆-မှတ်။

"တုမှေဟိ= သင်တို့သည်၊ အမှာကံ= ငါတို့၏၊ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရာ= သစ်ဝါးစသော အဆောက်အဦတို့ကို၊ နာသိတာ= ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်ပြီ"။ ဣတိ ဝါ= ဤသို့သော်လည်းကောင်း။ "တုမှာကံ= သင်တို့အား၊ ဂီဝါ= အစားထိုက်၏။" ဣတိ ဝါ= ဤသို့သော်လည်းကောင်း။ စောဒေတုံ= စောဒနာခြင်းငှါ၊ န လဗ္ဘာ= မရအပ်ကုန်။ (ဤကား ပါဌာနုသာရီနည်းဖြင့် အနက်ပေးပုံတည်း။)
(ဝိ၊၄၊၁။ ၂၅၅။ မအူနိသျ၊၃။ ၃၁၆။ ဘာဋီ၊၂။ ၅၁၅) ၄-မှတ်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

မွေ့စရိယစာမေးပွဲ

စာစစ်တန်းရိုးရိုး၊ ။ ပါရာဇိကကဏ္ဍပါဠိအဋ္ဌကထာ (ပဌမနေ့)

၁၃၇၅-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော်(၁၃)ရက် (၂၈-၃-၂၀၁၄) သောကြာနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်၊ ။ လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန် အချက်၊ ။စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

စာချတန်းရိုးရိုး

၁။ **(မေး)** တတ္ထ နာမ တွံ မောဃပုရိသ ယံ တွံ အသဒ္ဓမ္မံ ဂါမဓမ္မံ ဝသလဓမ္မံ ဒုဋ္ဌုလ္လံ ဩဒကန္တိကံ ရဟဿံ ဒွယံဒွယသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိဿသိ။ ဗဟူနံ ခေါ တွံ မောဃပုရိသ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အာဒိကတ္တာ ပုဗ္ဗင်္ဂမော-ကို နာမသဒ္ဒါ၏ ဇောတကတ္တ မှန်ကန်စေလျက် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) မောဃပုရိသ- မင်္ဂလာဖိုလ်မဲ့သည်ဖြစ်၍ အချည်းအနှီးသောယောက်ျား၊ တတ္ထ- ထိုမာတုဂါမ၏အင်္ဂါဇာတ်တွင်းဝယ် မိမိ၏အင်္ဂါဇာတ်ကို ထည့်သွင်းခြင်း၌ ကြီးမားသောအပြစ်ရှိသည်ဖြစ်ပါလျက်၊ တွံ- သင်သည်၊ ယံ တွံ- ဟူးဟူးပြောပြော ယုတ်မာသောအားဖြင့်၊ အသဒ္ဓမ္မံ- ယုတ်မာသောလူမသူတော် တို့၏ အကျင့်ဖြစ်သော၊ (ဝါ) သူတော်မဟုတ် သူယုတ်မာတို့၏အကျင့်ဖြစ်သော၊ ဂါမဓမ္မံ- ရွာ၌နေသူ လူတို့၏ အကျင့်ဖြစ်သော၊ ဝသလဓမ္မံ- မကောင်းမှုကို ယိုစေတတ်သောလူတို့၏အကျင့်ဖြစ်သော၊ (ဝါ) ကိလေသာမိုးကြီးကို ယိုစေ တတ်သောအကျင့်ဖြစ်သော၊ ဒုဋ္ဌုလ္လံ- ရုန့်ရင်းကြမ်း[illegible]ခြင်း ကိစ္စဟူသော အဆုံးရှိသော၊ ရဟဿံ-မျက်မှောက်၌ဝယ် မတင့်တယ်၍ ဖုံးကွယ်ရာအရပ်၌ ပြုအပ်သော၊ ဒွယံဒွယ-သမာပတ္တိံ- နှစ်ယောက်နှစ်ယောက်သော ယောက်ျားမိန်းမတို့သည်ရောက်အပ်သော၊ မေထုနဓမ္မံ- မေထုန်အကျင့်သို့၊ သမာပဇ္ဇိဿသိ နာမ- ရောက်ရထုံဘိ၏။

နာမသဒ္ဒါကြိယာနှင့်ယှဉ်ပေး ၂-မှတ်၊ ကျန် ၅-မှတ်။

မောဃပုရိသ- မင်္ဂဖိုလ်မဲ့ အချည်းအနှီးသောယောက်ျား၊ တွံ- သင်သည်၊ ဗဟူနံ- များစွာကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ (ဝါ) တို့တွင်၊ အကုသလာနံ- အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ-တရားတို့ကို၊ အာဒိကတ္တာ- သူခပ်သိမ်းတို့၏ ရှေ့ဦးစွာပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပုဗ္ဗင်္ဂမော-ရှေ့သွားဖြစ်၏။ (ဝါ) ပြဌာန်း၏။ (ဝိ၊၁၊ ၂၄၊ ဘုရားကြီးနိဿယ၇၉။) ၃-မှတ်။

၂။ **(မေး)** သဒေဝကေ ဘိက္ခဝေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝ-မနုဿာယ အဟံ အဂ္ဂေါ မဟာစေရော၊ ယော အသန္တံ အဘူတံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဥလ္လပတိ၊ တံ ကိဿ ဟေတု၊ ထေယျာယ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ရဋ္ဌပိဏ္ဍော ဘုတ္တောတိ-ကို "ဘုတ္တော"ကြိယာ၏ ကတ္တားထည့်၍ အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ယော ဘိက္ခု- အကြင်ရဟန်းသည်၊ အသန္တံ-မိမိ၌ထင်ရှားမရှိသော၊ အဘူတံ-မိမိ၌မဖြစ်ဘူးသော၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ- လူတို့၏ကုသိုလ်ကမ္မပထတရားဆယ်ပါးထက် လွန်မြတ်သော ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တရားကို၊ (ဝါ) မြတ်သောလူဖြစ်သော ဈာနလာဘီ,အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တရားကို၊ ဥလ္လပတိ-ဝါကြွားပြောဆို၏။ ၂-မှတ်။

အယံ ဘိက္ခု- ဤရဟန်းသည်။ သဒေဝကေ- ကာမာဝစရနတ်ပြည်ငါးထပ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ သမာရကေ-မာရ်မင်း၏ တည်ရာဝသဝတ္တီနတ်ပြည်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ သဗြဟ္မကေ-ဗြဟ္မာနှစ်ဆယ် နှင့်တကွဖြစ်သော၊ လောကေ- ဩကာသလောက၌၊ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ- သာသနာဂ၊ သာသနပစ္စတ္ထိက ရဟန်းပုဏ္ဏားနှင့်တကွဖြစ်သော၊ သဒေဝမနုဿာယ-သမ္မုတိနတ်တည်းဟူမင်း ကြွင်းသောလူနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ပဇာယ- သတ္တလောက၌၊ အင်္ဂါ-လွန်ကဲသော၊ မဟာစောရော- ခိုးသူ ကြီးမည်၏။ ၄-မှတ်။

တံ- ထိုသို့လွန်ကဲသောခိုးသူဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု- အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူကား။ ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့၊ ဥလ္လပနေန- ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို နှုတ်မြွက်ပလွှား ဝါကြွား၍ပြောဆိုသောရဟန်းသည်၊ (တနည်း) တေန ဘိက္ခုနာ- ထိုရဟန်းသည်၊ (ဘုတ္တော၏ကတ္တားထည့်)၊ ထေယျာယ- ခိုးခြင်းဖြင့်၊ ရဋ္ဌပိဏ္ဍော-တိုင်းသူပြည်သားတို့၏ဆွမ်းကို၊ ဘုတ္တော-စားအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်တည်း။ (ဝိ၊၁၊၁၁၅၊ ဘုရားကြီးနိသျ၊၁၉၁) တတ္ထား ၂-မှတ်၊ ဗျာနံ ၂-မှတ်၊

၃။ (မေး) ကုက္ကုဋ္ဌိ စ ပဏ္ဍကော စ ဥဘိန္နံ ကုက္ကုဋ္ဌိသည်ီ သာရတ္တော ၈၊ ဘိက္ခု စ နံ ဥဘိန္နံ သန္တိကေ အတ္တကာမပါရိစရိယာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အာပတ္တိ သံဃာဒိသေသေန ဒုက္ကဋဿ-ကို မှန်ကန်စွာ အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ကုက္ကုဋ္ဌိ စ- မိန်းမသည်လည်းကောင်း။ ပဏ္ဍကော စ- ပဏ္ဍုက်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ- ဖြစ်အံ့။ ယော ဘိက္ခု- အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဥဘိန္နံ- နှစ်ဦးကုန်သောမိန်းမ,ပဏ္ဍုက်တို့၌၊ ကုက္ကုဋ္ဌိသည်ီ-မိန်းမဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ သာရတ္တော စ- အတ္တကာမပါရိစရိယရာဂဖြင့် ပြင်းစွာ တပ်သည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်အံ့၊ ဥဘိန္နံ ၂-မှတ်၊ ဗျာနံ ၃-မှတ်။

ပါရာဇိကကဏ် ပထမနေ့ (၁၃၇၃)

သော ဘိက္ခု စ- ထိုရဟန်းသည်လည်း၊ ဥဘိန္နံ- နှစ်ဦးကုန်သောမိန်းမ,ပဏ္ဍုက်တို့၏။ သန္တိကေ- အထံ၌။ (နံ အနက်မရှိ နိပါတ်မျှ) အတ္တကာမပါရိစရိယာယ- မိမိသည်အလိုရှိအပ်သော မေထုန်ဖြင့် လုပ်ကျွေးခြင်း၏၊ (ဝါ) မိမိအကျိုးငှါ မေထုန်ဟုဆိုအပ်သော ကာမဂုဏ်ဖြင့်လုပ်ကျွေးခြင်း၏။ ဝဏ္ဏံ- ဂုဏ် ကျေးဇူးကို၊ ဘာသတိ-ပြောဆိုအံ့၊ ၃-မှတ်။

တဿဘိက္ခုနော- ထိုရဟန်းအား။ သံဃာဒိသေသေန-သံဃာဒိသိသ်အာပတ်နှင့်တကွ၊ ဒုက္ကဋဿ- ဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့၊ အာပတ္တိ- ရောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ (ဝိ၊၁၊ ၁၉၅၊ ဘုရားကြီး နိသျ၊ ၂၄၅၊ ပဋ္ဌာနနိသျ၊ ၄၁၄၊ ဘာဋီ၊ ၇၀၀၊) ၂-မှတ်။

၄။ (မေး) အဗျောကာသော ကော့ပစာရော နာမ အင်္ဂါမကေ အရညေ သမန္တာ သတ္တဗ္ဘန္တရာ ကော့ပစာရော၊ တတော ပရံ နာနုပစာရော-ကို အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(မေး) ကော့ပစာရော- တူသောဥပစာရှိသော၊ (ဝါ) တစ်ခုသောဥပစာရှိသော၊ အဗျောကာသော နာမ- လွင်တီးခေါင်မည်သည်၊ အင်္ဂါမကေ- ရွာမရှိသော၊ အရညေ- တော၌၊ သမန္တာ-ထက်ဝန်းကျင်မှ၊ သတ္တဗ္ဘန္တရာ- ခုနစ်အဗ္ဘန္တရတို့သည်၊ ကော့ပစာရော- တူသောဥပစာရှိသော၊ (ဝါ) တစ်ခုသော ဥပစာ ရှိသော၊ အဗျောကာသောနာမ-လွင်တီးခေါင်မည်၏၊ (ဝိ၊၁၊၃၀၂၊ ကြီး၊၃၃၁၊ကူနိ၊၅၉၈၊ဘာဋီ၊၄၉၆) ၆-မှတ်။

တတော-ထိုခုနစ်အဗ္ဘန္တရထက်၊ ပရံ- လွန်သောအရပ်သည်၊ နာနုပစာရော- အထူးထူးသော ဥပစာရှိသော၊ အဗျောကာသောနာမ- လွင်တီးခေါင်မည်၏၊ ၄-မှတ်၊

၅။ (မေး) ပုဗ္ဗေဝ သန္နိဝါသေန၊ ပစ္စုပ္ပန္နဟိတေန ဝါ။
စေ ံ တံ ဇာယတေ ပေမံ၊ ဥပ္ပလံ ဝ ယထောဒကေ-ကို ဥပမာဥပမေယျ ပေါ်လွင်စေပြီးလျှင် ဥပမာ အပြင်ထုတ်၍ အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) တံ ပေမံ- ထိုချစ်ခြင်းသည်၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေးဘဝ၌၊ သန္နိဝါသေန ဝါ- အတူတကွ နေထိုင်ခဲ့ဖူးခြင်း ကြောင့်သော်လည်းကောင်း။ပစ္စုပ္ပန္နဟိတေန ဝါ- ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌အကျိုးစီးပွါးကိုကျင့်ခြင်းကြောင့်သော် လည်းကောင်း။ ဧဝံ ဣမေဟိ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ- ဤနှစ်ပါးသောအကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ဇာယတေ- ဖြစ်၏။ (ဝိဇ္ဇ၊၁၊၃၅။ မအ္ဌသျ၊၁။ ၂၉၁။ ဘာဋီ၊၁။ ၂၂၇။ သာရတ္ထ၊၁။၁၃၀) ၅-မှတ်။
ကိမိဝ- ဥပမာပုံဆို အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။ ဥပ္ပလံ ဝါ- ကြာဖြူ၊ ကြာနီ၊ ကြာညိုသည် လည်းကောင်း။ သေသံဝါ- ပဒုမာစသောကြွင်းသောကြာသည်လည်းကောင်း။ ဥဒကေ- ရေ၌၊ ဇာယ မာနံ- ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်သည်ရှိသော်၊ ဒွီဟိကာရဏေဟိ- ရေနှင့်ညွှန်ဟူသောနှစ်ပါးသော အကြောင်း တို့ကြောင့်၊ ဇာယတိယထာ- ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်သကဲ့သို့တည်း။ ၅-မှတ်။

၆။ (မေး) အဒ္ဒေသံ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ အနုတ္တရာ ဗောဓိ ပတ္တော၊ န ပတ္တောတိ? န ပတ္တော။ ကသ္မာ၊ အသဗ္ဗ ဂုဏဒါယကတ္တာ-ကို ဟိတ်၏ သမ္ဗန္ဓံပြီးလျှင် ဆရာနည်းကျကျ အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) အဒ္ဒေသံ- ဘုရားမှတပါးကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ-အရဟတ္တမဂ်သည်။ အနုတ္တရာ- မိမိထက်လွန်မြတ်သောတရားမှကင်းသော၊ ဗောဓိ-ဗောဓိသည်၊ ပတ္တော-ဖြစ်သလော။ န ပတ္တော- မဖြစ်သလော၊ ဣတိအယံ-ဤသည်ကား။ စောဒနာ- စောဒနာ ခြင်းတည်း။ ၂-မှတ်။
အဒ္ဒေသံ- ဘုရားမှတပါးကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ- အရဟတ္တမဂ်သည်၊ အံနုတ္တရာ- မိမိထက်လွန်မြတ်သောတရားမှကင်းသော၊ ဗောဓိ- ဗောဓိသည်၊ နပတ္တော- မဖြစ်။ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ သောဓနာ- သောဓနာခြင်းတည်း၊ ၂-မှတ်။
ကသ္မာ- အဘယ့်ကြောင့်၊ အဒ္ဒေသံ- ဘုရားမှတပါးကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ- အရဟတ္တမဂ်သည်၊ အနုတ္တရာ- မိမိထက်လွန်မြတ်သောတရားမှကင်းသော၊ ဗောဓိ- ဗောဓိသည်၊ န ပတ္တော- မဖြစ်သနည်း။ ဣတိအယံ- ဤသည်ကား။ စောဒနာ-စောဒနာခြင်းတည်း။ ၂-မှတ်။
အဒ္ဒေသံ- ဘုရားမှတစ်ပါးကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂဿ- အရဟတ္တမဂ်၏၊
(သမ္ဗန္ဓ်ထည့်) ၂-မှတ်။

အသဗ္ဗဂုဏဒါယကတ္တာ- အလုံးစုံသောဂုဏ်ကိုမပေးတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဒ္ဒေသံ- ဘုရားမှ တပါးကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ- အရဟတ္တမဂ်သည်၊ အနုတ္တရာ- မိမိထက်လွန်မြတ် သောတရားမှကင်းသော၊ ဗောဓိ- ဗောဓိသည်၊ နပတ္တော- မဖြစ်သတည်း။ ဣတိအယံ- ဤသည်ကား၊ သောဓနာ- သောဓနာခြင်းတည်း။
(ဝိဇ္ဇ၊၁။၁၁၀။ မအ္ဌ၊၂။၂၂၅။ ဘာဋီ၊၁။၅၅၅) ၂-မှတ်။

၇။ (မေး) ယဒါ ကပ္ပေါ တေဇေန သံဝဋ္ဋတိ၊ အာဘဿရတော ဟေဋ္ဌာ အဂ္ဂိနာ ဍယှတိ။ ယဒါ ဝါတေန သံဝဋ္ဋတိ၊ ဝေဟပ္ဖလတော ဟေဋ္ဌာ ဝါတေန ဝိဒ္ဓံသီယတိ-ကို "ဍယှတိ,ဝိဒ္ဓံသီယတိ"ကြိယာတို့၏ ကံပုဒ်ထည့်စွက်၍ အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ယဒါ ယသ္မိံ ကာလေ= အကြင်အခါ၌၊ ကပ္ပေါ= ကမ္ဘာသည်၊ တေဇေန= မီးကြောင့်၊ သံဝဋ္ဋတိ= ပျက်စီး၏၊ တဒါ တသ္မိံကာလေ= ထိုအခါ၌၊ အာဘဿရတော= အာဘဿရာဘုံမှ၊ ဟေဋ္ဌာ= အောက်၌ [ဠိတာ= တည်သော၊ ဘူမိ= ကာမတစ်ဆယ့်တစ်ဘုံ၊ ပဌမဈာန်သုံးဘုံကို၊ (ကံထည့်)] အဂ္ဂိနာ= မီးသည်၊ ဒယှတိ= လောင်အပ်၏၊ **တံပုဒ် ၂-မှတ်၊ ကျန် ၃-မှတ်။**

ယဒါ ယသ္မိံကာလေ= အကြင်အခါ၌၊ ကပ္ပေါ= ကမ္ဘာသည်၊ ဝါတေန= လေကြောင့်၊ သံဝဋ္ဋတိ= ပျက်စီး၏၊ တဒါ တသ္မိံကာလေ= ထိုအခါ၌၊ ဝေဟပ္ဖလတော= ဝေဟပ္ဖိုလ်ဘုံမှ၊ ဟေဋ္ဌာ= အောက်၌၊ [ဠိတာ= တည်သော၊ ဘူမိ= ကာမတစ်ဆယ့်တစ်ဘုံ၊ ပဌမဈာန်သုံးဘုံ၊ ဒုတိယဈာန် သုံးဘုံ၊ တတိယဈာန် သုံးဘုံကို၊ (ကံထည့်)] ဝါတေန= လေသည်၊ ဝိဒ္ဓံသိယတိ= ဖျက်ဆီးအပ်၏၊

(ပိဋ္ဌ၊၁၊ ၁၂၉၊ မအူနိသျ၊၂၊ ၃၃၅) **တံပုဒ် ၂-မှတ်၊ ကျန် ၃-မှတ်။**

၈။ **(မေး)** ပိယသီလာ ဟိ ဘိက္ခူ ကတ္တဗ္ဗာကတ္တဗ္ဗံ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇံ ဝေလံ မရိယာဒံ အဇာနန္တာ သိက္ခတ္တယ-ပါရိပူရိယာ ယဋမာနာ ကိလမန္တိ၊ သန္နိဋ္ဌမာနာ ဥဗ္ဗာဠ္ဟာ ဟောန္တိ၊ ကတ္တဗ္ဗာကတ္တဗ္ဗံ ပန သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇံ ဝေလံ မရိယာဒံ ဉတွာ သိက္ခတ္တယပါရိပူရိယာ ယဋမာနာ န ကိလမန္တိ၊ သန္နိဋ္ဌမာနာ န ဥဗ္ဗာဠ္ဟာ ဟောန္တိ၊ တေန နေသံ သိက္ခာပဒပညာပနာ ဖာသုဝိဟာရာယ သံဝတ္တတိ-ကို ပါဠိနည်းသာရှိနည်းအားဖြင့် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဟိ ဝိတ္ထာရယိဿာမိ= ထိုစကားကိုချဲ့ဦးအံ့၊ ပိယသီလာ= ချစ်အပ်သောသီလရှိကုန်သော၊ (ဝါ) သီလကိုချစ်တတ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ= ရဟန်းတို့သည်၊ ကတ္တဗ္ဗာကတ္တဗ္ဗံ= ပြုအပ်သည်, မပြုအပ်သည်ကို၊ (ဝါ)ပြုအပ်သောအမှုမပြုအပ်သောအမှုကို၊ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇံ= အပြစ်ရှိသည်မရှိသည်ကို၊ (ဝါ) အပြစ်ရှိ သောအမှု,အပြစ်မရှိသောအမှုကို၊ ဝေလံ= သိက္ခာပုဒ်တည်းဟူသောကမ်းကို၊ မရိယာဒံ= သိက္ခာပုဒ်တည်း ဟူသောအပိုင်းအခြားကို၊ အဇာနန္တာ= မသိကုန်ဘဲ၊ သိက္ခတ္တယ-ပါရိပူရိယာ= သိက္ခာသုံးပါးအပေါင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းငှါ၊ ယဋမာနာ= အားထုတ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ ကိလမန္တိ= ပင်ပန်းကုန်၏၊ သန္နိဋ္ဌမာနာ=တွေး တောယုံမှားကြကုန်သည်၊ ဟုတွာ= ဖြစ်ကုန်၍၊ ဥဗ္ဗာဠ္ဟာ= နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ= ဖြစ်ကုန်၏၊

(ပိဋ္ဌ၊၁၊ ၁၈၉၊ မအူ၊၃၊ ၉၃၊ ဘာဋီ၊၂၊ ၂၉၃) **၅-မှတ်။**

ပန= ဗျတိရိက်မှတစ်ပါးအနွယကိုဆိုဦးအံ့၊ ကတ္တဗ္ဗာကတ္တဗ္ဗံ= ပြုအပ်သည်,မပြုအပ်သည်ကို၊ (ဝါ)ပြုအပ်သောအမှု,မပြုအပ်သောအမှုကို၊ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇံ= အပြစ်ရှိသည်,မရှိသည်ကို၊ (ဝါ) အပြစ်ရှိ သောအမှု,အပြစ်မရှိသောအမှုကို၊ ဝေလံ= သိက္ခာပုဒ်တည်းဟူသောကမ်းကို၊ မရိယာဒံ= သိက္ခာပုဒ်တည်း ဟူသောအပိုင်းအခြားကို၊ ဉတွာ= သိကုန်၍၊ သိက္ခတ္တယပါရိပူရိယာ= သိက္ခာသုံးပါးအပေါင်း၏ပြည့်စုံ ခြင်းငှါ၊ ယဋမာနာ= အားထုတ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ န ကိလမန္တိ= မပင်ပန်းကုန်၊ သန္နိဋ္ဌမာနာ= တွေးတော ယုံမှားခြင်းသို့ရောက်ကုန်သည်၊ ဟုတွာ= ဖြစ်ကုန်၍၊ ဥဗ္ဗာဠ္ဟာ= နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၊ န ဟောန္တိ= မဖြစ်ကုန်၊ တေန= ထို့ကြောင့်၊ ပိယသီလာ= ချစ်အပ်သောသီလရှိကုန်သော၊ (ဝါ) သီလကိုချစ်တတ် ကုန်သော၊ နေသံ ဘိက္ခူနံ= ထိုရဟန်းတို့အား၊ သိက္ခာပဒပညာပနာ= သိက္ခာပုဒ်ကိုပညတ်ခြင်းသည်၊ ဖာသုဝိဟာရာယ= ချမ်းသာစွာနေရခြင်းအကျိုးငှါ၊ သံဝတ္တတိ= ဖြစ်၏၊ **၅-မှတ်။**

၉။ (မေး) ခါယိတာခါယိတဥ္စ နာမေတံ မတသရီရသ္မိံယေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ န ဇီဝမာနေ။ ဇီဝမာနေ ဟိ နခပိဋ္ဌိပ္ပမာဏေပိ ဆဝိမံသေ ဝါ နှာရုမှိ ဝါ သတိ ပါရာဇိကမေဝ ဟောတိ-ကို ဟိ-ကို ကာရကာတ္ထဇောတက နိပါတ်ကြံ၍ အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) စ- အဖို့တစ်ပါးကိုဆိုဦးအံ့။ (တနည်း) စ- ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဧတံ ခါယိတာခါယိတံ နာမ- ဤ ခါယိတ,အက္ခာယိတမည်သည်ကို။ မတသရီရသ္မိံ ယေဝ- သေသောကိုယ်ကောင်၌သာလျှင်။ (ဝါ)သူသေ ကောင်၌သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ- သိအပ်၏။ ဇီဝမာနေ- အသက်ရှင်ဆဲသော။ သရီရေ- ကိုယ်၌။ န ဝေဒိတဗ္ဗံ- မသိအပ်။ ၃-မှတ်။
ကသ္မာ- အဘယ့်ကြောင့်။ ဇီဝမာနေ- အသက်ရှင်သော။ သရီရေ- ကိုယ်၌။ န ဝေဒိတဗ္ဗံ- မသိအပ်သနည်း။ ၂-မှတ်။
ဟိ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်။ ဇီဝမာနေ- အသက်ရှင်ဆဲသော။ သရီရေ- ကိုယ်၌။ နခပိဋ္ဌိပ္ပမာဏေပိ- လက်သည်းခွံပမာဏရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဆဝိမံသေ ဝါ- အရေအသားသည်လည်း ကောင်း။ နှာရုမှိ ဝါ- အကြောသည်လည်းကောင်း။ သတိ- ရှိသော်။ ပါရာဇိကမေဝ-ပါရာဇိက အာပတ် သည်သာလျှင်။ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ ၃-မှတ်။
တသ္မာ-ထို့ကြောင့်။ ဇီဝမာနေ- အသက်ရှင်သော။ သရီရေ- ကိုယ်၌။ န ဝေဒိတဗ္ဗံ- မသိအပ် သတည်း။ (ဝိ၌။၁။၂၂၉။ မအ္ဋ၊၃။၂၃၀။ ဘာဋီ၊၂။၄၃၂) ၂-မှတ်။

၁၀။ (မေး) ကပ္ပိယေပိ စ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ စိတ္တဿ လဟုဝတ္တိနော။
ဝသေန သာမညဂုဏာ၊ စဝန္တိဓ ပုထုဇ္ဇနာ။
တသ္မာ ပရပရိက္ခာရံ၊ အာသီဝိသမိဝေါရဂံ။
အဂ္ဂိံ ဝိယ စ သမ္ပဿံ၊ နာမသေယျ ဝိစက္ခဏော-ကို ကြောင်းကျိုးပေါ်လွင်စေလျက် အနက် ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်။ ကပ္ပိယေ- မပြောမဆိုမူ၍ယူခြင်းငှါအပ်သော။ ဝတ္ထုသ္မိံပိစ- အမိ,အဖ တို့၏ဥစ္စာဖြစ်သောဝတ္ထု၌သော်လည်း။ လဟုဝတ္တိနော- လျှင်မြန်သောဖြစ်ခြင်းရှိသော။ စိတ္တဿ- စိတ်၏။ ဝသေန- အစွမ်းဖြင့်။ ဣဓ- ဤသာသနာတော်၌။ ပုထုဇ္ဇနာ- ပုထုဇဉ်ရဟန်းတို့သည်။ သာမညဂုဏာ- ရဟန်း၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဂုဏ်မှ။ စဝန္တိ- ရွေ့လျောတတ်ကုန်၏။ ၅-မှတ်။

တသ္မာ- ထို့ကြောင့်။ ဝိစက္ခဏော- ရှုစမ်းမြော်မြင် ပညာရှင်ရဟန်းသည်။ ပရပရိက္ခာရံ- သူတစ်ပါး ၏ဥစ္စာကို။ အာသီဝိသံ- လျှင်သောအဆိပ်ရှိသော။ ဥရဂံ ဣဝစ- မြွေကဲ့သို့လည်းကောင်း။ အဂ္ဂိံဝိယစ- မီးကဲ့သို့လည်းကောင်း။ သမ္ပဿံ- သမ္ပဿန္တော- ကောင်းစွာရှုမြင်လျက်။ နာမသေယျ- မသုံးသပ်ရာ။ (ဝိ၌။၁။၃၇၆။ မအ္ဋ၊၃။၅၆၀။ ဘာဋီ၊၃။၁၄၆) ၅-မှတ်။

ၜၜၜၜၜၜ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ
စာစုတန်းရှိုးရှိုး ။ ပါရာဇိကကဏ္ဍပါဠိအဋ္ဌကထာ (ပဌမနေ့)
၁၃၇၆-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း (၆)ရက် (၂၅-၃-၂၀၁၅) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့
ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)
(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

....

စာချတန်းရိုးရိုး

၁။ **(မေး)** ဣမိဿာ ဘန္တေ မဟာပထဝိယာ ဟေဋ္ဌိမတလံ သမ္ပန္နံ၊ သေယျထာပိ ခုဒ္ဒမဓုံ အနီလကံ၊ ဧဝမဿာဒံ။ သာဓာဟံ ဘန္တေ ပထဝိံ ပရိဝတ္တေယျံ၊ ဘိက္ခူ ပပ္ပဋကောဇံ ပရိဘုဉ္ဇိဿန္တိ-ကို ဥပမာ ဥပမေယျ ထင်ရှားစေလျက် အနက်ပေးပါ။

(ဖြေ) ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဣမိဿာမဟာပထဝိယာ၊ ယခု သဝိညာဏက အဝိညာဏကတို့ တည်ကြသော ဤမြေကြီး၏။ ဟေဋ္ဌိမတလံ၊ ကမ္ဘာဦးအခါ မြေဆီမြေလွှာ မြေသြဇာ၏ တည်ရာဖြစ်သော အောက်အပြင်သည်။ သမ္ပန္နံ၊ ချိုမြိန်ကောင်းမြတ် သာယာအပ်သောအရသာရှိ၏။ ဝါ၊ အရသာနှင့်ပြည့်စုံ၏။ **(၃ မှတ်)**

အနီလကံ၊ ယျားကောင်ယျားဥမရှိသော။ ခုဒ္ဒမဓုံ၊ ယျားငယ်သည် ပြုအပ်သောယျားရည်သည်။ အဿာဒံ သေယျထာပိ၊ သာယာအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံတထာ၊ ထို့အတူ။ အဿာဒံ၊ သာယာအပ်၏။ ဝါ၊ သာယာ အပ်သော သဘောရှိ၏။ **(၃-မှတ်)**

ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ သာဓု အာယာစာမိ၊ တောင်းပန်လျှောက်ထားပန်ကြားပါ၏။ ပထဝိံ၊ အပေါ်လွှာ အငုံပါ ထပ်မြေကို။ ပရိဝတ္တေယျံ၊ အောက်ထက်ပြောင်းပြန်လှန်ပါအံ့။ ဘိက္ခူ၊ ရဟန်းတို့သည်။ ပပ္ပဋကောဇံ၊ မြေထပ်မြေလွှာ မြေသြဇာကို။ ပရိဘုဉ္ဇိဿန္တိ၊ သုံးဆောင်ကုန်လတ္တံ့။ (မအူမူ) **(၄-မှတ်)**

၂။ **(မေး)** “တေန ဟိ ဝဇ္ဇ တွံ ပိယာ စ မနာပါ စ၊ အပ္ပေဝ နာမ ပုတ္တော သုဒိန္နော တုယှမ္ပိ ဝစနံ ကရေယျာ”တိကို တေန ဟိ-၌ ကေပဒ၊ ဒွိပဒ ကြံဆ၍လည်းကောင်း ဒွိပဒကြံရာ၌ အနိယမဝါကျ ထည့်စွက်၍လည်းကောင်း အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) ဝဓု၊ ချွေးမ။ တေနဟိ၊ ငါတိုက်တွန်း၏။ (ကေပဒကြံသည်) **(၂-မှတ်)**

ယေနကာရဏေန၊ အကြင်သို့သော အကြောင်းကြောင့်။ မာတုဂါမသဒ္ဒိံ၊ မာတုဂါမနှင့်တူ သော။ ဗန္ဓနံ၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (အနိယမ) **(၃-မှတ်)**

တေန-ထိုယောကျ်ားအား မိန်းမနှင့်အတူ နှောင်ဖွဲ့သူမရှိခြင်းကြောင့်။ (ဒွိပဒ) **(၂-မှတ်)**

(ဟိ ကား နိပါတ်) တွံ၊ သင့်ကို။ ပိယာစ၊ ချစ်လည်းချစ်အပ်၏။ မနာပါစ၊ နှစ်လည်း နှစ်သက်အပ်၏။ ပုတ္တော၊ သားဖြစ်သော။ သုဒိန္နော၊ သုဒိန်သည်။ တုယှံပိ၊ သင်၏လည်း။ ဝစနံ၊ သာယာချောင် တောင်းပန်သောစကားကို။ အပ္ပေဝနာမကရေယျာသိ၊ လိုက်နာငြားအံ့လည်းမသိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပိတာ၊ အဖသည်။ အာမန္တေသိ၊ ဆိုပြီ။ **(၃-မှတ်)**

၃။ **(မေး)** အပသောန် နာမ အပသောနေ သတ္တံ ဝါ ဌပေတိ၊ ဝိသေန ဝါ မက္ခေတိ၊ ဒုဗ္ဗလံ ဝါ ကရောတိ သောဗ္ဘေ ဝါ နရကေ ဝါ ပပါတေ ဝါ ဌပေတိ။ "ပပတိတွာ မရိဿတီ"တိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ- ကို အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ-၌ ဖြစ်သင့်သမျှ အနက်ယောဇနာပြပါ။

(ဖြေ) အပသောန် နာမ၊ အပသောန်မည်သည်ကား။ အပသောန၊ တံကဲပျဉ်၌။ သတ္တံ ဝါ၊ ကြွင်းသော လက်နက် ကိုလည်း။ ဌပေသိ၊ ထား၏။ ဝိသေနဝါ၊ အဆိပ်ဖြင့်လည်း။ မက္ခေတိ၊ လိမ်းကျံ၏။ ဒုဗ္ဗလံ ဝါ၊ အားနည်း သည်ကိုလည်း။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ သောဗ္ဘေဝါ၊ ကျင်း၌လည်းကောင်း။ နရကေ ဝါ၊ နရက်ချောက်၌ လည်းကောင်း။ ပပါတေ ဝါ၊ ကမ်းပါးပြတ်၌လည်းကောင်း။ ပပတိတွာ၊ ကျ၍။ မရိဿတိ၊ သေလတ္တံ့၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဌပေတိ၊ ထား၏။
ဒုက္ကဋဿ၊ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့။ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇနံ၊ရောက်ခြင်းသည်။ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ **(၂-မှတ်)**
ဒုက္ကဋဿ-ဒုက္ကဋ်အမည်ရှိသော။ အာပတ္တိ၊ အာပတ်သည်။ အဿဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ **(၂-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ ။အဿဘိက္ခုနော၊ ထိုရဟန်းအား။ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏ဟု ဖြေလျှင်လည်း အမှတ်ပေးရန်။

၄။ **(မေး)** ဣဒံ ဘန္တေ နန္ဒနံ နပ္ပတိရူပံ၊ ယာယံ ဘန္တေ ဒိသာ အဘယာ အနီတိကာ အနုပဒ္ဒဝါ၊ သာယံ ဒိသာ သဘယာ သဤတိကာ သဉပဒ္ဒဝါ၊ ယတော နိဝါတံ တတော သဝါတံ၊ ဥဒကံ မဩေ အာဒိတ္တံ၊ကို ဣဒံ အစွဲ တိကျစွာစွဲ၍လည်းကောင်း အာလုပ်ပုဒ်၏ အဘိဓေယျတ္ထ ပေါ်လွင်စေ လျက်လည်းကောင်း အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ (အာလုပ်ပုဒ်၊ အဘိဓေယျတ္ထ) **(၁-မှတ်)**
ဣဒံ၊ ဤအံ့ရှင်ဒဗ္ဗပြုကျင့်သောအမှုသည်။ နန္ဒနံ-မလျောက်ပတ်။ နပ္ပတိရူပံ၊ မသင့်တင့်။ **(၃-မှတ်)**
ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား၊ (အာလုပ်ပုဒ်၊ အဘိဓေယျတ္ထ) **(၁-မှတ်)**
ယာယံဒိသာ၊ အကြင်အရပ်မျက်နှာသည်။ အဘယာ၊ ကြောက်မက်တုန်အေး ဘေးမရှိ အနီတိကာ၊ နှောင့်ယှက်ပူပန်ရန်မရှိ။ အနုပဒ္ဒဝါ၊ နှိပ်စက်တတ်သည့်ဥပဒ္ဒဝေါ၊ မရှိ။ သာယံဒိသာ၊ ထိုအရပ် မျက်နှာ သည်။ သဘယာ၊ ကြောက်ဖွယ်တုန်အေး ဘေးနှင့်တကွဖြစ်၏။ သ ဤတိကာ၊ နှောင့် ယှက်ပူပန်ရန် နှင့်တကွဖြစ်၏။ သဉပဒ္ဒဝါ၊ နှိပ်စက်တတ်သည့် ဥပဒ္ဒဝေါနှင့်တကွဖြစ်၏။ ယတော၊ အကြင်အရပ်မှ။ နိဝါတံ၊ မုန်တိုင်းလေပွေမရှိ။ တတော၊ ထိုအရပ်မှ။ သဝါတံ၊ မုန်တိုင်းလေပွေနှင့် တကွ ဖြစ်၏။ ဥဒကံ၊ ရေသည်။ အာဒိတ္တံ မဩေ၊ ပြောင်ပြောင်တောက်သကဲ့သို့ထင်၏။
(၆-မှတ်)

၅။ **(မေး)** "ဉာတကော နော နိဿိန္နောတိ၊ ဗဟု အာဂစ္ဆတိ ဇနော။
ပဋိစ္စ ကမ္မံ ဖုသတိ၊ တသ္မိံ မေ သင်္ကတေ မနော"။ ဟူသော ဂါထာကို အဓိပ္ပါယတ္ထ ပြည့်စုံစွာ နိဿယရည်းကျကျ အနက်ယောဇနာပြပါ။

(ဖြေ) ဘန္တေ၊ အရှင်ရသေ့။ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ သဒ္ဒံ၊ တွန်အပ်သောအသံကို။ သစေ န ကရေယျံ၊ အကယ်၍ မပြုငြားအံ့။ အယံဇနော၊ ဤခါတို့၏အပေါင်းသည်။ န အာဂစ္ဆေယျ၊ မလာကြရာပါ

မယိ၊ အကျွန်ုပ် သည်။ သန္တံ၊ အသံကို။ ကရောန္တေ၊ ပြုလိုက်သည်ရှိသော်။ နော၊ ငါတို့၏။ ဉာတကာ၊ အဆွေ အမျိုးသည်။ နိသိန္နော၊ နေ၏။ က္ကတိ၊ ဤသို့။ ဥတ္တွာ၊ သိ၍။ ဗဟူ၊ များစွာသော။ ဇနော၊ ခါတို့၏ အပေါင်းသည်။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာကြပါ၏။ **(၅-မှတ်)**

အာဂတာဂတံ၊ လာတိုင်းလာတိုင်းသော။ တံဇနံ၊ ထိုခါတို့၏အပေါင်းကို။ ဂဟေတွာ၊ ဖမ်း၍။ ဇိဝိတက္ခယံ၊ အသက်၏ကုန်ခြင်းသို့။ ပါပေန္တော၊ ရောက်စေသော။ လုဒ္ဒေါ၊ မုဆိုးသည်။ မံ၊ အကျွန်ုပ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ကမ္မံ၊ ပါဏာတိပါတ ကံကို။ ဖုသတိ၊ ရောက်ပါ၏။ မံ၊ အကျွန်ုပ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ကတေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော။ တသ္မိံပါပေ၊ ထိုမကောင်းမှု၌။ မမ၊ ငါ့အား။ ဇော်ပါပံ၊ ထိုမကောင်းမှုသည်။ ဟောတိ နုခေါ၊ ဖြစ်လေသလော။ က္ကတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ အကျွန်ုပ်၏။ မနော၊ စိတ်သည်။ သက်တေ၊ ယုံမှားပါ၏။ **(၅-မှတ်)**

၆။ **(မေး)** နူနိမဿ ဈာနဿ ကာမာ ပဋိပက္ခဘူတာ၊ ယေသု သတိ က္ကဒံ န ပဝတ္တတိ၊ အန္ဓကာရေ သတိ ပဒီပေါ ဝိယ၊ တေသံ ပရိစ္စာဂေနေဝ စဿ အဓိဂမော ဟောတိ ဩရိမတီရပရိစ္စာဂေန ပါရိမတီ-ရဿေဝ၊ကို ပမာ+ပမေ ထင်ရှားစေလျက် လိုက်သင့်သောပုဒ်လိုက်ကာ အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) ယေသု ကာမေသု၊ အကြင်ဝတ္ထုကာမ ကိလေသာကာမတို့သည်။ သတိသန္တေသု၊ ရှိကုန်သည်ရှိသော်၊ က္ကဒံ ပဌမဈာနံ၊ ဤပဌမဈာန်သည်။ အန္ဓကာရေ၊ အမိုက်တိုက်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ပဒီပေါ၊ ဆီမီးသည်။ န ပဝတ္တတိဝိယ၊ မဖြစ်သကဲ့သို့။ နပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ တေကာမာ၊ ထိုဝတ္ထုကာမ ကိလေသာ ကာမတို့သည်။ က္ကမဿ ဈာနဿ၊ ဤပဌမဈာန်၏။ ပဋိပက္ခဘူတာ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ကုန်၍ ဖြစ်ကုန် သည်လည်း။ ဟောန္တိနနု၊ ဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်ကုန်လော။ **(၅-မှတ်)**

တေသံ ကာမာနံ၊ ထိုကာမတို့ကို။ ပရိစ္စာဂေနေဝ၊ စွန့်ခြင်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ အဿဈာနဿ၊ ထိုပဌမဈာန်ကို။ အဓိဂမောစ၊ ရတော်မူခြင်းသည်လည်း။ ဩရိမတီရ ပရိစ္စာဂေ-နေဝ၊ ဤမှာဘက်၌ဖြစ်သော ကမ်းကို စွန့်ခြင်းဖြင့်သာလျှင်။ ပါရိမတီရဿ၊ ထိုမှာဘက်မှာဖြစ်သောကမ်းကို။ အဓိဂမော၊ ရခြင်းသည်။ ဟောတိဣဝ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဟောတိနနု၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ **(၅-မှတ်)**

၇။ **(မေး)** ပုပ္ဖန္တိ ဝဿိကမလ္လိကာဒိကံ ယံကိဉ္စိ ပုပ္ဖံ၊ တံ ဩစိနိတွာ ဝါ၊ ဩစိနိတံ ဝါ ဂဏှန္တဿ ဥပ္ပလပဒုမေသု ဝုတ္တနယေန ပါရာဇိကံ။ ပုပ္ဖါနမ္ပိ ဟိ ဝဏ္ဏံ ဝါ ဗန္ဓနံ ဝါ အစ္ဆိန္နံ ရက္ခတိ။ ဝဏ္ဏဗ္ဘတ္တရေ ပန ကေသဉ္စိ သူစိကာ ဟောတိ သာ န ရက္ခတိ။ ကို ပါဌာနုသာရီနည်းဖြင့် အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) ပုပ္ဖန္တိ၊ ပုပ္ဖံဟူသည်ကား။ ဝဿိကမလ္လိကာဒိကံ။ မိုယ်းစွေကြက်ရုံး အစရှိသော။ ယံကိဉ္စိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော။ ပုပ္ဖံ၊ ပန်းကို။ ဩစိနိတွာ၊ ဆွတ်၍။ ဂဏှန္တဿ၊ ယူသော၊ ဘိက္ခုနော၀၊ ရဟန်းအားလည်းကောင်း။ ဥပ္ပလပဒုမေသု၊ ကြာညို ကြာပဒုမ္မာတို့၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ပါရာဇိကံ၊ ပါရာဇိကသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ **(၅-မှတ်)**

ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ ပုပ္ဖါနံ၊ ပန်းတို့၏။ ဝဏ္ဏံ ဝါ၊ အညာသည်လည်းကောင်း။ ဗန္ဓနံ ဝါ၊ အဖွဲ့သည်လည်း ကောင်း။ အစ္ဆိန္နံ၊ မပြတ်သေးအံ့။ ရက္ခတိ၊ စောင့်သေး၏။

ပန၊ မစောင့်သည်ကိုဆိုအံ့။ ဝဏ္ဏုပ္ပတ္တိရေ-အညာ၏အတွင်း၌။ ကေသဥ္စ၊ အချို့ကုန်သော။ ပုပ္ဖါနံ၊ ပန်းတို့အား။ သူစိကာ၊ အညှောက်သည်။ ဝါ၊ အမျှင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သာသူစိကာ၊ ထို အညှောက်သည်။ ဝါ၊ ထိုအမျှင်သည်။ နရက္ခတိ၊ မစောင့်။ **(၅-မှတ်)**

၈။ **(မေး)** အညမ္ပိ ပနေတ္ထ ဟတ္ထလယ်န ပါဏိပ္ပဟာရ အင်္ဂုလိဖောဋ္ဋန ဂီဝုန္နာမန ဥက္ကာသနာဒိအနေကပ္ပကာရံ သင်္ကေတကမ္မံ။ကို အညအပါဒါန်ခံ၍ အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) ပန၊ အဖို့တစ်ပါးကား။ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ နိမိတ္တကမ္မေ၊ ဤနိမိတ္တကမ္မ၌။ **(၂-မှတ်)**
တိဝိခေဟိ၊ မျက်စိကိုမှိတ်ခြင်း၊ မျက်မှောင်ကိုချီခြင်း၊ ဦးခေါင်းကိုချီခြင်းတို့၏အစွမ်းဖြင့် သုံးပါး အပြား ရှိကုန်သော။ နိမိတ္တကမ္မေဟိ၊ အမှတ်ကိုပြုခြင်းတို့မှ၊ (အညအပါဒါန်) **(၃-မှတ်)**
အညံ၊ တစ်ပါးသော။ ဟတ္ထလယ်န ပါဏိပ္ပဟာရ အင်္ဂုလိဖောဋ္ဋနဂီဝုန္နာမန ဥက္ကာသနာဒိ အနေကပ္ပကာရံ၊ လက်တို့ကိုမြှောက်ခြင်း၊ လက်ခုပ်တို့ကိုတီးခြင်း၊ လက်ချောင်းတို့ကို လှုပ်ခြင်း၊ လည်ကို ညိတ်ခြင်း၊ ချောင်းဟန့်ခြင်း အစရှိကုန်သော များစွာကုန်သော အပြားတို့ရှိသော။ နိမိတ္တ-ကမ္မမ္ပိ (ထည့်) နိမိတ္တကမ္မကိုလည်း။ သင်္ကေတကမ္မံ၊ ပေါင်းယူအပ်၏။

မှတ်ချက်။ ။အညံ မျက်စိကိုမှိတ်ခြင်း၊ မျက်မှောင်ကိုချီခြင်း၊ ဦးခေါင်းကိုချီခြင်းတို့မှ
(အညအပါဒါန်) **တစ်ပါးသော-ဟု ဖြေလျှင်လည်း (၃)မှတ်ပေးပါ။**
အညံ ပါဠိတော်မှ တိုက်ရိုက်လာသော သုံးပါးမှ (အညအပါဒါန်)
အခြားလည်းဖြစ်သော ဟု ဖြေလျှင် အညံပါဠိတော်မှ တိုက်ရိုက်လာသောသုံးပါးမှ
(အညအပါဒါန်) **အခြားလည်းဖြစ်သော-ဟု ဖြေလျှင် (၂)မှတ်သာပေးရန်။**

၉။ **(မေး)** အာပတ္တိ သမ္ဘဇာနမုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယဿာတိ ယော ပနာနေန သမ္ဘဇာနမုသာဝါဒေါ ဝုတ္တော၊ တသ္မိံ ပါစိတ္တိယံ အာဟ ပရတော တေကစ္ဆုလယာဂုဝဏ္ဏုမ္ပိ ဝိယ-ကို သဒ္ဒနာမ်အစွဲ မလွဲစေဘဲ လိုက် လှမ်း ပြန် ထည့် စသော နိယံနှင့်အညီ အနက်ပေးပါ။

(ဖြေ) အာပတ္တိသမ္ဘဇာနမုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယဿာတိ၊ အာပတ္တိ သမ္ဘဇာနမုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယဿ ဟူသည်ကား၊ ယော ပန သမ္ဘဇာနမုသာဝါဒေါ၊ ယော ပန သမ္ဘဇာန မုသာဝါဒကိုကား **(၂-မှတ်)**
အနေန ဘိက္ခုနာ၊ ဤရဟန်းသည်။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ၊ **(၂-မှတ်)**
တသ္မိံ သမ္ဘဇာနမုသာဝါဒေ၊ ထိုသမ္ဘဇာနမုသာဝါဒကြောင့်၊ **(၂-မှတ်)**
ပါစိတ္တိယံ၊ ပါစိတ်အာပတ်ကို။ ပရတော၊ နောက်မှ။ တေကစ္ဆုလယာဂုဝဏ္ဏုမ္ပိ၊ ထိုကစ္ဆုလယာဂုဝဏ္ဏု၌၊ ပါစိတ္တိယံ၊ ပါစိတ္တိယအာပတ်ကို၊ အာဟဝိယ၊ ဆိုသကဲ့သို့။ အာဟ၊ ဆိုပြီ။ **(၄-မှတ်)**

၁၀။ **(မေး)** တသ္မိံ အပဿေနေ ယထာ အပဿယန္တံ ဝိဇ္ဈတိ ဝါ ဆိန္ဒတိ ဝါ၊ တထာ ကတွာ ဝါသိဖရသု-သတ္တိအာရကဏ္ဍကာဒီနံ အညတရံ သတ္ထံ ဌပေတိ၊ ဒုက္ကဋံ-ကို လက္ခဏာကြိယာနှင့် ကံပုဒ်တို့ကို ဖြည့်စွက်၍ ယထာ တထာ ဥပမာမဟုတ် စသော နိယံနှင့်အညီ အနက်ပေးပြပါ။

(ဖြေ) တသ္မိံ အပဿေနေ၊ ထိုမှီရာဖြစ်သော ညောင်စောင်းအစရှိသည်၌။ ယထာ၊ အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဝါသိဖရသုသတ္တိအာရကဏ္ဍကာဒီနံ၊ ပဲကွပ်၊ ပုဆိန်၊ လှံ၊ စူး၊ အစရှိသည်တို့တွင်။ အညတရသ္မိံ၊ တစ်ခုခုသော။ သတ္တေ၊ လက်နက်ကို။ (လက္ခဏကံပုဒ်) **(၂-မှတ်)**

ဌပိယမာနေ၊ ထားအပ်သည်ရှိသော် (လက္ခဏာကြိယာ) **(၂-မှတ်)**
အပဿယန္တံ ၊ မှီသော။ ဘိက္ခုံ၊ ရဟန်းကို။ ဝိဇ္ဈတိ ဝါ၊ ထိုးမိသော်လည်း ထိုးမိ၏။ ဝါ၊ စူးမိသော်လည်းစူးမိ၏။ ဆိန္ဒတိ ဝါ၊ ဖြတ်သော်လည်း ဖြတ်၏။ တထာ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကတ္ဝာ၊ ပြု၍။ ဝါသိဖရသုသတ္တိအာရကဏ္ဍကာဒိနံ၊ ပဲကွပ်။ ပုဆိန်၊ လှံ၊ စူး အစရှိသည်တို့တွင်။ အညတရသ္မိံ၊ တစ်ခုခုသော။ သတ္ထံ၊ လက်နက်ကို။ ဌပေသိ၊ ထားအံ့။ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

မှတ်ချက်။ ။ယထာ၊ အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သတ္ထေ၊ လက်နက်ကို (လက္ခဏာကံ) ကတေ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော် (လက္ခဏာကြိယာ) ဟုဖြေလျှင်လည်း အမှတ်ပြည့်ပေးပါ။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
အစိုးရစမ္မာစရိယစာမေးပွဲ
စာမေးခန်းရှိုး ။ ။ ပါရာဇိကကဏ္ဍပါဠိအဋ္ဌကထာ(ဓမ္မစေတီ)
၁၃၇၇-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် (၁)ရက် (24-3-2016) ကြာသပတေးနေ့
ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)
(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

....

၁။ (မေး) ယေ တေ ဗြာဟ္မဏ ရူပဘောဂါ သဒ္ဒဘောဂါ ဂန္ဓဘောဂါ ရသဘောဂါ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဘောဂါ၊ တေ တထာဂတဿ ပဟီနာ၊ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပါဒဓမ္မာ-ကို အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဗြာဟ္မဏ-ပုဏ္ဏား၊ ယေ တေ ရူပဘောဂါ- အကြင်ရူပါရုံကို သုံးဆောင်ခံစားခြင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ယေ တေ သဒ္ဒ ဘောဂါ- အကြင်သဒ္ဒါရုံကို သုံးဆောင်ခံစားခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ယေ တေ ဂန္ဓဘောဂါ- အကြင်ဂန္ဓာရုံကို သုံးဆောင်ခံစားခြင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ယေ တေ ရသဘောဂါ-အကြင်ရသာရုံကို သုံးဆောင်ခံစားခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ယေ တေ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဘောဂါ၊ အကြင်ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကိုသုံးဆောင် ခံစားခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ သန္တိ-ရှိကုန်၏။ **(၅-မှတ်)**

တေ-ထိုအာရုံငါးပါးသုံးဆောင်ခံစားခြင်းတို့ကို၊ တထာဂတဿ-ငါဘုရားအား (ဝါ)ငါဘုရားသည်၊ ပဟီနာ-ပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဥစ္ဆိန္နမူလာ-အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ တာလာဝတ္ထုကတာ-ထန်းပင်ငုတ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ အာယတိံ-နောင်အခါ၌၊ အနုပ္ပါဒဓမ္မာ-မဖြစ်ခြင်းသဘော ရှိကုန်၏။ (ပါ၊ ၂။ သျှ- ၁၅) **(၅-မှတ်)**

၂။ (မေး) ယော ပနာတိ ယော ယာဒိသော ယထာယုတ္တော ယထာဇစ္စော ယထာနာမော ယထာဂေါတ္တော ယထာသီလော ယထာဝိဟာရီ ယထာဂေါစရော ထေရော ဝါ နဝေါ ဝါ မဇ္ဈိမော ဝါ၊ ဧသော ဝုစ္စတိ "ယောပနာ"တိ-ကို အနက်ပေးပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ယောပနာတိ-ယော ပနဟူသည်ကား၊ ယော ယာဒိသော-အကြင်သို့ အမည်း,အဖြူ, အနိမ့်, အမြင့် စသောသဘောရှိသော၊ ယထာ ယုတ္တော-အကြင်အကြင်သို့သော အမှု၌ယှဉ်သော၊ ယထာ-ဇစ္စော-အကြင်အကြင်သို့သော အမျိုးရှိသော၊ ယထာ နာမော-အကြင်အကြင်သို့သော အမည်ရှိသော၊ ယထာ ဂေါတ္တော-အကြင် အကြင်သို့သော အနွယ်ရှိသော၊ ယထာ သီလော-အကြင်အကြင်သို့သော အလေ့ရှိသော၊ ယထာ ဝိဟာရီ-အကြင်အကြင်သို့သော နေလေ့ရှိသော၊ ယထာ ဂေါစရော-အကြင်အကြင်သို့သော ကျက်စားရာရှိသော၊ ယော ထေရော ဝါ-အကြင် ဆယ်ဝါ မြောက်ထေရ် ခေါ် လောက်ပေသော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ယော နဝေါ ဝါ-အကြင်ငါးဝါမရ နဝခေါ် ဖွယ် ရဟန်းငယ်သည်လည်းကောင်း၊ ယော မဇ္ဈိမော ဝါ-အကြင်ငါးဝါထက်သာ

ဆယ်ဝါအောက်ငယ် အလတ်အလယ် ဖြစ်သော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ အတ္တိ-ရှိ၏၊ ဧသော-ဤအလုံးစုံသော ထေရ, နဝ, မဇ္ဈိမ ရဟန်းကို၊ ယောပနာတိ-ယော ပနဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ (ပါ-၂၈။ သျှ- ၁၉)

မှတ်ချက်။ ။ပါဠိအနုသာရီဖြစ်၍ သင့်လျော်သလို (၁၀)မှတ်ပေးပါရန်။

၃။ **(မေး)** န စ ဘိက္ခဝေ အတ္တာနံ ပါတေတဗ္ဗံ၊ ယော ပါတေယျ၊ အာပတ္တိဒုက္ကဋဿ-ကို ပဌမဝါကျ၌ ကတ္တားနှင့် အပဓာနကံ, ဒုတိယဝါကျ၌ ပဓာနာပဓာနကံ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ-၌ အဿ-ကို သဗ္ဗနာမပဒ, အာချာတပဒ ကြံ၍ အနက်ပေးပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ (ကတ္တား)၊ အတ္တာနံ-မိမိကိုယ်ကို၊ ပပါတံ-ကမ်းပါးပြတ်သို့၊ (အပဓာနကံ)၊ (ပါဠိ သျှ-အလို ပါတေဒြိမဋ္ဌာနံ-ဟုရေးလျှင် အမှတ်ပေးပါ) နပါတေတဗ္ဗံ-မချအပ် (ဝါ) မကျစေအပ်၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊အတ္တာနံ-မိမိကိုယ်ကို၊ (ပဓာနကံ) ပပါတံ-ကမ်းပါးပြတ်သို့၊ (အပဓာနကံ) ပါတေယျ-ချငြားအံ့၊ (ဝါ) ကျစေငြားအံ့၊ အဿဘိက္ခုနော-အား၊ ဒုက္ကဋာ-ဒုက္ကဋ်အမည်ရှိသော၊ အာပတ္တိ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ (အဿ-သဗ္ဗနာမပဒကြံပုံ)၊ ဒုက္ကဋာ-သော၊ အာပတ္တိ-သည်၊ အဿဟောတိ-ဖြစ်၏၊ (အဿ-အာချာတ ပဒကြံပုံ) (ပါ- ၁၀၄၊ သျှ- ၁၈၃)

မှတ်ချက်။ ။ကတ္တား ၁-မှတ်၊ အပဓာနကံ ၂-မှတ်၊ ပဓာနနှင့် အပဓာနကံ ၂-မှတ်၊ သဗ္ဗနာမပဒ ၁-မှတ်၊ အာချာတပဒ ၁-မှတ်၊ ကျန် ၃-မှတ်၊ ပေါင်း (၁၀)မှတ်။

၄။ **(မေး)** အဟမှိ ဒုဂ္ဂတာ ဒုက္ခိတာ န သုခံ လဘာမိ၊ မာသံယေဝ မံ သုဏိသဘောဂေန ဘုဉ္ဇိသု၊ တတော အပရေန ဒါသိဘောဂေန ဘုဉ္ဇန္တိ၊ အာဂစ္ဆတု မေ မာတာ မံ နေဿတု-ကို ဘုဉ္ဇိသု၏ ကတ္တားထည့်လျက် "မေ မာတာ"ကို ကာကောလောကနနည်းဖြင့် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) **ဘုဉ္ဇိသု-၏ကတ္တားထည့်လျက် မေ မာတာ-ကို ကာကောလောကနနည်းဖြင့် အနက်ပေးပုံ။**
အဟံ-သည်၊ ဒုဂ္ဂတာ- မကောင်းသော အမျိုးသို့ရောက်သည်၊ ဒုက္ခိတာ-ဆင်းရဲသော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်၊ အမှိ-ဖြစ်၏၊ သုခံ-ကိုယ်၏ချမ်းသာခြင်း စိတ်၏ချမ်းသာခြင်းကို၊ နလဘာမိ-မရ၊ တေအာဇီဝကာ-ထိုအာဇီဝက၏ တပည့်တို့သည်၊ (ကတ္တား) မာသံယေဝ-တစ်လပတ်လုံးသာလျှင်၊ မံ-ငါ့ကို၊ သုဏိသဘောဂေန-ချွေးမ၏ သုံးဆောင်ခြင်းဖြင့်၊ ဘုဉ္ဇိသု-သုံးဆောင်ကုန်၏၊ တတော-ထိုကာလမှ၊ အပရေန-တစ်ပါးသောအခါ၌၊ ဒါသိ ဘောဂေန- ကျွန်မ၏သုံးဆောင်ခြင်းဖြင့်၊ ဘုဉ္ဇန္တိ-သုံးဆောင်ကုန်၏၊ မေ-ငါ၏၊ မာတာ-အမိသည်၊ အာဂစ္ဆတု- လာစေသတည်း၊ မေ-ငါ၏၊ မာတာ-သည်၊ မံ-ငါ့ကို၊ နေဿတု-ဆောင်စေသတည်း၊ (မေ မာတာ ကာကော လောကနနည်း) (ပါ-၁၉၈၊ သျှ- ၂၅၅)

မှတ်ချက်။ ။ကတ္တားထည့် ၂-မှတ်၊ ကာကောလောကနနည်း ၂-မှတ်၊ ကျန် ၆-မှတ်၊ ပေါင်း (၁၀)မှတ်။

၅။ **(မေး)** ဂေဟံ ဂန္တွာ ယထာ တသ္မိံ ဂေဟေ ဌပေတွာ မာဏဝကဿ ပလ္လင်္ကံ အညံ န ကိဉ္စိ အာသနံ ဒိဿတိ၊ တထာ အဓိဋ္ဌာသိ-ကို ပဓာနကြိယာတို့၌ ကတ္တားထည့်၍, ဒိဿတိ-ကို ကတ္တုရုပ် ကမ္မရုပ်ကြံပြီး, ယထာ တထာ ဥပမာမဟုတ်-စသော နိယံနှင့်အညီ အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဂေဟံ-အိမ်သို့ ဂန္တွာ-သွား၍၊ ယထာ ယေနာကာရေဏေန-အကြင်အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ ထေရေ-
သိဂ္ဂဝ မထေရ်သည်၊ အာသနံ-နေရာကို၊ အဓိဋ္ဌဟန္တေ-အဓိဋ္ဌာန်အပ်သည်ရှိသော်၊ (ထည့်)
တသ္မိံဂေဟေ-ထိုပုဏ္ဏား၏ အိမ်၌၊ မာဏဝကဿ-လုလင်၏၊ ပလ္လင်္ကံ-ပလ္လင်ကို၊ ဌပေတွာ-၍၊
အညံ-ပလ္လင်မှ တစ်ပါးသော၊ ကိဉ္စိ-တစုံတစ်ခုသော၊ အာသနံ-နေရာသည်၊ န ဒိဿတိ-မထင်၊
(ကတ္တုရုပ်ကြံပုံ)၊ အာသနံ-နေရာကို၊ နဒိဿတိ-မမြင်အပ်။ (ကမ္မရုပ်ကြံပုံ)၊ တထာတေနာကာရေန-
ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အဓိဋ္ဌာသိ- အဓိဋ္ဌာန်ပြီ။ (ဋ- ၃၀၊ မအူ-သျှ- ၅၇)

မှတ်ချက်။ ။ ထေရေ- ၂-မှတ်၊ ယထာ တထာ ၂-မှတ်၊ တတ္တုကမ္မရုပ် ၂-မှတ်၊
ကျန် ၄-မှတ်၊ ပေါင်း (၁၀)မှတ်။

၆။ **(မေး)** ပုလကံနာမ နိတ္ထုသံ ကတွာ ဥသောဒေတွာ ဂဟိတယဝတဏ္ဍုလာ ဝုစ္စန္တိ၊ ယဒိ ဟိ သထုသာ
ဟောန္တိ၊ ပါဏကာ ဝိဇ္ဈန္တိ၊ အဒ္ဓါနက္ခမာ န ဟောန္တိ-ကို ဟိ-သဒ္ဒါဝယ် ကာရဏဇောတကကြံ၍
ဝါကျအပြန်အလှန် အားဖြင့် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) **ဟိ-ကာရဏဇောတကကြံ၍ ဝါကျ အပြန်အလှန် အနက်ပေးပုံ-**
နိတ္ထုသံ-ဖွဲ့မရှိသည်ကို၊ ကတွာ-ကုန်၍၊ ဥသောဒေတွာ-ဖျောကုန်၍(ဝါ)ပေါင်းကုန်၍၊ ဂဟိတယဝ
တဏ္ဍုလာ-ယူအပ်ကုန်ပြီးသော မုယောတို့၏ ဆန်တို့ကို၊ ပုလကံနာမ-ပုလကမည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-
ကုန်၏၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ နိတ္ထုသံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဥသောဒေတွာ-၍၊ ဂဟိတယဝတဏ္ဍုလာ-တို့ကို၊
ပုလကံနာမ-မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ကုန်သနည်း၊ ဟိယသ္မာ-အကြင့်ကြောင့်၊ သထုသာ-ဖွဲ့ရှိကုန်သည်၊
ယဒိဟောန္တိ- အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်အံ့၊ ပါဏကာ-ပိုးတို့သည်၊ ဝိဇ္ဈန္တိ-ထိုးတတ်ကုန်၏၊ အဒ္ဓါနက္ခမာ-
ရှည်သော အခါပတ်လုံး ဖြစ်ခြင်းငှါ ခံကုန်သည်၊ န ဟောန္တိ-ကုန်။ တသ္မာ- (ပ) ဝုစ္စန္တိ-ကုန်၏။
(ဋ- ၁၊ ၁၄၄၊ မအူ- ၂၊ ၄၁၉၊ ဘာဋီ- ၂၊ ၉၂-၃)

မှတ်ချက်။ ။ ယသ္မာ, တသ္မာ ၂-မှတ်၊ ကျန် ၈-မှတ်၊

၇။ **(မေး)** နခစ္ဆေဒနံ ဝလိတကံ ယေဝ ကရောန္တိ၊ တသ္မာ တံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဥတ္တရာရဏိယံ ဝါ အရောရဏိယံ ဝါ
အရဏိဓနုကေဝါ ဥပရိပေလ္လနဒဏ္ဍကေ ဝါ မာလာကမ္မာဒိကံ ယံ ကိဉ္စိ ဝဏ္ဏမဋ္ဌ န ဝဋ္ဋတိ-ကို
ပါဌာနုသာရီ အားဖြင့် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) န ခစ္ဆေဒနံ-ခြေသည်း,လက်သည်းတို့ကို ဖြတ်ကြောင်းဖြစ်သောဓါးငယ်ကို၊ ဝလိတကံယေဝ-
အတွန့်တို့နှင့် ယှဉ်သည်ကိုသာလျှင်၊ ကရောန္တိ-ကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-ထိုအတွန့်တို့နှင့်
ယှဉ်သည်ကိုပြုခြင်းသည်၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဥတ္တရာရဏိယံဝါ-အထက်ဖြစ်သော ပွတ်ကျည်၌ လည်း
ကောင်း၊ အရောရဏိယံဝါ-အောက်ဖြစ်သော ပွတ်ကျည်၌လည်းကောင်း၊ အရဏိဓနုကေဝါ-
ပွတ်ကျည်ကို နှိပ်သော လေးငယ်၌လည်းကောင်း၊ ဥပရိ ပေလ္လနကဒဏ္ဍကေဝါ- ပွတ်ကျည်သည်

တပ်အပ်သော အထက်၌ပွတ်ကျည်ကို တွန်းသော လုံတံ၌လည်းကောင်း၊ မာလာကမ္မာဒိကံ-ခြူးပန်း အစရှိသော ၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဝတ္ထုမဂ္ဂ-အဆင်း၏ ပြေပြစ်ခြင်းသည်၊ နဝဋ္ဋတိ-မအပ်။

(၄-၁၊ ၂၅၃၊ မအူ-သျ ၃၊ ၃၀၉၊ ဘာဋီ ၂၅၁၁-၂)

မှတ်ချက်။ ။ပါဠာနုသာရီဖြစ်၍ သင့်လျော်သလို (၁၀)မှတ်ပေးပါရန်။

၈။ **(မေး)** ယာနဋ္ဌ တတ္ထုလာဒိဘဏ္ဍံ ပိဋ္ဌကေန ဂဏှာတော ပိဋ္ဌကေ အနုက္ခိတ္တေပိ ပိဋ္ဌကံ အပဟရိတွာ တတ္ထုလာဒီနံ ကောဗဒ္ဓဘာဝေ ဝိကောပိတေ ပါရာဇိကံ-ကို ပါဠာနုသာရီအားဖြင့် အနက်ပေးပါ။

(ဖြေ) ယာနဋ္ဌ-ယာဉ်၌တည်သော၊ တတ္ထုလာဒိဘဏ္ဍံ-ဆန်အစရှိသောဘဏ္ဍာကို၊ ပိဋ္ဌကေန-တောင်းဖြင့်၊ ဂဏှာတော-ယူသောရဟန်း၏၊ (ဝါ)အား၊ ပိဋ္ဌကေ-တောင်းကို၊ အနုက္ခိတ္တေပိ-မကြွမြောက်အပ်သေးပါသော်လည်း၊ ပိဋ္ဌကံ-ကို၊ အပဟရိတွာ-ပုတ်ခတ်၍၊ တတ္ထုလာဒီနံ-ဆန်အစရှိသော ဘဏ္ဍာတို့၏၊ ကောဗဒ္ဓဘာဝေ-တစ်ဆက်တည်း၏အဖြစ်ကို၊ ဝိကောပိတေ-ပျက်စေအပ်ပြီးသော်၊ ပါရာဇိကံ-သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ (၄ ၁၊ ၂၉၀၊ မအူသျ ၃၊ ၄၀၇၊ ဘာဋီ ၃၊ ၆)

မှတ်ချက်။ ။ပါဠာနုသာရီဖြစ်၍ သင့်လျော်သလို (၁၀)မှတ်ပေးပါရန်။

၉။ **(မေး)** ယထာ ထမ္ဘေ နိဗန္ဓေယျ၊ ဝစ္ဆံ ဒမ္မံ နရော ဣဓ၊
ဗန္ဓေယျေဝံ သကံစိတ္တံ၊ သတိယာရမ္မဏေ ဒဠှ-ဂါထာကို အနက်ပေးပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဣဓလောကေ-၌၊ ဝစ္ဆံ-စဉ်းလဲသောနွားငယ်ကို၊ ယောတ္တေန-လွန်ဖြင့်၊ ထမ္ဘေ-တိုင်၌၊ ဒဠှ-မြဲစွာ၊ နိဗန္ဓေယျ ယထာ- ဖွဲ့တုတ်ချည်ရာသကဲ့သို့၊ ဧဝံတထာ-တူ-ဣဓလောကေမသို့သာသနေ-၌၊ သကံ-မိမိ၏ဥစ္စာဖြစ်သော၊ စိတ္တံ-ကို၊ဒမံ-ဒမန္တော-ယဉ်ကျေးအောင်ဆုံးမသော၊ နရော-သည်၊ (ဘိက္ခု-သည်) သတိယာ-သတိတည်းဟူသော လွန်ဖြင့်၊ အာရမ္မဏေ- ထွက်သက်ဝင်သက်ဟုဆိုအပ်သောအာရုံ၌၊ ဒဠှ-မြဲစွာ၊ ဗန္ဓေယျ-နှောင်ဖွဲ့ရာ၏။ (၄ ၂၁၂၊ ဘာဋီ ၄၊ ၁၉၂)

မှတ်ချက်။ ။ပါဠာနုသာရီဖြစ်၍ သင့်လျော်သလို (၁၀)မှတ်ပေးပါရန်။

၁၀။ **(မေး)** အတ္တုပနာယိကန္တိ အတ္တနိ တံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဥပနေတိ, အတ္တာနံ ဝါ တတ္ထ ဥပနေတီတိ အတ္တုပနာယိကော၊ တံ အတ္တုပနာယိကံ။ ဧဝံ ကတွာ သမုဒါစရေယျ-ကို ကတ္တားပုဒ်ထည့်၍ သဗ္ဗနာမ်အစွဲများ မှန်ကန်စေလျက် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) အတ္တုပနာယိကန္တိ-ကား၊ ယောဘိက္ခု-သည်၊ အတ္တနိ-မိမိ၌၊ (ဝါ)သို့၊ တံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ-ထိုမြတ်ကုန်သော ဈာနလာဘီအရိယာတို့၏ ဈာန် မဂ်ဖိုလ်တရားကို၊ ဥပနေတိ-ကပ်၍ဆောင်တတ်၏၊ဣတိတသ္မာ-အတ္တုပနာယိကတ္တာ-ကြောင့်၊ သောဘိက္ခု-သည်၊ အတ္တုပနာယိကော-မည်၏၊ (ဝါ-တစ်နည်းကား) ယောဘိက္ခု-သည်၊ အတ္တာနံ-မိမိကိုယ်ကို၊ တတ္ထတသ္မိံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ-ထိုမြတ်ကုန်သော ဈာနလာဘီ အရိယာတို့၏ ဈာန် မဂ်ဖိုလ်တရား၌၊

ဥပနေတိ-ကပ်၍ဆောင်တတ်၏၊ ဣတိတသ္မာ-အတ္တုပနာ ယိကတ္တာ-ကြောင့်၊ သောဘိက္ခု-သည်၊ အတ္တုပနာယိကော-မည်၏၊ တံ အတ္တုပနာယိကံ-ထိုမိမိ၌ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ကပ်၍ဆောင်သည်ကို၊ (ဝါ) မိမိကိုယ်ကို ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ-၌ကပ်၍ ဆောင်သည်ကို၊ ကတ္វာ-၍၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ (ကတ္တား) သမုဒါစရေယျ-ပြောဟောငြားအံ့။ (ဋ၊ ၂၊ ၈၀၊ မအူသျ ၄၊ ၂၃၈)

မှတ်ချက်။ ။ကတ္တားများ ၁-မှတ်စီ ၂-မှတ်၊ ထံ-အစွဲ ၁-မှတ်၊ တတ္တအစွဲ ၁-မှတ်၊ တံ အတ္တုပနာယိကံ ၂-မှတ်၊ ကျန် ၄-မှတ်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာစစ်တန်းမျိုးမျိုး ။ ။ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာပါဠိနှင့်အဋ္ဌကထာ (ဒေသနာနည်း)

၁၃၇၈-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် (၁၀)ရက် (၂၂-၃-၂၀၁၇) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

....

၁။ (မေး) **အတ္ထိ ဘန္တေ ဒေဝဂဟဒါရုနိ နဂရပဋိသင်္ခါရိကာနိ အာပဒတ္ထာယ နိက္ခိတ္တာနိ၊ သစေ တာနိ ဒါရုနိ ရာဇာ ဒါပေတိ ဟရာပေထ ဘန္တေတိ။ ဒိန္နာနိ အာဝုသော ရညာတိ-ကို ဟရာပေထ-၏ ကတ္တား၊ ဒိန္နာနိ-၏ ကံပုဒ်ထည့်၍ အနက်ပေးပါ။**

(ဖြေ) **ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ နဂရပဋိသင်္ခါရိကာနိ-မြို့ကို အသစ်တဖန်ပြုပြင်စီရင်ခြင်း၏ အဆောက်အဦ ဖြစ်ကုန်သော၊ အာပဒတ္ထာယ-မီးလောင်ခြင်းစသော ဘေးရန်အကျိုးငှာ၊ နိက္ခိတ္တာနိ-ထားအပ်ကုန်သော၊ ဒေဝဂဟဒါရုနိ-မင်းသိမ်းဆည်းသော သစ်တော်တို့သည်၊ အတ္ထိ-ရှိကုန်၏၊ တာနိ ဒါရုနိ-ထိုသစ်တော်တို့ကို၊ ရာဇာ-(ဗိမ္ဗိသာရ)မင်းကြီးသည်၊ သစေ ဒါပေတိ-အကယ်၍ ပေးစေသည် ဖြစ်အံ့၊ ဇဝံ သတိ-ဤသို့ ပေးစေသည်ရှိသော်၊ ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား၊ တုမှေ-အရှင်ဘုရားတို့သည် (ကတ္တား)၊ ဟရာပေထ-ဆောင်စေကုန်လော့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်ထားအပ်သည်ရှိသော်၊ အာဝုသော-ဒါယကာ၊ ရညာ-မင်းသည်၊ (တာနိ) ဒါရုနိ-(ထို)သစ်တော်တို့ကို၊ ဒိန္နာနိ-ပေးအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဝေါစ-ပြောဆိုပြီ။ (ပါ၊ ၅၂၊ သျှ၊ ၁၁၇-၈)**

(ကတ္တား, ကံ ၂-မှတ်စီ၊ ကျန် ၆-မှတ်)

၂။ (မေး) **ယံ ကိဉ္စိ သာဝကေန ပတ္တဗ္ဗံ၊ သဗ္ဗံ တေန အနုပ္ပတ္တံ ဟောတိ, နတ္ထိ စဿ ကိဉ္စိ ဥတ္တရိ ကရဏီယံ၊ ကတဿ ဝါ ပတိစယော-ကို သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့၏ အစွဲမှန်ကန်စေလျက် အနက်ပေးပါ။**

(ဖြေ) **သာဝကေန-ဘုရားတပည့်သားသည်၊ ပတ္တဗ္ဗံ-ရောက်အပ်သော၊ ယံ ကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိသော တရားသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသောတရားသို့၊ တေန-ထိုရှင်ဒဗ္ဗသည်၊ အနုပ္ပတ္တံ-အစဉ်ရောက်အပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ အဿ-ထိုရှင်ဒဗ္ဗအား၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဥတ္တရိ-၁၆ ပါးသော မဂ်ကိစ္စ၏ အထက်၌၊ ကရဏီယံ-ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိစ-မရှိသည်သာတည်း၊ ကတဿ ဝါ-ပြုအပ်ပြီးသော ကိစ္စကိုလည်း၊ (ပြုအပ်ပြီးသော ၁၆ ပါးသော မဂ်ကိစ္စကိုလည်း၊ ပတိစယော-တဖန်ပွားစေခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။ (ပါ၊ ၂၄၃၊ သျှ၊ ၂၇၆)**

၃။ **(မေး)** အမှာကံ ပန အယျာ အသံဖိပုန၀္ဘသုကာ သဏှာ သခိလာ သုခသမ္ဘာသာ မိဟိတပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဧဟိသွာဂတဝါဒိနော အဗ္ဘာကုဋိကာ ဥတ္တာနမုခါ ပုဗ္ဗဘာသိနော၊ တေသံ ခေါ နာမ ဝိဏ္ဏော ဒါတဗ္ဗော-ကို ပါဌာနုသာရီ အနက်ယောဇနာပါ။

(ဖြေ) အမှာကံ-ငါတို့၏၊ အယျာ-အရှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ အသံဖိပုန၀္ဘသုကာ ပန-တို့သည်ကား၊ သဏှာ-နူးညံ့သိမ်မွေ့ကုန်၏၊ သခိလာ-ပြေပြစ်ကုန်၏၊ သုခသမ္ဘာသာ-ပြောလွယ်ဆိုလွယ်ရှိကုန်၏၊ မိဟိတ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ-ပြုံးခြင်းရှေ့သွားရှိသော စကားရှိကုန်၏၊ ဧဟိသွာဂတဝါဒိနော-လာသလော ကောင်းစွာ လာခြင်းတည်းဟု ဆိုလေ့ရှိကုန်၏၊ အဗ္ဘာကုဋိကာ-မျက်မှောင်ကြုတ်ခြင်းမှကင်းကုန်၏၊ ဥတ္တာန မုခါ-ပေါ်သောမျက်နှာရှိကုန်၏၊ ပုဗ္ဗဘာသိနော-ရှေးဦးစွာ ဆိုလေ့ရှိကုန်၏၊ တေသံခေါ-ထိုအဿဇိ ပုန၀္ဘသုကတို့အား၊ ဝိဏ္ဏော-ဆွမ်းကို၊ ဒါတဗ္ဗော နာမ-လှူအပ်ကောင်း၏။ (ပါ၊ ၂၇၅၊ ပါသျ၊ ၃၀၈) **(၁၀-မှတ်)**

၄။ **(မေး)** အမှာကံပိ အလာဘာ၊ အမှာကံပိ ဒုလ္လဒ္ဓံ၊ ယေ မယံ အာဇီဝဿ ဟေတု ပုတ္တဒါရဿ ကာရဏာ ဗဟူ ခုဒ္ဒကေ ပါဏေ သင်္ဃာတံ အာပါဒေမ-ကို နိယမာနိယမနည်းဖြင့် အနက်ပေးပါ။

(ဖြေ) ယေ မယံ-အကြင်ငါတို့သည်၊ အာဇီဝဿ-အသက်၏၊ ဟေတု-အကြောင်းကြောင့်၊ ပုတ္တဒါရဿ-သားမယား၏၊ ကာရဏာ-အကြောင်းကြောင့်၊ ဗဟူ-များစွာကုန်သော၊ ခုဒ္ဒကေ-ငယ်ကုန်သော၊ ပါဏေ-သတ္တဝါတို့ကို၊ သင်္ဃာတံ-သတ်ခြင်းသို့၊ အာပါဒေမ-ရောက်စေကုန်၏၊ (တေသံ) အမှာကံပိ-ထိုငါတို့အားလည်း၊ အလာဘာ-လူ၏အဖြစ်ကို မကောင်းသဖြင့် ရအပ်၏။
(ပါ၊ ၃၂၈၊ ပါသျ-၃၅၉)

၅။ **(မေး)** သဗ္ဗမေတံ အနုပစိတကုသလသမ္ဘာရေဟိ ဒုပ္ပညေဟိ သသာဒီဟိ ဝိယ မဟာသမုဒ္ဒေါ ဒုက္ခောဂါဟံ အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌဉ္စ၊ တသ္မာ ဂမ္ဘီရံ-ကို ပမာ+ပမေ ထင်ရှားစေလျက် အနက်ပေးပါ။

(ဖြေ) သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ ဧတံ-ဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓစတုက္ကံ-ဤဓမ္မ, အတ္ထ, ဒေသနာ, ပဋိဝေဓတို့၏ လေးပါးတို့၏အပေါင်းကို၊ (ဝါ)သည်၊ သသာဒီဟိ-ယုန်အစရှိကုန်သော၊ သတ္တေဟိ-သတ္တဝါတို့ သည်၊ မဟာသမုဒ္ဒေါ-မဟာသမုဒ္ဒရာကို၊ (ဝါ)သည်၊ ဒုက္ခောဂါဟော ဝိယ စ-ဆင်းရဲသဖြင့် သက်ဝင် အပ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ဆင်းရဲသော သက်ဝင်ခြင်းရှိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ (ဝါ) သက်ဝင် နိုင်ခဲသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌောဝိယစ-မရအပ်သော တည်ရာရှိသကဲ့သို့လည်း ကောင်း၊ တထာ-ထို့အတူ၊ အနုပစိတကုသလသမ္ဘာရေဟိ-ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော ကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော အဆောက်အဦမရှိကြကုန်သော၊ ဒုပ္ပညေဟိ-ပညာမရှိကြကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလေဟိ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဒုက္ခောဂါဟဉ္စ-ဆင်းရဲသဖြင့် သက်ဝင်အပ်လည်း သက်ဝင်အပ်၏၊ (ဝါ) ဆင်းရဲ သော သက်ဝင်ခြင်း ရှိလည်းရှိ၏၊ (ဝါ) သက်ဝင်လည်း သက်ဝင်နိုင်ခဲ၏၊ အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌဉ္စ-မရအပ်သော တည်ရာလည်းရှိ၏၊ (ဝါ) ရအပ်သောတည်ရာလည်းမရှိ၊ တသ္မာ ဒုက္ခောဂါဟတ္တာစ-

ထိုသို့ ဆင်းရဲသဖြင့် သက်ဝင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ဝါ)ထိုသို့ ဆင်းရဲသော သက်ဝင်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ထိုသို့ သက်ဝင်နိုင်ခဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ တသ္မာ အလဗ္ဘာနေယျပတိဋ္ဌတ္တာစ-ထိုသို့ မရအပ်သောတည်ရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ထိုသို့ ရအပ်သောတည်ရာ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ထိုသို့ တည်ရာကို မရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဂမ္ဘီရံ-နက်နဲ၏။

(ပါဠိ၊ ၁၊ ၁၉၊ သျှ၊ ၁၊ ၁၈၉၊ ၁၉၀)

(ဝါ-အနက်များမပါသော်လည်း ပမာ+ပမေယျနက အမှတ်ပေးပါရန်)

၆။ **(မေး)** နာနပ္ပကာရဂုဏဂဏာဝိသေသာဓိဂမာဓိပ္ပာယေန၊ သာဒုဖလူပဘောဂါဓိပ္ပာယေန ဒိဇဂဏေဟိ နိစ္စဖလိတ မဟာရုက္ခော ဝိယ-ကို ဥပမေယျဝါကျ၌ ကံပုဒ်၊ ကြိယာပုဒ်ထည့်၍ အနက်ပေးပါ။

(ဖြေ) သာဒုဖလူပဘောဂါဓိပ္ပါယေန-ချိုသောအသီးကို သုံးဆောင်ခြင်း၌ အလိုကြောင့်၊ ဒိဇဂဏေဟိ-ငှက်အပေါင်းတို့သည်၊ နိစ္စဖလိတမဟာရုက္ခော-အမြဲသီးသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သော ကြီးသော သစ်ပင်သို့၊ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော ဝိယ-ကပ်အပ်သကဲ့သို့၊ နာနပ္ပကာရဂုဏဂဏာဝိသေသာဓိဂမာဓိပ္ပါယေန-ထူးကုန်သောအပြားတို့ ရှိကုန်သော ဂုဏ်အထူးတို့ကို ရခြင်း၌ အလိုကြောင့် **(ဒေဝမနုဿေဟိ-တို့သည်၊ ဘဂဝါ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော-ကပ်အပ်သတည်း)** (ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၁၀၀၊ သျှ၊ ၁၆၇)

(ကံ, ကြိယာ- ၂-မှတ်စီ၊ ကျန် ၆-မှတ်)

၇။ **(မေး)** အထ ခေါ အယမေဝ သမာဓိတိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အရဟတိ ဝိတက္ကဝိစာရက္ခောဘဝိရဟေန အတိဝိယ အစလတ္တာ သုပ္ပသန္နတ္တာ စ-ကို ဟိတ်ပါဌ်များ၏ သမ္ဗန်ခံလျက် ကြောင်းကျိုးပြန်လှန်၍ အနက်ပေးပါ။

(ဖြေ) အထ ခေါ-ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အယမေဝ သမာဓိ-ဤဒုတိယ ဈာန်သမာဓိသည်သာလျှင်၊ သမာဓိတိ-သမာဓိဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗတံ- ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ အရဟတိ-ထိုက်၏၊ (ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်၊ အရဟတိ-ထိုက်သနည်း) **(၃-မှတ်)**

ဝိတက္ကဝိစာရက္ခောဘဝိရဟေန-ဝိတက်, ဝိစာရတို့၏ ချောက်ချားခြင်းမှ ကင်းခြင်းဖြင့် (ဝါ)ကြောင့်၊ **(ဣမဿေဝ သမာဓိဿ-ဤဒုတိယဈာန်သမာဓိ၏သာလျှင်၊** (သမ္ဗန်)၊ အတိဝိယ-အလွန်လျှင်၊ အစလတ္တာ စ-တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သုပ္ပသန္နတ္တာ စ-ကောင်းစွာ ကြည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အရဟတိ-ထိုက်သတည်း။ (ဋ္ဌ၊ ၁၁၉၊ သျှ၊ ၂၊ ၂၇၈)

(သမ္ဗန် - ၃-မှတ်၊ ကျန် ၄-မှတ်)

၈။ **(မေး)** ကာရဏဉ္စ ယသ္မာ နိဒေတိ အတ္တနော ဖလံ, ဂဏှာထ နန္တိ ဒဿေန္တံ ဝိယ အပ္ပေတိ၊ ပကရောတိ စ နံ ကတ္တုံ အာရဘတိ၊ ကရောတိယေဝ ဝါ၊ တသ္မာ နိဒါနန္တေဝ ပကရဏန္တိ ဝုစ္စတိ-ကို နိဿရည်းကျကျ အနက်ပေးပါ။

(ဖြေ) ဟိ ဝိတ္ထာရယိဿာမိ-ချဲ့ဦးအံ့၊ ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ ယသ္မာ-အကြင်ကြောင့်၊ နိဒေတိ အတ္တနော ဖလံ ဂဏှာထ နန္တိ ဒဿေန္တံ ဝိယ အပ္ပေတိ စ-မိမိအကျိုးကို ထိုအကျိုးကို ယူကုန်လော့ဟူ၍ ပြသကဲ့သို့လည်း ဖြစ်တတ်၏၊ ပကရောတိ နံ ကတ္တုံ အာရဘတိ စ-ထို မိမိ၏ အကျိုးကို ပြုခြင်းငှာ အားထုတ်လည်း အားထုတ်တတ်၏၊ ဝါ-တစ်နည်းကား၊ ပကရောတိ ကရောတိယေဝ-ထို မိမိ၏ အကျိုးကိုပြုတတ်သည်သာလျှင်တည်း၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ နိဒါနန္တိစေဝ-နိဒါနံ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပကရဏန္တိစ-ပကရဏံ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ (ဋ၊ ၁၈၄၊ သျ၊ ၃၊ ၇၄)

(သဒ္ဒါရေးမှန်ပါက အမှတ်ပေးရန်) (၁၀-မှတ်)

၉။ **(မေး)** ဂဏ္ဌိကပဋ္ဋကဉ္စ ပါသကပဋ္ဋဉ္စ အဌကောဏမ္ပိ သောဠသကောဏမ္ပိ ကရောန္တိ၊ တတ္ထ အဋ္ဌိယဂဃ မုဂ္ဂရာဒီနိ ဒဿေန္တိ၊ ကတ္တဋ္ဋုကဉ္စိနိ ဥက္ကိရန္တိ၊ သဗ္ဗံ န ဝဋ္ဋတိ-ကို ပါဌာနုသာရီ အနက်ပေးပါ။

(ဖြေ) ဂဏ္ဌိကပဋ္ဋကဉ္စ-ကမ္ပတ်သိမ်းကို ထားရာဖြစ်သော အိမ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပါသကပဋ္ဋဉ္စ-ကမ္ပတ်ကွင်းကိုထားရာဖြစ်သောအိမ်ကိုလည်းကောင်း၊ အဌကောဏမ္ပိ-ရှစ်ခုကုန်သောအထောင့် တို့ရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ သောဠသကောဏမ္ပိ-၁၆ ခုကုန်သောအထောင့်တို့ရှိသည်ကို လည်းကောင်း၊ ကရောန္တိ-ပြုကုန်၏။ **(၄-မှတ်)**

တတ္ထ တသ္မိံ ဂဏ္ဌိကပဋ္ဋကေ စ-၌လည်းကောင်း၊ တတ္ထ တသ္မိံ-ပါ သကပဋ္ဋေ စ-၌လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌိယဂဃမုဂ္ဂရာဒီနိ -စေတီ၏ သဏ္ဌာန်ဖြင့်ချုပ်ခြင်း, အရင်း၌ငယ် အဖျား၌ကြီးသည်ကိုပြု၍ ချွန်းတောင်း၏ သဏ္ဌာန်ဖြင့်ချုပ်ခြင်း, အရင်းအဖျား၌ ထပ်တူပြု၍ ဆောက်ပုတ်၏ သဏ္ဌာန်ဖြင့် ချုပ်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ဒဿေန္တိ-ပြကြကုန်၏၊ ကတ္တဋ္ဋုကဉ္စိနိ-ပုဆွန်၏မျက်စိတို့၏ သဏ္ဌာန်တို့ကို၊ ဥက္ကိရန္တိ-ထစေကုန်၏၊ (ဝါ) ကြွစေကုန်၏၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသည်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်။

(ဋ၊ ၂၅၂၊ သျ၊ ၃၊ ၃၀၆) **(၆-မှတ်)**

၁၀။ **(မေး)** သစေ ပန အဘိရူ အစ္ဆန္တိ အနုတြာသီ ဟုတွာ သီဟော ဝိယ နိသီဒတိ၊ အယံ ဘိက္ခု သမ္ပန္နဝေယျာကရဏော သမန္တာ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒီဟိ ပေသိတံ သက္ကာရံ အရဟတိ-ကို ပါဌာနုသာရီ အနက်ပေးပါ။

(ဖြေ) ပန-ထိုသို့မဟုတ်၊ အဘီရူ-ကြောက်ခြင်းအလေ့မရှိသည်၊ အစ္ဆမ္ဘီ-ကိုယ်၏ တုန်လှုပ်ခြင်းအလေ့ မရှိသည်၊ အနုတြာသီ-ထိတ်လန့်ခြင်းအလေ့မရှိသည်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ သီဟော-ခြသေ့သည်၊ နိသီဒတိ ဝိယ-ထိုင်နေသကဲ့သို့၊ သစေ နိသီဒတိ-အကယ်၍ ထိုင်နေအံ့၊ အယံ ဘိက္ခု-ဤရဟန်းသည်၊ သမ္ပန္နဝေယျာကရဏော-ပြည့်စုံသောဖြေခြင်းရှိသည်၊ သမန္တာ-ထက်ဝန်းကျင်မှ၊ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒီဟိ-မင်း, မင်း၏အမတ်ကြီးအစရှိသည်တို့သည်၊ ပေသိတံ-စေအပ်သော၊ သက္ကာရံ-ပူဇော်သက္ကာရကို၊ အရဟတိ-ထိုက်၏။ (ဋ၊ ၂၊ ၈၃၊ သျ၊ ၄၊ ၂၄၇) **(၁၀-မှတ်)**

ဿဿ●ဿဿ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာစစ်အမှန်မှိုး ။ ။ ပါရာဇိကဏ်ပါဠိအဋ္ဌကထာ (ပထမနေ့)

၁၃၇၉-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း (၅)ရက် (၂၁-၃-၂၀၁၈) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

....

၁။ (မေး) တေန ခေါ ပန သမယေန ဥတ္တရာပထကာ အဿဝါဏိဇာ ပဉ္စမတ္တေဟိ အဿသတေဟိ ဝေရဉ္ဇံ ဝဿာဝါသံ ဥပဂတာ ဟောန္တိ၊ တေဟိ အဿမဏ္ဍလိကာသု ဘိက္ခူနံ ပတ္ထပတ္ထပုလကံ ပညတ္တံ ဟောတိ-ကို နိသျှည်းကျကျ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ ဥတ္တရာပထကာ၊ ဥတ္တရာပထတိုင်းသားဖြစ်ကုန်သော (ဝါ) ဥတ္တရာပထတိုင်းမှလာကုန်သော။ အဿဝါဏိဇာ၊ မြင်းကုန်သည်တို့သည်။ ပဉ္စမတ္တေဟိ အဿသတေဟိ၊ ငါးရာအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော မြင်းတို့နှင့်တကွ။ ဝေရဉ္ဇံ၊ ဝေရဉ္ဇာပြည်၌။ ဝဿာဝါသံ၊ မိုးလပတ်လုံး နေခြင်းသို့ (ဝါ) ဝါဆိုခြင်းသို့။ ဥပဂတာ၊ ကပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

တေဟိ၊ ထိုမြင်းကုန်သည်တို့သည်။ အဿမဏ္ဍလိကာသု၊ ဝန်းဝိုင်းသော အချင်းအရာဖြင့် ပြုအပ်သော မြင်းတင်းကုပ်တို့၌။ ဘိက္ခူနံ၊ ရဟန်းတို့အား။ ပတ္ထပတ္ထပုလကံ၊ တစ်ကွမ်းစား တစ်ကွမ်းစားသော ရိက္ခာမုယောဆန်ကို။ ပညတ္တံ၊ အမြဲမပြတ် ဝတ်တည်အပ်သည်။ ဟောတိ ဖြစ်၏။

(ဘုရားကြီး၊ သျှ၊ ၃၅) (၁၀-မှတ်)

၂။ (မေး) တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရော ဘိက္ခု သိဝထိကံ ဂန္တွာ ဆိန္နသီသံ ပဿိတွာ ဝဍ္ဎကတေ မုခေ အင်္ဂုဇာတံ ပဝေသေတိ-ကို အင်္ဂုပန္တ-၌ အဓိပ္ပါယတ္ထထင်စေလျက် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ အညတရော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သိဝထိကံ၊ သုသာန်သို့။ ဂန္တွာ၊ သွား၍။ ဆိန္နသီသံ၊ ပြတ်သောဦးခေါင်းကို။ ပဿိတွာ၊ မြင်၍။ ဝဍ္ဎကတေ၊ ဟင်းလင်းပြုအပ်သော။ မုခေ၊ ခံတွင်း၌။ **အင်္ဂုပန္တံ၊ နံ့ဝါးလေးဘက် အစောက်ကို မထိစေမူ၍။** အင်္ဂဇာတံ၊ အင်္ဂါဇာတ်ကို။ ပဝေသေတိ၊ သွင်း၏။(ဝိ၊၁၊၄၆။ကြီး၊သျှ၊၁၀၈)

(အဓိပ္ပါယတ္ထ ၃-မှတ်၊ ကြွင်း ၇-မှတ်)

၃။ (မေး) န ခေါ တေ ဘဂိနီ အမှာကံ ဒုလ္လဘာ ယဒိဒံ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇ ပရိက္ခာရာ၊ အပိ စ ယော အမှာကံ ဒုလ္လဘော၊ တံ ဒေဟိ-ကို "ယဒိဒံပုဒ်၊ ထုတ်၍ရှိရာ"စသော နိယံနှင့်ညီစေလျက် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဘဂိနိ၊ နှမ။ **ယဗိဒံ ယေ ဣမေ** စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာ၊ အကြင်သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ အိပ်ရာနေရာ၊ သူနာ၏ အထောက်အပံ့ အသက်၏အရံအတား ဖြစ်သော **ဆေးတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေ၊** ထိုသင်္ကန်းအစရှိသည်တို့သည်။ အမှာကံ၊ ငါတို့ အား။ န ခေါ ဒုလ္လဘာ၊ ရခဲသည်မဟုတ်ကုန်။

အပိ စ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယော ဒေယျဓမ္မော၊ အကြင်လှူဖွယ်ဝတ္ထုသည်။ အမှာကံ၊ ငါတို့အား။ ဒုလ္လဘော၊ ရခဲ၏။ တံ၊ ထိုရခဲသော ဒေယျဓမ္မကို။ ဒေဟိ၊ ပေးလော့။ (ကြီး၊သျှ၊၂၄၃)

(ယဗိဒံ ၃-မှတ်၊ ကြွင်း ၇-မှတ်)

၄။ **(မေး)** ပရိဿာဝနာနိပိ ထဝိကာယောပိ ပူရေတွာ ဝါတပါနေသု လဂ္ဂေတိ။ တာနိ ဩလီနဝိလီနာနိ တိဋ္ဌန္တိ။ ဥန္ဒူရေဟိပိ ဝိဟာရာ ဩကိဏ္ဏဝိကိဏ္ဏာ ဟောန္တိ-ကို နိသျှည်းကျကျ အနက်သမ္ဗန်ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ပရိဿာဝနာနိပိ၊ ရေစစ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ထဝိကာယောပိ၊ အိတ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ ဝါတပါနေသု၊ လေသောက်တံခါးတို့၌။ လဂ္ဂေတိ၊ ဆွဲ၏။

တာနိ၊ ထိုဆေးတို့သည်။ ဩလီနဝိလီနာနိ၊ နံပါးနှစ်ဖက်အောက်မှ ယိုထွက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။

ဥန္ဒူရေဟိပိ၊ ကြွက်တို့ဖြင့်လည်း (ဘာဋီ) ကြွက်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း (ဘုရားကြီး)။ ဝိဟာရာ၊ ကျောင်းတို့သည်။ ဩကိဏ္ဏဝိကိဏ္ဏာ၊ အောက်အထက် ပြွမ်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

(ကြီး၊သျှ၊၃၈၆) **(၁၀-မှတ်)**

၅။ **(မေး)** ထေရော ယံ ယံ န နိဋ္ဌာတိ၊ တံ တံ အတ္တနော အာနုဘာဝေန နိဋ္ဌာပေသိ-ကို ထေရော-၌ နာမတ္ထ ထင်စေလျက် သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့၏ အစွဲမှန်ကန်စွာဖြင့် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ထေရော၊ **အရှင်ကုမ္ဘဂုတ္တမထေရ်သည်။** ယံ ယံ ကမ္မံ၊ **အကြင်အကြင်အမှုသည်။** န နိဋ္ဌာတိ၊ မပြီးနိုင်။ တံ တံ ကမ္မံ၊ **ထိုထိုအမှုကို။** အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အာနုဘာဝေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ နိဋ္ဌာပေသိ၊ ပြီးစေပြီ။ (မအူ၊၁၊၃၀၂) **(နာမတ္ထ ၃-မှတ်၊ သဗ္ဗနာမ်အစွဲ ၃-မှတ်၊ ကြွင်း ၄-မှတ်)**

၆။ **(မေး)** ဥပါသကဥ္စ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု၊ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတံ-ကို ... ဥပါသကဥ္စ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု၊ အဓိဝါသေတု စ မေ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝဿာဝါသံ၊ တယော မာသေ ဝေရဉ္ဇံ ဥပနိဿာယ မမ အနုဂ္ဂဟတ္ထံ ဝါသံ သမ္ပဋိစ္ဆတု-ကို စသဒ္ဒါ ကြိယာသမုစ္စယတ္ထ ကြံလျက် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) မံ၊ အကျွန်ုပ်ကို။ ဥပါသကံ၊ ဥပါသကာဟူ၍၊ ဘဝံ ဂေါတမော၊ အရှင်ဂေါတမသည်။ **ဓာရေတု စ၊** မှတ်တော်မူလည်း မှတ်တော်မူပါလော့။

မေ၊ အကျွန်ုပ်၏။ ဝေရဉ္ဇာယံ၊ ဝေရဉ္ဇာပြည်၌။ ဝဿာဝါသံ၊ နေတော်မူခြင်းကို။ **အဓိဝါသေတု စ၊** သာယာတော်မူလည်း သာယာတော်မူပါလော့။

တယော၊ သုံးခုကုန်သော။ မာသေ၊ မိုးလတို့ပတ်လုံး။ ဝေရဉ္ဇံ၊ ဝေရဉ္ဇာပြည်ကို။ ဥပနိဿာယ၊ မှီ၍။ မမ၊ အကျွန်ုပ်အား။ အနုဂ္ဂဟတ္ထံ၊ ချီးမြှောက်တော်မူခြင်းငှာ။ ဝါသံ၊ နေတော်မူခြင်းကို။ **သမ္ပဋိစ္ဆတု စ၊** ဝန်ခံတော်မူလည်း ဝန်ခံတော်မူပါလော့။ (ဝိဋ္ဌ၊၁။မအူ၊၂၄၀၈။ဘာဋီ၊၂၈၂)

(ကြိယာသမုစ္စယတ္ထ ၆-မှတ်၊ ကြွင်း ၄-မှတ်)

၇။ **(မေး)** သစေ ဟိ အယံ ဣဒံ န ကရေဏီယန္တိ ဝါ မူလစ္ဆေဇ္ဇာယ ဝါ သံဝတ္တတီတိ ဇာနေယျ၊ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတော ကုလပုတ္တော တတောနိဒါနံ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏန္တောပိ န ကရေယျ-ကို အနက်မှန်မှန် သမ္ဗန်ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဟိ၊ မှန်၏။ အယံ၊ ဤအရှင်သုဒိန်သည်။ ဣမံ၊ ဤမေထုန်အမှုကို။ န ကရဏီယံ၊ မပြုထိုက်။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်လည်းကောင်း။ (ဣမံ၊ ဤမေထုန်အမှုသည်။) မူလစ္ဆေဇ္ဇာယ၊ အမြစ်အရင်း၏ ပြတ်ခြင်းငှာ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်လည်းကောင်း။ သစေ ဇာနေယျ၊ အကယ်၍ သိငြားအံ့။

(ဇဝံသတိ၊ ဤသို့သိသည်ရှိသော်။) သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတော၊ သဒ္ဓါကြောင့် ရှင်ရဟန်းပြုခဲ့သော။ ကုလ-ပုတ္တော၊ အမျိုးကောင်းသားသည်။ (ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။) တတောနိဒါနံ၊ ထိုမပြုခြင်းဟူသော အကြောင်း ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုမပြုခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော။ ဇီဝိတက္ခယံ၊ အသက်ကုန်ခြင်းသို့။ ပါပုဏန္တောပိ၊ ရောက်ရသော်လည်း။ န ကရေယျ၊ မပြုတန်ရာ။ (ဝိဋ္ဌ၊၁၁၇။မအဒ္ဓ။ ဘာဋီ၊၂၂၃၅) **(၁၀-မှတ်)**

၈။ **(မေး)** **အဝိညုဿ သာဝေတီ**တိ မဟလ္လကဿ ဝါ ပေါတ္ထကရူပသဒိသဿ, ဂရုမေဓဿ ဝါ သမယေ အကောဝိဒဿ, ဂါမဒါရကာနံ ဝါ အဝိညုတံ ပတ္တာနံ သာဝေတိ-ကို အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) အဝိညုဿ သာဝေတီတိ၊ အဝိညုဿ သာဝေတိဟူသည်ကား။ အဝိညုဿ၊ မသိတတ်သော (ဝါ) ပညာမရှိသော(ထည့်)။ ပေါတ္ထကရူပသဒိသဿ၊ ပိုက်ဆံပုဆိုးဖြင့်ပြုအပ်သော အရုပ်နှင့်တူသော။ မဟလ္လကဿ ဝါ၊ ကြီးသည်၏အဖြစ်ကို ယူတတ်သောသူအားလည်းကောင်း။ သမယေ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အယူတော်၌။ အကောဝိဒဿ၊ မကျွမ်းကျင်သော။ ဂရုမေဓဿ ဝါ၊ လေးသော ပညာရှိသောသူအားလည်းကောင်း။ အဝိညုတံ၊ မသိကုန်သည်တို့၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တာနံ၊ ရောက်ကုန်သော။ ဂါမဒါရကာနံ ဝါ၊ ရွာ၌နေကုန်သောသူတို့၏ သူငယ်တို့အား လည်းကောင်း။ သာဝေတိ၊ ကြားစေအံ့။ (ဋ္ဌ၊၂၂၈။ မအဒ္ဓ၊၃၊၂၀၄။ ဘာဋီ၊၄၀၅) **(၁၀-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ ။ ပေါတ္ထကရူပသဒိသဿ၊ ယမင်းရုပ်နှင့်တူသော။ မဟလ္လကဿ ဝါ၊ အဘိုးအို ကြီးသော်လည်းကောင်း။ (ဘာသာဋီကာအတိုင်းပေးလည်း အမှတ်ပေးရန်)

၉။ **(မေး)** ဇဝံ ဘိန္နာယ ပန ကုဋိကာယ ခနိယဿ ပရိဝိတက္ကာဒ္ဓ ပုန ကုဋိကရဏတ္ထာယ ဥဿာဟဥ္စ ဒဿေတုံ **"အထခေါ အာယသ္မတော"တီ**အာဒိ ဝုတ္တံ-ကို လက္ခဏာဝန္တကတ္တားပုဒ်ထည့်၍ ခနိယဿ-၌ ကာကောလောကနနည်း ကြံလျက် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ပန၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဇဝံ၊ ဤသို့(ဝါ) ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း။ ခနိယဿ၊ အရှင်ခနိယ၏။ ကုဋိကာယ၊ ကျောင်းငယ်ကို။ **ဘိက္ခူဟိ၊ ရဟန်းတို့သည်။** (လက္ခဏာဝန္တကတ္တား) ဘိန္နာယ၊ ဖျက်အပ် ပြီးသည်ရှိသော်၊ **ခနိယဿ၊ အရှင်ခနိယ၏။** ပရိဝိတက္ကဥ္စ၊ အကြံကိုလည်းကောင်း။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ ကုဋိကရဏတ္ထာယ၊ ကျောင်းငယ်ကိုပြုခြင်းအကျိုးငှာ။ ဥဿာဟဥ္စ၊ အားထုတ်ပုံကိုလည်းကောင်း။ ဒဿေတုံ၊ ပြခြင်းအကျိုးငှာ။ "အထခေါ အာယသ္မတော"တိအာဒိ၊ "အထခေါ အာယသ္မတော" ဤသို့အစရှိသောစကားကို။ (သံဂီတိကာရေဟိ၊ သံဂါယနာမထေရ်တို့သည်) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။
(ဋ္ဌ၊၂၅၅။မအဒ္ဓ၊တ၊၃၁၆။ ဘာဋီ၊ဒု၊၅၁၅)

(လက္ခဏာဝန္တကတ္တား ၂-မှတ်၊ ကာကောလောကနနည်း ၂-မှတ်၊ ကြွင်း ၆-မှတ်)

၁၀။ **(မေး)** ယော ပန အငွေ စ မူလေစ ဆိန္နော ဟောတိ၊ သာခါပိဿ ပူတိကာ ဇာတော၊ ဆလ္လိယောပိ ဂဠိတာ၊ အယံ သာမိကေဟိ ခဋ္ဍိတောတိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ-ကို ပါဌ်ာနုသာရီနည်းဖြင့် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ပန၊ ယူအပ်သည်ကို ဆိုဦးအံ့ (မအ္ဍ)။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့ (ဘာဋ္ဋိ)။ ယော ရုက္ခော၊ အကြင်သစ်ပင်သည်။ အဂ္ဂေ စ၊ အဖျား၌လည်းကောင်း၊ မူလေ စ၊ အရင်း၌လည်းကောင်း။ ဆိန္နော၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်အံ့။
အဿရုက္ခဿ၊ ထိုသစ်ပင်၏။ သာခါပိ၊ အခက်တို့သည်လည်း။ ပူတိကာ၊ ဆွေးကုန်သည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ (ဘာဋ္ဋိ)။ ဖြစ်ကုန်အံ့။ (မအ္ဍ)
ဆလ္လိယောပိ၊ အခေါက်တို့သည်လည်း။ ဂဠိတာ၊ လျှောကျကုန်ပြီ (ဘာဋ္ဋိ) လျှောကျကုန်အံ့၊ (မအ္ဍ)။
အယံ ရုက္ခော၊ ဤသစ်ပင်ကို။ သာမိကေဟိ၊ ပိုင်ရှင်တို့သည်။ ဆဋ္ဍိတော၊ စွန့်ပစ်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဂဟေတုံ၊ ယူခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ်၏။ (ဋ္ဌ၊ ၂၉၈၊ မအ္ဍ၊ဘာဋ္ဋိ၊တ၊၂၅) **(၁၀-မှတ်)**

ဆဆဆ●ဆဆဆ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာစစ်တမ်းမှီးနှီး ။ ။ ပါရာဇိကအဋ္ဌကထာပါဠိ+အဋ္ဌကထာ (ပထမနေ့)

၁၃၈၀-ပြည့်နှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် (၆)ရက် (၂၆-၃-၂၀၁၉) အင်္ဂါနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

\-\-\-\-\-\-\-\-\-\-\-\-\-\-\-\-\-\-

၁။ **(မေး)** သေယျထာပိ သာရိပုတ္တ နာနာပုပ္ဖါနိ ဖလကေ နိက္ခိတ္တာနိ သုတ္တေန အသင်္ဂဟိတာနိ၊ တာနိ ဝါတော ဝိကိရတိ ဝိဓမတိ ဝိဒ္ဓံသေတိ၊ တံ ကိဿ ဟေတု၊ ယထာ တံ သုတ္တေန အသင်္ဂဟိတတ္တာ-ကို ဟိတ်ပါဋ်၏ သမ္ဗန်ပုဒ် ထည့်လျက် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) သာရိပုတ္တ၊ သာရိပုတြာ။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာအဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။ ဖလကေ၊ ပျဉ်ချပ်၌။ နိက္ခိတ္တာနိ၊ ထားအပ်ကုန်သော။ သုတ္တေန၊ သီတံချည်ကြိုးဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာနိ၊ မသီမကုံးအပ်ကုန်သော။ နာနာပုပ္ဖါနိ၊ အထူးထူးသောပန်းတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။)(ထည့်)

တာနိ၊ ထိုပန်းတို့ကို။ ဝါတော၊ အရပ်လေးမျက်နှာမှလာသောလေသည်။ ဝိကိရတိ၊ ဖရိုဖရဲကြဲ၏။ ဝိဓမတိ၊ မှုတ်လွှင့်၏။ ဝိဒ္ဓံသေတိ၊ ဖျက်ဆီး၏။

တံ၊ ထိုသို့ ဖရိုဖရဲ မှုတ်ကြဲ၍ ဖျက်ဆီးခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း ဟူမူကား။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ (အသင်္ဂဟီယမာနေ၊ မသီမကုံးအပ်သည်ရှိသော်။) (ထည့်) ဝါတော၊ အရပ်လေးမျက်နှာမှလာသောလေသည်။ ဝိကိရတိ၊ ဖရိုဖရဲကြဲ၏။ ဝိဓမတိ၊ မှုတ်လွှင့်၏။ ဝိဒ္ဓံသေတိ၊ ဖျက်ဆီး၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ သုတ္တေန၊ သီတံချည်ကြိုးဖြင့်။ **ပုပ္ဖါနံ၊ ပန်းတို့၏။** **(ဟိတ်သမ္ဗန်)** အသင်္ဂဟိတတ္တာ၊ မသီမကုံးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ဘုရားကြီး)

(တစ်နည်း) သာရိပုတ္တ၊ သာရိပုတြာ။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာအဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။ ဖလကေ၊ ပျဉ်ချပ်၌။ နိက္ခိတ္တာနိ၊ ထားအပ်ကုန်သော။ သုတ္တေန၊ ချည်ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာနိ၊ မသီမကုံးအပ်ကုန်သော။ နာနာပုပ္ဖါနိ၊ အမျိုးမျိုးသောပန်းတို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) တာနိ၊ ထိုပန်းတို့ကို။ ဝါတော၊ လေသည်။ ဝိကိရတိ(သေယျထာပိ)၊ အထူးထူးအပြားပြားကြဲဖြန့်သကဲ့သို့။ ဝိဓမတိ (သေယျထာပိ)၊ တည်ရာအရပ်မှ ဖယ်ရှားသောအားဖြင့် ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့။ တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း။ သုတ္တေန၊ ချည်ဖြင့်။ ပုပ္ဖါနံ၊ ပန်းတို့၏။ **(ဟိတ်သမ္ဗန်)** အသင်္ဂဟိတတ္တာ၊ မသီမကုံးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ဘာဋီ) (ပါ၊ ၉။ ဘုရားကြီး၊ ၄၀-၄၁။ ဘာဋီ-ပ၊ ၆၃၇)

(မည်သည့်နိဿယဖြင့်ရေးရေး သမ္ဗန် ၂-မှတ်၊ တွင်း ၈-မှတ်)

၂။ **(မေး)** တေသံ မယာ သန္ဒာယ ဘာသိတံ၊ တဥ္စ ခေါ အရညေ အပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သော တွံ ဘန္တေ တေန လေသေန ဒါရူနိ အဒိန္နံ ဟရိတုံ မညသိ-ကို သန္ဒာယကံပုဒ် ထည့်၍ အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) တေသံ၊ ထိုရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်ားတို့၏။ တိဏကဋ္ဌောဒကဟရဏံ၊ မြက်,ထင်း,ရေကို ဆောင်ခြင်းကို **(ကံ)**။ သန္ဒာယ၊ ရည်၍။ မယာ၊ ငါသည်။ ဘာသိတံ၊ဆိုအပ်၏။ တဥ္စ ခေါ၊ ထိုဒိန္နညေဝ-ဟူသောစကားကိုလည်း(ဘုရားကြီး)။ တဥ္စ၊ ထိုမြက်,ထင်း,ရေကိုလည်း(ဘာဋီ)။ အရညေ၊ တော၌။ အပရိဂ္ဂဟိတံ၊ မသိမ်းဆည်းအပ်သော မြက်,ထင်း,ရေကို။ သန္ဒာယ၊ ရည်၍။ ဘာသိတံ၊ ဆိုအပ်၏။ ဘန္တေ၊ အရှင် ဘုရား။ သော တွံ၊ ထိုသင်သည်။ တေန လေသေန၊ ထိုစကား၏အမြွက်အားဖြင့်။ ဒါရူနိ၊ သစ်တို့ကို။ အဒိန္နံ၊ အရှင်မပေးဘဲ။ ဟရိတုံ၊ နိုးဆောင်ခြင်း ငှါ။ မညသိ၊ အောက်မေ့မှတ်ထင်၏။ (ပါ၊ ၅၄။ ဘုရားကြီး၊ ၁၂၄။ ဘာဋီ-ဒု၊ ၇၀၃) **(ကံပုဒ် ၄-မှတ်၊ ကြွင်း ၆-မှတ်)**

၃။ **(မေး)** တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရာ ဣတ္ထီ ပဝုတ္ထပတိကာ ဇာရေန ဂဗ္ဘိနီ ဟောတိ။ သာ ကုလူပကံ ဘိက္ခုံ ဧတဒဝေါစ "ဣင်္ဃာယျ ဂဗ္ဘပါတနံ ဇာနာဟီ"တိ-ကို အနက်မှန်မှန် သမ္ဗန်ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ အညတရာ၊ မထင်ရှားသော။ ပဝုတ္ထပတိကာ၊ အရပ်တစ်ပါးသို့ သွား၍ ကင်းသောလင်ရှိသော။ ဣတ္ထီ၊ မိန်းမသည်။ ဇာရေန၊ သယောက်လင်ကြောင့်။ ဂဗ္ဘိနီ၊ ကိုယ်ဝန်ရှိ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သာ၊ ထိုမိန်းမသည်။ ကုလူပကံ၊ ဆရာဖြစ်သော (ဝါ)အိမ်သို့ကပ်ရောက်တတ် သော (ဝါ)လာနေကြဖြစ်သော။(ဘာဋီ) ဘိက္ခုံ၊ ရဟန်းကို။ "အယျ၊ အရှင်ဘုရား။ ဣင်္ဃ၊ တိုက်တွန်းပါ၏။ ဂဗ္ဘပါတနံ၊ ကိုယ်ဝန်ကျစေတတ်သောဆေးကို။ ဇာနာဟိ၊ သိပါလော့"။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧတံ ဝစနံ၊ ဤစကားကို။ အဝေါစ၊ ဆို၏။ (ပါ၊ ၁၀၇။ သျှ၊ ၁၇၉) **(၁၀-မှတ်)**

၄။ **(မေး)** ဣဒံ ပန တေ မဟာရာဇ တာဝ ဗဟုံ သုဝဏ္ဏံ ကုတောတိ။ အညာတံ ဘန္တေ အယျေသေဝဝေသော ကဏ္ဍိနုဘာဝေါတိ တံ အာရာမိကကုလံ မုဥ္စာပေသိ-ကို နိသျှည်းကျကျ အနက်ပေးပြပါ။

(ဖြေ) မဟာရာဇ၊ မင်းမြတ်။ တေ၊ သင်၏။ ဣဒံ သုဝဏ္ဏံ၊ ဤရွှေသည်။ တာဝ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ ဗဟုံ များ၏။ ကုတော၊ အဘယ်မှ။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုစ္ဆိ၊ မေး၏။ ဘန္တေ အရှင်။ အညာတံ၊ သိအပ်ပြီ။ သော၊ ထိုတန်ခိုးအာနုဘော်သည်။ အယျဿ၊ အရှင်၏။ ဣဒ္ဓါနုဘာဝေါ၊ တန်ခိုး အာနုဘော်ပါတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တံ အာရာမိကကုလံ၊ ထိုအရံစောင့်၏အမျိုးကို။ မုဥ္စာပေသိ၊ လွှတ်စေ၏။ (ပါ၊ ၃၆၂။ မအူသျှ၊ ဒု၊ ၃၈၅)
(တေ၊ သင်၏။ တာဝ ဗဟုံ၊ ထိုမျှလောက်များသော။ ဣဒံ သုဝဏ္ဏံ၊ ဤရွှေကို။ ကုတော၊ အဘယ်မှ ရအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုစ္ဆိ၊ မေး၏။ ဘန္တေ အရှင်။ အညာတံ၊ သိအပ်ပြီ။ သော၊ ထိုတန်ခိုး အာနုဘော်သည်။ အယျဿေဝ၊ အရှင်၏သာ။ ဣဒ္ဓါနုဘာဝေါ တန်ခိုးအာနုဘော်ပါတည်း။) (ဘာဋီ၊ ၄၊ ၅၃၃) **(မည်သည့်နိဿယဖြင့်ရေးရေး ၁၀-မှတ်)**

၅။ **(မေး)** အထ ခေါ မဟိန္ဒပမုခါ သဗ္ဗေပိ တေ မဟာနာဂါ အသောကဓမ္မရာဇေန ဒိန္နဓာတုယော စေတိယဂိရိမှိယေဝ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ဒက္ခိဏဂ္ဂကံ အာဒါယ ဝဍ္ဎမာနကစ္ဆာယာယ မဟာနာဂဝနုယျာနမဂမံသု-ကို ပါဌာနုသာရီ နည်းအားဖြင့် အနက်သမ္ဗန်ခဲ့ပါ။ ၆၃

(ဖြေ) ခေါ၊ စင်စစ်။ အထ၊ ထိုသို့တည်ပြီးရာဖြစ်သောအခါ၌။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ တေ မဟာနာဂါ၊ ထိုမြတ် ကုန်သောရဟန္တာတို့သည်။ အသောကမဝ္ဂရာဇေန၊ သည်။ ဒိန္နစာတုယော၊ ပေးလိုက် အပ်ကုန်သော ဓာတ်တော်တို့ကို။ စေတိယဂိရိမှိယေဝ၊ စေတိယအမည်ရှိသော တောင်၌သာလျှင်။ ပတိဋ္ဌာပေတွာ၊ တည်စေကုန်ပြီး၍။ဒက္ခိဏက္ခကံ၊ လက်ယာဖြစ်သောညှပ်ရိုးတော်ကို။ အာဒါယ၊ ယူခဲ့ကြကုန်၍။ ဝဿူပနာယိကာယ၊ ပွားသောအရိပ်ရှိသောအခါ၌ (ဝါ)နေမွန်းတိမ်းရာ ဖြစ်သောအခါ၌။ (မအူ၊သျှ) တိုးပွားသောအရိပ်ရှိရာအခါ၌ (ဝါ)မွန်းလွဲသောအခါ၌။ (ဘာဋီ၊သျှ) မဟာနာဂဝနုယျာနံ၊ မဟာနာဂဝန် အမည်ရှိသောဥယျာဉ်သို့။ အဂမံသု၊ ရောက်ကြကုန်ပြီ။ (မအူ၊သျှ၊ ၄၃၅။ ဘာဋီ၊ ၃၀၂) **(၁၀-မှတ်)**

၆။ **(မေး)** ဂန္ဓဿေယျဂ္ဂဟဏေန စေတ္ထ ဇလာဗုဇယောနိ ဂဟိတာ၊ ပုန္နာဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိဂ္ဂဟဏေန ဣတရာ တိဿောပိ-ကို ဣတရာ-၏ အပါဒါန်ခံ၍ တိဿောပိ-၌ သင်္ချေယျတ္တထင်စေလျက် အနက်သမွန်ခဲ့ပါ။ (၁၀၇)

(ဖြေ) စ-အထူးကိုဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ-ဤဂန္ဓဿေယျာသဒ္ဒါ၊ ပုန္နာဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိသဒ္ဒါတို့တွင်၊ ဂန္ဓဿေယျဂ္ဂဟဏေန-ဂန္ဓဿေယျာဟူသောသဒ္ဒါဖြင့်၊ ဇလာဗုဇယောနိ-ဇလာဗုဇပဋိသန္ဓေကို၊ ဂဟိတာ-ယူအပ်၏၊ ပုန်ဗ္ဗာဝါဘိ-နိဗ္ဗတ္တိဂ္ဂဟဏေန၊ ပုနဗ္ဗာဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိဟူသောသဒ္ဒါဖြင့်၊ ဇလာဗုဇယောနိတော-ဤဇလာဗုဇယောနိမှ၊ **(အညအပါဒါန်)** ဣတရာ-တစ်ပါးကုန်သော၊ တိဿော-အဏ္ဍဇ၊ သံသေဒဇ၊ ဩပပါတိကာတို့၏အစွမ်းအားဖြင့် သုံးပါးကုန်သော၊ **(သင်္ချေယျတ္တ)** ယောနိပိ-ပဋိသန္ဓေတို့ကိုလည်း။ (တစ်နည်း) တိဿောပိ၊ အဏ္ဍဇ၊ သံသေဒဇ၊ ဩပပါတိကာတို့၏အစွမ်းအားဖြင့် သုံးပါးသောယောနိတို့ကိုလည်း။ ဂဟိတာ-ကုန်၏။ (မအူ၊သျှ၊ ၂၊ ၂၁၂။ ဘာဋီ၊ သျှ၊ ၁၊ ၅၄၀)

(အပါဒါန်၂-မှတ်၊ သင်္ချေယျတ္တ ၃-မှတ်၊ ကြွင်း ၅-မှတ်)

၇။ **(မေး)** **သော အာဂတော ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗောတိ** ဧဝံ အာဂတော ဘိက္ခုဘာဝေ ဌတွာ အဝိပန္နသီလ-တာယ သာသနေ သဂါရဝေါ ဘဝိဿတိ-ကို ဧဝံ-၌ နိသျှည်းကျကျ အစွဲပြလျက် နိယမာနိယမ နည်းဖြင့် အနက်သမွန်ခဲ့ပါ။ (၁၉၅)

(ဖြေ) သော အာဂတော ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗောတိ၊ သော အာဂတော ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗောဟူသည်ကား။ **ဧဝံ၊ ဤသို့ သိက္ခာကို စွန့်၍ မေထုန်အကျင့်ကို မှီဝဲ၍။** အာဂတော၊ လာသော။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏၊ သော၊ ထိုသူသည်။ ဘိက္ခုဘာဝေ၊ ရဟန်း၏အဖြစ်၌။ ဌတွာ၊ တည်၍။ အဝိပန္နသီလ-တာယ၊ မပျက်သောသီလရှိသည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သာသနေ၊ သာသနာတော်၌။ သဂါရဝေါ၊ ရိုသေခြင်းရှိသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ (မအူ၊ သျှ၊ ၃၊ ၁၂၀။ ဘာဋီ၊ ၂၊ ၃၁၃) **(ဧဝံ ၂-မှတ်၊ နိယမာနိယမ ၄-မှတ်၊ ကြွင်း ၄-မှတ်)** (ယ, တ-ကို ရဟန်းစွဲက အမှတ်လျှော့ပေးရန်။)

၈။ **(မေး)** ခန္ဓကေပိ ယေ ဗိဠာ အဘိရူဟန္တာ မေထုနရာဂေန အင်္ဂဇာတေန အင်္ဂဇာတံ ဆုပိံသု၊ တေ သန္ဓာယ ထုလ္လစ္စယံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ကို ခန္ဓကေပိ-၌ အဘိဓေယျတ္တနှင့် ယေ, တေအစွဲများ မှန်ကန်စေလျက်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ-၏ ကတ္တားပုဒ် ထည့်စွက်လျက်လည်းကောင်း အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ခန္ဓကေပိ၊ စမ္မကွန္ဓကာ၌လည်း။ **(အဘိမေယျတ္တ) ယေ ဘိက္ခူ၊ အကြင်ဆဗ္ဗဂ္ဂီရဟန်းတို့သည်။** ပိဋ္ဌိ၊ နွားမတို့၏ကျောက်ကုန်းကို။ အဘိရုဟန္တာ၊ တက်စီးကုန်လတ်သော် (ဝါ)တက်စီးကုန်လျက်။ မေထုနရာဂေန၊ မေထုနရာဂဖြင့်။ အင်္ဂဇာတေန၊ အင်္ဂါဇာတ်ဖြင့်။ အင်္ဂဇာတံ၊ အင်္ဂါဇာတ်ကို။ ဆုပ်ိသုံး တို့ကုန်ပြီ။ **တေ ဘိက္ခူ၊ ထိုဆဗ္ဗဂ္ဂီရဟန်းတို့ကို။** သန္တာယ၊ ရည်ရွယ်၍။ ထုလ္လစ္စယံ၊ ထုလ္လစ္စည်းအာပတ် ကို။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ **(ကတ္တား)** ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။ (၄-ပ၊ ၂၃၀။ မအူ၊ သျ-တ၊ ၂၃၆။ ဘာဋီ-ဒု၊ ၄၃၅)

(ခန္ဓကေပိ ၂-မှတ်၊ ယေ,တေ-အစွဲ ၂-မှတ်၊ တတ္တား ၂-မှတ်၊ ကြွင်း ၄-မှတ်)

၉။ **(မေး)** ဣဒမေတ္ထ ပမာဏံ၊ ယထာ စေတ္ထ၊ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ ယော ယော အင်္ဂကထာဝါဒေါ ဝါ ထေရဝါဒေါ ဝါ ပစ္ဆာ ဝုစ္စတိ၊ သော ပမာဏတော ဒဋ္ဌဗ္ဗော-ကို ဣဒမေတ္ထ-၌ အစွဲများ မှန်ကန်စေလျက် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) **ဧတ္ထ၊ ဤအပရိက္ခိတ္တသသ ။ပ။ လေဍ္ဍုပါတော-ဟူသောသဒ္ဒါ၌။ ဣဒံ၊ ဤမဟာအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ် သောစကားသည်။** ပမာဏံ၊ နှိုင်းယှဉ်အပ်ကြောင်းတည်း။

ဧ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဧတ္ထ၊ ဤအပရိက္ခိတ္တသသ။ပ။လေဍ္ဍုပါတော-ဟူသောသဒ္ဒါ၌။ (ဣဒံ-ဤမဟာအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်သောစကားကို။ ပမာဏတော၊ နှိုင်းယှဉ်အပ်ကြောင်းအားဖြင့်။) ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ယထာ၊ မှတ်အပ် သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောစကားရပ်၌။ ယော ယော အဋ္ဌကထာဝါဒေါ ဝါ၊ အကြင် အကြင်အဋ္ဌကထာ၏ဝါဒကိုလည်းကောင်း။ ယော ယော ထေရဝါဒေါ ဝါ၊ အကြင်အကြင်မထေရ်၏ ဝါဒကိုလည်းကောင်း။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ သော အဋ္ဌကထာဝါဒေါ ဝါ၊ ထိုအဋ္ဌကထာ၏ ဝါဒကိုလည်းကောင်း။ သော ထေရဝါဒေါ ဝါ၊ ထိုမထေရ်၏ဝါဒကိုလည်းကောင်း။ ပမာဏတော၊ နှိုင်းယှဉ်အပ်ကြောင်းအားဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ (၄-ပ၊ ၂၆၀။ မအူ၊သျ-တ၊ ၃၃၃)

(တစ်နည်း) ဧတ္ထ၊ ဤအပရိက္ခိတ္တသသ ဂါမဿ-အစရှိသောပါဠိရပ်၌။ ဣဒံ၊ ဤမဟာအဋ္ဌကထာ စကားသည်။ ပမာဏံ၊ နှိုင်းယှဉ်ကြောင်းစကားတည်း။

ဧ၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤအပရိက္ခိတ္တသသ ဂါမဿ-အစရှိသောပါဠိရပ်၌။ (ဣဒံ၊ ဤမဟာအဋ္ဌကထာ စကားသည်။ ပမာဏံ၊ နှိုင်းယှဉ်ကြောင်းစကားသည်။) ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောရှေ့နောက်ပါဠိရပ်တို့၌။ ယော အဋ္ဌကထာဝါဒေါ ဝါ၊ အကြင် အဋ္ဌကထာဝါဒကို သော်လည်းကောင်း။ ယော ထေရဝါဒေါ ဝါ၊ အကြင်ထေရဝါဒကို သော်လည်းကောင်း။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ သော၊ ထိုနောက်၌ ဆိုအပ်သောဝါဒကို။ ပမာဏတော၊ ပမာဏအားဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ (ဘာဋီ-ဒု၊ ၅၃၄)

(မည်သည့်နိဿယဖြင့်ရေးရေး ဣဒံအစွဲ ၂-မှတ်၊ ဧတ္ထအစွဲ ၂-မှတ်၊ ကြွင်း ၆-မှတ်)

၁၀။ **(မေး)** တိလတဏ္ဍုလာ ယထာ ဗိန္ဒု၊ သပ္ပိမဏ္ဍော အနာဝိလော။ ဧဝံဝဏ္ဏပ္ပဋိဘာဂံ၊ 'ကလလ'န္တိ ပဝုစ္စတိ-ဟူသောဂါထာကို အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) တိလတေလသာ၊ နှမ်း၏ဆီ၏။ (ကောနု၊ တစ်ချောင်းသော။ အံ့သုနာ၊ အမျှင်ဖြင့်။ ဥဒ္ဓဋ္ဋံ၊ ထုတ်အပ်သော။ အနာဝိလံ၊ မနောက်သော။) ဗိန္ဒု၊ ယထာ၊ အပေါက်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ အနာဝိလော၊ မနောက်သော။ သပ္ပိမဏ္ဍော ယထာ၊ ကြည်သောထောပတ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဧဝံဝဏ္ဏပ္ပဋိဘာဂံ၊ ဤသို့သောသဏ္ဍာန်နှင့်တူသော။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ 'ကလလ'န္တိ၊ ကလလရုပ်ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (ဋ္ဌ၊ ဒု၊ ၃၈။ မအူ၊ သျ-စ၊ ၁၁၃)

(တစ်နည်း) တိလတေလသာ၊ နှမ်းဆီ၏။ ဗိန္ဒု၊ အပေါက်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ အနာဝိလော၊ မနောက်ကျသော။ သပ္ပိမဏ္ဍော၊ ထောပတ်ကြည်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဧဝံဝဏ္ဏပ္ပဋိဘာဂံ၊ ဤသို့သောအဆင်း, ဤသို့သောပုံသဏ္ဍာန်ရှိသော ရုပ်အပေါင်းကို။ 'ကလလ'န္တိ၊ ကလလရုပ်ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (ဘာဋီ-တ၊ ၂၉၅) **(၁၀-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ မည်သည့်နိဿယဖြင့်ရေးရေး မှန်ပါက ၁၀-မှတ်ပေးပါသည်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာစစ်တန်းရှိုးရှိုး ။ ။ ပါရာဇိကကဏ္ဍပါဠိ+အဋ္ဌကထာ (ပထမနေ့)

၁၃၈၁-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် (၁၅)ရက် (၂၃-၃-၂၀၂၀) တနင်္လာနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

၁။ (မေး) ဧဝမေဝ ခေါ အဟံ ဗြာဟ္မဏ အဝိဇ္ဇာဂတာယ ပဇာယ အဏ္ဍဘူတာယ ပရိယောနဒ္ဓါယ အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတွာ ဧကောဝ လောကေ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ-ကို ဗြာဟ္မဏ-၌ နာမတ္ထထင်စေလျက် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဧဝမေဝ ခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဗြာဟ္မဏ၊ ဥဒယပုဏ္ဏား။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ အဝိဇ္ဇာဂတာယ၊ အဝိဇ္ဇာ၌ဖြစ်သော။ အဏ္ဍဘူတာယ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော ဥခွံ၌ဖြစ်သော။ ပရိယောနဒ္ဓါယ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော ဥခွံဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်မှ မြဲးယှက်အပ်သော။ ပဇာယ၊ သတ္တဝါအပေါင်း၌(ဝါ)တွင်။ အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသံ၊ အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော ဥခွံကို။ ပဒါလေတွာ၊ ဖောက်ခွဲ၍။ ဧကောဝ၊ အဖော်မပါ ငါတစ်ယောက်တည်းသာလျှင်။ လောကေ၊ လောက၌။ အနုတ္တရံ၊ အတုမရှိမြတ်သော။ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်,သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီ။ **(ဝိ-၁၊၄။ဘုရားကြီးနိဿယ-၂၄) နာမတ္ထ ၃-မှတ်၊ ကြွင်း ၇-မှတ်**

၂။ (မေး) န တွံ တာတ သုဒိန္န ကိဉ္စိ ဒုက္ခဿ ဇာနာသိ-ကို ဇာနာသိ-၌ ဗောဓနတ္ထ, အနုဘဝနတ္ထ, သရဏတ္ထများ ကြံလျက် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) တာတ သုဒိန္န၊ ချစ်သားသုဒိန်။ တွံ၊ သင်သည်။ ကိဉ္စိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော။ ဒုက္ခဿ (ဒုက္ခံ)၊ ဆင်းရဲဒုက္ခဟူသမျှကို။ န ဇာနာသိ၊ မသိစဘူး။ (ဗောဓနတ္ထ) ၃-မှတ်

ကိဉ္စိ၊ စိုးစဉ်းသော။ ဒုက္ခဿ (ဒုက္ခေန)၊ ဆင်းရဲဖြင့်။ ဝိသယံ၊ အာရုံကို။ န ဇာနာသိ (န အနုဘဝသိ)၊ မခံစားခဲ့ရစဘူး။ (အနုဘဝနတ္ထ) ၄-မှတ်

ကိဉ္စိ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ်မျှသော။ ဒုက္ခဿ (ဒုက္ခံ)၊ ဆင်းရဲဒုက္ခကို။ န ဇာနာသိ (နဿရသိ)၊ မအောက်မေ့ခဲ့ရ (ဝါ) အမှတ်မရခဲ့ရ။ (သရဏတ္ထ) **(ဘုရားကြီးနိဿယ-၅၄)** ၃-မှတ်

မှတ်ချက် - ကွင်းခတ်ထားသော ပါဠိများ မပါသော်လည်း အမှတ်ပြည့်ပေးပါသည်။

၃။ (မေး) အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "ဣဓာဟံ အာဝုသော သပ္ပိနိကာယ နဒိယာ တီရေ အာနေဉ္ဇံ သမာဓိံ သမာပန္နော နာဂါနံ ဩဂယှ ဥတ္တရန္တာနံ ကောဉ္စံ ကရောန္တာနံ သဒ္ဒံ အသောသိ"န္တိ-ကို အနက်အားဖြင့် အာကာရအတွင်းသွင်းလျက် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်သည်။ ဘိက္ခူ။ ရဟန်းတို့ကို။ "အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ ဣဓ၊ ဤအရပ်၌။ အဟံ၊ ငါသည်။ သပ္ပိနိကာယ၊ သပ္ပိနိကာအမည်ရှိသော။ နဒိယာ၊ မြစ်၏။ တီရေ၊ ကမ်းနား၌။ အာနေဉ္ဇံ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော။ သမာဓိံ၊ စတုတ္ထဈာန်သမာဓိကို။ သမာပန္နော၊ ဝင်စားသည်ရှိသော်။ ဩဂယှ၊ ရေအိုင်သို့ ဆင်း၍။ ဥတ္တရန္တာနံ၊ တက်ကုန်သော။ ကောဉ္စ၊ ကြိုးကြာသံကို။ ကရောန္တာနံ၊ ပြုကုန်သော။ နာဂါနံ၊ ဆင်ပြောင် တို့၏။ သဒ္ဒံ၊ အသံကို။ အသောသိံ၊ ကြားပြီ"။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာမန္တေသိ။ မိန့်တော်မူ၏။ (ဝိ-၁၊ ပါ-၁၄၉။ နိဿယ-၂၁၇) အာကာရအတွင်းသွင်း မှန်လျှင် ၁၀-မှတ်၊ မမှန်လျှင် ၅-မှတ်

၄။ **(မေး)** မနုဿာ ဥဗ္ဗာဠှာယန္တိ ခိယျန္တိ ဝိပါစေန္တိ "ကထံ ဟိ နာမ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ ဟတ္ထေသု ပိဏ္ဍာယ စရိဿန္တိ သေယျထာပိ တိတ္ထိယာ"တိ-ကို ဥပမာနအန္တောကရဏနည်းဖြင့် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ ဥဇ္ဈာယန္တိ၊ ကဲ့ရဲ့ကျိုးရှုတ် အယုတ်အားဖြင့် သိစေကုန်၏။ ခိယျန္တိ၊ ကျေးဇူးမဲ့ကိုဆိုလျက် အမျက်ထွက်ကုန်၏။ (ဝါ) ကျေးဇူးမဲ့ကိုဆိုလျက် နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲကုန်၏။ ဝိပါစေန္တိ၊ ကျေးဇူးမဲ့ကို ရပ်ထိုထို၌ ဖရိုဖရဲ လွင့်ကြဲအနှံ့ ပျံ့စေကုန်၏။
ကိံ၊ သို့။ ဥဇ္ဈာယန္တိ၊ သနည်း။ တိတ္ထိယာ၊ တိတ္ထိတို့သည်။ ဟတ္ထေသု၊ လက်တို့ဖြင့်။ ပိဏ္ဍာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ။ စရန္တိ သေယျထာပိ၊ လှည့်လည်ကုန်သကဲ့သို့။ (ဥပမာန) တထာ၊ ထိုအတူ။ ကထံ ဟိ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ သကျပုတ္တိယာ၊ သာကီဝင် မင်းသားဖြစ်ကုန်သော။ သမဏာ၊ ရဟန်းတို့သည်။ ဟတ္ထေသု၊ လက်တို့ဖြင့်။ ပိဏ္ဍာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ။ စရိဿန္တိ နာမ၊ လှည့်လည်ကုန်ဆိသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥဇ္ဈာယန္တိ၊ ကဲ့ရဲ့ကျိုးရှုတ် အယုတ်အားဖြင့် သိစေကုန်၏။ **(ဝိ-၁၊ပါ-၃၅၅၊ နိဿယ-၃၈၀) ဥပမာနအန္တောကရဏနည်း မှန်လျှင် ၁၀-မှတ်၊ မမှန်လျှင် ၅-မှတ်**

၅။ **(မေး)** "ဣမသ္မိံ သာသနေ အနိပန္နော အနိသိန္နော အဋ္ဌိတော အစင်္ကမန္တော ကော ဘိက္ခု အရဟတ္တံ ပတ္တော"တိ ဝုတ္တေ "အာနန္ဒတ္ထေရော"တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ-ကို မှန်ကန်စွာ အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဣမသ္မိံ သာသနေ၊ ဤမြတ်စွာဘုရား၏သာသနာတော်၌။ အနိပန္နော၊ မလျောင်းဘဲ။ အနိသိန္နော၊ မထိုင်ဘဲ။ အဋ္ဌိတော၊ မရပ်ဘဲ။ အစင်္ကမန္တော၊ စင်္ကြံမကြွဘဲ။ ကော၊ အဘယ်မည်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်ဖူးသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ ဣမသ္မိံ သာသနေ၊ ဤမြတ်စွာဘုရား၏သာသနာတော်၌။ အနိပန္နော၊ မလျောင်းဘဲ။ အနိသိန္နော၊ မထိုင်ဘဲ။ အဋ္ဌိတော၊ မရပ်ဘဲ။ အစင်္ကမန္တော၊ စင်္ကြံမကြွဘဲ။ အာနန္ဒတ္ထေရော၊ အရှင်အာနန္ဒာ မထေရ်သည်။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်ဖူးသတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္တုံ၊ ပြောဆိုခြင်းငှါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။ **(ဝိ-၁၊၄-၁၁၀၀။မအူနိဿယ၊ဒု-၁၀၉)** **၁၀-မှတ်**
မှတ်ချက် - ပါဌ်အနုသာရီဖြစ်၍ သင့်လျော်သလို အမှတ်ပေးပါ။

၆။ **(မေး)** တတ္ထ ကိရ ဧညဝိက္ကယကာနံ သန္တိကံ ကာယကေသု ဂတေသု ဒုဗ္ဗလမနုဿေ အဘိဘဝိတွာ ဗလဝ-မနုဿာဝ ဧညံ ကိဏိတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဒုဗ္ဗလမနုဿာ အလဘမာနာ မဟာသဒ္ဒံ ကရောန္တိ-ကို မှန်ကန်စွာ အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) တတ္ထ တိသံ ဝေရဉ္ဇာယံ၊ ၌။ ဧညဝိက္ကယကာနံ၊ စပါးကို ရောင်းကုန်သောသူတို့၏။ သန္တိကံ၊ အထံသို့။ ကယကေသု၊ ဝယ်ကုန်သောသူတို့သည်။ ဂတေသု၊ သွားကြကုန်ပြီးသည်ရှိသော်။ ဒုဗ္ဗလမနုဿေ၊ အားမရှိကုန်သောလူတို့ကို။ အဘိဘဝိတွာ၊ လွှမ်းမိုးကုန်၍ (ဝါ) နှိပ်နင်းကုန်၍။ ဗလဝမနုဿာဝ၊ အားရှိကုန်သောသူတို့သည်သာလျှင်။ ဧညံ၊ စပါးကို။ ကိဏိတွာ၊ ဝယ်ကြကုန်၍။ ဂစ္ဆန္တိ ကိရ၊ သွားကြကုန်သတတ်။ ဒုဗ္ဗလမနုဿာ၊ အားမရှိကုန်သောသူတို့သည်။ အလဘမာနာ၊ မရကြကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ မဟာသဒ္ဒံ၊ သည်းစွာသောအသံကို။ ကရောန္တိ ကိရ၊ ပြုကြကုန်သတတ်။ **(ဝိ-၁၊၅-၁၊၁၄၃။ မဇ္ဈနိသယ၊ဒု-၄၁၅)** **၁၀-မှတ်**

မှတ်ချက် - ပါဌာနုသာရီဖြစ်၍ သင့်လျော်သလို အမှတ်ပေးပါ။

ကယကေသု-နှင့် ကာယကေသု-တို့သည် ဝယ်သူဟော ပရိယာယ်ပုဒ်များဖြစ်၍ အတူတူပင်။

၇။ **(မေး)** ယသ္မာ စ တံ အာဂမ္မ သဗ္ဗာပိ ကာမပိပါသာ ဝိနယံ အတ္ထင်္ဂံ ယာတိ၊ တသ္မာ **ပိပါသဝိနယောတိ** ဝုစ္စတိ-ကို ဝါကျပရိဝတ္တနနည်းဖြင့် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) စ၊ ပိပါသဝိနယဟူ၍ ဆိုအပ်သည်ကို ဆိုဦးအံ့။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ ပိပါသဝိနယောတိ၊ ပိပါသဝိနယ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ **၂-မှတ်**

ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ ပိပါသဝိနယောတိ၊ ပိပါသဝိနယ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်သနည်း?။ **၂-မှတ်**

ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ တံ (နိဗ္ဗာနံ)၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့။ အာဂမ္မ၊ ရောက်ကုန်၍။ (တစ်နည်း)တံ (နိဗ္ဗာနံ)၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ အာရဗ္ဘ၊ အကြောင်းပြုကုန်၍။ ပဋိစ္စ၊ စွဲကုန်၍။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကာမပိပါသာ၊ ဝတ္ထုကာမတို့၌ သောက်ခြင်းငှါ အလိုရှိသော သူ၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော တဏှာတို့သည်၊ (ဝါ) ဝတ္ထုကာမတို့၌ မွတ်သိပ်သော သူ၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော တဏှာတို့သည်။(ဝါ) ကိလေသာကာမတို့ကို သောက်ခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူ၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော တဏှာ တို့သည်။ ဝိနယံ၊ ပျောက်ခြင်းသို့၊ အတ္ထင်္ဂံ၊ အလွန်ချုပ်ခြင်းသို့။ ယာတိ (ယန္တိ)၊ ရောက်ကုန်၏။ **၄-မှတ်**

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တံ (နိဗ္ဗာနံ)၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ ပိပါသဝိနယောတိ၊ ပိပါသဝိနယ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ **(ဝိ-၁၊၅-၁၊၁၈၂။ မဇ္ဈနိသယ၊တ-၆၇)** **၂-မှတ်**

မှတ်ချက် - ကာမပိပါသာ-၌ တစ်နည်းနည်းမှန်လျှင် အမှတ်ပေးပါသည်။

၈။ **(မေး)** ဥဇုကမေဝ ပန စတုရံသာ ဝါ အဋံသာ ဝါ သောဠသံသာ ဝါ အဥ္စနီ ဝဋ္ဋတိ၊ ဟေဋ္ဌတောပိသာ ဒွေ ဝါ တိဿော ဝါ ဝဋ္ဋလေခါယော ဝဋ္ဋန္တိ၊ ဂီဝါယမ္ပိသာ ပိဓာနကဗန္ဓနတ္ထံ ဧကာ ဝဋ္ဋလေခါ ဝဋ္ဋတိ-ကို မှန်ကန်စွာ အနက်ပေးခဲ့ပါ။

ပန၊ အပ်သည်ကို ဆိုဦးအံ့။ ဥဇုကမေဝ၊ ဖြောင့်ဖြောင့်သာလျှင်။ စတုရံသာ၊ လေးခုကုန်သော အထောင့်ရှိကုန်သော။ အဍ္ဍနီ ဝါ၊ မျက်စဉ်းကျည်သည်လည်းကောင်း။ အဋ္ဌံသာ၊ ရှစ်ခုကုန်သော အထောင့်ရှိကုန်သော။ အဍ္ဍနီ ဝါ၊ မျက်စဉ်းကျည်သည်လည်းကောင်း။ သောဠသံသာ၊ ဆယ့်ခြောက် ခုကုန်သော အထောင့်ရှိကုန်သော။ အဍ္ဍနီ ဝါ၊ မျက်စဉ်းကျည်သည်လည်းကောင်း။ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ်၏။ အဿာ(အဍ္ဍနိယာ)၊ ထိုမျက်စဉ်းကျည်၏။ ဟေဋ္ဌတောပိ၊ အောက်မှလည်း။ ဒွေ၊ နှစ်ခုကုန်သော။ ဝဋ္ဋလေခါယော ဝါ၊ လုံးကုန်သောအရေးတို့သည်လည်းကောင်း။ တိသော၊ သုံးခုကုန်သော။ ဝဋ္ဋ လေခါယော ဝါ၊ လုံးကုန်သောအရေးတို့သည်လည်းကောင်း။ ဝဋ္ဋန္တိ၊ အပ်ကုန်၏။ အဿာ(အဍ္ဍနိယာ)၊ ထိုမျက်စဉ်းကျည်၏။ ဂီဝါယမ္ပိ၊ လည်၌လည်း။ ပိဓာနကဗန္ဓနတ္ထံ၊ အပိတ်ကို ဖွဲ့ခြင်းငှါ။ ဧကာ၊ တစ်ခုသော။ ဝဋ္ဋလေခါ၊ လုံးသောအရေးသည်။ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ်၏။ **(ဝိ-၁၊၄-၁၊၂၅၃။)** **၁၀-မှတ်**

မှတ်ချက် - ပါဠာနုသာရီဖြစ်၍ သင့်လျော်သလို အမှတ်ပေးပါ။

၉။ **(မေး)** သော ဆိဗ္ဗမာနော သစေ ကောယပိ ဆလ္လိယာ ဝါ ဝါကေန ဝါ သကလိကာယ ဝါ ဖေဂ္ဂုနာ ဝါ သမ္ဗဒ္ဓေါဝ ဟုတွာ ဘူမိယံ ပတတိ၊ ရက္ခတိ တာဝ-ကို မှန်ကန်စွာ အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) သော၊ ရက္ခော၊ ထိုသစ်ပင်သည်။ ဆိဗ္ဗမာနော၊ ဖြတ်အပ်သော်။ ကောယပိ၊ တစ်ခုလည်းဖြစ်သော။ ဆလ္လိယာ ဝါ၊ အခေါက်နှင့်သော်လည်းကောင်း။ ဝါကေန ဝါ၊ လျှော်နှင့်သော်လည်းကောင်း။ သကလိကာယ ဝါ၊ အပွေးနှင့်သော်လည်းကောင်း။ ဖေဂ္ဂုနာ ဝါ၊ အကာနှင့်သော်လည်းကောင်း။ သမ္ဗဒ္ဓေါဝ၊ စပ်သည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဘူမိယံ၊ မြေ၌။ သစေ ပတတိ၊ အကယ်၍လဲအံ့။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ ရက္ခတိ၊ စောင့်ရှောက်၏။ **(ဝိ-၁၊၄-၁၊၃၀၃။မအူနိဿယ၊တ၊၃၄၈။ ဘာဋီ၊တ၊၃၅)** **၁၀-မှတ်**

မှတ်ချက် - ပါဠာနုသာရီဖြစ်၍ သင့်လျော်သလို အမှတ်ပေးပါ။

၁၀။ **(မေး)** နိမိတ္တံ ရက္ခတော လဒ္ဓ-ပရိဟာနိ န ဝိဇ္ဇတိ။
အာရက္ခမှိ အသန္တမှိ၊ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ ဝိနဿတိ-ကို နိသျည်းကျကျ အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) နိမိတ္တံ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို။ ရက္ခတော၊ စောင့်ရှောက်သော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်းအား။ လဒ္ဓပရိဟာနိ၊ ရအပ်ပြီးသော ဥပစာရဈာန်၏ ယုတ်လျော့ခြင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ အာရက္ခမှိ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်။ အသန္တမှိ၊ မရှိသည်ရှိသော်။ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်ပြီး ရအပ်ပြီးသော။ ဥပစာရဈာန်၊ ဥပစာရဈာန်သည်။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်၏။ **(ဝိ-၁၊၄၊၃-၃၀။ မအူနိဿယ၊၈၉၊ ဘာဋီ၊တ၊ ၂၆၇)** **၁၀-မှတ်**

မှတ်ချက် - ပါဠာနုသာရီဖြစ်၍ သင့်လျော်သလို အမှတ်ပေးပါ။

မဟာစရိယစာမေးပွဲ

ပါရာဇိကကဏ္ဍပါဠိ+အဋ္ဌကထာ။ ။ပထမနေ့မေးခွန်း

၁၃၈၃-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော်(၇)ရက် (၁-၆-၂၀၂၁) အင်္ဂါနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန်အချက်။ ။စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာဖြေခန်းအတွင်းမှ ထွက်ခွာရန်)

စာချတန်းရိုးရိုး

၁။ ဘုမ္မာ ဒေဝါ သဒ္ဒမနုဿာဝေသုံ "နိရဗ္ဗုဒေါ ဝတ ဘော ဘိက္ခုသံဃော နိရာဒီနဝေါ၊ သုဒိန္နေန ကလန္ဒ-ပုတ္တေန အဗ္ဗုဒံ ဥပ္ပါဒိတံ၊ အာဒီနဝေါ ဥပ္ပါဒိတော"တိ-ကို အနက်အားဖြင့် အာကာရအပြင်ထုတ်လျက် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

၂။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဒိသာသု ဝဿံဝုဋ္ဌာ ဘိက္ခူ ကိသာ ဟောန္တိ လူခါ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ ဥပ္ပဏ္ဍုပ္ပဏ္ဍုကဇာတာ ဓမနိသန္ထတဂတ္တာ-ကို ဒိသာသု-၌ ဒိသာ-သဒ္ဒါ ပေါ်လွင်စေလျက် နိယမာနိယမနည်းအားဖြင့် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

၃။ အပဟမို ဒုဂ္ဂတာ ဒုက္ခိတာ န သုခံ လဘာမိ၊ မာသံ ယေဝ မံ သုဏိသဘောဂေန ဘုဉ္ဇိံသု၊ တတော အပရေန ဒါသိဘောဂေန ဘုဉ္ဇန္တိ၊ အာဂစ္ဆတု မေ မာတာ မံ နေသတု-ကို ဘုဉ္ဇိံသု-၏ ကတ္တားထည့်၍ မေ မာတာ-ကို ကာကောလောကနနည်းကြံလျက် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

၄။ ယာစကော အပ္ပိယော ဟောတိ၊ ယာစံ အဒဒမပ္ပိယော။
တသ္မာဟံ တံ န ယာစာမိ၊ မာ မေ ဝိဒေဿနာ အဟု-ကို နိဿျကျကျ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

၅။ ကေစိ အဂ္ဂိံ ပရိစရန္တိ၊ ကေစိ ပဉ္စာတပေန တာပေန္တိ၊ ကေစိ အာဒိစ္စံ အနုပရိဝတ္တန္တိ၊ ကေစိ ဓမ္မဥ္စ ဝိနယဥ္စ ဝေါ ဘိန္ဒိဿာမာတိ ပက္ကမိံသု-ကို ပါဌာနုသာရီနည်းအားဖြင့် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

၆။ သေသာ ဒသ မဇ္ဈာ အရာ၊ အဝိဇ္ဇာမူလကတ္တာ ဇရာမရဏပရိယန္တတ္တာ စ-ကို ဟိတ်ပုဒ်တို့၏သမ္ဗန်ထည့်စွက်၍ သေသအပါဒါန်-အရနှင့် ဒသ-သဒ္ဒါ ပေါ်လွင်စေလျက် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

၇။ တတ္ထ ကီလာသုနော အပဟာသုန္တိ န အာလသိယကီလာသုနော၊ န ဟိ ဗုဒ္ဓါနံ အာလသိယံ ဝါ ဩသန္နဝီရိယတာ ဝါ အတ္ထိ-ကို သဗ္ဗနာမ်အစွဲ မလွဲစေဘဲ "ဟေတုပိဋ္ဌ၊ ဖြစ်လေဘိက"စသော နိယံနှင့်အညီ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

၈။ တေ တေ ပိတုနော အစ္စယေန ဣမံ သာပတေယျံ ဓဝံ မဟန္တံ အမှာကံ ဝိဘဝံ အပုတ္တကံ ကုလဓနံ ရက္ခ-ကေန ပုတ္တေန ဝိရဟိတံ ရာဇန္တေပုရံ အတိဟရာပေယျ-ကို ပါဌာနုသာရီနည်းအားဖြင့် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

၉။ ထေရော တေန ဘဋ္ဌေ ဇနကာယေ ပဉ္စာ အာဂန္တွာ ဂဟိတဘာဇံ ဥတ္တာ "အတ္ထိ ဒါနိ ဧတ္ထ ဩကာသော"တိ စိန္တေတွာ အာဟ-ကို ပါဌာနုသာရီနည်းအားဖြင့် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

၁၀။ အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿာတိ န ကေဝလံ တဿေဝ၊ သဗ္ဗဿ တဿ အတ္တသာဓနေ ပဝတ္တာနံ ကူဋဝိနိစ္ဆယိ-ကာနမ္ပိ ကူဋသက္ခိနမ္ပိ သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကံ-ကို နိဿျကျကျ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

တစ်ပုဒ်လျှင် (၁၀) မှတ်စီ

ဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ
ပါရာဇိကကဏ္ဍပါဠိ+အဋ္ဌကထာ။ ။ပထမနေ့မေးခွန်း
၁၃၈၃-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော်(၇)ရက် (၁-၆-၂၀၂၁) အင်္ဂါနေ့

****

၁။ ဘုမ္မာ ဒေဝါ သဒ္ဒမနုဿာဝေသုံ "နိရဗ္ဗုဒေါ ဝတ ဘော ဘိက္ခုသံဃော နိရာဒီနဝေါ၊ သုဒိန္နေန ကလန္ဒ-ပုတ္တေန အဗ္ဗုဒံ ဥပ္ပါဒိတံ၊ အာဒီနဝေါ ဥပ္ပါဒိတော"တိ-ကို အနက်အားဖြင့် အာကာရအပြင်ထုတ်လျက် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဘုမ္မာ၊ မြေ၌တည်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ (တစ်နည်း) ဘုမ္မာ ဒေဝါ၊ ဘုမ္မစိုးနတ်တို့သည်။ သဒ္ဒံ၊ ကြွေးကြော်သံကို။ အနုဿာဝေသုံ၊ အဆင့်စကားကြားစေကုန်၏။ ကိံ၊ အဘယ်သို့။အနုဿာဝေသုံ၊ ကြားစေကုန်သနည်း။ ဘော၊ အချင်းတို့။ ဘိက္ခုသံဃော၊ ရဟန်းအပေါင်းသည်။ နိရဗ္ဗုဒေါ ဝတ၊ ခိုးသူအမြုပ် ဒုဿီလမှ ကင်းစွတကား (ဝါ) ကင်းသော ခိုးသူအမြုပ် ဒုဿီလရှိစွတကား။ နိရာဒီနဝေါ၊ ဒုဿီလညစ် အပြစ်မှ ကင်းစွတကား (ဝါ) ကင်းသော ဒုဿီလညစ် အပြစ်ရှိစွတကား။ ကလန္ဒပုတ္တေန၊ ကလန္ဒရွာသူတို့၏သားဖြစ်သော။ သုဒိန္နေန၊ သုဒိန်သည်။ အဗ္ဗုဒံ၊ ခိုးသူအမြုပ် ဒုဿီလ သဘောကို။ ဥပ္ပါဒိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ အာဒီနဝေါ၊ ဒုဿီလညစ် အပြစ်ကို။ ဥပ္ပါဒိတော၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အနုဿာဝေသုံ၊ အဆင့်စကား ကြားစေကုန်၏။ (နည်းမှန်လျှင် ၅-မှတ်၊ ကြွင်း ၅-မှတ်) (ပါ၊၂၁။ သျ၊ ၇)

၂။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဒိသာသု ဝဿံဝုဋ္ဌာ ဘိက္ခူ ကိသာ ဟောန္တိ လူခါ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ ဥပ္ပဏ္ဍုပ္ပဏ္ဍုကဇာတာ ဓမနိသန္ထတဂတ္တာ-ကို ဒိသာသု-၌ ဒိသာ-သရုပ် ပေါ်လွင်စေလျက် နိယမာနိယမနည်းအားဖြင့် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) တေန ခေါ ပန သမယေနေ၊ ထိုအခါ၌။ ဒိသာသု၊ အရပ်လေးမျက်နှာ အရပ်ရှစ်မျက်နှာတို့၌။ ဝဿံဝုဋ္ဌာ၊ ဝါမှ ထကုန်သော။ ယေ ဘိက္ခူ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေ ဘိက္ခူ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ကိသာ၊ မဝသေးသိမ် ပိန်ကုန်သည်။ လူခါ၊ အသွေးအသား ခေါင်းပါးကုန်သည်။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ၊ အဆင်းရူပ မလှကုန်သည်။ ဥပ္ပဏ္ဍုပ္ပဏ္ဍုကဇာတာ၊ အဖြူအနီရောယှက် ဖက်ရွက်ကဲ့သို့ ဖျော့တော့သော အဆင်းဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်။ ဓမနိသန္ထတဂတ္တာ၊ ကွန်ယက်အကြော ပြိုင်းပြိုင်း ထသော ကိုယ်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ (ဒိသာ-သရုပ် ၂-မှတ်၊ နိယမာနိယမနည်း ၄-မှတ်၊ ကြွင်း ၄-မှတ်) (ပါ-၁၄၄၊ သျ-၁၈၆)

၃။ အဟမ္ပိ ဒုဂ္ဂတာ ဒုက္ခိတာ န သုခံ လဘာမိ၊ မာသံ ယေဝ မံ သုဏိသဘောဂေန ဘုဉ္ဇိသု၊ တတော အပရေန ဒါသိဘောဂေန ဘုဉ္ဇန္တိ၊ အာဂစ္ဆတု မေ မာတာ မံ နေဿတု-ကို ဘုဉ္ဇိသု-၏ ကတ္တားထည့်၍ မေ မာတာ-ကို ကာကောလောကနနည်းကြံလျက် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) အဟံ၊ ငါသည်။ ဒုဂ္ဂတာ၊ မကောင်းသောအမျိုးသို့ ရောက်သည်။ ဒုက္ခိတာ၊ ဆင်းရဲသော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်။ အမ္ပိ၊ ဖြစ်၏။ သုခံ၊ ကိုယ်၏ ချမ်းသာခြင်း စိတ်၏ ချမ်းသာခြင်းကို။ န လဘာမိ၊ မရ။ တေ အာဇီဝကသာဝကာ၊ ထိုအာဇီဝက၏ တပည့်တို့သည်။ (ကတ္တား) မာသံယေဝ၊ တစ်လပတ်လုံး

သာလျှင်။ မံ၊ ငါကို။ သုဏိသဘောဂေန၊ ခွေးမ၏ သုံးဆောင်ခြင်းဖြင့်။ ဘုဥ္စိသု၊ သုံးဆောင်ကုန်၏။ တတော၊ ထိုတစ်လမှ။ အပရေန၊ နောက်အခါ၌။ ဒါသိဘောဂေန၊ ကျွန်မ၏ သုံးဆောင်ခြင်းဖြင့်။ ဘုဥ္စိံသု၊ သုံးဆောင်ကုန်၏။ မေ၊ **ငါ၏။ မာတာ၊ အမိသည်။** အာဂစ္ဆတု၊ လာစေသတည်း။ မေ၊ **ငါ၏။ မာတာ၊ အမိသည်။** မံ၊ ငါကို။ နေသတု၊ ဆောင်စေသတည်း။ **(ကတ္တား ၂-မှတ်၊ နည်း ၄-မှတ်၊ ကြွင်း ၄-မှတ်)(ပါ-၁၉၈၊ သျှ-၂၅၀)**

၄။ ယာစကော အပ္ပိယော ဟောတိ၊ ယာစံ အဒဒမပ္ပိယော။
တသ္မာဟံ တံ န ယာစာမိ၊ မာ မေ ဝိဒေဿနာ အဟု-ကို နိသျကျကျ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) တာတ၊ ဖခင်။ ယာစကော၊ တောင်းတတ်သောသူကို (ဝါ) တောင်းတတ်သောသူသည်။ အပ္ပိယော၊ မချစ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ယာစံ၊ တောင်းအပ်သောဝတ္ထုကို။ အဒဒံ- အဒဒန္တော။မပေး သောသူကို (ဝါ) မပေးသောသူသည်။ အပ္ပိယော၊ မချစ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ မေ၊ ငါ့အား။ ဝိဒေဿနာ၊ မုန်းခြင်းသည်။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ မာ အဟု၊ မဖြစ်စေလင့်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ အဟံ၊ ငါသည်။ တံ၊ သင် ဖခင်ကို။ န ယာစာမိ၊ မတောင်း။ **(၁၀-မှတ်) (ပါ-၂၂၃။ သျှ-၂၆၇၊ ၂၆၈)**

၅။ ကေစိ အဂ္ဂိံ ပရိစရန္တိ၊ ကေစိ ပဥ္စာတပေန တာပေန္တိ၊ ကေစိ အာဒိစ္စံ အနုပရိဝတ္တန္တိ၊ ကေစိ ဓမ္မဥ္စ ဝိနယဥ္စ ဝေါ ဘိန္ဒိဿာမာတိ ပက္ကမိံသု-ကို ပါဌာနုသာရီနည်းအားဖြင့် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ကေစိ၊ အချို့ကုန်သော။ တိတ္ထိယာ၊ တိတ္ထိတို့သည်။ အဂ္ဂိံ၊ မီးကို။ ပရိစရန္တိ၊ လုပ်ကျွေးကုန်၏။ ကေစိ၊ အချို့ကုန်သော။ တိတ္ထိယာ၊ တိတ္ထိတို့သည်။ ပဥ္စာတပေန၊ လေးခုကုန်သော အရပ်တို့၌ **မီး၏အပူ အထက်ရပ်၌ နေ၏အပူတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ငါးခုသောအပူဖြင့်။** တာပေန္တိ၊ ပူစေကြကုန်၏။ ကေစိ၊ အချို့ကုန်သော။ တိတ္ထိယာ၊ တိတ္ထိတို့သည်။ အာဒိစ္စံ၊ နေသို့။ အနုပရိဝတ္တန္တိ၊ အစဉ်အားဖြင့်လည်ကြကုန်၏။ ကေစိ၊ အချို့ကုန်သော။ တိတ္ထိယာ၊ တိတ္ထိတို့သည်။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ဝေါ၊ သင်တို့၏။ ဓမ္မဥ္စ၊ သုတ်အဘိဓမ္မာကိုလည်းကောင်း။ ဝိနယဥ္စ၊ ဝိနည်းကိုလည်းကောင်း။ ဘိန္ဒိဿာမ၊ ဖျက်ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတွာ၊ ဆိုကုန်၍။ ပက္ကမိံသု၊ လှံ့လပြု ကုန်၏။ **(၁၀-မှတ်) (ဝိ-၄၊ ၁၊ ၄၀။ သျှ-၁၊ ၃၂၃) (မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်)**

၆။ သေသာ ဒသ ဓမ္မာ အရာ၊ အဝိဇ္ဇာမူလကတ္တာ ဇရာမရဏပရိယန္တတ္တာ စ-ကို ဟိတ်ပုဒ်တို့၏သမ္ဗန် ထည့်စွက်၍ သေသအပါဒါန်-အရနှင့် ဒသ-သရုပ် ပေါ်လွင်စေလျက် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) တဿ သံသာရစက္ကဿ၊ ထိုသံသရာစက်၏။ **(ဟိတ်သမ္ဗန်)** အဝိဇ္ဇာမူလကတ္တာ စ၊ အဝိဇ္ဇာဟု ဆိုအပ်သော အရင်းရှိကုန်သည်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဇရာမရဏပရိယန္တတ္တာ စ၊ ဇရာမရဏ-ဟု ဆိုအပ်သော အဆုံးရှိကုန်သည်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ သေသာ၊ အဝိဇ္ဇာ ဇရာမရဏတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ **(သေသအပါဒါန်)** ဒသ၊ သင်္ခါရ, ဝိညာဉ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝ, ဇာတိတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဆယ်ပါးကုန်သော။ **(ဒသ-သရုပ်)** ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ အရာ- အကန့်တို့မည်ကုန်၏။**(ဟိတ်သမ္ဗန် ၂-မှတ်၊ သေသအပါဒါန် ၂-မှတ်၊ ဒသ-သရုပ် ၃-မှတ်၊ ကြွင်း ၃-မှတ်)(ဝိ၊ ၄-၁၊ ၈၅။ သျှ၊ ၂၊ ၅၂)**

၇။ တတ္ထ **ကိလာသုနော အပေသုန္တိ** န အာလသိယကိလာသုနော၊ န ဟိ ဗုဒ္ဓါနံ အာလသိယံ ဝါ ဩသန္နဝီရိယတာ ဝါ အတ္ထိ-ကို သဗ္ဗနာမ်အစွဲ မလွဲစေဘဲ "ဟေတုပိဋ္ဌိ၊ ဖြစ်လေဘိက"စသော နိယံနှင့်အညီ အနက် ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဏတ္တ- တသ္မိံ ဘဂဝါ စ သာရိပုတ္တ ဝိပဿီတိ အာဒိဝစနေ၊ ထိုတသ္မိံ ဘဂဝါ စ သာရိပုတ္တ ဝိပဿီ စသော စကားရပ်၌။ (သဗ္ဗနာမ်အစွဲ) ကိလာသုနော အဟေသုန္တိ၊ ကိလာသုနော အဟေသုံ-ဟူသည်ကား။ အာလသိယကိလာသုနော၊ ပျင်းရိကုန်သည်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့် အားထုတ်တော်မမူကုန်သည်။ န အဟေသုံ၊ မဖြစ်ကုန်။ (ဖလ) ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ အာလသိယကိလာသုနော၊ ပျင်းရိကုန်သည်တို့၏အဖြစ်ကြောင့် အားထုတ်တော်မမူကုန်သည်။ န အဟေသုံ၊ မဖြစ်ကုန်သနည်း။ (ဖလပုစ္ဆာ) ဟိ- ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရားရှင်တို့အား။ အာလသိယံ ဝါ၊ ပျင်းရိကုန်သည်တို့၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ ဩသန္နဝီရိယတာဝါ၊ ယုတ်လျော့သော လုံ့လရှိကုန်သောသူတို့၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။(ကာရဏ) အာလသိယကိလာသုနော၊ ပျင်းရိကုန်သည်တို့၏အဖြစ်ကြောင့် အားထုတ်တော်မမူကုန်သည်။ န အဟေသုံ၊ မဖြစ်ကုန်။ (ဖလ) (သဗ္ဗနာမ်အစွဲ ၂-မှတ်၊ ဝါကျပရိဝတ္တန ၅-မှတ်၊ တြွင်း ၃-မှတ်) (ဝိ၊၁၊ ၁၅၂၊ သျ-၂၊ ၄၅၈၊ ၄၅၉) (မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်)

၈။ တေ တေ ပိတုနော အစ္စယေန ဣမံ သာပတေယျံ ဧဝံ မဟန္တံ အမှာကံ ဝိဘဝံ အပုတ္တကံ ကုလဓနရက္ခ-ကေန ပုတ္တေန ဝိရဟိတံ ရာဇန္တေပုရံ အတိဟရာပေယျုံ-ကို ပါဌာနုသာရီနည်းအားဖြင့် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) တေ ဂဏရာဇာနော၊ ထိုအပေါင်းဖြစ်ကုန်သော မင်းတို့သည်။ တေ၊ သင်၏။ ပိတုနော၊ အဖ၏။ အစ္စယေန၊ လွန်ရာဖြစ်သောအခါ၌။ အပုတ္တကံ ကုလဓနရက္ခကေန ပုတ္တေန ဝိရဟိတံ၊ အမျိုး၏ ဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်တတ်သော သားမှကင်းသော။ ဣမံ သာပတေယျံ ဧဝံ မဟန္တံ အမှာကံ ဝိဘဝံ၊ ဤများစွာသော ငါတို့၏ ဥစ္စာကို။ ရာဇန္တေပုရံ၊ မင်းတို့၏ နန်းတော်အတွင်းသို့။ အတိဟရာပေယျုံ၊ အလွန်ဆောင်စေကုန်ရာပါ၏။ (၁၀-မှတ်) (ဝိ၊ဋ္ဌ၁။၁၇၇၊ သျ၊ ၃၊ ၄၅၊ ၄၆။) (မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်)

၉။ ထေရော တေန ဘဒ္ဒေ ဇနကာယေ ပဏ္ဍာ အာဂန္တွာ ဂဟိတဘာဝံ ဉတွာ "အတ္ထိ ဒါနိ ဧတ္တ ဩကာသော"တိ စိန္တေတွာ အာဟ-ကို ပါဌာနုသာရီနည်းအားဖြင့် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ထေရော၊ စူဠသုမနမထေရ်သည်။ တေန ဘိက္ခုနာ၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဇနကာယေ၊ လူတို့၏ အပေါင်းသည်။ ဘဒ္ဒေ၊ ကွဲပြီးသည်ရှိသော် (ဝါ) စဲပြီးသည်ရှိသော်။ ပဏ္ဍာ၊ နောက်၌။ အာဂန္တွာ၊ လာ၍။ ဂဟိတဘာဝံ၊ ယူအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကို။ ဉတွာ၊ သိ၍။ ဒါနိ- ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေ၊ ဤအခါ၌။ ဧတ္တ၊ ဤဖန်ရည်ဖြင့် ဆိုးအပ်သော အဝတ်ကိုယူခြင်း၌။ ဩကာသော၊ တည်ရာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စိန္တေတွာ၊ ကြံ၍။ အာဟ၊ ဆိုပြီ။ (၁၀-မှတ်) (ဝိ၊ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၂၆၅။ သျ၊ ၃၊ ၃၄၇) (မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်)

၁၀။ အာပတ္တိံ ပါရာဇိကဿာတိ န ကေဝလံ တဿေဝ၊ သဋ္ဌိစ္စ တဿ အတ္ထသာဓနေ ပဝတ္တာနံ ကူဋဝိနိစ္ဆယိ-ကာနမ္ပိ ကူဋသက္ခီနမ္ပိ သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကံ-ကို နိသျကျကျ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) အာပတ္တိံပါရာဇိကဿာတိ၊ အာပတ္တိံပါရာဇိကဿ-ဟူသည်ကား။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ဓမ္မံ၊ အဆုံးအဖြတ်ကို။ စရန္တဿ၊ ပြုသော။ တဿေဝ ဘိက္ခုနော၊ ထိုရဟန်းအားသာလျှင်။ ပါရာဇိကံ၊ ပါရာဇိကသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်။ န၊ မဟုတ်သေး။ သဋ္ဌိစ္စ၊ အရှင်ကို ရှုံးစေလိုသော စေတနာရှိသည်ဖြစ်၍။ ဓမ္မံ အဆုံးအဖြတ်ကို။ စရန္တဿ၊ ပြုသော။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ ထိုရဟန်း၏။ အတ္ထသာဓနေ၊ အကျိုးကို ပြီးစေခြင်း၌။ ပဝတ္တာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ကူဋဝိနိစ္ဆယိကာနံ၊ စဉ်းလဲကုန်သော

အဆုံးအဖြတ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော။ ဘိက္ခုနမ္ပိ၊ ရဟန်းတို့အားလည်းကောင်း။ ကူငှသက္ခိနံ၊ စဉ်းလဲသော သက်သေဖြစ်ကုန်သော။ ဘိက္ခုနမ္ပိ၊ ရဟန်းတို့အားလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ ရဟန်းတို့အား။ ပါရာဇိကံ၊ ပါရာဇိကသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (၁၀ မှတ်) (၄၁၁၊၂၉၅။ သျှ၊ ၃၊ ၄၂၉) (မည်သည့်နိသျှဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်)

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
သာသနာရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန
သာသနာရေးဦးစီးဌာန

ဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

ပါရာဇိကကဏ္ဍပါဠိအဋ္ဌကထာ ။ ။ ပထမနေ့မေးခွန်း

၁၃၈၄-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း (၁)ရက်၊ (၃၀-၄-၂၀၂၂)၊ စနေနေ့
ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)
(သတိပြုရန်အချက်။ ။စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာဖြေခန်းအတွင်းမှ ထွက်ခွာရန်)

စာချတန်းရိုးရိုး

၁။ တိဏကဋ္ဌောဒကံပုဒ်ကို ကာကောလောကနနည်း ကြံဆလျက် သရသိ တွံ မဟာရာဇ ပဌမာဘိသိတ္တော **ဧဝရူပိံ** ဝါစံ ဘာသိတာ "ဒိန္နညေဝ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ တိဏကဋ္ဌောဒကံ ပရိဘုဥ္ဇန္တု"တိ-ကို ကျနစွာ **အနက်**ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

၂။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "ဣစ္ဆာမဟံ ဘိက္ခဝေ အဒ္ဓမာသံ ပဋိသလ္လီယိတုံ၊ နမှိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော အညတြ ဧကေန ပိဏ္ဍပါတနီဟာရကေနာ"တိ-ကို "အညတြ ဝိနာ, နိပါတ၏ ယှဉ်ရာ မှန်လှ, ယင်းပဒဝယ်"စသော နိယံနှင့်ညီစေလျက် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

၃။ သေယျော အယောဂုဠော ဘုတ္တော၊ တတ္တော အဂ္ဂိသိခူပမော။
ယဉ္စေ ဘုဉ္ဇေယျ ဒုဿီလော၊ ရဋ္ဌပိဏ္ဍံ အသညတော-ကို ယဉ္စေ-၌ ပဋိသေဓနိပါတ် ကြံဆလျက် **ဆရာနည်း** ကျကျ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

၄။ သုပညတ္တံ မဉ္စပီဌံ ဘိသိဗိမ္ဗောဟနံ၊ ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ သုပဋ္ဌိတံ၊ ပရိဝေဏံ သုသမ္မဋ္ဌံ-ကို မဉ္စပီဌံ-စသော(၅)ပုဒ်တို့၌ ဝိဘတျတ္တ နှစ်နည်းကြံဆလျက် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

၅။ ရာဇာ အတ္တနော အတ္ထာယ သမ္ပာဒိတံ သဗ္ဗံ ယာဂုခဇ္ဇကဘတ္တဝိကတိံ ဥပနာမေသိ။ သာမဏေရော အတ္တနော ယာပနီယမတ္တကမေဝ သမ္ပဋိစ္ဆိ-ကို ရာဇာ, သာမဏေရော-တို့၌ နာမတ္ထ ပေါ်လွင်စေလျက် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

၆။ မုဒု ဟိ စိတ္တံ ကမ္မနိယံ ဟောတိ သုဓန္တမိဝ သုဝဏ္ဏံ၊ တဒုဘယမ္ပိ စ သုဘာဝိတတ္တာ ဧဝ-ကို ဥပမာန, ဥပမေယျ ထင်ရှားစေလျက် ဟိတ်ပုဒ်၏သမ္ဗန် ထည့်စွက်ကာ ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

၇။ ယဋ္ဌိ ဆဠုနီယမဓ္ဓံ နိဿဋ္ဌပရိဂ္ဂဟံ၊ ယတ္ထ သာမိကာ အနာလယာ ဟောန္တိ၊ တံ သန္ဓာယ "ဒေထ, အာဟရထ, ဣမ အာကိရထာ"တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ-ကို ပါဌာနုသာရီနည်းအားဖြင့် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

၈။ တေ ဟိ သိက္ခာပဒေ အသတိ "ကိံ တုမှေဟိ ဒိဋ္ဌံ, ကိံ သုတံ, ကိံ အမှေဟိ ကတံ၊ ကတရသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ ကတမံ အာပတ္တိံ အာရောပေတွာ အမှေ နိဂ္ဂဏှထာ"တိ သံဃံ ဝိဟေဌေဿန္တိ-ကို နိသျကျကျ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

၉။ ယော ပန "အရုဏေ ဥဂ္ဂတေ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ"တိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာဝ ဒွါရံ အသံဝရိတွာ ရတ္တိံ နိပဇ္ဇတိ၊ ယထာပရိစ္ဆေဒမေဝ စ န ဝုဋ္ဌာတိ၊ တဿ အာပတ္တိယေဝ-ကို ပန-ဝယ် အဋ္ဌာနပယုဂ် ကြံဆလျက် ဟောတာလင်္ကာရနည်းအားဖြင့် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

၁၀။ မနုဿာ သဿရက္ခဏကာလေ ခေတ္တေသု ပါသေ စ အဍ္ဍူဟလပါသာဏာနိ စ ကရောန္တိ "မံသံ ခါဒန္တာ သဿာနိ ရက္ခိဿာမာ"တိ-ကို အာကာရတ္ထန္တောကရဏနည်းအားဖြင့် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

တစ်ပုဒ်လျှင် (၁၀)မှတ်စီ
(မေးခွန်းစာရွက်ပေါ်တွင် ခုံအမှတ်မှတစ်ပါး မည်သည့်စာမျှ မရေးရ)

(၂) ၁၃၈၄ (၂၀၂၂)ခုနှစ်၊ အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ၊ (ပါ) မေးခွန်းနှင့်အဖြေများ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန
သာသနာရေးဦးစီးဌာန
ဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ
ပါရာဇိကကဏ္ဍပါဠိအဋ္ဌကထာ ။ ။ ပထမနေ့ မေးခွန်းနှင့်အဖြေ
၁၃၈၄-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း(၁)ရက်၊ (၃၀-၄-၂၀၂၂)၊ စနေနေ့

★★★★★★★★

၁။ တိဏကဋ္ဌောဒကံပုဒ်ကို ကာကောလောကနနည်း ကြံဆလျက် သရသိ တွံ မဟာရာဇ ပဌမာဘိသိတ္တော ဧဝရူပိံ ဝါစံ ဘာသိတာ "ဒိန္နညေဝ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ တိဏကဋ္ဌောဒကံ ပရိဘုဉ္ဇန္တူ"တိ-ကို ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) မဟာရာဇ- မင်းမြတ်၊ တွံ- သင်သည်၊ ပဌမာဘိသိတ္တော- အဘိသိက်သွန်းသည်ဖြစ်၍ ရှေးဦးစွာ၊ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ- ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့အား၊ **တိဏကဋ္ဌောဒကံ**- မြက်ထင်းရေကို၊ ဒိန္နညေဝ- ပေးအပ်သည်သာတည်း။ **တိဏကဋ္ဌောဒကံ**- ကို။ **(ကာကောလောကနနည်း)** ပရိဘုဉ္ဇန္တု- သုံးဆောင်စေကုန်သတည်း။ ဣတိ- ဤသို့၊ ဧဝရူပိံ- ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဝါစံ- စကားကို၊ ဘာသိတာ- ဆိုဘူး၏ဟူ၍၊ သရသိ- အောက်မေ့တော်မူမိ၏လော၊ ဣတိ- ဤသို့၊ အဝေါစ- မိန့်တော်မူ၏။ **(နည်းမှန် ၄-မှတ်၊ ကြွင်း ၆-မှတ်)။ (ပါ၊ ၅၄။ ဘုရားကြီး၊ သျှ၊ ၁၂၂။ ဘာဋီ၊ ဒု၊ ၇၀၃)။ မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။**

၂။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "ဣစ္ဆာမဟံ ဘိက္ခဝေ အဍ္ဎမာသံ ပဋိသလ္လီယိတုံ၊ နမှိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော အညတြ ဧကေန ပိဏ္ဍပါတနီဟာရကေနာ"တိ-ကို "အညတြ ဝိနာ, နိပါတာ၏ ယှဉ်ရာ မှန်လှ, ယင်းပဒဝယ်"စသော နိယံနှင့်ညီစေလျက် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) အထခေါ- ၌၊ ဘဂဝါ- သည်၊ ဘိက္ခူ- တို့ကို၊ အာမန္တေသိ- မူ၏၊ "ဘိက္ခဝေ- တို့၊ အဟံ- သည်၊ အဍ္ဎမာသံ- တစ်လထက်ဝက် ဆယ့်ငါးရက်ပတ်လုံး၊ ပဋိသလ္လီယိတုံ- တစ်ယောက်ထီးတည်း ကိန်းစက်ခြင်းငှာ၊ ဣစ္ဆာမိ- အလိုရှိတော်မူ၏။ အမှံ- ၏၊ (သန္တိကံ- သို့)၊ ဧကေန- တစ်ယောက်သော၊ ပိဏ္ဍပါတနီဟာရကေန- ဆွမ်းဆောင်သောသူကို၊ အညတြ- ကြဉ်၍၊ ကေနစိ- တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည်၊ န ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော- မကပ်အပ်၊ ဣတိ- ဤသို့၊ အာမန္တေသိ- မိန့်တော်မူ၏။ **(ပါ၊၈၆။ဘုရားကြီး၊သျှ၊၁၅၅-၁၅၆)။** အထ ခေါ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခူ၊ တို့ကို။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (ကိံ)၊ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ အဍ္ဎမာသံ၊ တစ်လထက်ဝက်တစ်ဆယ့်ငါးရက်ပတ်လုံး။ (လဝက်ပတ်လုံး)။ ပဋိသလ္လီယိတုံ၊ နေ့စဉ် နေ့စဉ် သမာပတ်၌ စိတ်ကို ငြိကပ်စေခြင်းငှါ (ဝါ) တစ်ပါးတည်းကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းငှါ။ ဣစ္ဆာမိ၊ အလိုတော်ရှိ၏။ (အဟံ၊ ငါသည်၊ ဝါ- သို့)။ ပိဏ္ဍပါတနီဟာရကေန၊ ဆွမ်းကို ပို့ဆောင်မည့် ရဟန်းကို။ အညတြ၊ ကြဉ်ထား၍။ ကေနစိ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သည်။ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော၊ ချဉ်းကပ်ထိုက်သည်။ **န အမှိ**၊ ဖြစ်တော်မမူလို။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။ **(ဧကေန ပိဏ္ဍပါတနီဟာရကေန-၌ ကမ္မတ္ထ ၃-မှတ်၊ ကြွင်း ၇-မှတ်)။ (ဘာဋီ၊ တ၊ ၆၂၈)။ မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။**
နိယံ။ ။ အညတြ ဝိနာ နိပါတာ၏ ယှဉ်ရာ မှန်လှ ယင်းပဒဝယ် ဒု, တ, ပဉ္စမီ သက်မြဲ။

၃။ သေယျော အယောဂုဠော ဘုတ္တော၊ တတ္တော အဂ္ဂိသိခူပမော။
ယဉ္စေ ဘုဉ္ဇေယျ ဒုဿီလော၊ ရဋ္ဌပိဏ္ဍံ အသညတော-ကို ယဉ္စေ-၌ ပဋိသေဓနိပါတ် ကြံဆလျက် ဆရာနည်း ကျကျ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

၁၃၈၄ (၂၀၂၂)ခုနှစ်၊ အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ၊ (ပါ) မေးခွန်းနှင့်အဖြေများ (၃)

(ဖြေ) တဗ္ဗော- ပူစွာသော၊ အဂ္ဂိသိခူပမော- မီးလျှံနှင့်တူသော ဥပမာရှိသော၊ အယောဂုဠော- သံတွေသံချောင်းသည် (ဝါ) သံတွေသံချောင်းကို၊ ဘုတ္တော- စားအပ်သည်၊ (သမာနော- ဖြစ်လတ်သော်)၊ သေယျော- မြတ်ပါသေး၏၊ (ဝါ) ကောင်းပါသေး၏။ အသညတော- ကိုယ်နှုတ်စိတ်ကို မစောင့်စည်းသော၊ ဒုဿီလော- သီလမရှိသောရဟန်းသည်၊ ရဋ္ဌပိဏ္ဍံ- တိုင်းသူပြည်သားတို့၏ဆွမ်းကို၊ ဘုဉ္ဇေယျ- စားငြားအံ့၊ ယဉ္စေ သေယျော- မမြတ်သည်သာ **(ပဋိသေဓနိပါတ်ကြံ)။ (ပဋိသေဓနိပါတ် ၄-မှတ်၊ ကြွင်း ၆-မှတ်)။** (ပါ၊ ၁၁၆၊ သျှ၊ ၁၉၂၊ ဘာဋီ၊ ၃၊ ၆၅၉)။ **မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။**

၄။ သုပညတ္တံ မဉ္စပီဌံ ဘိသိဗိဗ္ဗောဟနံ၊ ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ သူပဋ္ဌိတံ၊ ပရိဝေဏံ သုသမ္မဋ္ဌံ-ကို မဉ္စပီဌံ-စသော(၅)ပုဒ်တို့၌ ဝိဘတျတ္ထ နှစ်နည်းကြံဆလျက် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) မဉ္စပီဌံ- ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်သည် (ဝါ) ကို။ **(ဝိဘတျတ္ထ)**။ ဘိသိဗိဗ္ဗောဟနံ- ဘုံလျှိုခေါင်းအုံးသည် (ဝါ) ကို။ **(ဝိဘတျတ္ထ)**။ သုပညတ္တံ- ကောင်းစွာခင်းထားအပ်သည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ ပါနီယံ- သောက်ရေသည် (ဝါ)ကို။ **(ဝိဘတျတ္ထ)**။ ပရိဘောဇနီယံ- သုံးဆောင်ရေသည် (ဝါ) ကို။ **(ဝိဘတျတ္ထ)**။ သူပဋ္ဌိတံ- ကောင်းစွာ တည်ထားအပ်သည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ ပရိဝေဏံ- ပရိဝုဏ်သည် (ဝါ) ကို။ **(ဝိဘတျတ္ထ)**။ သုသမ္မဋ္ဌံ- ကောင်းစွာ တံမြက်လှည်းအပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ (ဝိဘတျတ္ထ- ၅-မှတ်၊ ကြွင်း ၅-မှတ်)။ **(ပါ၊ ၁၇၂၊ သျှ၊ ၂၂၈။ ဘာဋီ၊ ၃၊ ၆၈၅)။ မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။**

၅။ ရာဇာ အတ္တနော အတ္ထာယ သမ္မာဒိတံ သဗ္ဗံ ယာဂုခဇ္ဇကဘတ္တဝိကတိံ ဥပနာမေသိ။ သာမဏေရော အတ္တနော ယာပနီယမတ္တကမေဝ သမ္ပဋိစ္ဆိ-ကို ရာဇာ, သာမဏေရော-တို့၌ နာမတ္ထ ပေါ်လွင်စေလျက် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ရာဇာ- အသောကမင်းကြီးသည်၊ **(နာမတ္ထ)**၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ အတ္ထာယ- အကျိုးငှာ၊ သမ္မာဒိတံ- ပြည့်စုံစေအပ်ပြီးသော၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော၊ ယာဂုခဇ္ဇကဘတ္တဝိကတိံ- ယာဂုခဲဘွယ်ဘောဇဉ်အထူးကို (ဝါ) ထူးသော ယာဂုခဲဘွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ ဥပနာမေသိ- ကပ်ပြီ။ သာမဏေရော- နိဂြောဓသာမဏေသည် **(နာမတ္ထ)**၊ အတ္တနော- မိမိအား၊ ယာပနီယမတ္တကမေဝ- မျှလောက်ရုံမျှကိုသာလျှင် (ဝါ) မျှလောက်ရုံသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ (ယာဂုခဇ္ဇကဘတ္တဝိကတိံ- ယာဂုခဲဘွယ်ဘောဇဉ်အထူးကို (ဝါ) ထူးသော ယာဂုခဲဘွယ်ဘောဇဉ်ကို၊) သမ္ပဋိစ္ဆိ- ခံပြီ။ **(နာမတ္ထ ၂-မှတ်စီ ၄-မှတ်၊ ကြွင်း ၆-မှတ်)။ (ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၃၅-၃၆၊ မအူ၊ ၁၊၂၉၄။ ဘာဋီ၊ ၁၊ ၂၂၉)။ မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။**

၆။ မုဒု ဟိ စိတ္တံ ကမ္မနိယံ ဟောတိ သုဓန္တမိဝ သုဝဏ္ဏံ၊ တဒုဘယမ္ပိ စ သုဘာဝိတတ္တာ ဧဝ-ကို ဥပမာန, ဥပမေယျ ထင်ရှားစေလျက် ဟိတ်ပုဒ်၏သမ္ဗန် ထည့်စွက်ကာ ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဟိ- ဥပမာဖြင့် ထင်စွာပြဦးအံ့၊ သုဓန္တံ- ကောင်းစွာ မိုက်ဝဌ် မှုတ်အပ်ပြီးသော (ဝါ) ကောင်းစွာ ဦးအပ်ပြီးသော၊ သုဝဏ္ဏံ- ရွှေသည်၊ မုဒု- နူးညံ့သည်၊ ကမ္မနိယံ- လက်ကောက်အစရှိသည်ကိုပြုခြင်း၌ ခံ့သည်၊ ဟောတိ ဣဝ- ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ- ထို့အတူ။ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ မုဒု- နူးညံ့သည်၊ ကမ္မနိယံ- ဝိကုပ္ပနအစရှိသော တန်ခိုးအမှု၌ခံ့သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ စ- ဆက်၊ တဒုဘယမ္ပိ- ထိုမုဒုဘူတ, ကမ္မနိယ နှစ်ပါးတို့၏အပေါင်းသည်လည်း၊ စိတ္တဿ- ၏၊ (ဝါ) ကို၊ **(ဟိတ်သမ္ဗန်)** သုဘာဝိတတ္တာ ဧဝ- လေ့လာအပ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းဖြင့် ကောင်းစွာ ပွားစေအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ **(ဟိတ်သမ္ဗန်ခံ ၂-မှတ်၊ ကြွင်း နည်းမှန်/ အနက်မှန်လျှင် ၈-မှတ်၊ နည်းမှား/အနက်မှန်လျှင် ၄-မှတ်) (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၁၂၇။မအူ-သျှ၊၂၃၂၃။ဘာဋီ၊၂၊ ၅) မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ် ပေးပါသည်။**

(၄) ၁၃၈၄ (၂၀၂၂)ခုနှစ်၊ အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ၊ (ပါ) မေးခွန်းနှင့်အဖြေများ

၇။ ယဋ္ဌိ ဆဠုနီယဓမ္မံ နိဿဋ္ဌပရိဂ္ဂဟံ၊ ယတ္ထ သာမိကာ အနာလယာ ဟောန္တိ၊ တံ သဗ္ဗံ "ဒေထ, အာဟရထ, ဣမေ အာကိရထာ"တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ-ကို ပါဌာနုသာရီနည်းအားဖြင့် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဟိ- ဝိတ္ထာရယိဿာမိ- ချဲ့ဦးအံ့၊ (ဝါ) ဟိ-ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ ယံ- ဝတ္ထု- အကြင်ဝတ္ထုသည်၊ ဆဠုနီယဓမ္မံ- စွန့်အပ်သောသဘောရှိ၏၊ နိဿဋ္ဌပရိဂ္ဂဟံ- စွန့်အပ်သော သိမ်းဆည်းခြင်းရှိ၏ (ဝါ) သိမ်းဆည်းခြင်းကို စွန့်အပ်၏၊ ယတ္ထ- ယသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ- အကြင်ဝတ္ထု၌၊ သာမိကာ- ပိုင်ရှင်တို့သည်၊ အနာလယာ- တွယ်တာခြင်း မရှိကုန်သည် (ဝါ) တွယ်တာခြင်းမှ ကင်းကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော၊ တံ ဝတ္ထုံ- ထိုစွန့်အပ်သော သဘောရှိသောဝတ္ထု၊ တွယ်တာခြင်းမရှိကုန်ရာဖြစ်သောဝတ္ထုကို၊ ဒေထ- ပေးကုန်လော့၊ အာဟရထ- ဆောင်ခဲ့ကုန် လော့၊ ဣမေ- ဣမသ္မိံ ပတ္တေ- ဤသပိတ်၌၊ အာကိရထ- လောင်းထည့်ကုန်လော့၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဝတ္တုံ- ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ (၁၀-မှတ်)
(ဝိ၊ ဌ၊ ၁၊ ၁၇၄၊ မအူ၊ ၃၊ ၂၈။ ဘာဋီ၊ ၂၊ ၂၁၄)။ ပါဌာနုသာရီဖြစ်၍ သင့်လျော်သလို အမှတ်ပေးပါ။ မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။

၈။ တေ ဟိ သိက္ခာပဒေ အသတိ "ကိံ တုမှေဟိ ဒိဋ္ဌံ, ကိံ သုတံ, ကိံ အမှေဟိ ကတံ၊ ကတရသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ ကတမံ အာပတ္တိံ အာရောပေတွာ အမှေ နိဂ္ဂဏှထာ"တိ သံဃံ ဝိဟေဌေဿန္တိ-ကို နိသျကျကျ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဟိ-သစ္စံ- မှန်၏၊ တေ ပုဂ္ဂလာ- ထိုသီလမရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သိက္ခာပဒေ- သိက္ခာပုဒ်သည်၊ အသတိ- မရှိခဲ့သော်၊ ကိံ- အဘယ်ကို၊ တုမှေဟိ- သင်တို့သည်၊ ဒိဋ္ဌံ- မြင်ဖူးသနည်း၊ ကိံ- ကို၊ တုမှေဟိ- တို့သည်၊ သုတံ- ကြားဖူးသနည်း၊ ကိံ- ကို၊ အမှေဟိ- တို့သည်၊ ကတံ- ပြုဖူးသနည်း၊ ကတရသ္မိံ- အဘယ်မည်သော၊ ဝတ္ထုသ္မိံ- ဝတ္ထုကြောင့်၊ ကတမံ- အဘယ်မည်သော၊ အာပတ္တိံ- အာပတ်သို့၊ အာရောပေတွာ- တင်ကုန်၍၊ အမှေ- ငါတို့ကို၊ နိဂ္ဂဏှထ- နှိပ်ကုန်ဘိသနည်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဝတွာ- ဆိုကုန်၍၊ သံဃံ- သံဃာကို၊ ဝိဟေဌေဿန္တိ- ညှဉ်းဆဲကုန်လတ္တံ့။ (၁၀-မှတ်)
(ဝိ၊ ဌ၊ ၁၊ ၁၈၉။ မအူ၊ ၃၊ ၉၂။ ဘာဋီ၊ ၂၊ ၂၉၂)။ မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။

၉။ ယော ပန "အရုဏေ ဥဂ္ဂတေ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ"တိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာဝ ဒွါရံ အသံဝရိတွာ ရတ္တိံ နိပဇ္ဇတိ၊ ယထာပရိစ္ဆေဒမေဝ စ န ဝုဋ္ဌာတိ၊ တဿ အာပတ္တိယေဝ-ကို ပန-ဝယ် အဋ္ဌာနပယုဂ် ကြံဆလျက် ဟေတာလက်ာရနည်းအားဖြင့် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ယော ဘိက္ခု- အကြင်ရဟန်းသည်၊ အဟံ-သည်၊ အရုဏေ- သည်၊ ဥဂ္ဂတေ- တက်သည်ရှိသော်၊ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ- ထအံ့၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာဝ- ပိုင်းဖြတ်၍သာလျှင်၊ ဒွါရံ- ကို၊ အသံဝရိတွာ- မပိတ်မူ၍၊ ရတ္တိံ- ညဉ့်၌၊ နိပဇ္ဇတိ စ- အိပ်၊ ယထာပရိစ္ဆေဒမေဝ- အပိုင်းအခြားအားလျော်စွာသာလျှင် (ဝါ) အပိုင်းအခြား အတိုင်းသာလျှင်၊ န ဝုဋ္ဌာတိ စ- မထ၊ တဿ ဘိက္ခုနော ပန- ထိုရဟန်းအားကား၊ (**ပန-သဒ္ဒါ အဋ္ဌာန ပယုဂ်)**။**အသုဒ္ဓစိတ္တေနေဝ- မစင်ကြယ်သောစိတ်ဖြင့်သာလျှင်၊ နိပန္နတ္တာ- ကြောင့်၊ (ဟေတာလင်္ကာရ) အာပတ္တိယေဝ- နေ့၌အိပ်ခြင်းလျှင်အရင်းရှိသော ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်ပင်လျှင်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ (ပန- အဋ္ဌာနပယုဂ် ၂-မှတ်၊ ဟေတာလင်္ကာရနည်း ၂-မှတ်၊ ကြွင်း ၆-မှတ်)။ (ဝိ၊ ဌ၊ ၁၊ ၂၄၅။ မအူ၊ ၃၊ ၂၈၀။ ဘာဋီ၊ ၂၊ ၄၇၉)။ မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။**

၁၀။ မနုဿာ သဿရက္ခဏကာလေ ခေတ္တေသု ပါသေ စ အဒူဟလပါသာဏာနိ စ ကရောန္တိ "မံသံ ခါဒန္တာ သဿာနိ ရက္ခိဿာမာ"တိ-ကို အာကာရတ္ထန္တောကရဏနည်းအားဖြင့် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) မနုဿာ- လူတို့သည်၊ သဿရက္ခဏကာလေ- ကောက်တို့ကို စောင့်ရှောက်ကြကုန်ရာဖြစ်သောအခါ၌၊

၁၃၈၄ (၂၀၂၂)ခုနှစ်၊ အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ၊ (ပါ) မေးခွန်းနှင့်အဖြေများ (၅)

"မယံ- ငါတို့သည်၊ မံသံ- အသားကို၊ ခါဒန္တာ- စားကုန်လျက်၊ သသာနိ- ကောက်တို့ကို၊ ရက္ခိဿာမ- စောင့်ရှောက်ကုန်အံ့"၊ ဣတိ- ဤသို့၊ မနသိကတွာ- နှလုံးသွင်း၍၊ ခေတ္တေသု- လယ်တို့၌၊ ပါသေ စ- ကျော့ကွင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဒူဟလပါသာဏာနိစ- ဘီကျောက်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကရောန္တိ- ပြုကြကုန်၏။ **(နည်းမှန်/အနက်မှန်လျှင် ၁၀-မှတ်၊ နည်းမှား/အနက်မှန်လျှင် ၆-မှတ်)**
(ဝိ၊ ၄၊ ၁၊ ၃၃၈။ မအူ၊ တ၊ ၅၃၉။ ဘာဋီ၊ ၃၊ ၁၂၆)။ မည်သည့်နိသျဖြင့် ဖြေဖြေ အမှတ်ပေးပါသည်။

☆☆☆☆☆☆☆☆

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

မွောစရိယစာမေးပွဲ

စာချတန်းရှိုးရှိုး ။ ။ ပါရာဇိကကဏ္ဍပါဠိနှင့် အဋ္ဌကထာ (ဒုတိယနေ့)

၁၃၇၃-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း(၁၂)ရက် (၃-၄-၂၀၁၂) အင်္ဂါနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန်အချက်။ ။စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွါရန်)

* * * * * * * * * * * * *

စာချတန်းရိုးရိုး

(က) **ဓောရေယိ ဥပဒ္ဒုတဏ္ဍ ဓောရေယိ ဝိလုတ္တံ။**

(ခ) **ကူဋ္ဌိယာ အာနေတွာ ပါသာဒေ ဌပေသီတိ ထေရော ကိရ တံ ကုလံ သောကသလ္လ-**
သမပ္ပိတံ အာဝဋ္ဋနဋ္ဌံ ဝိဝဋ္ဋနဋ္ဌံ ဒိသွာ တဿ ကုလဿ အနုကမ္ပာယ ပသာဒါနုရက္ခ-
ဏတ္ထာယ မွောနုဂ္ဂဟေန အတ္တနော ကူဋ္ဌိယာ တေသံယေဝ ပါသာဒံ "ဒါရကာနံ သမီပေ
ဟောတူ"တိ အဓိဋ္ဌာသိ။ ဒါရကာ "အမှာကံ ပါသာဒေါ"တိ သဉ္ဇာနိတွာ အဘိရူဟိံသု။
တတော ထေရော ကူဋ္ဌိံ ပဋိသံဟရိ။ ပါသာဒေါပိ သကဋ္ဌာနေယေဝ အဋ္ဌာသိ။

(ဂ) ဝေဟာသရဝသေန ပန ဝုတ္တံ "တေ ဒါရကေ ကူဋ္ဌိယာ အာနေတွာ ပါသာဒေ ဌပေသီ"တိ။

(ဃ) **ကူဋ္ဌိံဝိသဇ္ဇေတိ ဤဒိသာယ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိယာ အနာပတ္တိ။**

(င) ဝိကုပ္ပနိဒ္ဓိ/ဝိကုပ္ပနိဒ္ဓိ ပန န ဝဋ္ဋတိ။

၁။ (မေး) တဿ ကုလဿ-၌ ဖြစ်သင့်သောဝိဘတ်ချွတ္တမျှား စုံလင်စေလျက် (ခ)ပါဌ်ကို အနက်ပေးပါ။

(ဖြေ) ကူဋ္ဌိယာ အာနေတွာ ပါသာဒေ ဌပေသီတိ- ကား။ ထေရော- အရှင်ပိလိန္ဒဝစ္ဆ မထေရ်သည်။ သောကသလ္လသမပ္ပိတံ- သောကတည်းဟူသောမြားသည် လွန်စွာစူးဝင်အပ်သော။ အာဝဋ္ဋနဋ္ဌံ- ရှေးရှုလူးလည်း သော။ ဝိဝဋ္ဋနဋ္ဌံ- အထူးထူးအပြားပြားလူးလည်းသော။ တံ ကုလံ- ထိုအမျိုးကို။ ဒိသွာ- မြင်၍။ တဿ ကုလဿ- ထိုအမျိုးအား။ (ဝါ) ထိုအမျိုး၏။ အနုကမ္ပာယ- အစဉ်သနားခြင်းငှါ။ ပသာဒါနုရက္ခဏတ္ထာယ- ကြည်ညိုခြင်းကို အစဉ်စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ မွောနုဂ္ဂဟေန- တရားသဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်းဖြင့်။ အတ္တနော- မိမိ၏။ ကူဋ္ဌိယာ-တန်ခိုးဖြင့်။ တေသံယေဝ(ဒါရကာနံ)- ထိုသူငယ်တို့၏သာလျှင်။ ပါသာဒံ- ပြာသာဒ်ကို။ "ဒါရကာနံ- သူငယ်တို့၏။ သမီပေ-အနီး၌။ ဟောတု- ဖြစ်စေသတည်း"။ ဣတိ- ဤသို့။ အဓိဋ္ဌာသိ ကိရ- အဓိဋ္ဌာန်သတတ်။ ဒါရကာ- သူငယ်တို့သည်။ "အမှာကံ- ငါတို့၏။ ပါသာဒေါ- ပြာသာဒ်တည်း"။ ဣတိ-ဤသို့။ သဉ္ဇာနိတွာ-အမှတ်ပြု၍သိကုန်၍။ အဘိရူဟိံသု-တက်ကြကုန်ပြီ။ တတော- ထိုသို့တက် ပြီးရာဖြစ်သောအခါမှ။ (ပရံ- နောက်၌)။ ထေရော- အရှင်ပိလိန္ဒဝစ္ဆမထေရ်သည်။ ကူဋ္ဌိံ-တန်ခိုးကို။ ပဋိသံဟရိ- ရုပ်သိမ်းပြီ။ ပါသာဒေါပိ- ပြာသာဒ်သည်လည်း။ သကဋ္ဌာနေယေဝ- မိမိ၏တည်ရာဖြစ်သော အရပ်၌သာလျှင်။ အဋ္ဌာသိ- တည်ပြီ။(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁၊၃၄၄၊ မအုသျ၊၃၊၅၅၉)

ဝိဘတ်ချွတ္တ ၂-မှတ်၊ ဒါရကာနံ ၁-မှတ်၊ ကြွင်း ၇-မှတ်။

၂။ (မေး) (ဂ)အမှတ်ပြဝါကျကို သာဘောဝပ္ပ တက်ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ၊ ဆရာသည် (ခ)ဝါကျဖြင့် "ဣန္ဒိယာ အာနေတွာ ပါသာဒေ ဌပေသိ"ကို "ထေရော ကိရ တံ ကုလံ"စသည်ဖြင့်ဖွင့်ဆိုတော်မူ၏။(ဌပနာ) ၂-မှတ်။

ထိုသို့ ဖွင့်ဆိုအပ်သောစကားသည် "ဣန္ဒိယာ အာနေတွာ ပါသာဒေ ဌပေသိ"ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဠိနှင့် ဆန့်ကျင်ရာသည်မဟုတ်ပါလော။(အာဘော်) ၃-မှတ်။

သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ, သံဝဏ္ဏနာ မဆန့်ကျင်အောင် အဘယ်သို့ မှတ်သားအပ်ပါသနည်း။ (ပုစ္ဆာ) ၃-မှတ်။

ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိ၍ ထိုအမေးကို ဖြေကြားလိုသော အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာသည် (ဂ)ဝါကျကိုမိန့်၊ အဓိပ္ပါယ်ကား - သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဠိတော်၌ "တေ ဒါရကေ ဣန္ဒိယာ အာနေတွာ ဌပေသိ"ဟူသော စကားကို ဝေါဟာရ၏အစွမ်းအားဖြင့် ဟောတော်မူသတည်း-ဟု မှတ်သားအပ်၏ဟူလိုသော်။ ၂-မှတ်။

၃။ (မေး) (ဂ၊ င)အမှတ်ပြဝါကျတို့ကို အကြောင်းပြဝါကျအမည်ပေး၍ (ခ)ဝါကျရှိ အနုကမ္ပာယ-ပုဒ်ကို သဒ္ဒါနည်း စာစပ်ပြပါ။

(ဖြေ) (ဂ)ဝါကျသည် (ခ)ဝါကျ၌ စောဒနာကို ပယ်လို၍ ဆက်လက် အားထုတ်အပ်သောကြောင့် ဝါကျာရမ္ဘဝါကျဖြစ်ပါသည်။ *အကြောင်းပြ ၂-မှတ်၊ အမည် ၂-မှတ်။*

(င)ဝါကျသည် န-နိပါတ်ပုဒ်ဖြင့် ပြဆိုထားသောကြောင့် ဇာတိရေကဝါကျ ဖြစ်ပါသည်။ *အကြောင်းပြ ၂-မှတ်၊ အမည် ၂-မှတ်။*

(တစ်နည်း) ဣန္ဒိဝိသယေ-၌ ဣန္ဒိအရ အလိုရှိအပ်သောဣန္ဒိမှတပါး အလိုမရှိအပ်သော ဣန္ဒိ ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို ပြသောကြောင့် ပဋိက္ခေပဝါကျ ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။ တစ်နည်းနည်း မှန်လျှင် အမှတ်ပေးရန်။

စာစပ်။ ။အနုကမ္ပာယ-ကား ဌါဟု၍ အနက်ပေးသောကြောင့် အဓိဋ္ဌာသိ-၌ တုမတ္ထသမ္ပဒါန်၊ အဓိဋ္ဌာသိ-ကား ထိုတုမတ္ထသမ္ပဒါန်၏ကြိယာ။ ၂-မှတ်။

၄။ (မေး) (ခ)ဝါကျ၌ ပါသာဒေါ-ပုဒ်ကို ဝစနတ္ထပြ၍ ဉာဉ်နည်းအရ ကောက်ပြပါ။

(ဖြေ) ပသီဒန္တိ နယနမနာနိ ဧတ္ထာတိ ပါသာဒေါ။ (အဘိဓာန်ဋီကာ၊ ၂၀၈) ၂-မှတ်။

ဧတ္ထ- ဤပြာသာဒ်၌။ နယနမနာနိ- မျက်စိ,စိတ်တို့သည်။ ပသီဒန္တိ- ကြည်လင်ကြကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ- ထိုသို့ကြည်လင်ကုန်ရာဖြစ်သောသတ္တိကြောင့်။ သော- ထိုပြာသာဒ်သည်။ပါသာဒေါ-ပါသာဒမည်၏။ ၁-မှတ်။

ပသီဒန္တိ နယနမနာနိ ဧတ္ထာတိ-ကား၊ အဓိကရဏသာဓနကိတ်ဝိဂြိုဟ်၊ ပါသာဒေါ-ကား အဓိကရဏ သာဓနကိတ်ပုဒ်၊ ပ-ပုဗ္ဗ သဒဓာတ်+ဏပစ္စည်း။ ၁-မှတ်။

ဤပါသာဒေါဟူသော အဓိကရဏသာဓနကိတ်ပုဒ်၌ ပပုဗ္ဗသဒဓာတ်အရ ကတ္တုရှ ကြိယာအရကား- ကြည်လင်သောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော စက္ခုဒသက ကလာပ်ရုပ်, သောမနဿ သဟဂုတ်စိတ် တို့၏ ဉပါဒ်သည် မုချအားဖြင့် ရ၏။ ၂-မှတ်။

အဓိကရဏတ္တကြိယာအရကား- ထိုတရားတို့အားတပ်သော ပြာသာဒ်၏ အာရမ္မဏသတ္တိ, ...နိဿယ သတ္တိသည် ဖလူပစာရအားဖြင့် ရ၏။ ၂-မှတ်။

ဏပစ္စည်းအရကား - ထိုမုချ,ဖလူပစာရတ္ထတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော မျက်စိ,စိတ်တို့၏ ကြည်လင်ရာ ဖြစ်သော ပြာသာဒ်ရ၏။ ၂-မှတ်။

၅။ (မေး) (က)ဝါကျ၌ ဝိလုတ္တ၊ (ခ)ဝါကျ၌ သမပ္ပိတ၊ (ဂ)ဝါကျ၌ ဝေါဟာရ-ပုဒ်တို့ကို ဓာတု, ဓာတွတ္ထ၊ ပစ္စယ, ပစ္စယတ္ထ ဝေဖန်ပြပါ။

(ဖြေ) (က)၌ ဝိလုတ္တ-ကား ဝိပုဗ္ဗ လုပဓာတ်,ဝိလုမ္ပနတ္ထ။ တပစ္စည်း,ကမ္မတ္ထ။ ၃-မှတ်။
(ခ)၌ သမပ္ပိတ-ကား သံပုဗ္ဗ အာပဓာတ်,ဗျာပနတ္ထ။ တပစ္စည်း,ကမ္မတ္ထ။ ၂-မှတ်။
(တစ်နည်း) သံပုဗ္ဗ,အပပုဗ္ဗ ဣဓာတ်,ဂတျတ္ထ။ တပစ္စည်း,ကမ္မတ္ထ။ ၂-မှတ်။
(ဂ)၌ ဝေါဟာရ-ကား ဝိပုဗ္ဗ,အဝပုဗ္ဗ ဟရဓာတ်, ဝေါဟာရတ္ထ။ ဏပစ္စည်း, ဘာဝတ္ထ။ ၃-မှတ်။

၆။ (မေး) (က ၊ င)ဝါကျ သံဝဏ္ဏနာပါဌ်တို့ဖြင့် သိစေအပ်သော အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အာဘောဂကို ဖော်ပြ၍ သံဝဏ္ဏနာအမည်လည်း ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (က)ဝါကျ၌ ဝိလုတ္တံ-ဖြင့် ဥပဒ္ဒုတံ-၌ ဥပရှေ့ရှိသော ဒုဓာတ်သည် ဂတျတ္ထ, ဝုဒ္ဓတ္ထတို့ကို မဟော၊ ဟသနတ္ထကို ဟောသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဒုတိယ ဓာတွတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) ၃-မှတ်။
ဥပ-ဥပသာရပုဒ်သည် ဓာတွတ္ထာနုဝတ္တက,ဓာတွတ္ထဗာဓက မဟုတ်၊ ဓာတွတ္ထ ဝိသေသက၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း သိစေပါသည်။ (ဥပသဂ္ဂလိင်္ဂတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) ၃-မှတ်။
(င)ဝါကျဖြင့် မိမိ၏ပကတိအဆင်းကို မစွန့်ဘဲ ပြင်ပ၌ အဓိဋ္ဌာန်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ပြီးသော အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ၌သာ အာပတ်မသင့်ခြင်းဖြစ်သည်။ မိမိ၏ပကတိအဆင်းကို စွန့်၍ အထူးထူးအပြားပြား ဖန်ဆင်းအပ်သော ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ၌ ကား အာပတ်မှမလွတ်၊ မဖန်ဆင်းကောင်းသည်သာ-ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို သိစေပါသည်။ (ဘာဝတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) ၄-မှတ်။

၇။ (မေး) (င)ဝါကျ၌ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ-ဟုလည်းကောင်း၊ ဝိကုပ္ပနိဒ္ဓိ-ဟုလည်းကောင်း ပါဌ်နှစ်ထွေရှိရာ သင့်ရာပါဌ်ကို သဒ္ဒယုတ္တိ, အတ္ထယုတ္တိ ထုတ်ညှိ၍ ဆုံးဖြတ်ပါ။

(ဖြေ) (င)ဝါကျ၌ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ-ဟုလည်းကောင်း၊ ဝိကုပ္ပနိဒ္ဓိ-ဟုလည်းကောင်း ပါဌ်နှစ်ထွေရှိရာ ဝိပုဗ္ဗ ကရဓာတ်+ ဩဗစ္စည်း+ယုပစ္စည်းတို့ဖြင့် (ကရ၌ က-၏မိုရာ အ-ကို ဥ-ပြု၊ ဓာတွန်ရ-ကို ချေ၊ ဩပစ္စည်းကို ဥ-ပြု၊ ယင်းဥ-ကို ဝ-ပြု၊ ဒွေဘော်ဆောင်၊ ဝွ-ကို ဗွ-ပြု၊ ယုပစ္စည်းကို အနပြု၍) ရုပ်ပြီးသောကြောင့်လည်း ကောင်း(သဒ္ဒယုတ္တိ) .. ၅-မှတ်။
"အထူးထူးအပြားပြားပြုလုပ်ဖန်ဆင်းခြင်း၊ (ဝါ) ဖန်ဆင်းကြောင်းဟူသော အနက်ကို အလိုရှိအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း(အတ္ထယုတ္တိ)ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိပါဌ်သာသင့်ပါသည်။ ၅-မှတ်။
မှတ်ချက်။ ။သဒ္ဒယုတ္တိ၌ လက်သည်းကွင်းအတွင်း စကားရပ်မပါသော်လည်း အမှတ်ပေးပါ။

၈။ (မေး) ထေရော-၌ ဖြစ်သင့်သောနည်း။ ဣဒ္ဓိဝိသယေ-၌ ဖြစ်သင့်သောဥပစာတို့ကို ဆိုရိုးကျ ရေးသားပါ။

(ဖြေ) ထို၌ ထင်သောအားဖြင့် ဤ၌ခေါ်ဝေါ်အပ်သောနည်းသည် ရုဋ္ဌီနည်းမည်၏။ ပြယုဂ်ကား- "ထေရော" အစရှိသည်တည်း။ ၂-မှတ်။
ဤပြယုဂ်၌ ထေရောဟူသောနည်းသည် အပေါင်းဖြစ်သော ထေရ်အားလုံးတည်းဟူသော ထို၌ထင်သော အားဖြင့် အစိတ်ဖြစ်သော ပိလိန္ဒဝစ္ဆထေရ်တည်းဟူသော ဤ၌ ခေါ်ဝေါ်အပ်သောကြောင့် ရုဋ္ဌီနည်းမည်၏။ ၃-မှတ်။

"ဖလဿ နာမံ ကာရဏမ္ပိ ဥပစာရေ၀ ဝေါဟာရေ ဖလူပစာရေ"ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ အကျိုး၏အမည်ကို အကြောင်း၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည် ဖလူ ပစာသဒ္ဒါမည်၏။ ပြယုဂ်ကား "ကုက္ကုစ္စဝိသယေ"အစရှိသည်တည်း။ ၂-မှတ်၊

ဤပြယုဂ်၌"ကုက္ကုစ္စဝိသယ"ဟူသောသဒ္ဒါသည် အကျိုးဖြစ်သော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းအရာ၏ ကုက္ကုစ္စဝိသယ ဟူသောအမည်ကို အကြောင်းဖြစ်သော အထေယျစိတ်ဖြစ်သော ကုက္ကုစ္စနှင့်ယှဉ်သော စိတ်အရာ၌ တင်စား၍ အကြောင်းဖြစ်သော အထေယျစိတ်ဖြစ်သော ကုက္ကုစ္စနှင့်ယှဉ်သော စိတ်အရာကို "ကုက္ကုစ္စဝိသယ"ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းကြောင့် ဖလူပစာသဒ္ဒါမည်၏။ (ဝိမတိ၊၁။ ၂၀၅)

၃-မှတ်။

၉။ (မေး) "အကြင်ရဟန်းသည် သံဃာ၏ဥစ္စာဖြစ်သော ညောင်စောင်းကိုလည်းကောင်း အင်းပျဉ်ကို လည်းကောင်း အခိုက်အတန့် ဆောင်ယူ၍ မိမိအားချမ်းသာရာဌာန၌ တစ်လနှစ်လတို့ပတ်လုံး လည်း သံဃိက သုံးဆောင်ခြင်းဖြင့် သုံးဆောင်၏။ လာကုန်လာကုန်သော သီတင်းကြီးတို့အား ပေး၏၊ မတားမြစ်။ ထိုရဟန်းအား ထိုညောင်စောင်းအင်းပျဉ်သည် ပျက်စီးသော်လည်းကောင်း ဆွေးမြေ့သော်လည်းကောင်း ခိုးသူတို့ ဆောင်အပ်သော်လည်းကောင်း ဘဏ္ဍာစားမဖြစ်"ဟူသော မြန်မာစကားရပ်ကို ပါဠိစုဏ္ဏိယဝါကျ သီကုံးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ယော ဘိက္ခု သံဃိကံ မဉ္စံ ဝါ ပီဌံ ဝါ တာဝကာလိကံ ဟရိတွာ အတ္တနော ဖာသုကဋ္ဌာနေ ဧကမ္ပိ ဒွေပိ မာသေ သံဃိကပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ အာဂတာဂတာနံ ဝုဍ္ဎတရာနံ ဒေတိ နပ္ပဋိဗာဟတိ၊

၆-မှတ်၊

တဿ တသ္မိံ နဋ္ဌေပိ ဇိဏ္ဏေပိ စောရာဟဋေပိ ဂီဝါ န ဟောတိ။(ဝိ၌။၁။၃၄၄) ၄-မှတ်၊

၁၀။ (မေး) (ဂ)ဝါကျ ဝုတ္တံ-၌ ဘာဟျတ္ထ(ပဓ္မယတ္ထ)အရကို ကိုယ်ပြု၍ ဒေသနာဟာရနေတ္တိနည်း ထုတ်ပြပါ။

(ဖြေ) "ဒေသိယတိ သံဝဏ္ဏိယတိ သုတ္တတ္ထော ဧတာယာတိ ဒေသနာ၊ ဒေသနာ စ သာ ဟာရော စာတိ ဒေသနာဟာရော"ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ပါဠိ၏အနက်ကို အဿာဒ, အာဒီနဝ, နိဿရဏ, ဖလ, ဥပါယ, အာဏတ္တိတို့ဖြင့် ဖွင့်ပြကြောင်းဖြစ်သောဟာရသည် ဒေသနာဟာရမည်၏။

၁-မှတ်၊

ဖွင့်ပြပုံကား - ဝုတ္တံ၌ ဘာဟျတ္ထအရ "တေ ဒါရကေ ကုက္ကုဋ္ဌိယာ အာနေတွာ ပါသာဒေ ဌပေသိ"ဟူသော သဝိညတ္တိကဝစီဘေဒသဒ္ဒတို့ ယူ၍ ၂-မှတ်၊

ယင်းဝစီဘေဒသဒ္ဒသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။

ထိုဒုက္ခသစ္စာသည် အကျိုးဖြစ်၍ အကြောင်းနှင့်မကင်းရကား အကြောင်းဖြစ်သော တဏှာကိုလည်း ယူအပ်၏။ ယင်းတဏှာသည် သမုဒယသစ္စာမည်၏။

ထိုသမုဒယသစ္စာသည် ပဟာတဗ္ဗတရားဖြစ်၍ ပဟာယကတရားနှင့် မကင်းရကား ပဟာယကဖြစ်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကိုလည်း ယူအပ်၏။ ယင်းမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာမည်၏။

ထိုမဂ္ဂသစ္စာသည် အာရမ္မဏိကတရားဖြစ်၍ အာရုံနှင့်မကင်းရကား အာရုံဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း ယူအပ်၏။ ယင်းနိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာမည်၏။

ဤသို့ သစ္စာလေးပါးကို ဟောသတည်း။ ၃-မှတ်၊

ထိုသစ္စာလေးပါးတို့တွင် သမုဒယသစ္စာသည် အဿာဒမည်၏။

ဒုက္ခသစ္စာသည် အာဒီနဝမည်၏။

မဂ္ဂသစ္စာ,နိရောဓသစ္စာ နှစ်ပါးသည် နိဿရဏမည်၏။

"တေ ဒါရကေ"စသည်ကို ဆိုသဖြင့် အတ္တဝေဒဉာဏ်, ဓမ္မဝေဒဉာဏ်ဖြစ်ခြင်းအစ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် သောအကျိုးတို့သည် ဖလမည်၏။

ထိုဖလကိုရခြင်း၏ အကြောင်းအဆက်ဆက်သည် ဥပါယမည်၏။ ဤသို့ အတ္တဝေဒဉာဏ်, ဓမ္မဝေဒဉာဏ်ဖြစ်ခြင်းအစ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် အကျိုးရှိသဖြင့် "ထိုအကျိုးကို အလိုရှိကုန်သောသူတို့သည် ဤပါဠိတော်ကို လေ့လာမှတ်သားကြလေကုန်"ဟု မတိုက်တွန်းသော်လည်း တိုက်တွန်းသကဲ့သို့ဖြစ်သော အစီအရင်သည် အာဏတ္တိမည်၏။ *၃-မှတ်။*

ဤသို့လျှင် ဝုတ္တံဟူသောဒေသနာတော်သည် သစ္စာလေးပါးကို ဟောကြားတတ်၏။ ထိုသစ္စာလေးပါးကို ဟောကြားတတ်သောဒေသနာတော်၌ အဿာဒစသည်တို့ကို ဖွင့်ပြခြင်းသည် ဒေသနာဟာရမည်၏။ *၁-မှတ်။*

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

ဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာချတန်းရိုးရိုး ။ပါရာဇိကအဋ္ဌကထာပါဠိအဋ္ဌကထာ(ဒုတိယနေ့)

၁၃၇၄-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော်(၄)ရက် (၃၀-၃-၂၀၁၃) စနေနေ့

စာချတန်းရိုးရိုး

(က) တတ္ထ စေတ္တိ ဇေတိနို့ ကေ့ပိ ပဋိသန္ဓိမူလံ စုတိပရိယောသာနံ ကောဘဝပရိယာပန္နံ ခန္ဓသန္တာနံ။

(ခ) သေ နယော ဧဝံပိ ဇေတိယောတိ အာဒီသု။

(ဂ) အနေကေပိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေတိ အာဒီသု ပန ပရိဟာယမာနော ကပ္ပေါ သံဝဋ္ဋကပ္ပေါ၊ ဝဍ္ဎမာနော ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(ဃ) တတ္ထ သံဝဋ္ဋေန သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ ဂဟိတော ဟောတိ တံမူလကတ္တာ။ ဝိဝဋ္ဋေန စ ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ၊

(င) ဝေဠု သတိ ယာနိ တာနိ "စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ ကပ္ပဿ အသင်္ချေယျာနိ၊ ကတမာနိ စတ္တာရိ? သံဝဋ္ဋော သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ ဝိဝဋ္ဋော ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ"တိ ဝုတ္တာနိ၊ တာနိ သင်္ဂဟိတာနိ ဟောန္တိ။

(ဝိသုဒ္ဓိ၊၁၂၈၊ သာရတ္ထ၊၁၊၃၉၀၊ မဏိ၊၂၊၃၃၄၊ ဘာဋီ၊၂၊၁၃၇။)

၁။ (မေး) (င)ပါဌ်ကို ဟိနိပါတ်၏ ဇာတတတ္တတ္တ မှန်ကန်စေလျက် အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ယံ အကျိုးကိုဆိုဦးအံ့၊ ဝေ- ဤသို့၊ ဂဟိတေ- သံဝဋ္ဋကပ်ဖြင့် သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ်ကို၊ ဝိဝဋ္ဋကပ်ဖြင့် ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ်ကိုယူအပ်သည်၊ သတိ- ရှိသော်၊ "စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ ကပ္ပဿ အသင်္ချေယျာနိ၊ (ပ) ဝိဝဋ္ဋော ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ"တိ- "စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ ကပ္ပဿ အသင်္ချေယျာနိ၊ (ပ) ဝိဝဋ္ဋော ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ"ဟူ၍၊ ယာနိ တာနိ အသင်္ချေယျာနိ- အကြင်အသင်္ချေယျကပ်တို့ကို၊ ဘဂဝတာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝုတ္တာနိ- ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ဟိနိပါတ် ၂-မှတ်၊ယာနိအစွဲ ၁-မှတ်၊ ကျန် ၁-မှတ်၊ ပေါင်း ၄-မှတ်။

သင်္ဂဟာနိ- အလုံးစုံကုန်သော၊ တာနိ အသင်္ချေယျာနိ-ထိုအသင်္ချေယျကပ်တို့ကို၊ ပရိဂ္ဂဟိတာနိ- သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။ **တာနိအစွဲ ၁-မှတ်၊ ကျန် ၁-မှတ်၊**

ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့၊ ကပ္ပဿ- မဟာကပ်၏၊ အသင်္ချေယျာနိ- မရေတွက် အပ်ကုန်သည် တို့သည်၊ (ဝါ) အသင်္ချေယျကပ်တို့သည်၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ- ဤလေးပါးတို့တည်း။

ကပ္ပဿ ၁-မှတ်၊ကျန်၁-မှတ်၊

ကတမာနိ စတ္တာရိ- အဘယ်လေးပါးတို့နည်းဟူမူကား၊ သံဝဋ္ဋော-သံဝဋ္ဋအသင်္ချေယျကပ် လည်းကောင်း၊ သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ-သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီအသင်္ချေယျကပ်လည်းကောင်း၊ ဝိဝဋ္ဋော- ဝိဝဋ္ဋ- အသင်္ချေယျ ကပ်လည်းကောင်း၊ ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ- ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီအသင်္ချေယျကပ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဣမာနိ စတ္တာရိ- ဤလေးပါးတို့တည်း။ **၂-မှတ်။**

၂။ (မေး) (ဃ)ပါဌ်သို့ လီနတ္ထရစေဓနာနည်းအားဖြင့် ကျမ်းတက်ပြပါ။

(ဖြေ) အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ မြတ်စွာဘုရားသည် ပါဠိတော်၌ "အနေကေပိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ"ဟု ဟောတော်မူခဲ့ပါ၏။ (ဌပနာ) **၃-မှတ်။**

သံဝဋ္ဋကပ် သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ်၊ဝိဝဋ္ဋကပ်၊ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ်တို့၏အစွမ်းဖြင့် အသင်္ချေယျ ကပ်တို့သည် လေးပါး အပြားရှိကုန်သည်မဟုတ်ပါလော၊ (အာဘော်) ၃-မှတ်။

အဘယ့်ကြောင့် ဤအရာ၌ "သံဝဋ္ဋကပ္ပေ ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ"ဟူ၍သာ ဟောတော်မူအပ်ပါသနည်း။ (စောဒနာ)ဤသို့ စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ ထိုစောဒနာကို သောဓနာလိုသော အရှင်အဋ္ဌကထာ ဆရာသည် (ယ)ဝါကျကိုမိန့်၊ ၂-မှတ်။

အဓိပ္ပါယ်ကား၊ ။(ယ)ဝါကျဖြင့် သံဝဋ္ဋကပ်ဖြင့် သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ်, ဝိဝဋ္ဋကပ်ဖြင် ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ ကပ်တို့ကို ယူအပ်သောကြောင့် "သံဝဋ္ဋကပ္ပေ ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ"ဟူ၍သာ ဘုရားရှင် ဟောတော်မူ အပ်သတည်းဟု ငါပြဆို၏ဟူလိုသော်၊ ၂-မှတ်။

၃။ (မေး) (ခ) (ယ) (င)ဝါကျတို့ကို အကြောင်းပြအမည်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (ခ) ဝါကျသည် "ဒွေပိ ဇာတိယော"စသောပုဒ်တို့၌လည်း အဘယ်နည်းဖြင့် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို မှတ်သားအပ်သနည်းဟူသော စောဒနာကိုပယ်သောအားဖြင့် ဆက်လက်အားထုတ်အပ်သော ကြောင့် ဝါကျာ ရမ္ဘဝါကျဖြစ်ပါသည်၊ ၃-မှတ်။

မှတ်ချက်။ ။ "ကျမ်းလေးပယ်ချ၊ နည်းညွှန်ပြ၊ ဝါကျအာရမ္ဘာနှင့်"အညီတည်း။

(တစ်နည်း) (ခ)ဝါကျသည် "ဧကမ္ပိ ဇာတိ"စသောပုဒ်တို့၏ ဖွင့်သံဝဏ္ဏနာမှတစ်ပါး "ဒွေပိ ဇာတိယော" စသောပုဒ်တို့၏ အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာဟူသော အဖို့တစ်ပါးကို ပြသောကြောင့် ပက္ခန္တရ ဝါကျဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။တစ်နည်းနည်းမှန်လျှင် အမှတ်ပေးပါ။

(ယ)ဝါကျသည် မဟာကပ်တစ်ခု၌ အသင်္ချေယျကပ်လေးခုရှိပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် "သံဝဋ္ဋကပ္ပေ ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ"ဟူ၍သာ ဟောတော်မူအပ်ပါသနည်းဟူသော စောဒနာဖွယ်ကို ပယ်သောအားဖြင့် ဆက်လက် အားထုတ်အပ်သောကြောင့် ဝါကျာရမ္ဘဝါကျဖြစ်ပါသည်။ ၃-မှတ်၊

(င)ဝါကျသည် (ယ)ဝါကျကိုဆိုသဖြင့် ရအပ်သောအကျိုးဂုဏ်ကို ပြသောကြောင့် လဒ္ဓဂုဏ ဝါကျဖြစ်ပါသည်။ ၄-မှတ်။

၄။ (မေး) (င)ဝါကျ၌ "ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ"ပုဒ်ကို ဝိဂ္ဂဟပြု၍ ညသ်နည်းအရ ကောက်ပြပါ။

(ဖြေ) ဝိဝဋ္ဋတော ဥဒ္ဒံ ဝိဝဋ္ဋာကာရေန တိဋ္ဌတိ သီလေနာတိ ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ၊ ၂-မှတ်။

ယော ကပ္ပေါ- အကြင်အသင်္ချေယျကပ်သည်။ သီလေန- အလေ့အားဖြင့်။ ဝိဝဋ္ဋတော- တိုးပွားသည်မှ။ ဥဒ္ဒံ- အထက်၌။ ဝိဝဋ္ဋာကာရေန- တိုးပွားသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ တိဋ္ဌတိ- တည်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ- ထိုသို့ တိုးပွားသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တည်လေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သော ကပ္ပေါ- ထိုအသင်္ချေယျ ကပ်သည်။ ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ- ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီမည်၏။ ၁-မှတ်။

"ဝိဝဋ္ဋတော ဥဒ္ဒံ ဝိဝဋ္ဋာကာရေန တိဋ္ဌတိ သီလေနာတိ"ကား ကတ္တုသာဓနကိတန္တပဥ္စမီ တပ္ပုရိသ်သမာသ် ဝိဂြိုဟ်။ "ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ" ကတ္တုသာဓနကိတန္တပဥ္စမီတပ္ပုရိသ်သမာသ်ပုဒ်။ ဝိဝဋ္ဋသဒ္ဒူပပဒ ဌာဓာတ်+ဏီ-ပစ္စည်း၊ ၁-မှတ်။

ဤ"ဝိဝဋ္ဋဥာယီ"ဟူသော ကတ္တုသာဓနကိတ္တန္တပဒ္ဓမ်ိဳတပ္ပုရိသ်သမာသ်ပုဒ်၌ ဝိဝဋ္ဋဟူသော ဝိသေသနပုဒ်၏အရကား တိုးပွါးခြင်းသည် မုချအားဖြင့်ရ၏။ ၁-မှတ်။
ထိုတိုးပွါးခြင်း၏ အသင်္ချေယျကပ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေးအဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည် ဥာနုပစာအားဖြင့် ရ၏။ ၁-မှတ်။
ဥာတတ်၏အရကား တိုးပွါး၍ တည်နေသော အသင်္ချေယျကပ်၏ (ဝါ) ဝိဝဋ္ဋဥာယီကပ်၏ ဥပါဒ်ခဏရ၏။ ၂-မှတ်။
"ဝိဝဋ္ဋဥာယီ"ဟူသော သမာသ်ပုဒ်လုံးအရနှင့် ဏီ-ပစ္စည်းတို့၏အရကား ထိုမှချ ဥာနုပစာတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဥပ္ပါဒဝန္တဖြစ်သော ဝိဝဋ္ဋဥာယီအသင်္ချေယျကပ်ရ၏။ ၂-မှတ်။

၅။ (မေး) ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓိ၊ ပရိယောသာန၊ သံဝဋ္ဋ၊ ခန္ဓ-ပုဒ်တို့ကို ဓာတု၊ ပစ္စယ ခွဲဝေပြပါ။

(ဖြေ) **ဇာတိသည်** ဇန-ဓာတ်+တိ-ပစ္စည်း၊ (တစ်နည်း) ဇနီ-ဓာတ်+တိ-ပစ္စည်းဖြစ်ပါသည်။
ပဋိသန္ဓိသည် ပဋိ,သံပုဗ္ဗ ဓာ-ဓာတ်+ဣ-ပစ္စည်းဖြစ်ပါသည်။
ပရိယောသာနသည် ပရိ,အဝပုဗ္ဗ သာ-ဓာတ်+ယု-ပစ္စည်းဖြစ်ပါသည်။
သံဝဋ္ဋသည် သံပုဗ္ဗ ဝဋ္ဋ-ဓာတ်+ဏ-ပစ္စည်း။ (တစ်နည်း) ဝတု-ဓာတ်+ဏ-ပစ္စည်းဖြစ်ပါသည်။
ခန္ဓသည် ခါဒ-ဓာတ်+က-ပစ္စည်း။ (တစ်နည်း) ခမု-ဓာတ်+ဓ-ပစ္စည်း။ (တစ်နည်း) ခနိ-ဓာတ်+ဓ-ပစ္စည်း၊ (တစ်နည်း) ခံသဒ္ဒူပပဒ ဓာ-ဓာတ်+အ-ပစ္စည်းဖြစ်ပါသည်။

တစ်ခုလျှင် ၂-မှတ်စီ။

မှတ်ချက်။ ။ တစ်နည်းနည်းမှန်လျှင် အမှတ်ပေးပါရန်။

၆။ (မေး) (ဂ)ဝါကျဝယ် "ပရိဟာယမာနေ့ာ ကပ္ပေါ **သံဝဋ္ဋတကပ္ပေါ**"၌ အဌကထာဆရာ၏ အာဘောဂကို သံဝဏ္ဏနာနှင့် တွဲဖက်ဖော်ပြပါ။

(ဖြေ) (ဂ)ဝါကျ၌ "ပရိဟာယမာနော ကပ္ပေါ"ဖြင့် "**သံဝဋ္ဋကပ္ပေါ**"၌ သံပုဗ္ဗ ဝဋ္ဋဓာတ် (ဝါ) ဝတုဓာတ်သည် ဝိနသနအနက်ဟောသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ **သံဥပသာရပုဒ်၏** ဓာတွတ္ထဝိသေသက၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ "**သံဝဋ္ဋတီတိ သံဝဋ္ဋော**"ဟု ကတ္တုသာဓန ဝစနတ္ထ ပြုရမည်၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ **ဏ-ပစ္စည်း၏** ကတ္တုသာဓနအနက်၌သက်သည်၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ **သံဝဋ္ဋ နှင့် ကပ္ပကို** "သံဝဋ္ဋော စ သော ကပ္ပေါစာတိ, သံဝဋ္ဋကပ္ပေါ"ဟု ကမ္မဓာရည်း သမာသ်ဝစနတ္ထပြုရမည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း သိစေပါသည်။

သံဝဏ္ဏနာအားဖြင့် ဒုတိယဓာတွတ္ထသံဝဏ္ဏနာ၊ ဥပသဂ္ဂလိင်္ဂတ္ထသံဝဏ္ဏနာ၊ ဝိဂ္ဂြိုဟ်ပြ အဘိဓာနတ္ထ သံဝဏ္ဏနာ၊ ဒုတိယပစ္စယတ္ထသံဝဏ္ဏနာ။ ဝိဂ္ဂြိုဟ်ပြအဘိဓာနတ္ထသံဝဏ္ဏနာ+ သမာသလိင်္ဂတ္ထသံဝဏ္ဏနာတို့ ဖြစ်ပါသည်။

အာဘောဂ်နှင့် သံဝဏ္ဏနာတစ်ခုလျှင် ၂-မှတ်စီ။

၇။ (မေး) (က)ဝါကျ၌ "**ကောဘဝပရိယာပန္နံ/ကောဘဝပရိယာပဏ္ဏံ**"ဟုလည်းကောင်း၊ (ဃ)ဝါကျ၌ "တံမူလကတ္တာ/ တမ္မူလကတ္တာ"ဟုလည်းကောင်း ပါဠိနှစ်တွေ့စီရှိရာ သင့်ရာပါဠိကို သဒ္ဒယုတ္တိပြ၍ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ပရိယာပန္န-သည် ပရိ-ရှေ့ အာ-ရှေ့ရှိသော ပဒ-ဓာတ်+တ-ပစ္စည်း၊ "ဘိဒါဒိတော ကူနွှ အနွ-ဤဏာဝါ" သုတ်ဖြင့် ပဒ-ဓာတ်နောင် တ-ပစ္စည်းကို အန္နပြု၊ ဓာတွန် ဒ-ကို ချေ၍ပြီးသောကြောင့် "ဧကဘာဝပရိယာပန္န" ပါဌ်သာ သင့်ပါသည်။ ၅-မှတ်။

"တံမူလကတ္တာ"၌ တံမူလကပုဒ်သည် တ-ပုဒ်နှင့် မူလပုဒ်တို့ သမာသ်တွဲစပ်ထားသောပုဒ်ဖြစ်၍ "ယ,တနှင့်စပ်၊ ထိုသမာသ်မှာ၊ ဒွေးဘော်လာ၊ ရုံခါရှေ့ဝယ်ဗိန္ဒုစီးသတည်း"ဟူသော နိယံနှင့်အညီ ရှေ့တ ထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာလျှင် "တံမူလကတ္တာ"ပါဌ်သင့်၏။

နောက်မူလပုဒ်၌ ဒွေးဘော်ရောက်သော် "တမ္မူလကတ္တာ"ပါဌ်လည်း သင့်ပါသည်။ ၅-မှတ်။

၈။ **(မေး)** (ဂ)ဝါကျအဖွင့်ကို ရှု၍ သံဝဏ္ဏကပွေါ-ဝယ် "ကပ္ပ"ပုဒ်၌ ဖြစ်သင့်သောနည်း,ဥပစာတို့ကို ဆိုရိုးကျ ဖော်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) "ဌာနသ္သ နာမံ ဌာနီမှိ ဥပစာရော ဝေါဟာရော ဌာနူပစာရော"ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ဌာန၏အမည်ကို ဌာနီ၌ တင်စား၍ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည် ဌာနူပစာသဒ္ဒါမည်၏။ ပြယုဂ်ကား "သံဝဏ္ဏကပွေါ"အစရှိသည် တည်း။ ၂-မှတ်။

ဤပြယုဂ်၌ ကပ္ပသဒ္ဒါသည် ဌာနဖြစ်သော ကာလပညတ်၏ ကပ္ပဟူသောအမည်ကို ဌာနီဖြစ်သော ထိုကာလ၌ဖြစ်သော သခီရတရားစု၌တင်စား၍ ဌာနီဖြစ်သော ထိုကာလ၌ဖြစ်သော သခီရတရားစုကို ကပ္ပဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းကြောင့် ဌာနူပစာသဒ္ဒါမည်၏။ ၃-မှတ်။

မကင်းရာကို ဆိုသဖြင့် မကင်းတတ်သည်ကိုလည်းရသောနည်းသည် နာန္တရိကနည်းမည်၏။ ပြယုဂ်ကား "သံဝဏ္ဏကပွေါ"အစရှိသည်တည်း။ ၂-မှတ်။

ဤပြယုဂ်၌ ကပွေါဟူသောနည်းသည် ဌာနကာလပညတ်တည်းဟူသော မကင်းရာကို ဆိုသဖြင့် ဌာနီ ထိုကာလ၌ဖြစ်သော သခီရတရားစုတည်းဟူသော မကင်းတတ်သည်ကိုလည်း ရသောကြောင့် နာန္တရိက နည်းမည်၏။ ၃-မှတ်။

ကပွေါတိ အသင်္ချေယျကပွေါ၊ သော ပန အတ္ထတော ကာလော၊ တဒါ ပဝတ္တမာနသခီရ ဝသေနသ္သ ပရိဟာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ (သာရတ္ထ၊၁။၃၉၀)

၉။ **(မေး)** အောက်ပါမြန်မာဘာသာတို့ကို ပါဠိဘာသာ ပြန်ဆိုခဲ့ပါ။

"အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား သမာပတ်ရှစ်ပါးတို့ကို ဖြစ်စေ၍ 'နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စား၍ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး စိတ်မရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် စိတ်,စေတသိက်,စိတ္တဇရုပ်တို့၏ချုပ်ခြင်းဟူသော နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်၍ ချမ်းသာစွာ နေကုန်အံ့'ဟု ကြံ၍ ဖြစ်စေကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စျာန်တို့သည် နိရောဓသမာပတ်၏ အခြေခံတို့ ဖြစ်ကုန်၏။"

(ဖြေ) ယေ ပန အဋ္ဌသမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ "နိရောဓသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ သတ္တာဟံ အစိတ္တကာ ဟုတွာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ နိရောဓံ နိဗ္ဗာနံ ပတွာ သုခံ ဝိဟရိဿာမာ"တိ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ၊ တေသံ ဈာနာနိ နိရောဓ ပါဒကာနိ ဟောန္တိ။ (ဝိ၊ဋ၊၁။၁၂၆)

၁၀။ **(မေး)** (က)ဝါကျ၌ "ဧကမ္ပိ ဇာတိံ"အရကို ယူ၍ ပဋိလောမအားဖြင့်သာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေါတရကဏာဟာရ နေတ္တိနည်း ထုတ်ဆောင်ပြပါ။

(ဈေ) "ဩတရိယန္တိ အနုပ္ပဝေသိယန္တိ တေန သုတ္တာဂတဓမ္မာ ခန္ဓာဒိသုတိ ဩတရဏော၊ ဩတရဏော စ သော ဟာရော စာတိ ဩတရဏဟာရော"ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ သုတ္တာဂတဓမ္မတို့ကို ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်, ဣန္ဒြေ, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့၌ သွင်းကြောင်းဖြစ်သောဟာရသည် ဩတရဏဟာရ မည်၏။ ထိုတွင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အားဖြင့် သွင်းခြင်းသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတရဏဟာရမည်၏။ ၂-မှတ်။

သွင်းဟန်ကား- "ကေမ္ဗိ ဇာတိ"အရ ပဋိသန္ဓေအစ စုတိအဆုံးရှိသော တစ်ခုသောဘဝ၌ အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာပဉ္စကဖြစ်ကိုယူ၍ ၃-မှတ်။

ထိုခန္ဓာပဉ္စကဖြစ်၌ရှိသော ပညာသည် ဝိဇ္ဇာမည်၏။ ထိုဝိဇ္ဇာဖြစ်သဖြင့် အဝိဇ္ဇာချုပ်၏။ အဝိဇ္ဇာချုပ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရချုပ်၏။ သင်္ခါရချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝိညာဉ်ချုပ်၏။ ဝိညာဉ်ချုပ်ခြင်းကြောင့် နာမ်ရုပ်ချုပ်၏။ နာမ်ရုပ်ချုပ်ခြင်းကြောင့် သဠာယတနချုပ်၏။ သဠာယတနချုပ်ခြင်းကြောင့် ဖဿချုပ်၏။ ဖဿချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာချုပ်၏။ ဝေဒနာချုပ်ခြင်းကြောင့် တဏှာချုပ်၏။ တဏှာချုပ်ခြင်းကြောင့် ဥပါဒါန်ချုပ်၏။ ဥပါဒါန်ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဘဝချုပ်၏။ ဘဝချုပ်ခြင်းကြောင့် ဇာတိချုပ်၏။ ဇာတိချုပ်ခြင်းကြောင့် ဇရာ,မရဏ,သောက, ပရိဒေဝ,ဒုက္ခ,ဒေါမနဿ, ဥပါယာသတို့ချုပ်ကုန်၏။ ၄-မှတ်။

ဤသို့ ပဋိလောမအားဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌သွင်းခြင်းသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတရဏဟာရမည်၏။ ၁-မှတ်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

မွေ့စရိယစာမေးပွဲ

စာချထန်းရှိုးရှိုး၊ ။ ပါရာဇိကကဏ္ဍပါဠိအဋ္ဌကထာ (ဒုတိယနေ့)

၁၃၇၅-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော်(၁၄)ရက် (၂၉-၃-၂၀၁၄) စနေနေ့

..

စာချထန်းရှိုးရှိုး

(က) ဂန္ထံ့ ဟဒယံ ဝုစ္စတိ။

(ခ) တံ ဉပ္ပါဒေန္တီတိ ဉပ္ပလဂန္ဓာ။

(ဂ) ဉပ္ပလဂန္ဓာ ဧဝ ပစ္စတ္ထိကာ ဉပ္ပလဂန္ဓပစ္စတ္ထိကာ။

(ဃ) တေ ကိရ န ကသိဝဏိဇ္ဇာဒိဟိ ဇီဝန္တိ၊
ပန္ထဃာတဂါမဃာတာဒီနိ ကတွာ ပုတ္တဒါရံ ပေါသေန္တိ။

(င) တေ ကမ္မသိဒ္ဓိ ပတ္တယမာနာ ဒေဝတာနံ အာယာစေတွာ တာသံ ဗလိကမ္မတ္ထံ
မနုဿာနံ ဟဒယံ ဉပ္ပါဒေန္တိ။

(ဝိ၄၊၁။ ၂၃၂။ သာရတ္ထ၊၂။၉၃။ မဇ္ဈနိသျ၊၃။၂၄၃။ ဘာဋီ၊၂။၄၄၀)

၁။ (မေး) ကမ္မသိဒ္ဓိ-၌ ကမ္မ၏အဘိဓေယျတ္ထ ထင်ရှားစေပြီးလျှင် (င)ဝါကျကို အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) တေ ဉပ္ပလဂန္ဓပစ္စတ္ထိကာ= ထိုနှလုံးသားကို ဖြတ်တောက်ထုတ်ယူတတ်ကုန်သော ရန်သူပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ (ဝါ) ထိုဉပ္ပလဂန္ဓပစ္စတ္ထိကတို့သည်။ **ကမ္မသိဒ္ဓိ= ခရီး၌လုယက်ဖျက်ဆီးခြင်း, ရွာကိုလုယက်ဖျက်ဆီးခြင်း စသောအမှု၏ ပြီးစီးခြင်းကို**။ ပတ္တယမာနာ= တောင့်တကုန်သည်။ ဟုတွာ= ဖြစ်ကုန်၍။ (တနည်း) ပတ္တယမာနာ= တောင့်တကုန်လျက်။ ဒေဝတာနံ= ရုက္ခစိုးနတ်တို့အား။ အာယာစေတွာ= ရှေးရှုတောင်း ပန်ကုန်၍။ တာသံ ဒေဝတာနံ= ထိုရုက္ခစိုးနတ်တို့အား။ ဗလိကမ္မတ္ထံ= ပူဇော်မှုကိုပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ မနုဿာနံ= လူတို့၏။ ဟဒယံ= နှလုံးသားကို။ ဉပ္ပါဒေန္တိ= ဖြတ်တောက်ထုတ်ယူကုန်၏။ ကမ္မသိဒ္ဓိ ၄-မှတ်၊ ကျန် ၆-မှတ်။

၂။ (မေး) (ဂ)ဝါကျသို့ လီနတ္ထရစောဒနာနည်းဖြင့် ကျမ်းတက်ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ မြတ်စွာဘုရားသည် သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဠိတော်၌ "ဉပ္ပလဂန္ဓပစ္စတ္ထိကာ"ဟု ဟောတော်မူခဲ့ပါ၏။ (ဌပနာ) ၂-မှတ်။

ယင်း"ဉပ္ပလဂန္ဓပစ္စတ္ထိကာ"ပုဒ်ကို "ဉပ္ပလဂန္ဓာနံ ပစ္စတ္ထိကာ ဉပ္ပလဂန္ဓပစ္စတ္ထိကာ"ဟု ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ် သမာသ်ဝစနတ္ထပြုအပ်ပါသလော။ (အာဘော်) ၃-မှတ်။

အဘယ်ဝစနတ္ထပြုအပ်ပါသနည်း (စောဒနာ) ၂-မှတ်။

ဤသို့ စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ ထိုစောဒနာကို သောနေ့ာလိုသော အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာသည် (ဂ)ဝါကျကိုမိန့်။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ (ဂ)ဝါကျဖြင့် ဉပ္ပလဂန္ဓပစ္စတ္ထိကာပုဒ်ကို "ဉပ္ပလဂန္ဓာနံ ပစ္စတ္ထိကာ ဉပ္ပလဂန္ဓ-ပစ္စတ္ထိကာ"ဟု ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်သမာသ် ဝစနတ္ထ မပြုရ၊ "ဉပ္ပလဂန္ဓာ ဧဝ ပစ္စတ္ထိကာ ဉပ္ပလဂန္ဓပစ္စတ္ထိကာ" ဟု အဝဓာရဏကမ္မဓာရည်းသမာသ်ဝစနတ္ထပြုရမည်ဟု ငါပြဆို၏ဟူလိုသော်။ ၃-မှတ်။

၃။ (မေး) (ခ) (ဂ) (ဃ) (င)ဝါကျတို့ကို အကြောင်းပြအမည်ပေးပြီးလျှင်၊ (င)ဝါကျ၌ ပဋ္ဌယမာနာ-ကို အနက်အားလျော်စွာ သဒ္ဒါနည်း တစ်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (ခ)ဝါကျသည် ဥပ္ပလဂန္ဓပစ္စတ္ထိကာ၌ ဂန္ဓပုဒ်၏ အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာမှတပါး ဥပ္ပလဂန္ဓပုဒ်၏ အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာ ဟူသော အဖို့တပါးကို ပြသောကြောင့် ပဏ္ဍုနရဝါကျဖြစ်ပါသည်။ ၂-မှတ်။

(ဂ)ဝါကျသည် ဥပ္ပလဂန္ဓပစ္စတ္ထိကာ၌ ဥပ္ပလဂန္ဓဟူသော အစိတ်ပုဒ်၏ အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာမှတပါး ဥပ္ပလ ဂန္ဓပစ္စတ္ထိကာဟူသော အပေါင်းပုဒ်၏ အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာဟူသော အဖို့တစ်ပါးကို ပြသောကြောင့် ပဏ္ဍုနရ ဝါကျဖြစ်ပါသည်။ ၂-မှတ်။

(ဃ၊င)ဝါကျတို့သည် (က၊ခ၊ဂ)ဝါကျတို့ကိုချဲ့၍ပြသောကြောင့် ဝိတ္ထာရဝါကျတို့ဖြစ်ပါသည်။ ၂-မှတ်။

ထိုတွင် (င)ဝါကျသည် (ဃ)ဝါကျ၌ စောဒနာဖွယ်ကို ပယ်သောအားဖြင့် ဆက်လက် အားထုတ်အပ် သောကြောင့် ဝါကျာရမ္ဘဝါကျဖြစ်ပါသည်။ ၂-မှတ်။

"ပဋ္ဌယမာနာ"ကား၊ ကုန်သည်ဟူ၍အနက်ပေးသောကြောင့် "ဟုတ္ထာ"ဟူသော ပါဌ္ဌသေသကြိယာ၌ ဝုတ္တကတ္တား။ ဟုတ္တာဟူသော ပါဌ္ဌသေကြိယာကား ဝုတ္တကတ္တား၏ကြိယာ။(ဘာဋီ၊ ၂။၄၄၁)

(တနည်း) "ပဋ္ဌယမာနာ"ကား၊ လျက်ဟူ၍အနက်ပေးသောကြောင့် "ဥပ္ပါဒေန္တိ"၌ ကြိယာဝိသေသန။ "ဥပ္ပါဒေန္တိ"ကား ကြိယာဝိသေသျ။ (မဇ္ဈိမသူ၊၃။၂၄၃) ၂-မှတ်။

မှတ်ချက်။ ။ တနည်းနည်းမှန်လျှင် အမှတ်ပေးပါ။

၄။ (မေး) (ဃ)ဝါကျ၌ "ဂါမဃာတ"ပုဒ်ကို အစိတ်အပေါင်း ဝိဂ္ဂဟပြု၍၊ အပေါင်းဝိဂ္ဂဟ၌ ဥာဏ်နည်းအရ ကောက်ပြပါ။

(ဖြေ) ဟနနံ ဃာတော။ (ဃာတနံ ဃာတော) ၁-မှတ်။

ဂါမဿ ဃာတော ဂါမဃာတော။ ၁-မှတ်။

ဂါမဿ= ရွာကို။ ဃာတော= လုယက်ဖျက်ဆီးခြင်းတည်း။ ဂါမဃာတော-ရွာကိုလုယက်ဖျက်ဆီးခြင်း။

"ဂါမဿ ဃာတော"ကား ကမ္မဋ္ဌဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်သမာသ်ဝိဂြိုဟ်၊ "ဂါမဃာတော"ကား ကမ္မဋ္ဌဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်သမာသ်ပုဒ်၊ ဂါမ-ပုဒ် + ဃာတ-ပုဒ်။ ၁-မှတ်။

ဤ"ဂါမဃာတော"ဟူသော ကမ္မဋ္ဌဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်သမာသ်ပုဒ်၌-

(က) ဂါမဟူသောဝိသေသနပုဒ်၏အရကား ရွာဖြစ်သည် မုချအားဖြင့်ရ၏။ ၂-မှတ်။

(ခ) ထိုရွာဖြစ်၏ လုယက်ဖျက်ဆီးခြင်းကြိယာနှင့် ကမ္မ+တဆ္ဌီ ကာရက+ကြိယာအဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်း သမ္ဗန်သည် ဥာဏ်ပစာအားဖြင့်ရ၏။ ၂-မှတ်။

(ဂ) "ဂါမဃာတော"ဟူသော သမာသ်ပုဒ်လုံး၏အရကား ထိုမုချ၊ဥာဏ်ပစာတို့ဖြင့်မှတ်အပ်သော ရွာကိုလုယက်ဖျက်ဆီးခြင်းရ၏။ ၂-မှတ်။

၅။ (မေး) ဟဒယ၊ ကာသိ၊ ပဏ္ဍု၊ ဂါမ၊ ဗလိ-ပုဒ်တို့ကို ဓာတ်၊ ပစ္စယ ခွဲဝေပြပါ။

(ဖြေ) ဟဒယသည် ဟရ-ဓာတ် + ယ-ပစ္စည်းဖြစ်ပါသည်။ ၂-မှတ်။

ကသိသည် ကသ-ဓာတ် + က္က-ပစ္စည်းဖြစ်ပါသည်။ ၂-မှတ်။
ပန္တသည် ပထိဓာတ် + အ-ပစ္စည်းဖြစ်ပါသည်။
(တနည်း) ပထိဓာတ် + ဍုရာဒိဏေ-ပစ္စည်း + အ-ပစ္စည်းဖြစ်ပါသည်။ ၂-မှတ်။
ဂါမသည် ဂသ-ဓာတ် + မ-ပစ္စည်းဖြစ်ပါသည်။
(တနည်း) ဂါ-ဓာတ် + မ-ပစ္စည်းဖြစ်ပါသည်။ ၂-မှတ်။
ဗလိသည် ဗလ-ဓာတ် + က္က-ပစ္စည်းဖြစ်ပါသည်။ ၂-မှတ်။
မှတ်ချက်။ ။တနည်းနည်းမှန်လျှင် အမှတ်ပြည့်ပေးပါ။

၆။ (မေး) (ခ)ဝါကျဖြင့် သိစေအပ်သော အဌကထာဆရာ၏ အာဘောဂကို သံဝဏ္ဏနာနှင့် တွဲဖက်ဖော်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) 'ဥပ္ပါဋေန္တိ'ဖြင့် ဥပ္ပလဂန္ဓာ၌ ဥပ္ပလပုဒ်ကို 'ဥပ္ပါဋေန္တီတိ ဥပ္ပလာ'ဟု ကတ္တုသာဓနဝစနတ္ထပြုရမည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း(ဝိဂ္ဂဟပ်ပြအဘိဓာနတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)။အ-ပစ္စည်း၏ ကတ္တုသာဓန အနက်၌ သက် သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း(ဒုတိယပစ္စယတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)။ ဥပ္ပဋဟုဆိုလိုလျက် နိရုတ္တိ နည်းဖြင့် ဋ-ကို လ-ပြု၍ ပြီးသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း(ဘာဝတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) သိစေပါသည်။
သံဝဏ္ဏနာတစ်ချက် ၂-မှတ်စီ၊ ၆-မှတ်။

'တံ ဥပ္ပါဋေန္တိ'ဟူသော အပေါင်းသံဝဏ္ဏနာဖြင့် ဥပ္ပလဂန္ဓာဟူသော အပေါင်းပုဒ်ကို 'ဂန္ဓံ ဥပ္ပလာ ဥပ္ပလဂန္ဓာ"ဟု ဒုတိယာတပ္ပုရိသ်သမာသ်ဝစနတ္ထပြုရမည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း (ဝိဂ္ဂဟပ်ပြ အဘိဓာနတ္ထ သံဝဏ္ဏနာ၊ သမာသလိင်္ဂတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)။ 'ဂန္ဓုပ္ပလာ'ဟုဆိုလိုလျက် ဝဏ္ဏဝိပရိယာယ နည်းဖြင့် ရှေ့ နောက်ပြန်၍ 'ဥပ္ပလဂန္ဓာ'ဟုပြီးသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း (ဘာဝတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) သိစေပါသည်။ ပါရာဇိကဏ် ပထမနေ့ (၁၃၇၅) သံဝဏ္ဏနာတစ်ချက် ၂-မှတ်စီ၊ ၄-မှတ်။

(တနည်း)'တံ ဥပ္ပါဋေန္တိ'ဖြင့် ဥပ္ပလဂန္ဓပစ္စတ္တိကာ၌ ဥပ္ပလဂန္ဓပုဒ်ကို "ဂန္ဓံ ဥပ္ပါဋေန္တီတိ ဥပ္ပလဂန္ဓာ'ဟု ကတ္တုသာဓနကိတန္တဒုတိယတပ္ပုရိသ်သမာသ်ဝစနတ္ထပြုရမည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဝိဂ္ဂဟပ်ပြအဘိဓာနတ္ထသံဝဏ္ဏနာ၊ သမာသလိင်္ဂတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)။ အ-ပစ္စည်း၏ ကတ္တုသာဓန အနက်၌သက်သည်၏အဖြစ် ကိုလည်းကောင်း (ဒုတိယပစ္စယတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)။ ဂန္ဓုပ္ပဋာ-ဟုဆိုလိုလျက် နိရုတ္တိနည်းဖြင့် ဋ-ကို လ-ပြု၊ ဂန္ဓနှင့် ဥပ္ပလ ရှေ့နောက်ပြန်၍ ဥပ္ပလဂန္ဓာဟု ပြီးသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း ဘာဝတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) သိစေပါသည်။
မှတ်ချက်။ ။ဤသို့ လဟုကနည်းဖြင့် အာဘောဖော်ကလည်း အမှတ်ပြည့်ပေးပါ။

၇။ (မေး) (ဃ)ဝါကျ၌ ကသိဝဏိဇ္ဇာဒီဟိ-ဝယ် ဝဏိဇ္ဇဟုလည်းကောင်း၊ ဝါဏိဇ္ဇဟုလည်းကောင်း ပါဌ်နှစ်တွေ့ရှိခဲ့သော် သင့်/မသင့် ယုတ္တိပြ၍ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) "ဝါဏိဇ္ဇန္တု ဝဏိဇ္ဇာထ"ဟုဆိုသော အဘိဓာန်ကို ထောက်၍ ဝါဏိဇ္ဇပုဒ်၊ ဝဏိဇ္ဇပုဒ်တို့သည် ကုန်သွယ်ခြင်း အနက်ဟော ပရိယာယ်တူပုဒ်များဖြစ်သောကြောင့် နှစ်ပါဌ်လုံးသင့်ပါသည်။
အကြောင်းပြ ၅-မှတ်၊ ပါဌ်အဆုံးအဖြတ် ၅-မှတ်။

၈။ (မေး) (ဃ)ဝါကျ၌ "ပန္ထယာတဂါမယာတာဒီနိ"ဝယ် ပန္ထပုဒ်ကို နည်းဥပစာအားဖြင့် ဝေဖန်ပြပါ။

(ဖြေ) "ဌာနဿ နာမံ ဌာနီမှိ ဥပစာရော ဝေါဟာရော ဌာနူပစာရော"ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ဌာန၏ အမည်ကို ဌာနီ၌ တင်စား၍ ခေါ် ဝေါ်ခြင်းသည် ဌာနူပစာသဒ္ဒါမည်၏။ ပြယုဂ်ကား- "ပန္ထယာ-တဂါမ ယာတာဒီနိ"အစရှိသည်တည်း။ ၂-မှတ်။

ဤပြယုဂ်၌ ပန္နသဒ္ဒါသည် ဌာနဖြစ်သော လမ်းခရီး၏ပန္နဟူသောအမည်ကို ဌာနီဖြစ်သော လူဖြတ်၌ တင်စား၍ ဌာနီဖြစ်သော လူဖြတ်ကို ပန္နဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်းကြောင့် ဌာနူပစာသဒ္ဒါမည်၏။ ၃-မှတ်။
မကောင်းရာကိုဆိုသဖြင့် မကောင်းတတ်သည်ကိုလည်း ရသောနည်းသည် နာနန္တရိကနည်းမည်၏။
ပြယုဂ် ကား "ပန္နဃာတကါမယာတာဒီနိ"အစရှိသည်တည်း။ ၂-မှတ်။
ဤပြယုဂ်၌ ပန္နဟူသောနည်းသည် ဌာနဖြစ်သော လမ်းခရီးတည်းဟူသော မကောင်းရာကိုဆိုသဖြင့် ဌာနီဖြစ်သော လူဖြတ်၌တည်းဟူသော မကောင်းတတ်သည်ကိုလည်းရသောကြောင့် နာနန္တရိကနည်း မည်၏။ ၃-မှတ်။

မှတ်ချက်။ ။"ဌာနကိုဆိုသဖြင့် ဌာနီကိုလည်းရသောနည်းသည် နာနန္တရိကနည်းမည်၏။ ပြယုဂ်ကား "ပန္နဃာတကါမယာတာဒီနိ"အစရှိသည်တည်း။ ဤပြယုဂ်၌ ပန္နဟူသောနည်းသည် ဌာနဖြစ်သော လမ်းခရီးကိုဆိုသဖြင့် ဌာနီဖြစ်သော လူဖြတ်ကိုလည်းရသောကြောင့် နာနန္တရိကနည်းမည်၏" ဤသို့ တင်လျှင်လည်း အမှတ်ပြည့်ပေးပါ။

၉။ (မေး) အောက်ပါ မြန်မာဘာသာတို့ကို ပါဠိဘာသာ ပြန်ဆိုခဲ့ပါ။
"ထိုဥပ္ပလဂန္ဓပစ္စတ္ထိကပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သီလရှိသောရဟန်းကို ဖမ်းယူကုန်၍ 'သီလရှိသောရဟန်းကို သတ်ခြင်းမည်သည် ဝန်လေး၏'ဟု မှတ်ထင်ကုန်၍ ထိုသီလရှိသောရဟန်း၏ သီလကို ဖျက်ဆီးခြင်းငှါ လူမိန်းမအစရှိသည်တို့ကိုမူလည်း ရှေးရှုဆောင်ကုန်၏။ ထိုရဟန်းကိုမူလည်း ထိုလူမိန်းမတို့ရှိရာအရပ်သို့ ဆောင်ကုန်၏"။

ပါရာဇိကကဏ် ပထမနေ့ (၁၃၇၃)

(ဖြေ) တေ သီလဝန္တံ ဘိက္ခုံ ဂဟေတွာ "သီလဝတော ဝဓော နာမ ဘာရိယော ဟောတီ"တိ မညမာနာ တဿ သီလဝိနာသနတ္ထံ မနုဿိတ္ထိအာဒိကေ ဝါ နေန္တိ၊ ၇-မှတ်။
တံ ဝါ တတ္ထ နေန္တိ၊ ၃-မှတ်။

၁၀။ (မေး) (ဂ)ဝါကျ၌ "ဥပ္ပလဂန္ဓပစ္စတ္ထိကာ"ဝယ် ပစ္စတ္ထိကာ၌ အန္တတ္ထအရကိုယူ၍ ပရိဝတ္တနဟာရနေတ္တိနည်းဖြင့် ဝေဖန်ပြပါ။
(ဖြေ) (နိဒါန်း) "ပရိဝတ္တိယန္တိ သုတ္တေ ဝုတ္တဓမ္မာ ဧတေနာတိ ပရိဝတ္တနော၊ ပရိဝတ္တနော စ သော ဟာရော စာတိ ပရိဝတ္တနဟာရော"ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ သုတ်၌ ဟောအပ်သော ကုသလဓမ္မတို့ဖြင့် ထို၏ ပဋိပက္ခဖြစ်သော အကုသလဓမ္မတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အကုသလဓမ္မတို့ဖြင့် ထို၏ ပဋိက္ခဖြစ်သော ကုသလဓမ္မတို့ကိုလည်းကောင်း ကင်းပျောက်စေ၍ ထိုကုသလဓမ္မ အကုသလဓမ္မလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော အကျိုးတရားတို့ကို လည်စေကြောင်းဖြစ်သောဟာရ သည် ပရိဝတ္တနဟာရမည်၏။ ၂-မှတ်။
(စတိုယ်) လည်စေဟန်ကား- ဥပ္ပလဂန္ဓပစ္စတ္ထိကာဝယ် ပစ္စတ္ထိကာ၌ အန္တတ္ထအရ နှလုံးသားကို ထုတ်ယူတတ်ကုန်သော ရန်သူပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ဒေါသပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို လည်းကောင်း၊ ထိုအကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၏အကြောင်းဖြစ်သော အယောနိသောမနသိကာရစသည်တို့ကို လည်းကောင်း ယူအပ်ကုန်၏။ ၃-မှတ်။

ထိုတရားတို့ကို ယူသဖြင့် ထိုတရားတို့၏ ပဋိပက္ခဖြစ်သော သဒ္ဓါ၊ အပ္ပမာဒ၊ ဝီရိယ၊ အလောဘ စသော ကုသိုလ်တရားတို့သည်လည်းကောင်း၊ ထိုကုသိုလ်တရားတို့၏အကြောင်းဖြစ်သော ယောနိသော မနသိကာရစသည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်တရားတို့လျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော ပဇ္ဇုပ္ပန်, သံသရာ အကျိုးစီးပွါးတို့သည်လည်းကောင်း ပပျောက်ကင်းရှင်းကုန်၏။

၃-မှတ်၊

ထိုဒေါသပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်လျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော ပဇ္ဇုပ္ပန်,သံသရာ အစီးအပွါး မဲ့တို့သည် စည်ပင်ပြန့်ပွါးကုန်၏။ ၁-မှတ်။

(နိဂုံး) ဤသို့လျှင် သုတ်၌ ဟောအပ်သော တရားတို့၏ ပဋိပက္ခတရားတို့ကို ကင်းပျောက်စေ၍ အကျိုးတရားတို့ကို လည်စေကြောင်းဖြစ်သောဟာရသည် ပရိဝတ္တနဟာရမည်၏။ ၁-မှတ်၊

ဿဿ●ဧဧ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာစစ်တန်းရှိုးရှိုး။ ။ ပါရာဇိကကဏ္ဍပါဠိအဋ္ဌကထာ (ဒုတိယနေ့)

၁၃၇၆-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း (၇)ရက် (၂၆-၃-၂၀၁၅) ကြာသပတေးနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

....

စာချတန်းရိုးရိုး

(က) ရဇကတ္ထရဏံ ဂန္တွာတိ ရဇကတိတ္ထံ ဂန္တွာ။

(ခ) တဒိုး ယသ္မာ တတ္ထ ရဇကာ ဝတ္ထာနိ အတ္ထရန္တိ၊ တသ္မာ ရဇကတ္ထရဏန္တိ ဝုစ္စတိ။

(ဂ) ရဇကဘတ္တိကန္တိ ရဇကာနံ ဘတ္တိကံ။

(ဃ) ရဇကာ သာယန္ဟသမယေ/သာယဏှသမယေ နဂရံ ပဝိသန္တာ ဗဟူနိ ဝတ္ထာနိ ဧကေကံ ဘတ္တိကံ ဗန္ဓန္တိ တတော ဧကံ ဘတ္တိကံ တေသံ ပမာဒေန အပဿန္တာနံ အဝဟရိတွာ ထေနေတွာတိ အတ္ထော။

၁။ **(မေး)** စပ်သင့်သောပုဒ်များ ပြည့်စုံစွာဖြည့်စွက်၍လည်းကောင်း၊ အတ္ထော-၏ သမ္ဗန်ခံ၍လည်းကောင်း (ဃ)ဝါကျ ကိုသာ အနက်ပေးပါ။

(ဖြေ) ရဇကာ၊ ခဝါသည်တို့သည်။ သာယန္ဟသမယေ၊ နေ့၏ညချမ်းအခါ၌။ နဂရံ၊ မြို့သို့။ ပဝိသန္တာ၊ ဝင်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟူနိ၊ များစွာကုန်သော။ ဝတ္ထာနိ၊အဝတ်တို့ကို။ ဧကေကံ၊ တစ်ခုတစ်ခုသော။ ဘတ္တိကံ၊ ဘတ္တာ ထုပ်ကို။ ဗန္ဓန္တိ၊ ဖွဲ့ကြကုန်၏။ တတော ဘတ္တိကတော၊ မှ။ ဧကံ၊ သော။ ဘတ္တိကံ၊ ကို။ တေသံ ရဇကာနံ၊ တို့သည်။ ပမာဒေန၊ မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်။ အပဿန္တာနံ၊ မမြင်ကြကုန်စဉ်။ အဝဟရိတွာ၊ ခိုးကြကုန်၍။ ထေနေတွာ၊ ခိုးကြကုန်၍။ (အာရာမံ၊ အာရာမ်သို့။ ဟရိတွာ၊ ဆောင်ကြကုန်၍၊ ဘာဇေသုံ၊ ဝေဖန်ကြ ကုန်ပြီ)။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်ကား။ (အဝဟရိ- တွာတိပဒဿ၊ အဝဟရိတွာ ဟူသောပုဒ်၏)၊ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။

(စပ်ပုဒ် ၂-မှတ်၊ သမ္ဗန် ၂-မှတ်၊ ကျန် ၆-မှတ်)

၂။ **(မေး)** (ခ)ဝါကျကို သာဘောဂပုဏ္ဏာ ကျမ်းတက်ပြပါ။

(ဖြေ) (ခ)ဝါကျကို သာဘောဂပုဏ္ဏာ

ဆရာ၊ ဆရာသည်။ (က)ဖြင့် ရဇကတ္ထရဏံ ဂန္တွာ-၌၊ ရဇကတ္ထရဏအရ ခဝါသည်တို့၏အဝတ်ကို ဖြန့်ခင်းရာ ခဝါဆိပ်ကို ယူရမည်ဟု ပြဆိုတော်မူ၏။ (ဝါ) ရဇကတ္ထရဏံ ကို။ ရဇကတိတ္ထံဟု ဖွင့်ဆိုတော်မူ၏။ **(၃-မှတ်)**

ပါဠိတော်၌ ရဇကတ္ထရဏံကို ရဇကတိတ္ထံ ဟု ဖွင့်ဆိုရာ၌ ထင်ရှားအောင် ပြဆိုသင့်သည်မဟုတ်ပါလော။ **(၃-မှတ်)**

ရဇကတ္ထရဏံကို ရဇကတိတ္ထံဟု ဖွင့်ဆိုရာ၌ ထင်ရှားအောင်ပြပုံကား အဘယ်ပါနည်း။

ရဇကတ္ထရဏံကို ရဇကတိတ္ထံဟု ဖွင့်ဆိုခြင်းသည် အသို့သင့်ရာပါအံ့နည်း။
အဘယ့်ကြောင့် ယင်းခဝါဆိပ်ကမ်းကို ရဇကတ္ထရဏဟု ဆိုအပ်ပါသနည်း။ **(၂-မှတ်)**

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။(ခ)ဖြင့် ရဇကတ္ထရဏကို ရဇကတိတ္ထံဟု ဖွင့်ဆိုရာ၌ ထင်ရှားအောင် ငါပြလို၏ဟူလို။

(ဝါ) ရဇကတ္ထရဏကို ရဇကတိတ္ထံ ဟု ဖွင့်ဆိုရာ၌ အသင့်ယုတ္တိရှိပုံကို ငါပြဆို၏ဟူလို။

(မှတ်ချက်။ ။တစ်နည်းနည်းမှန်က အမှတ်ပေးပါရန်။) (၂-မှတ်)

၃။ **(မေး)** (ခ+ဂ+ဃ)ဝါကျတို့ကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဝါကျအမည်ပေး၍ (ခ)ဝါကျရှိ တံ-ပုဒ်ကိုလည်း သဒ္ဒနယကျကျ စာစပ်ပြပါ။

(ဖြေ) (ခ) သည် ရဇကတ္ထရဏံကို ရဇကတိတ္ထံဟု ဖွင့်ဆိုရာ၌ ထင်ရှားအောင်ပြဆိုသောကြောင့် တပ္ပါကဋီကရဏဝါကျ။

တစ်နည်း၊ ရဇကတ္ထရဏံကို ရဇကတိတ္ထံဟု ဖွင့်ရာ၌ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့် ခိုင်မြဲစေသောကြောင့် ယုတ္တိ ဒဠှီကရဏဝါကျ၊

တစ်နည်း၊ ခဝါဆိပ်ကမ်းကို ရဇကတ္ထရဏ ဟု ဆိုရခြင်း၏အကြောင်းကိုပြသောကြောင့် ကာရဏဝါကျ။ **(တစ်နည်းနည်းမှန်က ၂-မှတ်)**

(ဂ) သည် ရဇကတ္ထရဏပုဒ်အဖွင့်မှတစ်ပါး ရဇကဘဏ္ဍိကပုဒ်အဖွင့်ကို ပြသောကြောင့် ပက္ခန္တရဝါကျ။ **(၂-မှတ်)**

(ဃ) သည် ရဇကဘဏ္ဍိကပုဒ်အဖွင့်မှတစ်ပါး အဝဟာရိတဗ္ဗာပုဒ်အဖွင့်ကိုပြသောကြောင့် ပက္ခန္တရဝါကျ။ **(၂-မှတ်)**

(ခ) ဝါကျ တံကားကို ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် ဝုတ္တတိ၌ ဝစဓာတ်၊ ယပစ္စည်း၊ တေ ဝိဘတ်ဟု ဆိုသောကြောင့် အာချတ်ကြိယာဝါစကသည် ဟောအပ်သော ဝုတ္တကံ၊ ဝုစ္စတိကား ကံ၏ကြိယာ၊ (ဝါ) ထိုကံကို ဟောသော အာချာတ်ကြိယာဝါစကတည်း။

(၂-မှတ်)

၄။ **(မေး)** (ဂ)ဝါကျရှိ ဘဏ္ဍိက-ပုဒ်ကို အစိတ်+အပေါင်း ဝစနတ္ထပြု၍၊ အပေါင်း ဝစနတ္ထကိုသာ ဆိုရိုးကျ ဉာဉ် ကောက် ပြပါ။

(ဖြေ) ဘဍိတဗ္ဗန္တိ ဘဏ္ဍံ၊ ဘဍီယတေတိ ဘဏ္ဍံ၊ ဘဏ္ဍန္တိ ပရိဘာသန္တိ သတ္တာ ဧတေနာတိ ဘဏ္ဍံ၊ ဘဏ္ဍံ ဧတ္ထ အတ္ထီတိ ဘဏ္ဍိကံ။ **(အစိတ်ဝိဂြိုဟ် ၁-မှတ်၊ အပေါင်းဝိဂြိုဟ် ၁-မှတ်)**

ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဌာနေ၊ ထိုအရပ်၌။ ဘဏ္ဍံ၊ ဉစ္စာဘဏ္ဍာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တံ ဌာနံ၊ သည်။ ဘဏ္ဍိကံ-မည်၏။ **(၁-မှတ်)**

ဘဏ္ဍံ ဧတ္ထ အတ္ထိ၊ ကား အသဿတ္ထိတဒ္ဓိတ်ဝိဂြိုဟ်၊ ဘဏ္ဍိကံကား အသဿတ္ထိတဒ္ဓိတ်ပုဒ်၊ ဘဏ္ဍာပုဒ် ဣက ပစ္စည်း၊ **(၁-မှတ်)**

ဘဏ္ဍာဟူသော တဒ္ဓိတ်ပုဒ်၏အရကား ဉစ္စာဘဏ္ဍာသည် မုချအားဖြင့် ရ၏။ **(၂-မှတ်)**

ထိုဥစ္စာဘဏ္ဍာ၏ တည်ရှိရာအရပ်နှင့် ဌာနီ+ဌာနအဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည် ဌာနူပစာ အားဖြင့် ရ၏။ (၂-မှတ်)

ဣကပစ္စည်းအရကား ထိုမှချ ဌာနူပစာတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဥစ္စာဘဏ္ဍာတည်ရှိရာ အရပ်ရ၏။ (၂-မှတ်)

၅။ **(မေး)** (က) ရဇက၊ (ခ) ပဝိသန္တ၊ (ဂ) ဗဟု-ပုဒ်တို့ကို ဓာတု, ပစ္စယ, လိင်, ဂဏ, အန္တ-တို့ဖြင့် ဝေဖန်ပြပါ။

(ဖြေ) (က) ရဉ္ဇဓာတ်၊ ဏွုပစ္စည်း၊ ပုလ္လိင်၊ ပုရိသာဒိဂိုဏ်း၊ အကာရန္တ။ **(၃-မှတ်)**

(ခ) ပပုဗ္ဗဝိသဓာတ်၊ အန္တပစ္စည်း၊ ပုလ္လိင်၊ ပုရိသာဒိဂိုဏ်း၊ အကာရန္တ။ **(၄-မှတ်)**

(ဂ) ဗဟဓာတ်၊ ဥပစ္စည်း၊ နပုလ္လိင်၊ ရတ္တာဒိဂိုဏ်း၊ ဥကာရန္တ။ **(၃-မှတ်)**

၆။ **(မေး)** (က+ခ)ဝါကျတို့ဝယ် အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အာဘော်ကို ဖော်ပြ၍ သံဝဏ္ဏနာ အမည်ပေးပါ။

(ဖြေ) (က) ရဇကတိတ္ထံ၊ ဖြင့် ရဇကတ္ထရဏ အရ ခဝါသည်တို့၏အခင်းကို မယူရ၊ ခဝါသည်တို့သည် အဝတ်ကို ဖြန့်ခင်းရာ ဆိပ်ကမ်းကိုယူရမည်ဟု သိစေပါသည်။

(သရုပ်ကြားအဘိဓေယျတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) **(၃-မှတ်)**

(ခ) တတ္ထ ရဇက ဝတ္ထာနိ အတ္ထရန္တိ ဖြင့် ရဇကတ္ထရဏံ ဝယ် အတ္ထရဏံ၌ အာပုဗ္ဗထရဓာတ်၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း (ဒု-ပစ္စယတ္ထ)၊ အတ္ထရန္တိ ဧတ္ထာတိ အတ္ထရဏံဟု အဓိကရဏ သာဓနဝစနတ္ထပြုရမည် ကိုလည်းကောင်း(အဘိဓာနတ္ထ)၊ ရဇကာနံ အတ္ထရဏံ ရဇကတ္ထ-ရဏံဟု ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်သမာသ်-ဝစနတ္ထ ပြုရမည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း (သမာသလိင်္ဂတ္ထ၊ အဘိဓာနတ္ထ) သိစေပါသည်။ **(၅-မှတ်)**

တံ ရဇကတ္ထရဏန္တိ ဝုစ္စတိဖြင့် ရဇကတ္ထရဏအရ ခဝါဆိပ်ကမ်းကို ယူရမည်ဟု သိစေပါသည်။
(သရုပ်ကြား အဘိဓေယျတ္ထ) **(၂-မှတ်)**

၇။ **(မေး)** (ဃ)ဝါကျ၌ သာယန္ဟသမယေ/သာယဏှသမယေ-ဟူ၍ ပါဠ်နှစ်ထွေရှိရာ သင့်ရာပါဠ်ကို သဒ္ဒယုတ္တိပြ၍ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) သာယဏှ သမယေ/သာယန္ဟသမယေ ပါဠ်မှား၊ ပါဠ်မှန်
ပုဗ္ဗာပရဇ္ဇသာယမဇ္ဈေဟာ ဟဿ ဏှော၊ ပုဗ္ဗာဒီဟိ ပရဿ အဟဿ ဏှော ဟောတိ။ ပုဗ္ဗဏှော၊ အပရဏှော၊ အဇ္ဇဏှော၊ သာယဏှော၊ မဇ္ဈန္ဟဏှောဟူသော နိရုတ္တိဒီပနီကိုထောက်၍ သာယဏှ သမယေ သင့်ပါသည်။ **(၅-မှတ်)**

အဟဿ ပုဗ္ဗံ ပုဗ္ဗန္ဟံ၊ ဧဝံ သာယန္ဟံ၊ တေသု ဝုဒ္ဓိတိအာဒိနာ အဟဿ အန္ဟာဒေသော ဟူသော ရူပသိဒ္ဓိကို ထောက်၍ သာယန္ဟသမယေလည်း သင့်ပါသည်။ **(၅-မှတ်)**

၈။ **(မေး)** ရဇကတ္ထရဏံ-၌ ရသင့်သောနည်း၊ ပဝိသန္တာ-၌ ရသင့်သော ဥပစာတို့ကို ရေးပါ။

(ဖြေ) ရဇကတ္ထရဏံ-၌နည်း
ခဝါသည်တည်းဟူသော ဌာနီဖြင့် ဆိပ်ကမ်းတည်းဟူသော ဌာနကိုမှတ်၍ ခဝါသည်တည်းဟူသော အများကို ဆိုသဖြင့် ခဝါသည်မဟုတ်သူတည်းဟူသော အနည်းကိုလည်း ရသောကြောင့် ယေဘုယျနည်း။ **(၅-မှတ်)**

ပဝိသန္တာ-၌ဥပစာ

အနီး၌ရှိသော ဝင်ဆဲကာလ၏ ပဝိသန္တာဟူသောအမည်ကို အနီးဖြစ်သော ဝင်ခါနီးကာလ၌ တင်စား၍ အနီးဖြစ်သော ဝင်ခါနီးကာလကို ပဝိသန္တာဟု ဆိုသောကြောင့် သမီပျူပစာ (သမီပူပစာ)။ **(၅-မှတ်)**

၉။ **(မေး)** တစ်ပါးသောရဟန်း၏လည်း သီလကိုစောင့်ရှောက်ခြင်းမည်သည် နှိုင်းယှဉ်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း၊ ရေတွက် ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း၊ မြေကြီး, သမုဒ္ဒရာ, ကောင်းကင်တို့သည် အလွန်ပြန့်ကုန်သကဲ့သို့ အလွန်ပြန့်၏၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်သာလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် တစ်မတ်အတိုင်း အရှည်ရှိသော ဝတ္ထုဖြင့် ဖျက်ဆီး ဘိသနည်း- ဟူသော မြန်မာစကားရပ်ကို ပါဠိဝါကျ ရေးသားစီကုံးပါ။

(ဖြေ) သီလသံဝရော နာမ ဧကဘိက္ခုဿပိ အပ္ပမေယျော အသင်္ချေယျော မဟာပထဝီ သမုဒ္ဒ အာကာသာနိ ဝိယ အတိဝိတ္ထိဏ္ဏော၊ ကတဉ္စိ နာမ ဘဂဝါ ပါဒမတ္တကေန နာသေသိ။

(၄၊ ၂၅၇) **(၁၀-မှတ်)**

(ဤပါဠိအတိုင်း မဟုတ်သော်လည်း သဒ္ဒါရေးမှန်ပါက အမှတ်ပေးပါရန်။)

၁၀။ **(မေး)** (ယ)ဝါကျ အဝဟရိတ္ဗာ-၌ ဓာတွတ္ထ အရကို ခန္ဓောတရဏဟာရ နေတ္တိနည်း ထုတ်ပြပါ။

(ဖြေ) ဩတရိယန္တိ အနုပဝေသီယန္တိ ဧတေန သုတ္တာဂတမေဝ္ဟ ခန္ဓာဒီသူတိ ဩတရဏော၊ ဩတရဏော စ သော ဟာရောစာတိ ဩတရဏဟာရော ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ သုတ်၌လာသောတရားတို့ကို ခန္ဓာစသည် တို့၌ သွင်းကြောင်းဖြစ်သော ဟာရသည် ဩတရဏဟာရနေတ္တိနည်းမည်၏။ ထိုတွင် ခန္ဓာအားဖြင့် သွင်းခြင်းသည် ခန္ဓောတရဏဟာရနေတ္တိနည်းမည်၏။ ပြယုဂ်ကား အဝဟရိတ္ဗာ၊ တည်း။ **(၂-မှတ်)**

အဝဟရိတ္ဗာ၊ အဝပုဗ္ဗ ဟရဓာတ်အရ ထေယျစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ် ကိုယူ၍ ထိုတွင် ဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာမည်၏။ သညာသည် သညာက္ခန္ဓာမည်၏။ ဝေဒနာ, သညာမှ ကြွင်းသော စေတသိက်သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာမည်၏။ လောဘမူစိတ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာမည်၏။ ဤသို့ ခန္ဓာအား ဖြင့်သွင်းခြင်းသည် ခန္ဓောတရဏဟာရနေတ္တိ နည်းမည်၏ ဟူလို။ **(၈-မှတ်)**

ဿဿ☆ဿဿ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာစျတန်းရှိုးရှိုး ။ ။ပါရာဇိကကဏ္ဍပါဠိအဋ္ဌကထာ(ဒုတိယနေ့)

၁၃၇၇-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် (၂)ရက် (25-3-2016) သောကြာနေ့
ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)
(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

....

(က) **သော ဇဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ**တိ ဣမဝ ဝိပဿနာပါဒကံ စတုတ္ထဈာနစိတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
(ခ) **အာသဝါနံ ခယဉာဏာယာ**တိ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏတ္ထာယ။
(ဂ) အရဟတ္တမဂ္ဂေါ ဟိ အာသဝဝိနာသနတော အာသဝါနံ ခယောတိ ဝုစ္စတိ။
(ဃ) တတြ စေတံ ဉာဏံ, တပ္ပရိယာပန္နတ္တာတိ။

၁။ **(မေး)** အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏတ္ထာယ ပုဒ်၏ သဒ္ဒတ္ထ ထင်စေခြင်းနှင့်တကွ သမ္ဗန္ဓပုဒ်ထည့်၍ (ခ) ဝါကျကို အနက်ပေးပါ။

(ဖြေ) သဒ္ဒတ္ထထင်စေခြင်းနှင့်တကွ သမ္ဗန္ဓပုဒ်ထည့်၍ အနက်။
အာသဝါနံ ခယဉာဏာယာတိ၊ အာသဝါနံ ခယဉာဏာယဟူသည်ကား။ **(၂-မှတ်)**
အရဟတ္တမဂ္ဂ ဉာဏတ္ထာယ၊ အရဟတ္တဖိုလ်(ရဟန္တာ)၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်၌ ဉာဏ်အကျိုးငှာ။ **(၄-မှတ်)**
စိတ္တံ၊ ဝိပဿနာစိတ်ကို။ **(၂-မှတ်)**
အဘိနိန္နာမေသိ၊ ရှေ့ရှုညွတ်စေပြီ။ **(၂-မှတ်)**

၂။ **(မေး)** (က) ဝါကျကို လီနတ္ထရစောဒနာကျမ်းတက်ပြပါ။ (အဓိပ္ပါယ်ပြန်ရန်မလို)

(ဖြေ) (က) ဝါကျ လီနတ္ထရ စောဒနာတက်
အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် **(၁-မှတ်)**
ပါရာဇိကကဏ္ဍ အာသဝက္ခယဉာဏကထာဝယ် သော ဇဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ဟုဟောကြားတော်မူ၏။ **(၂-မှတ်)**
ယင်းပါဠိ၌ စိတ္တ-အရ အဘိညာပါဒက စတုတ္ထဈာန်စိတ်ကို ယူရပါမည်လော။ **(၃-မှတ်)**
ဤအရာ၌ အဘယ်စိတ်ကို ယူရပါမည်နည်း။ **(၁-မှတ်)**
ယူရမည့်စိတ်ကို မပြဆိုချေသော် မြတ်စွာဘုရားအပေါ်၌ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ+ သံဝဏ္ဏနာ ဆန့်ကျင်သော ဝိရောဓိဒေါသ သင့်ရောက်ရာ၏။ **(၂-မှတ်)**

ဤသို့ စောဒနာဘွယ်ရှိ၍ ထိုစောဒနာကို သောခနာခြင်းငှာ အလိုရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် (က) ဝါကျကို မိန့်တော်မူ၏။ **(၁-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ ။ ဒေါ်သမတင်ပါက (၈)မှတ်သာပေးရန်။

၃။ **(မေး)** (ခ) (ဂ) (ဃ) ဝါကျတို့ကို အကြောင်းပြဝါကျနာမည်ပေးပြီး "အရဟတ္တမဂ္ဂေါ"ပုဒ်ကို စာစပ်ပြပါ။

(ဖြေ) **ဝါကျခွဲ**

(ခ) ပက္ခန္တရဝါကျ။

အကြောင်းကား-သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်၏ အဖွင့်အဖို့မှတပါး အာသဝါနံ ခယဉာဏာယဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်၏ အဖွင့်အဖို့ တပါးကို ပြသောကြောင့်တည်း။ **(၂-မှတ်)**

(ဂ) ယုတ္တိဒဠှီကရဏဝါကျ။

အကြောင်းကား-အာသဝါနံခယဉာဏ၏-အရ အရဟတ္တမဂ်ကို ကောက်ယူရာ၌ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့် ခိုင်မြဲအောင်ပြသောကြောင့်တည်း။ **(၂-မှတ်)**

(ဃ) ပက္ခန္တရဝါကျ။

အကြောင်းကား-အာသဝါနံ ခယ ဟူသော အစိတ်ပုဒ်၏ အဖွင့်အဖို့မှတပါး အာသဝါနံ ခယဉာဏ-ဟူသော အပေါင်းပုဒ်၏ အဖွင့်အဖို့တပါးကို ပြသောကြောင့်တည်း။

တစ်နည်းကား- (ဃ)ဝါကျာရမ္ဘဝါကျ။

အကြောင်းကား-ခယ ဉာဏ-ကို အဘယ်သမာသ်ဝစနတ္တပြုရပါမည်နည်းဟု စောဒနာဘွယ်ရှိ၍ ဆက်တက်လာသောကြောင့်တည်း။ **(၂-မှတ်)**

စာစပ်

အရဟတ္တမဂ္ဂေါ-ကား ကိုဟူ၍အနက်ပေးသောကြောင့် ဝုစ္စတိ၌ ဝုတ္တကံ။ ဝုစ္စတိ-ကား ဝုတ္တကံ၏ ကြိယာ။ **(၄-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ ဝါကျခွဲတစ်မျိုးမျိုးမှန်က အမှတ်ပြည့်ပေးရန်။

၄။ **(မေး)** "မဂ္ဂေါ"ပုဒ်ကို အစိတ်+အပေါင်း ဝစနတ္တပြု၍ အပေါင်းဝစနတ္တကိုသာ ညည်ကောက်ပြပါ။

(ဖြေ) မဂ္ဂေါ-ပုဒ် ညည်ကောက်- ကိလေသေ မာရေတီတိ မော။ နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆတီတိ ဂေါ။ (အစိတ်ဝိဂ္ဂဟ) **(၂-မှတ်)**

မော စ သော ဂေါစာတိ မဂ္ဂေါ။ (အပေါင်းဝိဂ္ဂဟ) **(၂-မှတ်)**

မော စ၊ ကိလေသာကို သတ်တတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သော၊ ထိုကိလေသာကို သတ်တတ်၏ ဟူသည်။ ဂေါစ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားတတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤနှစ်ပါးသောသတ္တိကြောင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ **(၁-မှတ်)**

မော စ သော ဂေါစာတိ-ကား ဝိသေသနောဘယပဒကမ္မဓာရည်းသမာသ်ဝိဂ္ဂြဟ်။ မဂ္ဂေါ-ကား ဝိသေသနောဘယပဒ ကမ္မဓာရည်းသမာသ်ပုဒ်။ မ-ပုဒ် ဂ-ပုဒ်။ **(၁-မှတ်)**

မ-ဟူသောဝိသေသနပုဒ်၏ အရကား ကိလေသာကို သတ်တတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ဂုဏ်သည် မုချအားဖြင့်ရ၏။ ထို၏ မင်္ဂနှင့် ဂုဏ်/ဂုဏေးအဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည် ဌာနူပစာရအားဖြင့် ရ၏။ ဂ-ဟူသော ဝိသေသနပုဒ်၏အရကား နိဗ္ဗာန်သို့ သွားတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောဂုဏ်သည် မုချအားဖြင့်ရ၏။ ထို၏ မင်္ဂနှင့် ဂုဏ်/ဂုဏေးအဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည် ဌာနူပစာရအားဖြင့်ရ၏။ မဂ္ဂေါ-ဟူသော သမာသ်ပုဒ်လုံး၏အရကား ထိုမုချဌာနူပစာရတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော မင်္ဂရ၏။ **(၄-မှတ်)**

တစ်နည်းကား - မ-ဟူသောဝိသေသနပုဒ်၏ အရကား ကိလေသာကို သတ်တတ်သည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော ဂုဏ်သည် မုချအားဖြင့်ရ၏။

ဂ-ဟူသော ဝိသေသနပုဒ်၏အရကား နိဗ္ဗာန်သို့ သွားတတ်သည်၏အဖြစ်တည်းဟူသောဂုဏ်သည် မုချအားဖြင့်ရ၏။ ထိုဂုဏ်နှစ်ပါး၏ မင်္ဂနှင့် ဂုဏ်/ဂုဏေးအဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည် ဌာနူပစာရအားဖြင့်ရ၏။ မဂ္ဂေါ-ဟူသော သမာသ်ပုဒ်လုံး၏အရကား ထိုမုချဌာနူပစာရတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော မင်္ဂရ၏။

မှတ်ချက်။ ။ ဆိုရိုးကျတစ်နည်းနည်းမှန်လျှင် အမှတ်ပြည့်ပေးရန်။

၅။ **(မေး)** "မဂ္ဂေါ"ပုဒ်ဝယ် ရှေ့ပုဒ်, နောက်ပုဒ်, တစ်ပုဒ်လုံးတို့ကို ဓာတု+ပစ္စယ၊ "ဝုစ္စတိ"ပုဒ်ကို လိင်, ဂဏ ဝေဘန်ပြပါ။

(ဖြေ) မဂ္ဂေါ-၌ ရှေ့ပုဒ်, နောက်ပုဒ်, တစ်ပုဒ်လုံး ဓာတု+ပစ္စယ
မ-မရဓာတ် (ကာရိတ်ဏေပစ္စည်း) ကွိပစ္စည်း။ **(၂-မှတ်)**
ဂ-ဂမုဓာတ် ကွိပစ္စည်း။ **(၂-မှတ်)**
မဂ္ဂေါ-မဂ္ဂဓာတ် အပစ္စည်း။ တနည်း မာရေန္တသဒ္ဒူပပဒ (မ-သဒ္ဒူပပဒ)ဂမုဓာတ် ကွိပစ္စည်း။ **(၂-မှတ်)**
ဝုစ္စတိ- အလိင်။ **(၂-မှတ်)**
ဂဏဝိမုတ်(နော ဝိကရဏဂိုဏ်း)။ **(၂-မှတ်)**

၆။ **(မေး)** (ခ) ဝါကျကို အဋ္ဌကထာဘောဂပြု၍ သံဝဏ္ဏနာအမည်ပေးပါ။

(ဖြေ) (ခ) ဝါကျ အာဘောဂ သံဝဏ္ဏနာ
အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏတ္ထာယ-ဟူသော သံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့် အာသဝါနံ ခယဉာဏအရ အရဟတ္တမင်္ဂဉာဏ်ကို ယူရမည်ဟု သိစေပါသည်။ သရုပ်ကြားအဘိဓေယျဖွင့်သံဝဏ္ဏနာ။ **(၃-မှတ်)**
အာယ-သည် စတုတ္ထီ ကေဝုစ် သဝိဘတ်၏ ကာရိယ၏အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။ ဝိဘတ္တိပဒသံဝဏ္ဏနာ။ **(၃-မှတ်)**
ယင်းသ-ဝိဘတ်သည် တဒတ္ထသမ္ပဒါန်အနက်၌ သက်သည်၏အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။ ဝိဘတျတ္ထသံဝဏ္ဏနာ။ **(၃-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ ။အာဘော်သံဝဏ္ဏနာအားလုံးမှန် (၁၀)မှတ်။

၇။ **(မေး)** (ဂ) ဝါကျ၌ ဝုစ္စတိ/ ဝုစ္စန္တိ ဟု ပါဠိနှစ်မျိုးရှိကြရာ သင့်မြတ်ရာကို သဒ္ဒယုတ္တိပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

(ဖြေ) ဝုစ္စတိ/ ဝုစ္စန္တိ၊ ဝုစ္စတိ(ဝုစ္စန္တိ)ထားကြရာဝယ် ကံပုဒ်ကိုငဲ့၍လည်းကောင်း၊ အာကာရ ပုဒ်ကိုငဲ့၍ လည်းကောင်း၊ ပါဠိဂတိ ရေးထုံးရှိ၏။ ဤ၌ ကံပုဒ်ကား-အရဟတ္တမဂ္ဂေါ ဖြစ်၏၊ အာကာရပုဒ်ကား အာသဝါနံခယောတိ ဖြစ်၏။ နှစ်ပုဒ်လုံးသည် ဧကဝုစ် ဖြစ်သောကြောင့် ဝုစ္စတိဟု ဧကဝုစ်ရှိသော ပါဠိသာသင့်သည်။ **(၁၀-မှတ်)**

၈။ **(မေး)** (ခ) ဝါကျရှိ သံဝဏ္ဏနာတဗ္ဗပုဒ်၌ (ဂ) ဝါကျရှု၍ ရသင့်သောနည်း၊ (ဃ) ဝါကျရှု၍ ရသင့်သော ဥပစာတို့ကို ဆိုရိုးကျ ရေးပြပါ။

(ဖြေ) **နည်း၊ ဥပစာ၊**

(ဂ) ဝါကျရှု၊ ဥက္ကဋ္ဌနည်း ရသင့်တိုင်းကို မယူမူ၍ အလွန်အားဖြင့် ဆိုအပ်သော နည်းသည် ဥက္ကဋ္ဌနည်း မည်၏။ **(၂-မှတ်)**

ပြယုဂ်ကား = အာသဝါနံ ခယညာဏာယတည်း။ ဤပြယုဂ်၌ အာသဝါနံ ခယညာဏအရ အာသဝက္ခယ (၄)မျိုး (မဂ်လေးမျိုး)လုံးကို ယူသင့်သော်လည်း ဤ၌ အရဟတ္တမဂ်ကိုသာ အလွန်အားဖြင့် အာသဝါနံ ခယ ဟူ၍ဆိုအပ်သောကြောင့် ဥက္ကဋ္ဌနည်းမည်၏။ **(၃-မှတ်)**

(ဃ) ဝါကျရှု၊ အဘေဒဘေဒူပစာ= အဘေဒမ္ပိ ဘေဒံ ဝိယ ဥပစာရော ဝေါဟာရော အဘေဒူပစာရော ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ မပြားဘဲကို ပြားသကဲ့သို့ ဆိုသောသဒ္ဒါသည် အဘေဒဘေဒူပစာ သဒ္ဒါမည်၏။ **(၂-မှတ်)**

ပြယုဂ်ကား= အာသဝါနံ ခယညာဏာယဟူသည်တည်း။

ဤပြယုဂ်၌ အာသဝါနံခယ-အရနှင့် ဉာဏ-အရတို့မပြားဘဲကို ပြားသကဲ့သို့ ဆိုသောကြောင့် အဘေဒ ဘေဒူပစာ သဒ္ဒါမည်၏။ **(၃-မှတ်)**

၉။ **(မေး)** "သဒ္ဒေန၏အကျယ်ကိုဆိုဦးအံ့ ဖျိုင်းအောက်တို့၌ အဖိုမည်သည် မရှိ၊ ထိုဖျိုင်းအောက်တို့သည် ဥတုလာရာ အခါ၌ မိုး၏ အသံကို ကြားကုန်၍ ကိုယ်ဝန်ကို ယူကြကုန်၏။ ကြက်မတို့သည်လည်း တရံတခါ တစ်ကောင်သော ကြက်ဖ၏အသံကို ကြားကုန်၍ (ကြက်မ)အများတို့သည်လည်း ကိုယ်ဝန်ကို ယူကြကုန်၏"-ဟူသော မြန်မာစကားရပ်ကို ပါဠိဘာသာ သီကုံးပြပါ။

(ဖြေ) ဗလာကာသု ပန ပုရိသော နာမ နတ္ထိ၊ ဥတုသမယေ မေဃသဒ္ဒံ သုတ္ဝာ ဂဗ္ဘံ ဂဏှန္တိ။ ကုက္ကုဋိ- ယောပိ ကဒါစိ ဧကဿ ကုက္ကုဋဿ သဒ္ဒံ သုတ္ဝာ ဗဟုကာပိ ဂဗ္ဘံ ဂဏှန္တိ။ **(၁၀-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ ။သဒ္ဒါရေးမှန်ပါကလည်း အမှတ်ပြည့်ပေးပါရန်။

၁၀။ **(မေး)** တပ္ပရိယာပန္နတ္တာဝယ် တ-အရကောက်ပြ၍ အတက်, အသက် သုံးမိုးစီမှု ပဒဌာနဟာရနေတ္တိနည်း ထုတ်ပြပါ။

(ဖြေ) ပဒဋ္ဌာနံ ဝိစာရေတိ ဧတေနာတိ ပဒဋ္ဌာနော၊ ပဒဋ္ဌာနော စ သော ဟာရော စာတိ ပဒဋ္ဌာန ဟာရော ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ-သုတ်၌ ဟောအပ်သောတရားတို့၏ ပဒဋ္ဌာန်ကိုရှာ၍

ဩဠာရိကာရုံဖြစ်ရာ ရုပ်ပိုင်းအကြောင်း၊ အာရုံအကြောင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း **စိတ်စစ်ကြောင်း**
ဖြစ်သောကြောင့် ပဒဌာနဟာရ မည်၏။ **(၂-မှတ်)**

အဘယ်သို့ **စိတ်စစ်သနည်းဟူမူကား** တပွဲရိယာ ပန္နတ္တာ-ဝယ် တ-အရ အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်ရ၏။
(၂-မှတ်)

ထို၏ ပဒဌာန်ကား-အောက်မဂ် အောက်ဖိုလ် ဉာဏ်တည်း။
ထို၏ ပဒဌာန်ကား- မဟာဝဇိရဉာဏ်တော်တည်း။
ထို၏ ပဒဌာန်ကား- အာနာပါန စတုတ္ထဈာန်တည်း။
ဤသို့ အောက်သက် ဩဠာရိကာရုံအားဖြင့်လည်းကောင်း။ **(၃-မှတ်)**

ထိုအရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သည် အရဟတ္တဖိုလ်၏ ပဒဌာန်တည်း။
ထိုသည် ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်၏ ပဒဌာန်တည်း။
ထိုသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏ ပဒဌာန်တည်း။
ဤသို့ အထက်တက် အာရုံအားဖြင့်လည်းကောင်း။ **စိတ်စစ်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်**
ပဒဌာနဟာရ နေတ္တိနည်းမည်၏ ဟူလိုသော်။ **(၃-မှတ်)**

ꩻꩻ●ꩻꩻ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာချတန်းဖိုးဖိုး ။ ။ပါရာဇိကဏ်ပါဠိအဋ္ဌကထာ (ဒုတိယနေ့)

၁၃၇၈-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် (၁၁)ရက် (၂၃-၃-၂၀၁၇) ကြာသပတေးနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

....

(က) **အသဒ္ဓမ္မန္တိ** အသတံ နီစဇနာနံ ဓမ္မံ၊

(ခ) ဓောဟိ သောစိတဗ္ဗန္တိ အဓောဟ၊

(ဂ) **ဂါမဓမ္မန္တိ** ဂါမာနံ ဓမ္မံ၊

(ဃ) ဂါမဝါသိကမနုဿာနံ ဓမ္မန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ၄-၁၈၆

(င) **ဝသလဓမ္မန္တိ** ပါပဓမ္မေ ဝသန္တိ ပဂ္ဃရန္တီတိ ဝသလာ၊ တေသံ ဝသလာနံ ဟီနပုရိသာနံ ဓမ္မံ။

၁။ **(မေး)** (င)ဝါကျကို နိယမာနိယမ နည်းအားဖြင့် အနက်ပေးပြပါ။

(ဖြေ) ဝသလဓမ္မန္တိ၊ ဝသလဓမ္မံဟူသည်ကား။ **ယေ ဟီနပုရိသာ၊ အကြင်ယုတ်ကုန်သော ယောကျ်ားတို့သည်။** ပါပဓမ္မေ၊ ယုတ်ကုန်သောတရားတို့ကို။ ဝသန္တိ ပဂ္ဃရန္တိ၊ ယိုစီးစေတတ်ကုန်၏။ ဝါ-သွန်ချတတ်ကုန်၏။ က္ကတိ-တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ **တေ ဟီနပုရိသာ၊ ထိုယုတ်ကုန်သော ယောကျ်ားတို့သည်။** ဝသလာ၊ ဝသလတို့မည်ကုန်၏။ ဝသလာနံ၊ ယုတ်မာသောတရားတို့ကို ယိုစီးစေတတ် (သွန်ချတတ်)ကုန်သော။ တေသံ ဟီနပုရိသာနံ၊ ထိုယုတ်ညံ့သော ယောကျ်ားတို့၏။ ဓမ္မံ၊ အကျင့်သို့။ (မအူ၊ တ၊ ၈၀) **(နိယမာနိယမ ၄-မှတ်၊ ကျန် ၆-မှတ်)**

၂။ **(မေး)** (ဃ) ဝါကျကို သာဘောဂပ္ပရွှာ ကျမ်းတက်ပြပါ။

(ဖြေ) အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ ဆရာသည် (ဂ) ဝါကျဖြင့် ဂါမဓမ္မပုဒ်ကို ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်သမာသ် ဝစနတ္ထ ပြုရမည်ဟု ဖွင့်ဆိုတော်မူ၏။ **(၃-မှတ်)**

ဂါမဓမ္မ-၌ ဂါမအရ ရွာကိုယူရပါမည်လော၊ အဘယ်ကိုယူရပါမည်နည်း။ **(၃-မှတ်)**

ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိ၍ ထိုအမေးကို ဖြေကြားလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် (ဃ)ဝါကျကို မိန့်ဆိုတော်မူ၏။ **(၂-မှတ်)**

အဓိပ္ပါယ်ကား (ဃ)ဝါကျဖြင့် ဂါမအရ ရွာကိုမယူရ ရွာနေသူလူတို့ကို ယူရမည်ဟု ဖွင့်ဆိုပါ၏ ဟူလို။ **(၂-မှတ်)**

မှတ်ချက်-(ဝိဂ္ဂဟရဝါကျယူ၍ ကျမ်းတက်လျှင် (၅)မှတ်သာပေးရန်။)

၃။ **(မေး)** (ဂ+ဃ+င)ဝါကျတို့ကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဝါကျအမည်ပေး၍၊ (ဃ)ဝါကျရှိ ဂါမဝါသိကမနုဿာနံ-ပုဒ်ကို သဒ္ဒါနည်းစာစပ်ပြပါ။

(ဖြေ) (ဂ)ဝါကျသည် (က+ခ)ဝါကျတို့ဖြင့် အသဒ္ဒမ္မပုဒ်၏ အဖွင့်အဖို့မှတစ်ပါး ဂါမဓမ္မပုဒ်၏ အဖွင့်အဖို့တစ်ပါးကို ပြသောကြောင့် ပက္ခန္တရဝါကျ။ (၂-မှတ်)

(ဃ) ဝါကျသည် ဂါမဓမ္မ-၌ ဂါမအရ ရွာကိုယူရမည်လောဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ ဆက်လက်အားထုတ်အပ်သောကြောင့် ဝါကျာရမ္ဘဝါကျ။ (၃-မှတ်)

တစ်နည်း (ဃ)ဝါကျသည် ဂါမဓမ္မပုဒ်ကို အကျယ်ဖွင့်ပြသောကြောင့် ဝိတ္ထာရဝါကျ။ (၁-မှတ်)

(င) ဝါကျသည် (ဂ+ဃ)ဝါကျတို့ဖြင့် ဂါမဓမ္မပုဒ်အဖွင့်အဖို့မှတစ်ပါး ဝသလဓမ္မပုဒ်၏ အဖွင့်အဖို့တစ်ပါးကို ပြသောကြောင့် ပက္ခန္တရဝါကျ။ (၂-မှတ်)

ဂါမဝါသိကမနုဿာနံ-ကား တို့၏ဟူ၍ အနက်ပေးရသောကြောင့် ဓမ္မံ-ဟူသောပုဒ်၌ သမ္ဗန်/ ဓမ္မံဟူသောပုဒ်ကား သမ္ဗန္ဓီ။ (၂-မှတ်)

၄။ **(မေး)** (က)ဝါကျ နီစဇနာ-ပုဒ်ကို အစိတ်+အပေါင်း ဝစနတ္ထပြ၍၊ အပေါင်းဝစနတ္ထကိုသာ ဆိုရိုးကျညာသ် ကောက်ပြပါ။

(ဖြေ) ဥဒ္ဓံ န အဋ္ဌတီတိ နီစာ။ (၁-မှတ်)

တစ်နည်း နီဟီနံ စိနောန္တီတိ နီစာ၊ (၁-မှတ်)

ကုသလာကုသလံ ဇနေန္တီတိ ဇနာ၊ (၁-မှတ်)

နီစာ စ တေ ဇနာ စာတိ နီစဇနာ။ (၂-မှတ်)

နီစာ စ၊ ယုတ်ကုန်သည်လည်း ဟုတ်၏။ တေ၊ ထိုယုတ်ကုန်သူတို့ဟူသည်။ ဇနာစ၊ သတ္တဝါတို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်၊ နီစဇနာ၊ နီစဇနတို့ မည်ကုန်၏။ နီစဇနာ၊ ယုတ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့။ (၁-မှတ်)

နီစာ စ တေ ဇနာစာတိ ကား ကမ္မဓာရယ် သမာသ်ဝိဂြိုဟ်၊ နီစဇနာ ကား ကမ္မဓာရယ်သမာသ်ပုဒ်၊ နီစ-ပုဒ်၊ ဇနပုဒ်၊ (၁-မှတ်)

နီစ-ဟူသော ဝိသေသနပုဒ်အရကား ယုတ်သောဂုဏ်သည် မုချအားဖြင့် ရ၏။ (၁-မှတ်)

ထိုယုတ်သောဂုဏ်၏ သတ္တဝါတို့ဖြစ်နှင့် ဂုဏ်+ဂုဏေအဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည် ဌာနူပစာအားဖြင့် ရ၏။ (၁-မှတ်)

နီစဇနာ-ဟူသော သမာသ်ပုဒ်လုံးအရကား ထိုမုချ+ဌာနူပစာတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော ယုတ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ ရ၏။ (၁-မှတ်)

၅။ **(မေး)** (က) နီစ၊ (ခ) ဝသလ-ပုဒ်တို့ကို ဓာတု, ဓာတွတ္ထ, ပစ္စယ, ပစ္စယတ္ထ ဝေဖန်ပြပါ။

(ဖြေ) နီစ-ကား နိပုဗ္ဗ စိဓာတ်။ စယတ္ထ၊ တစ်နည်း နိပုဗ္ဗ အဋ္ဌဓာတ်၊ ဂမနတ္ထ၊ ဏ ပစ္စည်း၊ သုဒ္ဓကတ္တုသာဓနတ္ထ၊

(ခ) ဝသလကား ဝသဓာတ်၊ ပဋ္ဌရကာဏ္ဍ၊ အလ ပစ္စည်း၊ ဟေတုကတ္တုသာဓနတ္ထ၊ တစ်နည်း သုဒ္ဓကတ္တုသာဓနတ္ထ၊ (၅-မှတ်)

၆။ **(မေး)** (က+ခ) ဝါကျတို့ကို အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အာဘော်ကို ဖော်ပြ၍ သံဝဏ္ဏနာ အမည်ပေးပြပါ။

(ဖြေ) (က)ဝါကျ အသတံ ဓမ္မံဖြင့် အသဒ္ဓမ္မ-ပုဒ်ကို အသတံ+ဓမ္မော-အသဒ္ဓမ္မော ဟု ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်သမာသ် ဝစနတ္ထပြုရမည်ကိုလည်းကောင်း၊ (အဘိဓာနတ္ထသံဝဏ္ဏနာ၊ သမာသလိင်-ပဒတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)။ အသဒ္ဓမ္မံ၌ သ သည် သမာန, သဟ-စသည်တို့၏ ကာရိယ သ မဟုတ် သန္တ သဒ္ဒါ၏ ကာရိယ ကိုလည်းကောင်း။ (နာမလိင်ပဒသံဝဏ္ဏနာ)သိစေပါသည်။ (၄-မှတ်)

(က)ဝါကျ နိစ္စနာနံဖြင့် အသန္တ (အသတံ)အရ ယုတ်နိမ့်သော သူတို့ကိုယူရမည်ကို လည်းကောင်း (အဘိဓေယျတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)အသတံ-၌ တံသည် နံဝိဘတ်၏ ကာရိယကို လည်းကောင်း (ဝိဘတ္တိပဒသံဝဏ္ဏနာ)သိစေပါသည်။ (၄-မှတ်)

(ခ) ဝါကျဖြင့် အသဒ္ဓမ္မ ဟူသည် သူတော်မဟုတ် သူယုတ်မာတို့သည် မှီဝဲအပ်သောအကျင့်ပင် တည်းဟု သိစေပါသည်၊ (ဘာဝတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)။ (၂-မှတ်)

၇။ **(မေး)** (က)ဝါကျ အသတံ/အသန္တ ဟူ၍ ပါဠိနှစ်မျိုးရှိကြရာ သင့်မြတ်ရာပါဠိကို သဒ္ဒယုတ္တိပြ၍ ဆုံးဖြတ်ပြပါ။

(ဖြေ) အသန္တ တည် နံ ဝိဘတ်သက် န္တ ကို န္တုကိုကဲ့သို့ငဲ့၍ န္တု ကို ဝိဘတ်နှင့်တကွ တံ ပြု၍ အသတံ ဟု ရုပ်ပြီးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိစ္စနာနံ အဖွင့်အရ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်အဆုံး ရှိသောပုဒ် ထင်ရှားသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အသတံ ဟုရှိသော ပါဠိသာသင့်ပါသည်။ (၁၀-မှတ်)

၈။ **(မေး)** (ဂ)ဝါကျ ဂါမာနံ ဓမ္မံ၌ ရသင့်သော နည်း, ဥပစာတို့ကို ဆိုနိုင်ကျေးဇူးပြပါ။

(ဖြေ) ဌာနသ္သ နာမံ ဌာနီမှိ ဥပစာရော ဝေါဟာရော ဌာနူပစာရောဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ဌာန၏ အမည်ကို ဌာနီ-၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည် ဌာနူပစာသဒ္ဒါမည်၏။

ပြယုဂ်ကား ဂါမာနံ ဓမ္မ-ဟူသည်တည်း။ ဤ၌ ဌာနဖြစ်သောရွာ၏ ဂါမာနံ-ဟူသောအမည်ကို ဌာနီဖြစ်သော ရွာနေသူလူတို့၌ တင်စား၍ ဌာနီဖြစ်သော ရွာနေသူတို့ကို ဂါမာနံဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း ကြောင့် ဌာနူပစာသဒ္ဒါမည်၏။ (၅-မှတ်)

ဌာန မကောင်းရာကိုဆိုသဖြင့် ဌာနီ မကောင်းတတ်သည်ကိုရသောနည်းသည် နာနန္တရိကနည်း မည်၏။

ပြယုဂ်ကား ဂါမာနံ ဓမ္မ-ဟူသည်တည်း။ ဤ၌ ဂါမာနံဟူသောနည်းသည် ရွာဖြစ်တည်း ဟူသော ဌာန မကောင်းရာကိုဆိုသဖြင့် ရွာနေသူလူဖြစ်တည်းဟူသော ဌာနီမကောင်းတတ်သည်ကို ရသော ကြောင့် နာနန္တရိကနည်းမည်၏။ (၅-မှတ်)

တစ်နည်း အဘေဒံပိ ဘေဒံ ဝိယ ဥပစာရော ဝေါဟာရော အဘေဒဘေဒူပစာရော ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ အရမကွဲပြားသော်လည်း ကွဲပြားသကဲ့သို့ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည် အဘေဒဘေဒူပစာမည်၏။

ပြယုဂ်ကား ဂါမာနံ ခမ့် ဟူသည်တည်း။ ဤ၌ ဂါမာနံ-ဟူသောနည်းသည် ရွာနှင့် ရွာနေသူလူတို့ အရမကွဲပြားသော်လည်း ကွဲပြားသကဲ့သို့ တင်စား၍ဆိုသောကြောင့် အဘေဒဘေဒူပစာသဒ္ဒါ မည်၏။ (၅-မှတ်)

အပြားမဲ့အားဖြင့် ဆိုသောနည်းသည် အဘေဒ နည်းမည်၏။

ပြယုဂ်ကား ဂါမာနံ ခမ့်-ဟူသည်တည်း၊ ဤ၌ ဂါမာနံဟူသောနည်းသည် ရွာနှင့် ရွာနေသူလူတို့ အပြားမဲ့အားဖြင့်ဆိုသောကြောင့် အဘေဒနည်းမည်၏။ (၅-မှတ်)

မှတ်ချက်။ တစ်နည်းနည်းမှန်လျှင် အမှတ်ပြည့်ပေးရန်။

၉။ **(မေး)** လောက၌ များစွာသော လူအပေါင်း၏ အကြင်တပ်ခြင်း၊ ပြစ်မှားခြင်း၊ တွေဝေခြင်းတို့၏ အရာတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုတပ်ခြင်း၊ ပြစ်မှားခြင်း၊ တွေဝေခြင်းတို့မှ ဝေးစွာရှောင်ကြဉ်ကြကုန်လျက် သာကီဝင်မင်းသား ဘုရားသားတော်ဖြစ်ကုန်သော ဤရဟန်းတို့သည် နေတော်မူကြပါပေကုန်စွတကား၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်သောအမှုကို ပြုတော်မူကြပါပေကုန်စွတကား ဝန်လေးသောအမှုကို ပြုတော်မူကြပါပေကုန်စွတကား ဟူသော မြန်မာစကားရပ်ကို ပါဠိဝါကျရေးသားစီကုံးပါ။

(ဖြေ) ယာနိ ဝတ လောကေ မဟာဇနဿ ရဇ္ဇန ဒုဿန မုယှနဋ္ဌာနာနိ၊ တေဟိ ဤကမေ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ အာရကာ ဝိရတာ ဝိဟရန္တိ၊ ဒုက္ကရံ ဝတ ကရောန္တိ ဘာရိယံ ဝတ ကရောန္တိ။

(ပါဠိ၊ ၁၊ ၁၈၉) (၁၀-မှတ်)

(**မှတ်ချက်**- အထက်ပါ အဋ္ဌကထာလာရှိသည့်အတိုင်း မဟုတ်သော်လည်း သဒ္ဒါရေးအနေ အထား မှန်ကန်ပါက အမှတ်ပြည့်ပေးရန်)

၁၀။ **(မေး)** (က)ဝါကျလာ ဇန-ဟူသောပုဒ်ကို ဝေဝစနာဟာရနေတ္တိနည်း ထုတ်ပြပါ။

(ဖြေ) ဝေဝစနံ ယောဇေတိ ဧတေနာတိ ဝေဝစနော၊ ဝေဝစနော စ သော ဟာရောစာတိ ဝေဝစနာဟာရော-ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ သုတ်၌လာသော တစ်ခုသောတရား၌ များစွာသော ဝေဝုစ်စကားလုယ် ပရိယာယ်တို့ကို ယှဉ်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဝေဝစနာဟာရနေတ္တိနည်းမည်၏။ (၁-မှတ်)

အဘယ်သို့ယှဉ်သနည်းဟူမူကား ဇန ဟူသောပုဒ်၏ ဝေဝုစ်ကို

ပါဏော သရီရီ ဘူတံ ဝါ၊ သတ္တော ဒေဟီ စ ပုဂ္ဂလော။

ဇီဝေါ ပါဏီ ပဇာ ဇန္တု၊ ဇနော လောကော တထာဂတော။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ယှဉ်အပ်၏။ (၈-မှတ်)

ဤသို့လျှင် သုတ်၌လာသော တစ်ခုသောတရား၌ များစွာသော ဝေဝုစ်ကို ယှဉ်ခြင်းသည် ဝေဝစနာဟာရနေတ္တိနည်း မည်၏ ဟူလိုသော်။ (၁-မှတ်)

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာစစ်တန်းရှိုးရှိုး ။ ။ ပါရာဇိကပါဠိနှင့်အဋ္ဌကထာ (ဒုတိယနေ့)

၁၃၇၉-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၆)ရက် (၂၂-၃-၂၀၁၈) ကြာသပတေးနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

....

(က) **ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ**တိ ဝိတက္ကဿ စ ဝိစာရဿ စာတိ ဣမေသံ ဒွိန္နံ ဝူပသမာသမတိက္ကမာ။
(ခ) ဒုတိယဇ္ဈာနက္ခဏေ အပါတုဘာဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
(ဂ) တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ဒုတိယဇ္ဈာနေ သဗ္ဗေပိ ပဌမဇ္ဈာနဓမ္မာ န သန္တိ။
(ဃ) အညေယေဝ ဟိ ပဌမဇ္ဈာနေ ဖဿာဒယော၊ အညေ ဣဓ။
(င) ဩဠာရိကဿ ပန ဩဠာရိကဿ အင်္ဂဿ သမတိက္ကမာ ပဌမဇ္ဈာနတော ပရေသံ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒီနံ အဓိဂမော ဟောတီတိ ဒီပနတ္ထံ "ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ"တိ ဧဝံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁။ **(မေး)** (ဃ)ဝါကျကိုသာ အညအပါဒါန်များ အသီးအသီး ဖော်ထုတ်လျက် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ ဝါ ဟိ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ပဌမဇ္ဈာနေ၊ ပထမစျာန်၌။ ဖဿာဒယော၊ ဖဿအစရှိကုန်သော၊ ဓမ္မာ၊ ထိုတရားတို့သည်။
ဒုတိယဇ္ဈာန ဖဿာဒီဟိ၊ ဒုတိယစျာန်ဖဿစသည်တို့မှ။ (အညအပါဒါန်) **(၃-မှတ်)**
အညေနေဝ၊ တစ်ပါးတို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။
ဣဓ ဣမသ္မိံ ဒုတိယဇ္ဈာနေ၊ ဤဒုတိယစျာန်၌။ ဖဿာဒယော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
ပဌမဇ္ဈာနဖဿာဒီဟိ၊ ပထမဈာန် ဖဿစသည်တို့မှ။ (အညအပါဒါန်) **(၃-မှတ်)**
အညေယေဝ၊ တစ်ပါးတို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ **(ကြွင်း ၄-မှတ်)**
မှတ်ချက်။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဌမဇ္ဈာနေ၊ ၌။ ဖဿာဒယော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အညေယေဝ၊ ဒုတိယစျာန်ဖြစ်ကုန်သော ဖဿအစရှိကုန်သောတရားတို့မှ တစ်ပါးတို့သည်သာလျှင်တည်း။ ဣဓ ဣမသ္မိံ ဒုတိယဇ္ဈာနေ၊ ၌။ ဖဿာဒယော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အညေယေဝ၊ ပဌမစျာန်ဖြစ်ကုန်သော ဖဿအစရှိကုန်သော တရားတို့မှ တစ်ပါးတို့သည်သာလျှင်တည်း။ **(မဏူ၊သျှ-၃၊ ၂၆၇ အတိုင်းပေးလျှင် ၇-မှတ်ပေးရန်)**

၂။ **(မေး)** (ဂ)ဝါကျကို အာဘောဂါယုတ္တစောဒနာ တက်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဒုတိယဇ္ဈာနကထာမှ "ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ"ဟု အထူးပြု၍ ဟောတော်မူ၏။ (ဥပနာ) **(၃-မှတ်)**

ဤဒုတိယဈာန်၌ အလုံးစုံသော ပဌမဈာန်တရားတို့သည် မရှိကုန်သည် မဟုတ်ပါလော၊
(အာဘောဂ) **(၃-မှတ်)**

ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် (ဝါ) အဘယ်အကျိုးငှာ "ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ"ဟု အထူးပြု၍ ဟောတော်မူပါသနည်း။ (အယုတ္တစောဒနာ) **(၂-မှတ်)**

"ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ"ဟု အထူးပြု၍ ဟောတော်မူခြင်း၏အကြောင်းကို မပြောဆိုချေသော် ဆရာ၌ အဗျာပိတဒေါသ, အပရိပုဏ္ဏဒေါသများ သင့်ရောက်ရာ၏။ (ဒေါသတင်) **(၁-မှတ်)**

ဤသို့ စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် (ဂ)ဝါကျကို မိန့်တော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား (ဂ)ဝါကျဖြင့် ဒုတိယဈာန်၌ အလုံးစုံသော ပဌမဈာန်တရားတို့သည် မရှိကုန်သော်လည်း "ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ"ဟု အထူးပြု၍ ဟောတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းကို ငါပြဆိုသည် ဖြစ်ဘိသော် (ဝါ) ငါပြဆိုသည်ဖြစ်သောကြောင့် သင်တင်သော ဒေါသများ ငါ့အား မရောက်ကင်းပျောက်ပါ၏ ဟူလို။ **(၁-မှတ်)**

၃။ **(မေး)** (ဂ၊ဃ၊င)ဝါကျတို့ကို အကြောင်းပြ ဝါကျအမည်ပေး၍ (င)ဝါကျလာ သမတိက္ကမာ-ကို စပ်သင့်ရာ ပုဒ်၌ စာစပ်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (ဂ)ဝါကျသည် ဒုတိယဈာန်၌ အလုံးစုံသော ပဌမဈာန်တရားတို့သည် မရှိကုန်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက် အဘယ့်ကြောင့် (ဝါ) အဘယ်အကျိုးငှာ "ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ"ဟု အထူးပြု၍ ဟောတော်မူပါသနည်းဟူသော စောဒနာကို ပယ်လို၍ အားထုတ်အပ်သောကြောင့် **ဝါကျာရမ္ဘဝါကျ**မည်၏။ **(၃-မှတ်)**

(ဃ)ဝါကျသည် "ဒုတိယဈာန်၌ အလုံးစုံသော ပဌမဈာန်တရားတို့သည် မရှိကုန်"ဟူသော စကားကို အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့် ခိုင်မြဲအောင် ပြသောကြောင့် ယုတ္တိဒဠှီကရဏဝါကျမည်၏။ **(၂-မှတ်)**

(တစ်နည်း) ဒုတိယဈာန်၌ အလုံးစုံသော ပဌမဈာန်တရားတို့သည် မရှိကုန်ဟု ဆိုရခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြသောကြောင့် **ကာရဏ**ဝါကျမည်၏။

မှတ်ချက်။ တစ်နည်းမှန်လည်း အမှတ်ပေးရန်။

(င)ဝါကျသည် စောဒကာဘောဂနှင့် စောဒနာကို နေယျတ္ထအားဖြင့် ပြသောအဖို့မှ ပရိဟာရာဘောဂနှင့် ပရိဟာရဟူသော အဖို့တစ်ပါးကို ပြသောကြောင့် **ပက္ခန္တရဝါကျ**မည်၏။ **(၂-မှတ်)**

(စာစပ်) သမာတိက္ကမာ-ကား ကြောင့်ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် အဓိဂမော ဟောတိ-၌ ဟိတ်၊ အဓိဂမော ဟောတိ-ကား ဖိုလ်အဖြစ်ဖြင့် စပ်အပ်၏။ **(၃-မှတ်)**

၄။ **(မေး)** သြဠာရိက-ပုဒ်ကို ဝစနတ္ထပြု၍ ဉာဉ်နည်း အရကောက်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဥဠာရေ ဘဝံ သြဠာရိကံ၊ **(၃-မှတ်)**

ဥဠာရေ၊ ရုန့်ရင်းသည်၏အဖြစ်၌။ ဘဝံ၊ ဖြစ်သောဈာန်အင်္ဂါတည်း။ သြဠာရိကံ၊ ရုန့်ရင်းသည်၏ အဖြစ်၌ဖြစ်သော ဈာန်အင်္ဂါ။

ဥဠာရ-ပုဒ်+ဏိက-ပစ္စည်း။ ဘာဝတဒ္ဓိတ်ဝိဂြိုဟ်။ **(၁-မှတ်)**

ဥဋ္ဌာရ-ဟူသော တဒ္ဓိတ်ပုဒ်၏အရကား- ရုန့်ရင်းသည်၏အဖြစ်သည် မုချအားဖြင့်ရ၏။ **(၂-မှတ်)**
ယင်း၏ ဝိတက်, ဝိစာရ-ဟူသော ဈာန်အင်္ဂါတို့နှင့် သဘာဝ+သဘာဝဝန္တ (ဂုဏ်+ဂုဏော) အဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းဟုဆိုအပ်ကုန်သော သမ္ဗန်သည် ဌာနူပစာ-အားဖြင့် ရ၏။ **(၂-မှတ်)**
ဂါထာ-ပစ္စည်း၏အရကား - ထိုမုချ, ဌာနူပစာတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော ရုန့်ရင်းသည်၏အဖြစ်၌ ဖြစ်သော (ဝါ) ရုန့်ရင်းသော ဝိတက်, ဝိစာရ-ဟူသော ဈာန်အင်္ဂါရ၏။

၅။ **(မေး)** ပဌမ၊ ဈာန-ပုဒ်တို့ကို ဖြစ်သင့်သမျှ ဓာတု+ဓာတွတ္ထ၊ ပစ္စယ+ပစ္စယတ္ထ ဝေဖန်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ပဌမ = ပဌ+အမ,ပုထ×အမ **(၁-မှတ်)**
ပဌ-ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ **(၁-မှတ်)**
ပဌ-သင်္ချာနေ၊ **(၁-မှတ်)**
ပုထ-ပဝတ္တနေ **(၁-မှတ်)**
အမ-ကတ္တုသာနေ။ **(၁-မှတ်)**
ဈာန = ဈေ+ယု **(၁-မှတ်)**
ဈေ-စိန္တာယံ, **(၁-မှတ်)**
ဈေ-ဒယှနေ, **(၁-မှတ်)**
ဈေ-ဥပနိဇ္ဈာနေ **(၁-မှတ်)**
ယု-ကတ္တုသာဓနေ **(၁-မှတ်)**

၆။ **(မေး)** (က)ဝါကျဖြင့် သိစေအပ်သော အဌကထာဆရာ၏ အာဘောဂနှင့် သံဝဏ္ဏနာတို့ကို တွဲစပ်ဖော်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (က)ဝါကျ ဝိတက္ကသ္သ စ ဝိစာရဿ စ-ဖြင့် ဝိတက္ကဝိစာရာ-ပုဒ်ကို ဝိတက္ကော စ ဝိစာရော စာတိ ဝိတက္ကဝိစာရာ-ဟု ဒွန်သမာသ် တွဲစပ်ရမည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း **(အဘိဓာနတ္ထ, သမာသ သလိင်္ဂပဒ)** **(၂-မှတ်)**
ယင်းသမာသ်၏ သမုစ္စည်းအနက် ဟောသည်၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း**(သမာသလိင်္ဂတ္ထ)** သိစေပါသည်။ **(၂-မှတ်)**
ဣမေသံ ဒွိန္နံ-ဖြင့် ဝိတက္ကဝိစာရာ-ဟူသောပုဒ်၏ သမာဟာရဒွန်သမာသ်ပုဒ်၏ အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။ **(သမာသလိင်္ဂပဒ)** **(၂-မှတ်)**
သမတိက္ကမာ-ဖြင့် ဝူပသမာ-ငြိမ်းခြင်းဟူသည် ဝိတက်, ဝိစာရတို့ကို လွန်မြောက်ခြင်းပင်တည်း ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို သိစေပါသည်။ **(ဘာဝတ္ထ)** **(၂-မှတ်)**

၇။ **(မေး)** ပဌမ/ပဌမ/ပထမ-ဟု ပါဠိအမျိုးမျိုးရှိရာ သင့်ရာပါဠိကို သဒ္ဒယုတ္တိပြ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ပဌ-ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ၊ အမော၊ ပဌ-သင်္ချာနေ၊ ဝါ-အမော၊ ဝဏ္ဏဝိကာရော၊ ပဌမံ၊ ပထမန္တိပိ (အဘိဓာန်ဋီကာ)ကို ထောက်၍ **(၂-မှတ်)**
ပဌ-ဓာတ်၊ အမ-ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသောကြောင့် **(၂-မှတ်)**

(တစ်နည်း) ပထဓာတ်၊ အမပစ္စည်းဖြင့် ပထမ-ဟု ဆိုလိုလျက် ထ-ကို ဌ-ပြု၍ ပြီးသောကြောင့် **(၂-မှတ်)**

"ပဌမ"ပါဠိသင့်ပါသည်။ **(၁-မှတ်)**

ထ-ကို ဌ-မပြုလျှင် "ပထမ"ပါဠိလည်း သင့်ပါသည်။ **(၂-မှတ်)**

ပဌမ-ကား ဒွေဘော်ဌာနမဟုတ်သောကြောင့် မသင့်ပါ။ **(၁-မှတ်)**

(တစ်နည်း) ပဌစရာ အမိမာ (ဏ္ဍာဒိ၊ မောဂ်)ဖြင့် ပဌ-ဓာတ်နောင် အမ-ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသောကြောင့် "ပဌမ"ပါဠိ သင့်ပါသည်။

ပုထသ ပုထု ပထမော ဝါ-သုတ်ဖြင့် ပုထ-ကို ပထ-ပြု၊ ထို ပထ-အပြုနောင် အမ-ပစ္စည်းသက်၍ ပြီးသောကြောင့် "ပထမ"ပါဠိလည်း သင့်ပါသည်။

ပဌမ, ပထမ-နှစ်ပါဠိ သင့်ပါသည်။

ပဌမ-ကား ဒွေဘော်ဌာနမဟုတ်သောကြောင့် မသင့်ပါ။

မှတ်ချက်။ တစ်နည်းမှန်လည်း အမှတ်ပေးပါသည်။

၈။ **(မေး)** "ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ"၌ ရနိုင်သော နည်း, ဥပစာတို့ကို ဆိုရိုးကျရေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ကေဒေသဿ နာမံ ကေဒေသေမှိ ဥပစာရော ဝေါဟာရော ကေဒေသူပစာရော-ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ အစိတ်၏အမည်ကို အပေါင်း၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည် ကေဒေသူပစာ မည်၏။ ပြယုဂ်ကား "ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ"တည်း။

ဤ-သည် ဝိတက်, ဝိစာရတို့၏ ငြိမ်းခြင်းတည်းဟူသော အစိတ်၏ အမည်ကို ဝိတက်, ဝိစာရတို့၏ ငြိမ်းခြင်း, ပီတိ-ကို လွန်မြောက်ခြင်း, သုခ-ကို ပယ်ခြင်းတည်းဟူသော အပေါင်း၌ တင်စား၍ ဝိတက်, ဝိစာရတို့၏ ငြိမ်းခြင်း, ပီတိ-ကို လွန်မြောက်ခြင်း, သုခကို ပယ်ခြင်းသည် "ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ"ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သောကြောင့် **ကေဒေသူပစာသဒ္ဒါ** မည်၏။

(တစ်နည်း) ဝိတက်, ဝိစာရ-တည်းဟူသော အစိတ်၏အမည်ကို ဝိတက်,ဝိစာရ,ပီတိ,သုခ-တည်း ဟူသော အပေါင်း၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်အပ်သောကြောင့် **ကေဒေသူပစာသဒ္ဒါ** မည်၏။

(တစ်နည်း) ဝိတက်, ဝိစာရ-တို့၏ ငြိမ်းခြင်းတည်းဟူသော အစိတ်၏အမည်ကို ဝိတက်, ဝိစာရတို့နှင့်တကွ အလုံးစုံသော ပဌမဈာန်တရားတို့၏ ငြိမ်းခြင်းတည်းဟူသော အပေါင်း၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်အပ်သောကြောင့် **ကေဒေသူပစာရသဒ္ဒါ**မည်၏။ **(တစ်နည်းနည်းမှန်လျှင် ၅-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ အဝယဝူပစာ ဖြေလည်း ဆိုရိုးကျက အမှတ်ပေးရန်။

အစိတ်ကို မှတ်၍ဆိုသဖြင့် အပေါင်းကိုလည်း ရသောနည်းသည် ဥပလက္ခဏနည်းမည်၏။ ပြယုဂ်ကား- "ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ"တည်း။

ဤ၌ ဝိတက်, ဝိစာရတို့၏ ငြိမ်းခြင်းတည်းဟူသော အစိတ်ကို မှတ်၍ဆိုသဖြင့် ဝိတက်, ဝိစာရတို့၏ ငြိမ်းခြင်း, ပီတိ-ကို လွန်မြောက်ခြင်း, သုခ-ကို ပယ်ခြင်းတည်းဟူသော အပေါင်းကိုလည်း ရသောကြောင့် **ဥပလက္ခဏနည်း** မည်၏။

(တစ်နည်း) ဝိတက်, ဝိစာရ-တည်းဟူသော အစိတ်ကို မှတ်၍ဆိုသဖြင့် ဝိတက်, ဝိစာရ, ပီတိ, သုခ-တည်းဟူသော အပေါင်းကိုလည်း ရသောကြောင့် **ဥပလက္ခဏနည်း** မည်၏။

(တစ်နည်း) ဝိတက်, ဝိစာရ-တို့၏ ငြိမ်းချမ်းခြင်းတည်းဟူသော အစိတ်ကိုမှတ်၍ဆိုသဖြင့် ဝိတက်, ဝိစာရတို့နှင့်တကွ အလုံးစုံသော ပဌမစျာန်တရားတို့၏ ငြိမ်းခြင်းတည်းဟူသော အပေါင်းကိုလည်း ရသောကြောင့် **ဥပလက္ခဏနည်း** မည်၏။ **(တစ်နည်းနည်းမှန် ၅-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ နိဒဿနနည်း ဖြေလည်း ဆိုရိုးကျက အမှတ်ပေးရန်။

၉။ **(မေး)** "ကြက်မ၏ သုံးပါးအပြားရှိသော အမူအရာကိုပြုခြင်းဖြင့် ဥတို့၏ စိုသောအစေး၏ ခန်းခြောက်ခြင်းကဲ့သို့ ဘုရားလောင်းဖြစ်သော ဘုရားရှင်တို့၏ သုံးပါးအပြားရှိသော အနုပဿနာကို ပြုခြင်းဖြင့် ဘဝသုံးပါးအပေါင်းသို့ အစဉ်လိုက်တတ်သောတဏှာဟု ဆိုအပ်သောအစေး၏ ခန်းခြောက်ခြင်းကို သိအပ်၏"ကို ပါဠိဘာသာပြန်ဆိုခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ကုက္ကုဋိယာ တိဝိဓကိရိယာကရဏေန အဏ္ဍာနံ အလ္လသိနေဟပရိယာဒါနံ (အလ္လသိနေဟဿ ပရိယာဒါနံ) ဝိယ ဗောဓိသတ္တဘူတဿ ဘဂဝတော တိဝိဓာနုပဿနာ ကရဏေန (တိဝိဓာယ အနုပဿနာယ ကရဏေန) ဘဝတ္တယာနုဂတာနိကန္တိ သိနေဟပရိယာဒါနံ (ဘဝတ္တယံ အနုဂတာ နိကန္တိသိနေဟဿ ပရိယာဒါနံ) ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **(၁၀-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ မူရင်းအဖြေအတိုင်း မဟုတ်သော်လည်း သဒ္ဒါနည်းကျကအမှတ်ပေးရန်။

သတိပြုရန်။ တိဝိဓာနုပဿနာကရဏေန (မေးခွန်းအဖြေ) တိဝိဓာနုပဿနာသမ္ပါဒနေန (အဋ္ဌကထာစာအုပ်မူရင်း)

၁၀။ **(မေး)** (ဂ)ဝါကျ ဒုတိယဇ္ဈာနေ-ပုဒ်အရကို စတုသစ္စအဿာဒါဒိဒေသနာဟာရနေတ္တိနည်း ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဒုတိယဇ္ဈာနေ-ပုဒ်အရဖြစ်သော လောကီခန္ဓာလေးပါးသည် **ဒုက္ခသစ္စာ**မည်၏။
ထိုခန္ဓာလေးပါး၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရှေးဘဝ၌ ဖြစ်ပြီးသောတဏှာသည် **သမုဒယသစ္စာ**မည်၏။
ဒုက္ခ, သမုဒယနှစ်ပါးတို့၏ မဖြစ်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည် **နိရောဓသစ္စာ**မည်၏။
နိဗ္ဗာန်ကိုသိကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်သည် **မဂ္ဂသစ္စာ**မည်၏။
ဤသို့ သစ္စာလေးပါးကို ဟောသတည်း။
ထိုတွင် သမုဒယသစ္စာဖြင့် **အဿာဒ**ဖြစ်၏။ ဒုက္ခဖြင့် အာဒီနဝဖြစ်၏။ နိရောဓ, မဂ္ဂဖြင့် **နိဿရဏ** ဖြစ်၏။
ဈာနသမာပတ္တိသုခသည်လည်းကောင်း, ဒုတိယဈာန်ဖြဟ္မာဘုံသို့ လားရောက်ရခြင်းသည်လည်း ကောင်း **ဖလ**မည်၏။
ပထမဈာန်စသော အကြောင်းသည် **ဥပါယ**မည်၏။
ဈာနသမာပတ္တိသုခကို အလိုရှိကုန်သောသူတို့သည်လည်းကောင်း, ဒုတိယဈာန် ဗြဟ္မာဘုံသို့ လားရောက်လိုကုန်သော သူတို့သည်လည်းကောင်း ဒုတိယဈာန်ရရှိအောင် ကြိုးစားအားထုတ်ကြလေဟု စေခိုင်းတိုက်တွန်းခြင်းသည် **အာဏတ္တိ**မည်၏။
ဤသို့လျှင် ဒုတိယဇ္ဈာနေ-ဟူသော ဒေသနာတော်သည် သစ္စာလေးပါးကို ဟော၏။ ထိုသစ္စာလေးပါးကို ဟောသောဒေသနာ၌ အဿာဒစသည်ကို ဖွင့်ပြခြင်းသည် **စတုသစ္စအဿာဒါဒိ ဒေသနာဟာရ** မည်၏ဟူလို။ **(၁၀-မှတ်)**

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

အစိုးရပဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာစဉ်တန်းမှူးမှူး ။ ။ ပါရာဇိကကဏ္ဍပါဠိ+အဋ္ဌကထာ (ဒုတိယနေ့)

၁၃၈၀-ပြည့်နှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် (၈)ရက် (၂၈-၃-၂၀၁၉) ကြာသပတေးနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

(က) ဣဓ ဒါနိ “ဘိက္ခုနီ”ဣတိ ဣဒံ ပဒံ/ဣမံ ပဒံ ဝိသေသတ္ထာဘာဝတော အဝိဘဇိတွာဝ ယံ သိက္ခဉ္စ သာဇီဝဉ္စ သမာပန္နတ္တာ ဘိက္ခုနံ သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော ဟောတိ၊ တံ ဒဿေန္တော သိက္ခာတိအာဒိမာဟ။

(ခ) တတ္ထ သိက္ခိတဗ္ဗာတိ သိက္ခာ။ တိဿောတိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ။

(ဂ) အဓိသီလသိက္ခာတိ အဓိကံ ဥတ္တမံ သီလန္တိ အဓိသီလံ။

(ဃ) အဓိသီလဉ္စ တံ သိက္ခိတဗ္ဗတော သိက္ခာ စာတိ အဓိသီလသိက္ခာ။

(င) သေ နယော/ဧသော နယော အဓိစိတ္တအဓိပညာသိက္ခာသု။

၁။ **(မေး)** (က)ဝါကျကို သမာပန္နတ္တာ-ဟိတ်၏ သမ္ဗန်ပုဒ် ထည့်၍လည်းကောင်း၊ ဒဿေန္တော-၌ ကတ္တား, ဝိသေသန, ဟိတ် သုံးမျိုးကြံဆ၍လည်းကောင်း ကျနစွာ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဣဓ ဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ‘ဘိက္ခုနီ’ဣတိ ဣဒံ ပဒံ၊ ဘိက္ခုနီ-ဟူသော ဤပုဒ်ကို။ ဝိသေသတ္ထာဘာဝတော၊ ယော ပန ဘိက္ခု-ဟူသောပုဒ်၏အနက်မှ ထူးသောအနက်၏မရှိခြင်းကြောင့်။ အဝိဘဇိတွာဝ၊ မဝေဘန်မူ၍သာလျှင်။ ယံ သိက္ခဉ္စ၊ အကြင်အဓိသီလသိက္ခာသို့လည်းကောင်း။ ယံ သာဇီဝဉ္စ၊ အကြင် ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ဟုဆိုအပ်သော သာဇီဝသို့လည်းကောင်း၊ ယဿ ဘိက္ခုဿ၊ အကြင်ရဟန်း၏။ **(ဟိတ်သမ္ဗန်)** သမာပန္နတ္တာ၊ ကောင်းစွာရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘိက္ခုနံ၊ ရဟန်းတို့၏။ သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော၊ အဓိသီလသိက္ခာ, သိက္ခာပုဒ်ဟု ဆိုအပ်သော သာဇီဝသို့ ကောင်းစွာရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တံ သိက္ခဉ္စ၊ ထိုအဓိသီလသိက္ခာကိုလည်းကောင်း။ တံ သာဇီဝဉ္စ၊ ထိုသိက္ခာပုဒ်ဟု ဆိုအပ်သော သာဇီဝကိုလည်းကောင်း။

ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ **(ကတ္တား)**

ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသော။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ **(ဝိသေသန)**

ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ **(ဟိတ်)**

သိက္ခာတိအာဒိံ၊ သိက္ခာ-ဤသို့အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူ၏။

(မအူသျှ၊ တ၊ ၁၆၄။ ဘာဋီ၊ ဒု၊ ၃၆၄)

(ဟိတ်၏သမ္ဗန် ၂-မှတ်၊ ဒဿေန္တော၌ အနက်သုံးမျိုး ၁၀-မှတ်စီ ၃-မှတ်၊ ကြွင်း ၅-မှတ်)

၂။ **(မေး)** (င)ဝါကျကို ဌပနာ ပြည့်စုံမှန်ကန်စေလျက် သာဘောဝပ္ပဋ္ဌာ ကျမ်းတက်ပြခဲ့ပါ။ (အဓိပ္ပါယ်ပြန်ရန် မလို)

(ဖြေ) **(င)ဝါကျ သာဘောဝပုစ္ဆာ**

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ၊ ဆရာသည် (ဂ၊ ဃ)နှစ်ဝါကျတို့ဖြင့် အဓိသီလသိက္ခာပုဒ်ကို "အဓိကံ သီလံ အဓိသီလံ၊ အဓိသီလဥ္စ တံ သိက္ခာ စာတိ အဓိသီလသိက္ခာ"ဟု ဝစနတ္ထပြုရမည်၏အဖြစ်ကို ပြဆိုတော် မူ၏။ (၄-မှတ်)

အဓိစိတ္တသိက္ခာ, အဓိပညာသိက္ခာ-ပုဒ်တို့၏ ဝစနတ္ထကို မပြဆိုပြီလော။ (၂-မှတ်)

အဓိစိတ္တသိက္ခာ,အဓိပညာသိက္ခာ-ပုဒ်တို့၏ ဝစနတ္ထကို အဘယ်သို့ မှတ်သားအပ်ပါသနည်း။ (၂-မှတ်)

ဤသို့ မေးဘွယ်ရှိ၍ ထိုအမေးကို ဖြေကြားလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်(င)ဝါကျကို မိန့်။ (၂-မှတ်)

(တစ်နည်း) အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ၊ ဆရာသည် (ဂ၊ ဃ)နှစ်ဝါကျတို့ဖြင့် အဓိသီလသိက္ခာ-ပုဒ်ကို "အဓိကံ သီလံ အဓိသီလံ၊ အဓိသီလဥ္စ တံ သိက္ခာ စာတိ အဓိသီလသိက္ခာ"ဟု ဝစနတ္ထပြုကာ ပစ္စက္ခ သံဝဏ္ဏနာနည်းအားဖြင့် ဖွင့်ပြဆိုတော်မူ၏။

အဓိစိတ္တသိက္ခာ, အဓိပညာသိက္ခာ-ပုဒ်တို့ကိုလည်း အဓိသီလသိက္ခာ-ပုဒ်ကဲ့သို့ ပစ္စက္ခသံဝဏ္ဏနာနည်း အားဖြင့်ပင် ဖွင့်ပြပါမည်လော။

အဘယ်နည်းအားဖြင့် ဖွင့်ပြပါမည်နည်း (ဝါ) အဘယ်သို့ မှတ်သားအပ်ပါသနည်း။

ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိ၍ ထိုအမေးကို ဖြေကြားလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် (င)ဝါကျကို မိန့်။

မှတ်ချက်။ အထက်ပါ ကျမ်းတက်နည်း(၂)မျိုးတွင်

ပဌမနည်းကျမ်းတက်အလို "အဓိသီလသိက္ခာ-ပုဒ်၏ ဝစနတ္ထသာ ရှိပါသလော၊ အဓိစိတ္တသိက္ခာ, အဓိပညာသိက္ခာ-ပုဒ်တို့၏ ဝစနတ္ထကား အဘယ်ပါနည်း" ဟုလည်းကောင်း၊

ဒုတိယနည်းကျမ်းတက်အလို "အဓိသီလသိက္ခာ-ပုဒ်၏ ပစ္စက္ခသံဝဏ္ဏနာအဖွင့်သာ ရှိပါသလော၊ အဓိစိတ္တသိက္ခာ, အဓိပညာသိက္ခာ-ပုဒ်တို့၏ အတိဒေသသံဝဏ္ဏနာအဖွင့်ကား အဘယ်ပါနည်း"ဟု လည်းကောင်း ပက္ခန္တရဝါကျကြံပြီး ဝေအာဘော်ဆင်၍ တက်လည်း အမှတ်ပေးပါသည်။

၃။ **(မေး)** (ခ၊ င)ဝါကျတို့ကို ဖြစ်သင့်သမျှ အကြောင်းပြ၍ ဝါကျအမည်ပေးပြီးလျှင် (က)ဝါကျရှိ ဘိက္ခုနံ-ပုဒ်ကို သဒ္ဒါနည်း စာစပ်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (ခ)ဝါကျသည် သိက္ခာတိ-စသော ပါဠိတော်၏ အဝယဝတ္ထကို အကျယ်ချဲ့၍ ပြသောကြောင့် ဝိတ္ထာရ ဝါကျဖြစ်ပါသည်။ (၁-မှတ်)

(တစ်နည်း) သိက္ခာတိ-စသော ပါဠိတော်၏ အနုသန္ဓေသမ္ဗန္ဓမှတစ်ပါး အဝယဝတ္ထဟူသော အဖို့တစ်ပါးကို ပြသောကြောင့် ပက္ခန္တရဝါကျဖြစ်ပါသည်။ (၂-မှတ်)

(င)ဝါကျသည် အဓိစိတ္တသိက္ခာ, အဓိပညာသိက္ခာပုဒ်တို့ကို ပစ္စက္ခသံဝဏ္ဏနာနည်းဖြင့်ပင် ဖွင့်ပြမည်လော, အဘယ်သို့ မှတ်သားအပ်ပါသနည်း-ဟူသော စောဒနာကို ပယ်လို၍

အားထုတ်အပ်သောကြောင့် (ဝါ) ဂန္ထဂရုဒေါသကို ပယ်လို၍ အားထုတ်အပ်သောကြောင့် ဝါကျာရမ္ဘဝါကျဖြစ်ပါသည်။ **(၂-မှတ်)**

(တစ်နည်း) အဓိသီလသိက္ခာပုဒ်၏ ပစ္စက္ခသံဝဏ္ဏနာအဖွင့်မှတပါး အဓိစိတ္တာသိက္ခာ, အဓိပညာ သိက္ခာ-ပုဒ်တို့၏ အတိဒေသသံဝဏ္ဏနာအဖွင့်ဟူသော အဖို့တပါးကို ပြသောကြောင့် ပက္ခန္တရဝါရကျ ဖြစ်ပါသည်။ **(၂-မှတ်)**

(တစ်နည်း) "အတိဒေသောပိ ဝိတ္ထာရဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ"ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ ပရိဘာသာနှင့် အညီ အဓိစိတ္တသိက္ခာ, အဓိပညာသိက္ခာ-ပုဒ်တို့၏ ပဒတ္ထ, ပဒဝိဂ္ဂဟတို့ကို အကျယ်ချဲ့၍ ပြသောကြောင့် ဝိတ္ထာရဝါကျဖြစ်ပါသည်။ **(၁-မှတ်)**

ဘိက္ခုနံ-ပုဒ် သဒ္ဒါနည်း စာစဉ်

ဘိက္ခုနံ-ကား တို့၏-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော-ဝယ် သိက္ခာ သာဇီဝ ဟူသောရှေ့ပုဒ်၌ သမ္ဗန်၊ သိက္ခာသာဇီဝ-ဟူသောရှေ့ပုဒ်ကား သမ္ဗန္ဓီအဖြစ်ဖြင့် စပ်အပ်၏။ **(၂-မှတ်)**

၄။ **(မေး)** (က)ဝါကျ၌ ဒသေ့န္တော-ပုဒ်ကို ဝစနတ္ထပြု၍ ဉာသ်နည်းအရ မှန်ကန်စွာ ကောက်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) **ဒဿေတီတိ ဒဿေန္တော။** **(၂-မှတ်)**

ယော ဘဂဝါ၊ အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဘိက္ခူ၊ ရဟန်းတို့ကို။ ဒဿေတိ၊ မြင်စေတော်မူတတ်၏ (ဝါ) ပြတော်မူတတ်၏။ က္ကတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒဿေန္တော၊ ဒဿေန္တ-မည်၏။ ဟေတုကတ္တုသာဓနကိတ်ဝိဂြိုဟ်၊ ဟေတာကတ္တုသာဓနကိတ်ပုဒ်။

ဒိသဓာတ်၊ ကာရိုတ်ဏေပစ္စည်း၊ အန္တပစ္စည်း။ **(၁-မှတ်)**

ဒိသဓာတ်-အရ သုဒ္ဓကတ္တုဋ္ဌကြိယာကား-သိက္ခာနှင့် သာဇီဝကို မြင်သိသော ရဟန်းတို့၏ သန္တာန်၌ သိမြင်သောအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော မဟာကုသိုလ်, မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် မုချအားဖြင့် ရ၏။ **(၂-မှတ်)**

ဟေတုကတ္တုဋ္ဌကြိယာကား- မြင်စေတော်မူသော (ဝါ)ပြတော်မူသော ဘုရားရှင်၏သန္တာန်၌ ကရုဏာ ပုဗ္ဗင်္ဂမ ဒေသနာဉာဏ်ပြဓာန်းသော မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ဖလူပစာရတ္ထအားဖြင့် ရ၏။ **(၂-မှတ်)**

အန္တပစ္စည်း၏အရကား- ထိုမုချ ဖလူစာရတ္ထတို့ဖြင့် မှတ်သားအပ်သော မြတ်စွာဘုရားဒြပ် ရ၏။ **(၂-မှတ်)**

ထိုသို့ပင် ရှေးသော်လည်း ဒဿေန္တော-ပုဒ်သည် ဝိသေသနပုဒ်ဖြစ်၍ ဝိသေသနပုဒ်တို့၏သဘော သည် ဂုဏ်ကိုသာ ပဓာနအားဖြင့်ဟောမြဲဖြစ်သောကြောင့် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ပြသည်၏အဖြစ်- ဟူသော ဓာတွတ္ထသည်သာ ပဓာနအားဖြင့် ရ၏။ **(၁-မှတ်)**

၅။ **(မေး)** (က)ဝါကျလာ သာဇီဝ-ပုဒ်၌ ဖြစ်သင့်သော ဓာတု+ဓာတွတ္ထ၊ (ခ)ဝါကျလာ ပရိစ္ဆေဒ-ပုဒ်၌ ဖြစ်သင့်သော ပစ္စယ+ပစ္စယတ္ထတို့ကို ညွှန်ပြ၍ က္ကဒါနီ-ပုဒ်ကို ပဒ, လိင်, ဂဏအားဖြင့် ဝေဘန်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (က) ဝါကျရှိ သာဇီဝ-ပုဒ်၌ သဟပုဗ္ဗ, အာပုဗ္ဗ, ဇီဝဓာတ်၊ **(၂-မှတ်)** ပါဏဓာရဏတ္ထ။ **(၂-မှတ်)**

(ခ)ဝါကျလာ ပရိစ္ဆေဒ-ပုဒ်၌ ဏပစ္စည်း၊ **(၁-မှတ်)**

ဘာဝသာနေတ္တ၊ (တနည်း) ကရဏသာနေတ္တ။ **(၂-မှတ်)**
ဣဒါနိ-ပုဒ်ကား နိပါတ်ပုဒ်(တနည်း) အဗျယတဒ္ဓိတ်ပုဒ်၊ အလိင်၊ ဂဏဝိမုတ်။ **(၃-မှတ်)**

၆။ (မေး) (ဃ)ဝါကျဖြင့် သိစေအပ်သော အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အာဘောဂနှင့် သံဝဏ္ဏနာအမည်တို့ကို တွဲစပ်ဖော်ပြ ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (ဃ)ဝါကျ သိက္ခိတဗ္ဗတော-ဟူသော သံဝဏ္ဏနာပါဠိဖြင့် အဓိသီလသိက္ခာ-ပုဒ်ဝယ် သိက္ခာ-ပုဒ်၌ သိက္ခ ဓာတ်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း (ဒုတိယဓာတုပဒ)၊ အပစ္စည်း၏ ကမ္မသာနေအနက်၌ သက်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း (ဒုတိယပစ္စယတ္ထ)၊ သိက္ခိတဗ္ဗာတိ သိက္ခာ-ဟု ကမ္မသာနေဝစနတ္ထပြုရမည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း (အဘိဓာနတ္ထ) သိစေပါသည်။ **(၆-မှတ်)**
အဓိသီလဉ္စ တံ သိက္ခာ စ-ဟူသော သံဝဏ္ဏနာပါဠိဖြင့် အဓိသီလသိက္ခာပုဒ်ကို "အဓိသီလဉ္စ တံ သိက္ခာ စာတိ အဓိသီလသိက္ခာ"ဟု ကမ္မဓာရည်းသမာသ် ဝစနတ္ထပြုရမည်၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း (အဘိဓာနတ္ထ၊ သမာသလိင်္ဂပဒ)၊ ယင်းသမာသ်၏ တုလျအနက်ကို ဟောသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း ကောင်း (သမာသလိင်္ဂတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) သိစေပါသည်။ **(၄-မှတ်)**

၇။ (မေး) (က)ဝါကျ၌ ဣဒံ ပဒံ/ဣမံ ပဒံ-ဟုလည်းကောင်း၊ (င)ဝါကျ၌ ဧသ နယော/ဧသော နယော-ဟုလည်းကောင်း ပါဠိနှစ်ထွေစီ ရှိတတ်ရာ သင့်ရာပါဠိတို့ကို သဒ္ဒယုတ္တိပြ၍ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (က)ဝါကျ၌ ဣဒံ ပဒံ/ဣမံ ပဒံ-ဟု ပါဠိနှစ်ထွေရှိရာတွင်
ဤနေရာ၌ ဣမ-သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်သည် ပဒံ-ဟူသော နပုလ္လိင်သဒ္ဒါကို စွဲ၍ အံဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးသောပုဒ်တည်း။ နပုလ္လိင်အရာဝယ် အံဝိဘတ်နှောင်းရာ၌ ဝိဘတ်နှင့်တကွ ဣမ-သဒ္ဒါကို ဣဒံ-ပြုခြင်းသည် ဝိကပ် ဖြစ်သောကြောင့် ဣဒံ-ပြုလျှင် "ဣဒံ ပဒံ"ပါဠိ သင့်ပါသည်၊
ဣဒံ-မပြုလျှင် "ဣမံ ပဒံ"ပါဠိလည်း သင့်ပါသည်။ **(၅-မှတ်)**
(င)ဝါကျ၌ ဧသ နယော/ဧသော နယော-ဟု ပါဠိနှစ်ထွေရှိရာတွင်
ဧသ နယော-ကို ဧသော နယော-ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ န-ဗျည်းနှောင်းရာ၌ ဩသရကို ချေ၊ ထိုချေရာ၌ အ-လာ၍ ရုပ်ပြီးသောကြောင့် ဧသ နယော-ပါဠိသာ သင့်ပါသည်။
ဧသော နယော-ပါဠိကား မသင့်မြတ်ပါ။ **(၅-မှတ်)**

၈။ (မေး) သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော-ပုဒ်၌ သာဇီဝသဒ္ဒါကို ထောက်၍ သိက္ခာ-ပုဒ်၌ ရသင့်သော နယူပစာကို ဆိုရိုးကျ ရေးသားခဲ့ပါ။

(ဖြေ) **သိက္ခာ-သာဇီဝသမာပန္နော-ဝယ် သိက္ခာ-ပုဒ်၌ နယူပစာ**
ကေဒေသိနော နာမံ ကေဒေသမှိ ဥပစာရော ဝေါဟာရော ကေဒေသူပစာရော-ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ အပေါင်း၏အမည်ကို အစိတ်၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည် ကေဒေသူပစာသဒ္ဒါမည်၏။
ပြယုဂ်ကား- သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော-၌ သိက္ခာ-တည်း။
ဤပြယုဂ်၌ သိက္ခာ-ဟူသောသဒ္ဒါသည် အပေါင်းဖြစ်သော အဓိသီလသိက္ခာ၊ အဓိစိတ္တသိက္ခာ၊ အဓိပညာသိက္ခာ (၃)မျိုးလုံး၏ သိက္ခာ-ဟူသောအမည်ကို အစိတ်ဖြစ်သော အဓိသီလသိက္ခာ၌

တင်စား၍ အစိတ်ဖြစ်သော အဓိသီလသိက္ခာကို ဤ၌ သိက္ခာ-ဟု ဆိုထားသောကြောင့် ကေဒေသူပစာ (ကေဒေသူပစာ) သဒ္ဒါမည်၏။ **(၅-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ သမုဒါယူပစာရေးလည်း အမှတ်ပေးပါသည်။

ထို၌ ထင်သောအားဖြင့် ဤ၌ ခေါ်ဝေါ်အပ်သောနည်းသည် ရှင်းနည်းမည်၏။

ပြယုဂ်ကား-သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော-၌ သိက္ခာ-တည်း။

ဤ ပြယုဂ်၌ သိက္ခာ-ဟူသောနည်းသည် အဓိသီလသိက္ခာ, အဓိစိတ္တသိက္ခာ, အဓိပညာသိက္ခာ-ဟူသော ထို၌ထင်သော သိက္ခာ-ဟူသောအမည်ကို အဓိသီလသိက္ခာ-ဟူသော ဤ၌ ခေါ်ဝေါ်အပ်သောကြောင့် ရှင်းနည်းမည်၏။ **(၅-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ နေယျတ္ထနည်း၊ အဘေဒနည်းများ ဖြေလျှင်လည်း အမှတ်ပေးပါသည်။

တင်ပို တင်နည်း မှားသော်လည်း နည်း၊ ဥပစာမှန်က(၂-မှတ်စီ) ပေးပါသည်။

တ္ထေ စ "သိက္ခာ"တိ သာဇီဝသဟစရိယတော အဓိသီလသိက္ခာဝ အဓိပ္ပေတာ။ (ကင်္ခါဋီသစ်၊ ၁၇၇)

၉။ **(မေး)** ထိုပါတိမောက္ခသံဝရသီလသည် နေသည် တောက်ပကုန်သော လ, နက္ခတ်, တာရာတို့ထက် သာလွန်မွန် မြတ်သကဲ့သို့ အလုံးစုံကုန်သော လောကီသီလတို့ထက် သာလွန်လည်း သာလွန်၏, မွန်မြတ်လည်း မွန်မြတ် ၏၊ ဘုရားပွင့်ရာအခါ၌သာ ဖြစ်၏-ဟူသော မြန်မာဘာသာကို ပါဠိဘာသာ ပြန်ဆိုရေးသားခဲ့ပါ။

(ဖြေ) တံ သူရိယော ဝိယ ပဇ္ဇောတာနံ သဗ္ဗလောကိယသီလာနံ အဓိကဥ္စေဝ ဥတ္တမဥ္စ၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေယေဝ ပဝတ္တတိ။ (၄၊ ၂၀၉) **(၁၀-မှတ်)**

မှတ်ချက်။ သိနေရု ဝိယ ပဗ္ဗတာနံ-ဟူသော ဥပမာစကားရပ် မေးခွန်း၌ မပါသည်ကို သတိပြုရမည်။

၁၀။ **(မေး)** (ဂ)ဝါကျလာ အဓိသီလံ-ပုဒ်၌ ဥပစာရတ္ထမွေကို ကိုယ်ပြု၍ အာရုယှာရုယှနည်းအားဖြင့် ပဒဋ္ဌာနဟာရ နေတ္တိနည်း လေးခုမျှ ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) **ပဒဋ္ဌာနဟာရ-ဟူသော်ကား**

"ပဒဋ္ဌာနံ ဝိစာရေတိ ဓေတ်နာတိ ပဒဋ္ဌာနော"ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ သုတ်၌ ဟောအပ်သော တရား၏ပဒဋ္ဌာန်ကို ဩရုယှောရုယှအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာရုယှာရုယှအားဖြင့်လည်းကောင်း စိစစ်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ပဒဋ္ဌာနဟာရမည်၏။ **(၂-မှတ်)**

အဘယ်သို့ စိစစ်သနည်းဟူမူကား (ဂ)ဝါကျလာ အဓိသီလံ-ပုဒ်၌ ဥပစာရတ္ထမွေ-အရ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို ယူ၍ **(၃-မှတ်)** ယင်းပါတိမောက္ခသံဝရသီလဟူသည် သံဝရပင်တည်း။

ယင်းသံဝရသည် အဝိပ္ပဋိသာရ၏ ပဒဋ္ဌာန်တည်း၊ **(၁-မှတ်)**

ယင်းအဝိပ္ပဋိသာရသည် ပါမောဇ္ဇ၏ ပဒဋ္ဌာန်တည်း၊ **(၁-မှတ်)**

ယင်းပါမောဇ္ဇသည် ပီတိ၏ ပဒဋ္ဌာန်တည်း၊ **(၁-မှတ်)**

ယင်းပီတိသည် ပဿဒ္ဓိ-၏ ပဒဋ္ဌာန်တည်း၊ **(၁-မှတ်)**

ဤသို့လျှင် သုတ်၌ ဟောအပ်သောတရား၏ပဒဋ္ဌာန်ကို အာရုယှာရုယှအားဖြင့် စိစစ်ခြင်းသည် ပဒဋ္ဌာနဟာရမည်၏-ဟူလိုသော်။ **(၁-မှတ်)**

မှတ်ချက် - အကောတ်မှားသော်လည်း ဆိုးရိုးတျတျ ရေးလျှင် ၄-မှတ် ပေးပါသည်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

စာစစ်တန်းရှိုးကျီး ။ ။ ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာပါဠိ+အဋ္ဌကထာ (ဒုတိယနေ့)

၁၃၈၂-ခုနှစ်၊ ပထမဝါဆိုလဆုတ်(၆)ရက် (၁၀-၇-၂၀၂၀) သောကြာနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန် အချက်။ စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာမေးပွဲခန်းမှ ထွက်ခွာရန်)

=============================

(က) **ကုမ္ဘကာရပုတ္တောတိ** ကုမ္ဘကာရဿ ပုတ္တော။

(ခ) တဿ ဟိ နာမံ/နာမော ဓနိယော၊ ပိတာ ကုမ္ဘကာရော။

(ဂ) တေန ဝုတ္တံ “ဓနိယော ကုမ္ဘကာရပုတ္တော”တိ။

၁။ **(မေး)** ဝုတ္တံ-၏ ကတ္တားပုဒ် ထည့်လျက် အထက်ပါဝါကျများကို အနက်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (က) **ကုမ္ဘကာရပုတ္တောတိ**-ကား။ ကုမ္ဘကာရဿ၊ အိုးထိန်းသည်၏။ ပုတ္တော၊ သားဖြစ်သော။

(ခ) ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ တဿ ထေရဿ၊ ထိုမထေရ်၏။ နာမံ၊ အမည်သည်။ ဓနိယော၊ ဓနိယတည်း။ ပိတာ၊ အဖသည်။ ကုမ္ဘကာရော၊ အိုးထိန်းသည်တည်း။

(ဂ) တေန၊ ထို့ကြောင့်။ “ဓနိယော ကုမ္ဘကာရပုတ္တော”တိ၊ ဟူ၍။ အာယသ္မတာ ဥပါလိတ္ထေရေန၊ သည်။ (တနည်း) သံဂီတိကာရေဟိ၊ တို့သည်။ (ကတ္တား) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ **ကတ္တား ၂-မှတ်၊ ကြွင်း ၈-မှတ်**

၂။ **(မေး)** (ခ) အမှတ်ပြဝါကျကို သာဘောဂပုစ္ဆာ ကျမ်းတက်ပြခဲ့ပါ။ (အဓိပ္ပါယ်ပြန်ရန် မလိုပါ)

(ဖြေ) (ခ) သာဘောဂပုစ္ဆာ

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ၊ ဆရာသည် (က)ဝါကျဖြင့် ကုမ္ဘကာရပုတ္တော-ပုဒ်ကို ကုမ္ဘကာရဿ ပုတ္တော ကုမ္ဘကာရပုတ္တော-ဟု ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်သမာသ် ဝစနတ္ထပြုရမည်ဟု ဖွင့်ပြဆိုတော်မူ၏။ **၂-မှတ်**

ယင်းပုဒ်ကို ကုမ္ဘကာရော စ သော ပုတ္တော စာတိ ကုမ္ဘကာရပုတ္တော-ဟု ကမ္မဓာရည်း သမာသ် (ဝါ) ကုမ္ဘကာရော စ ပုတ္တော စ ကုမ္ဘကာရပုတ္တော-ဟု ဒွန်သမာသ်ဝစနတ္ထ ပြုသင့် ပြုနိုင်ရာသည် မဟုတ်ပါလော။ **၃-မှတ်**

ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက် ကုမ္ဘကာရဿပုတ္တော ကုမ္ဘကာရပုတ္တော-ဟု ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ် သမာသ်ဝစနတ္ထ ပြုရမည်ဟု ဖွင့်ဆိုသော ဆရာ့စကားသည် အဘယ်သို့လျှင် သင့်ရာပါ အံ့နည်း။ **၃-မှတ်**

ဤသို့မေးဖွယ်ရှိ၍ ထိုအမေးကို ဖြေဆိုလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် (ခ)ဝါကျကို မိန့်။ ၂-မှတ်

မှတ်ချက် - ဒင္ဂီရလျှင် ကာရကဝါကျ ရမြဲဖြစ်၍ ကာရကဝါကျယူပြီး မေးလျှင်လည်း အမှတ်ပေးပါသည်။

၃။ **(မေး)** (ခ)(ဂ) ဝါကျတို့ကို အကြောင်းပြ၍ ဝါကျအမည်ပေးခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (ခ) ဝါကျသည် (က)ဝါကျကို ယုတ္တိအားဖြင့် ခိုင်မြဲအောင်ပြုသောကြောင့် ယုတ္တိဒင္ဂီကရဏဝါကျ ဖြစ်ပါသည်။ ၅-မှတ်

(တစ်နည်း) (က)ဝါကျ၏ အကြောင်းကို ပြသောကြောင့် ကာရဏဝါကျဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) ဝါကျသည် (ခ)ဝါကျကို ဆိုသဖြင့် ရရှိအပ်သော အကျိုးဂုဏ်ကို ပြသောကြောင့် လဒ္ဓဂုဏဝါကျ ဖြစ်ပါသည်။ ၅-မှတ်

(တစ်နည်း) (ဂ)ဝါကျသည် ဆိုခဲ့ပြီးသောစကားရပ်ကို အကျဉ်းချုံး၍ နိဂုံးအုပ်ပြသောကြောင့် နိဂမနဝါကျ ဖြစ်ပါသည်။**(တစ်နည်းမှန်လည်း အမှတ်ပေးပါသည်။)**

၄။ **(မေး)** (ခ) ဝါကျ ပိတာ-ပုဒ်ကို ဝစနတ္ထပြ၍ ဉာဉ်နည်းအရ မှန်ကန်စွာ ကောက်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ပုတ္တံ ပါတိ ရက္ခတီတိ ပိတာ။ (ပါတိ ပုတ္တန္တိ ပိတာ) ၂-မှတ်

ပုတ္တံ၊ သားသွီးကို။ ပါတိ ရက္ခတိ၊ စောင့်ရှောက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပိတာ၊ ပိတု-မည်၏။ ကတ္တုသာဓနကိတ်ပိဋ္ဌိယ်၊ ပါဓာတ်+ရိတုပစ္စည်း။ ၁-မှတ်

ပါဓာတ်၏အရကား - သားသမီးကို စောင့်ရှောက်သော ဖခင်တို့၏သန္တာန်၌ စောင့်ရှောက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော မေတ္တာ, စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် မုချအားဖြင့် ရ၏။ ၂-မှတ်

ရှေးရှေး၌ဖြစ်သောစိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ဖလူပစာရတ္ထအားဖြင့် ရ၏။ ၁-မှတ်

နောက်နောက်၌ဖြစ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ကာရဏူပစာရတ္ထအားဖြင့် ရ၏။ ၁-မှတ်

ရိတု-ပစ္စည်း၏အရကား ထိုမုချ,ဖလူ,ကာရဏူပစာရတ္ထတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဖခင်ဒြပ် ရ၏။ ၂-မှတ်

ထိုသို့ပင် ရငြားသော်လည်း ဤ၌ ပိတု-သဒ္ဒါသည် ကေဒေသျူပစာ (သမုဒါယူပစာ) သဒ္ဒါ ဖြစ်သောကြောင့် အရှင်ခနိယမထေရ်၏ အိုးထိန်းသည်ဖခင်ဒြပ်သည်သာ ပဓာနအားဖြင့်ရ၏။ ၁-မှတ်

၅။ **(မေး)** ပုတ္တော-ပုဒ်ကို ဖြစ်သင့်သမျှ ဓာတု+ပစ္စယ ဝေဘန်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ပုတ္တော =ပုဓာတ်+တပစ္စည်း။ ၃-မှတ်

ပူရဓာတ်+တပစ္စည်း။ **၃-မှတ်**

ပုသဓာတ်+တပစ္စည်း။ **၄-မှတ်**

၆။ **(မေး)** (က) ဝါကျဖြင့် သိစေအပ်သော အဌကထာဆရာ၏ ဗျတိရေကာဘောဂ, အန္ဒယာဘောဂ တို့ကို သံဝဏ္ဏနာ အမည်နှင့် တွဲစပ်ဖော်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (က) ဝါကျ သံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့် ကုမ္ဘကာရပုတ္တော-ပုဒ်ကို ကုမ္ဘကာရော စ သော ပုတ္တော စာတိ ကုမ္ဘကာရပုတ္တော-ဟု ကမ္မဓာရည်းသမာသ် (ဝါ) ကုမ္ဘကာရော စ ပုတ္တော စ ကုမ္ဘကာရပုတ္တော-ဟု ဒွန်သမာသ်ဝစနတ္ထ မပြုရ (ဗျတိရေက) **၄-မှတ်**
ကုမ္ဘကာရဿ ပုတ္တော ကုမ္ဘကာရပုတ္တော-ဟု ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်သမာသ်ဝစနတ္ထ ပြုရမည်၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း (အဘိဓာနတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) **၄-မှတ်**
ယင်းသမာသ်၏ ကတ္တားအနက်ကို မဟော၊ သမ္ဗန်အနက်ကို ဟောသည်၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း (သမာသလိင်္ဂတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) သိစေပါသည်။ **၂-မှတ်**

၇။ **(မေး)** (ခ) ဝါကျ၌ "နာမံ/နာမော"ဟု ပါဌ်နှစ်ထွေရှိရာ သင့်ရာပါဌ်ကို အကြောင်းပြဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (ခ) ဝါကျ၌ နာမံ/နာမော-ဟု ပါဌ်နှစ်ထွေရှိရာ
"သညာချာဝှါ သမညာ စ၊ ဘိဓာနံ နာမမဝှယော"ဟူသော အဘိဓာန်နှင့်အညီ အမည်ဟော နာမသဒ္ဒါသည် နပုလ္လိင်မျှဖြစ်သောကြောင့် "နာမံ"ပါဌ်သာ သင့်ပါသည်။ နာမော-ပါဌ်ကား မသင့်ပါ။ **၁၀-မှတ်**

၈။ **(မေး)** (က) ဝါကျ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်၌ ရသင့်သမျှသောနည်းတို့ကို အမည်မျှဖော်ပြ၍ (ခ)ဝါကျ တဿ-ကို ထောက် ရှုလျက် ပိတာ-ပုဒ်၌ ရသင့်သော ဥပစာကို အကြောင်းပြဖြေဆိုခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (က) သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်၌ တစေသဇ္ဇနည်း၊ **၂-မှတ်**

ဘိက္ခာစရိယနည်းတို့ ရပါသည်။ **၂-မှတ်**

(ခ) **ဝါကျ ပိတာ-ပုဒ်၌ ရသင့်သော ဥပစာ**
အပေါင်းဖြစ်သော ဖခင်မှန်သမျှ၏ အမည်ကို အစိတ်ဖြစ်သော အရှင်ဓနိယ၏ ဖိုးထိန်း သည်ဖခင် ဒြပ်၌ တင်စား၍ ဆိုထားသောကြောင့် ကေဒေသူပစာ (သမုဒါယူပစာ) ရပါသည်။ **၆-မှတ်**

၉။ **(မေး)** လူတို့သည် ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို ဝင်သွားသည်တို့ကိုသာ မြင်ကြရကုန်၏ ပြန်ထွက်လာသည်တို့ကို မမြင်ကြရကုန်-ဟူသော မြန်မာစကားရပ်ကို ပါဠိဝါကျပြန်ဆိုရေးသားခဲ့ပါ။

(ဖြေ) မနုဿာ တေ (ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ) ပဝိသန္တေဝ ပဿန္တိ န နိက္ခမန္တေ။ **၁၀-မှတ်**

၁၀။ **(မေး)** (ခ)ဝါကျ ကုမ္ဘကာရော-၌ ရှေ့ပုဒ်အရတရားကို ကိုယ်ပြု၍ ခန္ဓောတရကဏှာရနေတွင်နည်း ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဩတရဏဟာရဟူသည်ကား

“ဩတာရိယန္တိ အနုပဝေသိယန္တိ ဧတေန သုတ္တာဂတဓမ္မာ ခန္ဓာဒီသူတိ ဩတရဏော”ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ သုတ္တာဂတဓမ္မတို့ကို ခန္ဓာစသည်တို့၌ ချသွင်းကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဩတရဏ ဟာရမည်၏။ **၂-မှတ်**

အဘယ်သို့ချသွင်းသနည်းဟူမူကား

(ခ) ဝါကျ ကုမ္ဘကာရော-၌ ကုမ္ဘ-ဟူသော ရှေ့ပုဒ်အရ

အိုးဟူသော အဌကလာပ်ရုပ် ရှစ်ခုကို ယူ၍ **၃-မှတ်**

ထိုသည် ရူပက္ခန္ဓာမည်၏။ **၃-မှတ်**

ဤသို့လျှင် သုတ္တာဂတဓမ္မတို့ကို ခန္ဓာ၌ ချသွင်းခြင်းကြောင့် ခန္ဓောတရဏဟာရမည်၏။ **၂-မှတ်**

ဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

ပါရာဇိကကဏ္ဍပါဠိ+အဋ္ဌကထာ။ ။ဒုတိယနေ့မေးခွန်း

၁၃၈၃-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော်(၈)ရက် (၂-၆-၂၀၂၁) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)

(သတိပြုရန်အချက်။ ။စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာဖြေခန်းအတွင်းမှ ထွက်ခွာရန်)

M-006

စာချတန်းရိုးရိုး

(က) တတ္ထ အာရကတ္တာ, အရီနံ အရာနဉ္စ ဟတတ္တာ, ပစ္စယာဒီနံ အရဟတ္တာ, ပါပကရဏေ ရဟာဘာဝါ တိ ဣမေဟိ တာဝ ကာရဏေဟိ သော ဘဂဝါ အရဟန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗော/ဝေဒိတဗ္ဗံ။

(ခ) အာရကာ ဟိ သော သဗ္ဗကိလေသေဟိ သုဝိဒူရဝိဒူရေ ဌိတော/ဌိတော။

(ဂ) မဂ္ဂေန သဝါသနာနံ ကိလေသာနံ ဝိဒ္ဓံသိတတ္တာတိ အာရကတ္တာ အရဟံ။

(ဃ) တေ စာနေန ကိလေသာရယော မဂ္ဂေန ဟတာတိ အရီနံ ဟတတ္တာပိ အရဟံ။

၁။ (က) အမှတ်ပြဝါကျကို အရီနံ-ပုဒ်၌ ကာကောလောကနနည်းကြံလျက် "ပဋမံ တာဝ ရှိကဇကေန်"" စသော နိယံနှင့်အညီ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

၂။ (ခ) အမှတ်ပြဝါကျကို အနုသန္ဓေ (ဂ) အမှတ်ပြဝါကျကို ဒေါသာရောပနစောဒနာ ကျမ်းတက်ပြခဲ့ပါ။

၃။ (ခ) စသောဝါကျတို့ကို အကြောင်းပြ၍ ဝါကျအမည်ပေးပြီးလျှင် (ဃ) ဝါကျလာ အနေန-ပုဒ်ကိုလည်း သဒ္ဒါနည်း စာစပ်ပြခဲ့ပါ။

၄။ မဂ္ဂေန-ကို ကိတန္တသမာသ်ဝစနတ္ထပြု၍ မှန်ကန်စွာ ညသ်နည်းကောက်ပြခဲ့ပါ။

၅။ ပစ္စယ, သဗ္ဗ, ဝါသနာ, အရဟံ-ပုဒ်တို့ကို ဓာတု, ပစ္စယ-အားဖြင့် အသီးသီး ဝေဘန်ပြခဲ့ပါ။

၆။ (ဂ) (ဃ) ဝါကျတို့၌ အဋ္ဌကထာဆရာ သိစေအပ်သော အာဘော်နှင့် သံဝဏ္ဏနာအမည်များကို တွဲစပ်ဖော်ပြခဲ့ပါ။

၇။ (က) ဝါကျ၌ ဝေဒိတဗ္ဗော/ဝေဒိတဗ္ဗံ, (ခ) ဝါကျ၌ ဌိတော/ဌိတော-ဟူ၍ ပါဌ်နှစ်ထွေစီရှိကြရာ သင့်ရာ ပါဌ်တို့ကို သဒ္ဒယုတ္တိပြ၍ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါ။

၈။ (ဃ) ဝါကျလာ အရီနံ-ပုဒ်၌ ရထိုက်သော နယူပစာရကို ဆိုရိုးကျ ရေးပြခဲ့ပါ။

၉။ အောက်ပါ မြန်မာဝါကျကို စုဏ္ဏိယပါဠိဝါကျ စီကုံးပြခဲ့ပါ။

တစုံတခုသော ယုတ်ခြင်းသည် မနှိပ်စက်အပ်ဘဲ မကုန်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော ထိုမြတ်သော အမျိုးကို ပယ်စွန့်တော်မူ၍ ယုံကြည်တော်မူ၍ ရဟန်းပြုတော်မူသော ဤသို့ ဆိုလိုသည် ဖြစ်၏။

၁၀။ (ဂ) ဝါကျလာ မဂ္ဂေန-အရ ဣဓာဓိပ္ပေတတ္ထကို တိကျစွာ ကောက်ယူပြီးလျှင် ပဒဋ္ဌာနဟာရနေတ္တိနည်း ဆိုရိုးကျ ထုတ်ဆောင်ပြခဲ့ပါ။

တစ်ပုစ္ဆာလျှင် (၁၀) မှတ်စီ

(မေးခွန်းစာရွက်ပေါ်တွင် ခုံအမှတ်မှတစ်ပါး မည်သည့်စာမျှ မရေးရ)

ဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ

ပါရာဇိကကဏ္ဍပါဠိ+အဋ္ဌကထာ။ ။ဒုတိယနေ့မေးခွန်းနှင့်အဖြေ

၁၃၈၃-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော်(၈)ရက် (၂-၆-၂၀၂၁) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

••••••••••••••••••••••••••••

၁။ (က) အမှတ်ပြဝါကျကို အရိန်-ပုဒ်၌ ကာကောလောကနနည်းကြံလျက် "ပဌမံ တာဝ ရှိကဇေကန်ᵁᵁ စသော နိယံနှင့်အညီ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။

(အဖြေ) (က) တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ၊ ထိုစကား၌။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါဒီဟိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ်အစရှိသည်တို့မှ။ (တာဝ အပါဒါန်) သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါဒီနံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ်အစရှိသည်တို့၏။ (တာဝသမ္ဗန်) တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ အရီနံ၊ ကိလေသာဟုဆိုအပ်ကုန်သော ရန်သူတို့မှ။ အာရကတ္တာ၊ ဝေးတော်မူတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ အရီနံ၊ ကိလေသာဟုဆိုအပ်ကုန်သော ရန်သူတို့ကို (ဝါ) ကိလေသာဟုဆိုအပ်သော ရန်သူတို့၏။ ဟတတ္တာ စ၊ မဂ်ဖြင့် သတ်တော်မူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ အရာနံ၊ သံသရာတည်းဟူသောစက်၏အကန့်တို့ကို (ဝါ) သံသရာတည်းဟူသောစက်၏အကန့်တို့၏။ ဟတတ္တာ စ၊ ဖျက်ဆီးတော်မူတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ပစ္စယာဒီနံ၊ ပစ္စည်းအစရှိသည်တို့ကို (ဝါ) ပစ္စည်းအစရှိသည်တို့၏ (ဝါ) ပစ္စည်းပူဇော်ခြင်းအထူးတို့ကို (ဝါ) ပစ္စည်းပူဇော်ခြင်း အထူးတို့၏။ အရဟတ္တာ စ၊ ခံတော်မူထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ပါပကရဏေ၊ မကောင်းမှုကို ပြုခြင်း၌။ ရဟာဘာဝါ စ၊ ဆိတ်ကွယ်ရာဖြစ်သောအရပ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမေဟိ ကာရဏေဟိ၊ ဤအကြောင်းတို့ကြောင့်။ သော ဘဂဝါ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားကို။ အရဟန္တိ၊ အရဟံ-ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

(အပါဒါန်-၂-မှတ်၊ သမ္ဗန်-၂-မှတ်၊ ကာကောလောကနနည်း ၂-မှတ်၊ ကြွင်း ၄-မှတ်) (ဌ၊ ၁။ ၈၄။ မအူသျ၊၂-၄၈။ ဘာဋီ၊၁။၃၉၅)

၂။ (ခ) အမှတ်ပြဝါကျကို အနုသန္ဓေ (ဂ) အမှတ်ပြဝါကျကို ဒေါသာရောပနစောဒနာ ကျမ်းတက်ပြခဲ့ပါ။

(အဖြေ) (ခ)ဝါကျ အနုသန္ဓေတက်ပုံ

ဤသို့ (က)ဝါကျဖြင့် အာရကတ္တာအစရှိသော အကြောင်းငါးမျိုးတို့ကြောင့် အရဟံဟူ၍ သိအပ်၏ဟု အရဟံမည်ခြင်း၏အကြောင်းကို အကျဉ်းအားဖြင့် ပြဆိုပြီး၍ ယခုအခါ၌ အာရကတ္တာအစရှိသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအနက်ကို အကျယ်ချဲ့ပြခြင်းငှာ အလိုရှိတော်မူသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် (ခ)ဝါကျကို မိန့်ဆိုတော်မူ၏။ (၄-မှတ်) (မအူသျ၊၂-၄၉)

(ဂ)ဝါကျ ဒေါသာရောပနစောဒနာတက်ပုံ

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ ဆရာသည် (ခ)ဝါကျလာ အာရကာ ဟိ သော သဗ္ဗကိလေသေဟိ-ဟူသော ပါဠ်ဖြင့် ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသောကိလေသာတို့မှ ဝေးတော်မူ၏ဟု ဖွင့်ဆိုတော်မူ၏။ (၂-မှတ်)

အရပ်ဒေသအားဖြင့် ဝေးသောကြောင့် အလုံးစုံသောကိလေသာတို့မှ ဝေးတော်မူ၏ဟု ဆိုအပ်ပါသလော။ (၁-မှတ်)

အဘယ့်ကြောင့် 'အလုံးစုံသောကိလေသာတို့မှ ဝေးတော်မူ၏ဟု ဆိုအပ်ပါသနည်း။ (၁-မှတ်)
အကယ်၍ အလုံးစုံသောကိလေသာတို့မှ ဝေးတော်မူခြင်း၏အကြောင်းကို မပြဆိုချေသော် ဆရာ၌ ဖလ, ကာရဏဆန့်ကျင်သော ဝိရောဓိဒေါသ သင့်ရောက်ရာ၏။ (၁-မှတ်)
ဤသို့ စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ ထိုစောဒနာကို သောနောတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် (ဂ)ဝါကျကို မိန့်ဆိုတော်မူ၏။
အဓိပ္ပါယ်ကား (ဂ)ဝါကျဖြင့် အရပ်ဒေသအားဖြင့် ဝေးသောကြောင့် အလုံးစုံသောကိလေသာတို့မှဝေးသည် မဟုတ်၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ဝါသနာနှင့်တကွ ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ဖျက်ဆီးတော်မူပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဝေးတော်မူ၏ဟု အကြောင်းကို ငါပြဆိုသည်သာဖြစ်ရကား သင်စောဒကဆရာ တင်သော ဝိရောဓိဒေါသ ငါ၌မရောက် ကင်းစင်လွင့်ပျောက်ပါ၏ဟူလို။ (၁-မှတ်)

(တစ်နည်း)

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ ဆရာသည် (ခ)ဝါကျဖြင့် အာရကာ ဟိ သော သဗ္ဗကိလေသေဟိ-ကို သုဝိဒူရ ဝိဒူရေ ဌိတော-ဟု ဖွင့်ဆိုတော်မူ၏။
အာရကာ-သဒ္ဒါသည် အဝေးဟောဖြစ်၍ ဝိဒူရေ ဌိတော-ဟု သာမညအားဖြင့်သာ ဖွင့်ဆိုသင့်သည် မဟုတ်ပါလော၊
ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် သုဝိဒူရဝိဒူရေ ဌိတော-ဟု အတိသယ ဝိသေသအားဖြင့် ဖွင့်ဆိုတော်မူအပ်ပါသနည်း၊
အကယ်၍ သုဝိဒူရဝိဒူရေ ဌိတော-ဟု အတိသယဝိသေသအားဖြင့် ဖွင့်ဆိုတော်မူရခြင်း၏အကြောင်းကို မပြဆိုချေသော် ဆရာ၌ ဖလ, ကာရဏဆန့်ကျင်သော ဝိရောဓိဒေါသ သင့်ရောက်ရာ၏။
ဤသို့ စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ ထိုစောဒနာကို သောနောတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် (ဂ)ဝါကျကို မိန့်ဆိုတော်မူ၏။
အဓိပ္ပါယ်ကား (ဂ)ဝါကျဖြင့် ဝိဒူရေ ဌိတော-ဟု သာမညအားဖြင့်သာ ဖွင့်ဆိုသင့်ပါသော်လည်း အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ဝါသနာနှင့်တကွ ကိလေသာအားလုံးတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ဖျက်ဆီးတော်မူပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သုဝိဒူရဝိဒူရေ ဌိတော-ဟု အတိသယ ဝိသေသအားဖြင့် ဖွင့်ဆိုတော်မူအပ်၏ဟု အကြောင်းကို ငါပြဆိုသည်သာဖြစ်ရကား သင် စောဒကဆရာ တင်သော ဝိရောဓိဒေါသ ငါ၌မရောက် ကင်းစင်လွင့်ပျောက်ပါ၏ဟူလို။
မှတ်ချက်။ ဒေါသာရောပနစောဒနာတက်၌ တစ်နည်းနည်းမှန်လျှင် အမှတ်ပေးပါသည်။

၃။ (ခ) စသောဝါကျတို့ကို အကြောင်းပြ၍ ဝါကျအမည်ပေးပြီးလျှင် (ဃ) ဝါကျလာ အနေန-ပုဒ်ကိုလည်း သဒ္ဒါနည်း စာစပ်ပြခဲ့ပါ။

(အဖြေ) (ခ)ဝါကျသည် အာရကတ္တာစသောအနက်ကို အကျယ်ချဲ့ပြသောကြောင့် ဝိတ္ထာရဝါကျ ဖြစ်ပါသည်။ (၂-မှတ်)

(ဂ)ဝါကျသည် အာရကာ ဟိ သော သဗ္ဗကိလေသေဟိ-ဟူသော ခ-ဝါကျစကားရပ်၏ အကြောင်းကို ပြသောကြောင့် (တစ်နည်း) အာရကာ ဟိ သော သဗ္ဗကိလေသေဟိ-ဟူသောစကားကို သုဝိဒူရဝိဒူရေ ဌိတော-ဟု အတိသယဝိသေသအားဖြင့် ဖွင့်ရခြင်းအကြောင်းကို ပြသောကြောင့် ကာရဏဝါကျ ဖြစ်ပါသည်။ (၂-မှတ်)

ထိုတွင် ဣတိ အာရကတ္တာ အရဟံ-ဝါကျသည် အကျဉ်းချုံး၍ နိဂုံးအုပ်ပြသောကြောင့် နိဂမနဝါကျ ဖြစ်ပါသည်။ (၁-မှတ်)

(ဃ)ဝါကျသည် အာရကတ္တာဟူသော ဟိတ်ပါဌ်၏ အကျယ်မှတပါး အရိနံ ဟတတ္တာဟူသော ဟိတ်ပါဌ်၏ အကျယ်ကို ပြသောကြောင့် ပက္ခန္တရဝါကျ ဖြစ်ပါသည်။ (၂-မှတ်)

ထိုတွင် ဣတိ အရိနံ ဟတတ္တာပိ အရဟံ-ဝါကျသည် အကျဉ်းချုံး၍ နိဂုံးအုပ်ပြသောကြောင့် နိဂမန ဝါကျ ဖြစ်ပါသည်။ (၁-မှတ်)

(ဃ)ဝါကျ အနေန-သဒ္ဒါနည်း စာစပ်

(ဃ)ဝါကျလာ အနေန-ကား သည်ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် ဟတာ-၌ ဟန-ဓာတ် တ-ပစ္စည်း တည်းဟူသော ကိတ်ကြိယာဝါစကသည် မဟောအပ်သော အဝုတ္တကတ္တား။
ဟတာ-ကား ထိုကတ္တားကို မဟောသော ကိတ်ကြိယာဝါစကအဖြစ်ဖြင့် စပ်အပ်၏။ (၂-မှတ်)

၄။ မဂ္ဂေန-ကို ကိတန္တသမာသ်ဝစနတ္ထပြု၍ မှန်ကန်စွာ ညသ်နည်းကောက်ပြခဲ့ပါ။

(အဖြေ) **ကိလေသေ မာရေန္တော နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆတီတိ မဂ္ဂေါ၊ (တေန မဂ္ဂေန)။ (၂-မှတ်)**
ကိလေသေ၊ ကိလေသာတို့ကို။ မာရေန္တော၊ သတ်လျက်။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်မည်၏။ ကိလေသေ မာရေန္တော နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆတီတိ-ကား ကြိယာဝိသေသနတ္ထ ကိတန္တပထမာတပ္ပုရိသ်သမာသ်ဝိဂြိုဟ်။ မဂ္ဂေါ-ကား ကြိယာဝိသေသနတ္ထ ကိတန္တပထမာတပ္ပုရိသ် သမာသ်ပုဒ်။ မာရေန္တ-သဒ္ဒူပပဒ ဂမုဓာတ်၊ ကွိပစ္စည်း။ (၂-မှတ်)

မာရေန္တ-ဟူသော ဝိသေသနပုဒ်၏အရကား ကိလေသာတို့ကို ပယ်သတ်တတ်သည်၏အဖြစ်တည်းဟူသောဂုဏ်သည် (ဝါ) ကိလေသာတို့၏ အဘာဝသည် မုချအားဖြင့် ရ၏။ (၁-မှတ်)

ထို-၏ ဝေါ-ဟူသော ဝိသေသျပုဒ်အရ အရဟတ္တမဂ်နှင့် ဂုဏ်, ဂုဏေး၊ ဝိသေသန, ဝိသေသျ၊ အဘာဝ, အဘာဝဝန္တအဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည် ဌာနူပစာအားဖြင့်ရ၏။ (၁-မှတ်)

ဂမုဓာတ်၏အရကား အရဟတ္တမဂ်၏ သမုစ္ဆေဒပဟာနသတ္တိ (ဝါ) ဥပါဒ်သည် မုချအားဖြင့်ရ၏။ (၁-မှတ်)

ရှေးရှေး၌ဖြစ်သော ပါရမီဉာဏ်, ဝိပဿနာဉာဏ်, အောက်မဂ်, အောက်ဖိုလ်ဉာဏ်တို့သည် ဖလူပစာ အားဖြင့် ရ၏။ (၁-မှတ်)

နောက်နောက်၌ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်, ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်စသည်တို့သည် ကာရဏူပစာအား ဖြင့် ရ၏။ (၁-မှတ်)

ကွိပစ္စည်း၏ အရလည်းဖြစ်သော သမာသ်ပုဒ်လုံး၏အရကား (ဝါ) သမာသ်ပုဒ်လုံး၏အရလည်းဖြစ် သော ကွိပစ္စည်း၏အရကား ထိုမုချ, ဌာနူ၊ မုချ, ဖလူ, ကာရဏူပစာတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော သတ္တိမန္တ, ဥပ္ပါဒဝန္တဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ် ရ၏။ (၁-မှတ်)

၅။ ပစ္စယ, သစ္စ, ဝါသနာ, အရဟံ-ပုဒ်တို့ကို ဓာတု, ပစ္စယ-အားဖြင့် အသီးသီး ဝေဘန်ပြခဲ့ပါ။

(အဖြေ) ပစ္စယ-ကား ပတိပုဗ္ဗ ဣ/ဧ/အယ-ဓာတ်၊ အ-ပစ္စည်း။ (၂-မှတ်)
သစ္စ-ကား သရ-ဓာတ်၊ ဝ/ဗ-ပစ္စည်း။ (၂-မှတ်)
ဝါသနာ-ကား ဝသ-ဓာတ်၊ ယု-ပစ္စည်း၊ (ဣတ္ထိလိင်ဇောတက အာ-ပစ္စည်း) (၂-မှတ်)
အရဟံ-ကား အရ/အရိ-သဒ္ဒူပပဒ၊ ဟန-ဓာတ်၊ ကွိ-ပစ္စည်း။ (၂-မှတ်)
(တနည်း) အရဟ-ဓာတ်၊ အန္တ-ပစ္စည်း။ (၂-မှတ်)

၆။ (ဂ) (ဃ) ဝါကျတို့၌ အဋ္ဌကထာဆရာ သိစေအပ်သော အာဘော်နှင့် သံဝဏ္ဏနာအမည်များကို တွဲစပ်ဖော်ပြခဲ့ပါ။

(အဖြေ) (ဂ)ဝါကျ၌ မဂ္ဂေန-ဟူသောသံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့် ဝိဒ္ဓံသိတတ္တာ-အရ ကိလေသာတို့ကို ပယ်၏ဟူသည် ကာမကုသိုလ်ကဲ့သို့ တဒင်္ဂပဟာန်ဖြင့် ပယ်သည်မဟုတ်၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကဲ့သို့ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်ဖြင့် ပယ်သည်လည်းမဟုတ်၊ သမုစ္ဆေဒပဟာန်ဖြင့် ပယ်သည်၏အဖြစ်ကို (ဝါ) ကိလေသာတို့ကို သတ်၏ဟူသည် ဓားလက်နက်ဖြင့် သတ်သည်မဟုတ်၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် သတ်သည်၏အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။ (ဘာဝတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) (၁-မှတ်)

သဝါသနာနံ-ဟူသော သံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့် မဂ်ဖြင့်ကိလေသာတို့ကို ပယ်သတ်ရာ၌ အခြားသော ရဟန္တာအရှင်သူမြတ်တို့ကဲ့သို့ ကိလေသာတို့ကိုသာ ပယ်သတ်သည်မဟုတ်၊ ဝါသနာနှင့်တကွ ကိလေသာတို့ကို ပယ်သတ်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘုရားရှင်၏ အရဟံမည်သည်၏အဖြစ်သည် ဘုရားရှင်မှတပါးသော ခီဏာသဝပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် မဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း သိစေပါသည်။ (ဘာဝတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) (၁-မှတ်)

(ဂ)ဝါကျ အပေါင်းသံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ အလုံးစုံသောကိလေသာတို့မှ ဝေးတော်မူ၏-ဟူသည် တစိတ်တဒေသ, အရပ်ဒေသ, သာမညအားဖြင့် ဝေးသည် မဟုတ်၊ ဝါသနာနှင့်တကွ ကိလေသာတို့ကို အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ဖျက်ဆီးတော်မူပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဝေးတော်မူသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယင်းသို့ အလုံးစုံသောကိလေသာတို့မှ ဝေးတော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အရဟံမည်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အရဟံ-ကား အာရကာ-ဟူလိုလျက် အာ-ကို အ-ပြုခြင်း၊ က-ကို ဟပြုခြင်း၊ နိဂ္ဂဟိတ်လာခြင်း နိရုတ္တိနည်းတို့ဖြင့် အရဟံဟု ရုပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း သိစေပါသည်။ (ဘာဝတ္ထ၊ သကတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) (၃-မှတ်)

(ဃ)ဝါကျ ကိလေသာရယော-ဟူသောသံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့် အရိနံ-၌ အရိ-အရ ပကတိရန်သူတို့ကို မယူရ ကိလေသာရန်သူတို့ကို ယူရမည်၏အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။ (သရုပ်ကြားအဘိဓေယျတ္ထ) (၁-မှတ်)

တေ-ဟူသော သံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့်- ယင်းကိလေသာရန်သူတို့ဟူသည်လည်း အသစ်ဖြစ်သောကိလေသာ ရန်သူတို့မဟုတ်၊ ရှေး၌ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ကိလေသာရန်သူတို့ပင်တည်းဟု သိစေပါသည်။ (ဘာဝတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) (၁-မှတ်)

မဂ္ဂေန-ဟူသောသံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့်- ယင်းကိလေသာရန်သူတို့ကို ဓားလက်နက်ဖြင့် သတ်အပ်သည် မဟုတ်၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် သတ်အပ်သတည်းဟု သိစေပါသည်။ (ဘာဝတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) (၁-မှတ်)

(ဃ)ဝါကျ အပေါင်းသံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့် အရဟံ-ကား အရိသဒ္ဒူပပဒ၊ ဟန-ဓာတ်၊ ကွိ-ပစ္စည်းဖြစ်၍ ကွိ-ပစ္စည်း၏ အတိတ်ကတ္တုသာဓနေ (အဝုတ္တကတ္တုသာဓနေ)၌ သက်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဒု-ဓာတုပဒ၊ ဒု-ပစ္စယပဒ၊ ဒုတိယပစ္စယတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)၊ အရယော ဟနိတ္တာတိ အရဟံ (အရယော ဟတာ အနေနာတိ အရဟံ)ဟု ဝစနတ္ထပြုရမည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း (အဘိဓာနတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)၊ အရိဟာ-ဟူလိုလျက် ရိ-၌ ဣ-ကို အ-ပြုခြင်း၊ နိဂ္ဂဟိတ်လာခြင်း နိရုတ္တိနည်းတို့ဖြင့် အရဟံ-ဟု ရုပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကိလေသာရန်သူတို့ကို အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ပယ်သတ်ပြီးတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အရဟံမည်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း သိစေပါသည်။ (ဘာဝတ္ထ၊ သကတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) (၂-မှတ်)

မှတ်ချက်။ ဗျဉ်တိရေကအာဘော်များ မပါလည်း လိုရင်းကြည့်၍ ဖြစ်သင့်ပါက အမှတ်ပေးပါသည်။

၇။ (က) ဝါကျ၌ ဝေဒိတဗ္ဗော/ဝေဒိတဗ္ဗံ, (ခ) ဝါကျ၌ ဋီတော/ဋီတော-ဟူ၍ ပါဠ်နှစ်ထွေစီရှိကြရာ သင့်ရာ ပါဠ်တို့ကို သဒ္ဒယုတ္တိပြ၍ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါ။

(အဖြေ) (က)ဝါကျ၌ ဝေဒိတဗ္ဗော/ဝေဒိတဗ္ဗံ-ဟု ပါဠ်နှစ်ထွေရှိရာ-

"ကိတကာဘိဓေယျလိင်္ဂါ"ဟူသော ပရိဘာသာနှင့် "အာချာတ်ဟူက၊ ဝါစက၊ ဝုစ်မျှကိုသာ ယူသ္ဖွာတည်း။ ကိတ်ကြိယာ၊ ဟူသည်မှာ၊ ဝါစ္စာ လိင်ဝုစ် ဟောမြဲတည်း။ ကြိယာမှာ၊ ကံ အာကာ၊ ဝါစာ ငဲ့မမြဲ"ဟူသော နိယံတို့အရ ကိတ်ကြိယာပုဒ်တို့သည် ဟောအပ်သောလိင်ပုဒ်နှင့် လိင်, ဝုစ် တူရမည်ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ကံ, အာကာရ နှစ်မျိုးလုံးကိုငဲ့၍ လိင်, ဝုစ် ထားနိုင်၏ဟု မအူနိဿယ (တ၊ ၄၁၅)၌ ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဤ၌ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏ ငဲ့ရာဖြစ်သော သော ဘဂဝါ-ဟူသော ဝုတ္တကံပုဒ် နှင့် အရဟံ-ဟူသော အာကာရပုဒ်တို့သည် ပုလ္လိင်, ဧကဝုစ်ချည်းသာဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ယင်း ကံ, အာကာရ နှစ်မျိုးလုံးကို ငဲ့ကာ ပုလ္လိင်, ဧကဝုစ်ဖြင့်ရှိသော ဝေဒိတဗ္ဗော-ဟူသော ပါဠ်သာ သင့်ပါသည်။ (၆-မှတ်)

(ခ)ဝါကျ၌ ဋီတော/ဋီတောဟု ပါဠ်နှစ်ထွေရှိရာ-

ဌာ-ဓာတ်၊ တ-ပစ္စည်းဖြစ်၍ ဌာပါနမိဤ စ-သုတ်ဖြင့် ဌာ-ဓာတ်၏ အာ-ကို ဣ-ပြု၍ ရုပ်ပြီးသော ကြောင့် ဋီတော-ဟု ရှိသောပါဠ်သာ သင့်ပါသည်။ (၄-မှတ်)

၈။ (ဃ) ဝါကျလာ အရီနံ-ပုဒ်၌ ရထိုက်သော နယူပစာရကို ဆိုရိုးကျ ရေးပြခဲ့ပါ။

(အဖြေ) (ဃ) ဝါကျလာ အရီနံ-ပုဒ်၌ ရထိုက်သော နယူပစာရ
သဒိသဿ နာမံ သဒိသိမှိ ဥပစာရော ဝေါဟာရော သဒိသူပစာရော-ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ အတူဖြစ်သောအနက်၏ အမည်ကို အတူရှိသောအနက်၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည် သဒိသူပစာ သဒ္ဒါ မည်၏။ ပြယုဂ်ကား (ဃ)ဝါကျလာ အရီနံ-တည်း။
ဤ၌ အရီနံ-ဟူသောသဒ္ဒါသည် အတူဖြစ်သော ပကတိရန်သူတို့၏ အရီနံ-ဟူသောအမည်ကို အတူရှိ သော ကိလေသာရန်သူတို့၌ တင်စား၍ အတူရှိသော ကိလေသာရန်သူတို့ကို အရီနံ-ဟုဆိုသောကြောင့် သဒိသူပစာသဒ္ဒါမည်၏။ (၅-မှတ်)
မှတ်ချက်။ အတူရှိ- ပကတိရန်သူ၊ အတူဖြစ် ကိလေသာရန်သူ-ဟု တင်လျှင်လည်း အမှတ်ပေးပါသည်။

ထို၌ ထင်သောအားဖြင့် ဤ၌ ခေါ်ဝေါ်အပ်သောနည်းသည် ရုဠှီနည်းမည်၏။
ပြယုဂ်ကား (ဃ)ဝါကျလာ အရီနံ-တည်း။
ဤ ပြယုဂ်၌ အရီနံ-ဟူသောနည်းသည် ပကတိရန်သူတည်းဟူသော ထို၌ထင်သောအားဖြင့် ကိလေ သာရန်သူတည်းဟူသော ဤ၌ ခေါ်ဝေါ်အပ်သောကြောင့် ရုဠှီနည်းမည်၏။ (၅-မှတ်)
မှတ်ချက်။ နေယျတ္ထနည်း၊ အဘေဒနည်းများ ဖြေလျှင်လည်း အမှတ်ပေးပါသည်။
နည်း၊ ဥပစာ အမည်မျှသာ မှန်လျှင် ၂-မှတ်စီသာ ပေးပါသည်။

၉။ အောက်ပါ မြန်မာဝါကျကို စုဏ္ဏိယပါဋ္ဌိဝါကျ စီကုံးပြခဲ့ပါ။

တစုံတခုသော ယုတ်ခြင်းသည် မနှိပ်စက်အပ်ဘဲ မကုန်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော ထိုမြတ်သော အမျိုးကို ပယ်စွန့်တော်မူ၍ ယုံကြည်တော်မူ၍ ရဟန်းပြုတော်မူသော ဤသို့ ဆိုလိုသည် ဖြစ်၏။

(အဖြေ) ကေနစိ ပါရိဇုညေန အနဘိဘူတော အပရိက္ခီဏံယေဝ တံ ကုလံ ပဟာယ သဒ္ဓါယ ပဗ္ဗဇိတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ (ဠ၊ ၈၄) (၁၀-မှတ်)

၁၀။ (က) ဝါကျလာ မဂ္ဂေန-အရ ဣဓာဓိပ္ပေတတ္ထကို တိကျစွာ ကောက်ယူပြီးလျှင် ပဒဌာနဟာရနေတ္တိနည်း ဆိုရိုးကျ ထုတ်ဆောင်ပြခဲ့ပါ။

(အဖြေ) ပဒဌာနဟာရ-ဟူသော်ကား
ပဒဌာနံ ဝိစာရေတိ ဧတေနာတိ ပဒဌာနော၊ ပဒဌာနော စ သော ဟာရော စာတိ ပဒဌာနဟာရော-ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ သုတ်၌ ဟောအပ်သောတရား၏ ပဒဌာန်ကို ဩရုယှောရုယှအားဖြင့်လည်းကောင်း, အာရုယှာရုယှအားဖြင့်လည်းကောင်း စိစစ်ကြောင်းဖြစ်သောဟာရသည် ပဒဌာနဟာရမည်၏။ (၂-မှတ်)
အဘယ်သို့ စိစစ်သနည်းဟူမူကား (က)ဝါကျလာ မဂ္ဂေန-အရ ဣဓာဓိပ္ပေတတ္ထအားဖြင့် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ယူ၍ (၂-မှတ်)
ထိုအရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ ပဒဌာန်ကား အောက်မဂ်အောက်ဖိုလ်ဉာဏ်တည်း။
ထို-၏ ပဒဌာန်ကား မဟာဝဇိရဉာဏ်တော်တည်း။
ထို-၏ ပဒဌာန်ကား အာနာပါနစတုတ္ထဈာန်တည်း။
ထို-၏ ပဒဌာန်ကား ပါရမီဆယ်ပါး၊ အပြားသုံးဆယ်၊ စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါး၊ စရိယသုံးပါးတည်း။
ထို-၏ ပဒဌာန်ကား မဟာဘိနီဟာရတည်း။
ထို-၏ ပဒဌာန်ကား မဟာကရုဏာတော်တည်း။
ထို-၏ ပဒဌာန် ကား ဒုက္ခိတသတ္တဝါ အပေါင်းတည်း။
ဤသို့ အောက်သက် ဩရုယှောရုယှအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ (၃-မှတ်)
ထိုအရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သည် အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်၏ နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။
ထို-သည် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၏ နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။
ထို-သည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏ နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။
ထို-သည် သကလဗုဒ္ဓဂုဏ်၏ နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။
ထို-သည် ဒေသနာဉာဏ်၏ နီးစွာသော အကြောင်းတည်း။
ထို-သည် ဝေနေယျသတ္တဝါတို့၏ ဟိတသုခ၏ နီးစွာသော အကြောင်းတည်း။
ဤသို့ အထက်တက် အာရုယှာရုယှအားဖြင့်လည်းကောင်း ပဒဌာန်ကို ထုတ်အပ်၏။ (၂-မှတ်)
ဤသို့လျှင် သုတ်၌ ဟောအပ်သောတရား၏ ပဒဌာန်ကို စိစစ်ခြင်းသည် ပဒဌာနဟာရမည်၏ဟု လိုသော်။ (၁-မှတ်)

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
သာသနာရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန
သာသနာရေးဦးစီးဌာန
ဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ
ပါရာဇိကကဏ္ဍပါဠိအဋ္ဌကထာ ။ ။ ဒုတိယနေ့မေးခွန်း
၁၃၈၄-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း (၃)ရက်၊ (၂-၅-၂၀၂၂)၊ တနင်္လာနေ့
ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂-နာရီမှ ညနေ ၄-နာရီအထိ)
(သတိပြုရန်အချက်။ ။စာဖြေချိန် ၂-နာရီပြည့်မှ စာဖြေခန်းအတွင်းမှ ထွက်ခွာရန်)
စာချတန်းရိုးရိုး

(က) **အပညတ္တေ သိက္ခာပဒေတိ ပဌမပါရာဇိကသိက္ခာပဒေ အဋ္ဌပိတေ။**
(ခ) ဘဂဝတော/ဘဂဝတံ/ဘဂဝတာ ကိရ ပဌမဗောဓိယံ ဝီသတိ ဝဿာနိ ဘိက္ခူ စိတ္တံ အာရာဓယိံသု၊ န ဧဝရူပံ အဇ္ဈာစာရမကံသု။
(ဂ) တံ သန္ဓာယေဝ က္ကဒံ သုတ္တမာဟ "အာရာဓယိံသု ဝတ မေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ဧကံ သမယံ စိတ္တ"န္တိ။
(ဃ) အထ ဘဂဝါ အဇ္ဈာစာရံ အပဿန္တော ပါရာဇိကံ ဝါ သံဃာဒိသေသံ ဝါ န ပညပေသိ။

၁။ (က) အမှတ်ပြဝါကျကို အဋ္ဌပိတေ-၌ ဝိဘတျတ္ထ နှစ်နည်းကြံဆလျက်လည်းကောင်း၊ (ဃ) အမှတ်ပြဝါကျကို အထ-သဒ္ဒါ၏ က္ကမာဓိပ္ပေတတ္ထ ပေါ်လွင်စေလျက်လည်းကောင်း ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

၂။ (ခ) အမှတ်ပြဝါကျကို အနုသန္ဓေ၊ (ဂ) အမှတ်ပြဝါကျကို အယုတ္တာဘောဂစောဒနာ ကျမ်းတက်ပြခဲ့ပါ။ (အဓိပ္ပါယ်ပြန်ရန်မလို)။

၃။ (ခ) (ဂ)အမှတ်ပြဝါကျတို့ကို အကြောင်းပြ၍ ဝါကျအမည်ပေးပြီးလျှင်၊ (ဃ)ဝါကျလာ ဘဂဝါ, အပဿန္တော ပုဒ်တို့ကို သဒ္ဒနယ စာစပ်ပြခဲ့ပါ။

၄။ (က) ဝါကျ၌ အပညတ္တ-ပုဒ်ကို အစိတ်, အပေါင်း ဝစနတ္ထပြု၍၊ အပေါင်းဝစနတ္ထကိုသာ မှန်ကန်စွာ ဉာသ်နည်းကောက်ပြခဲ့ပါ။

၅။ ဗောဓိ, သုတ္တ, ဘိက္ခူ-တို့၌ ဓာတ်, ပစ္စည်း၊ အကံသု, အာဟ-တို့၌ ဓာတ်, ဝိဘတ် အသီးသီး ဖော်ပြခဲ့ပါ။

၆။ (က) ဝါကျ၌ အဋ္ဌကထာဆရာ သိစေအပ်သော အာဘော်နှင့် သံဝဏ္ဏနာအမည်များကို တွဲစပ်ဖော်ပြခဲ့ပါ။

၇။ (ခ) ဝါကျ၌ ဘဂဝတော/ဘဂဝတံ/ဘဂဝတာ-ဟု ပါဠ်သုံးထွေရှိရာ သင့်ရာပါဠ်ကိုသာ အကြောင်းပြ၍ ဖြေဆိုခဲ့ပါ။

၈။ (ခ) ဝါကျလာ စိတ္တံ-ပုဒ်၌ ရထိုက်သော နယူပစာရကို ဆိုရိုးကျ ရေးပြခဲ့ပါ။

၉။ အောက်ပါ မြန်မာဝါကျတို့ကို စုဏ္ဏိယပါဠိဝါကျ စီကုံးပြခဲ့ပါ။
လူတို့သည် ဝတ်မွတ်ခေါင်းပါး အစာရှားရာအခါ၌ အလွန်အကဲသာလျှင် ဖြစ်သောအားထုတ်ခြင်းရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ ကောင်းမှုတို့ကို ပြုကြကုန်သည်မဟုတ်လော၊ မိမိသည် မစားမူ၍လည်း ရဟန်းတို့အား ပေးထိုက်၏ ဟူ၍ မှတ်ထင်ကြကုန်သည်မဟုတ်လော၊ ထိုလူတို့သည် အဘယ်ကြောင့် တစ်ယောက်ချိမျှသောဆွမ်းကို လည်း မပေးလှူကြကုန်သနည်း။

၁၀။ (ဃ) ဝါကျ၌ ဘဂဝါ-ဟူသောပုဒ်ကို ဝေဝစနဟာရနေတ္တိနည်း ဆိုရိုးကျ ထုတ်ဆောင်ပြခဲ့ပါ။

တစ်ပုစ္ဆာလျှင် (၁၀) မှတ်စီ
(မေးခွန်းစာရွက်ပေါ်တွင် ခုံအမှတ်မှတစ်ပါး မည်သည့်စာမျှ မရေးရ)

၁၃၈၄ (၂၀၂၂)ခုနှစ်၊ အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ၊ (ပါ) မေးခွန်းနှင့်အဖြေများ (၃)

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန
သာသနာရေးဦးစီးဌာန
ဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ
ပါရာဇိကကဏ္ဍပါဠိအဋ္ဌကထာ ။ ။ ဒုတိယနေ့ မေးခွန်းနှင့်အဖြေ
၁၃၈၄-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း (၃)ရက်၊ (၂-၅-၂၀၂၂)၊ တနင်္လာနေ့

★★★★★★★★

၁။ (က) အမှတ်ပြဝါကျကို အဋ္ဌပိတေ-၌ ဝိဘတ္တျတ္ထ နှစ်နည်းကြံဆလျက်လည်းကောင်း၊ (ဃ) အမှတ်ပြဝါကျကို အထ-သဒ္ဒါ၏ ဣမာဓိပ္ပေတတ္ထ ပေါ်လွင်စေလျက်လည်းကောင်း ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (က) အပညတ္တေ သိက္ခာပဒေတိ- အပညတ္တေ သိက္ခာပဒေ-ဟူသည်ကား၊ ပဌမပါရာဇိကသိက္ခာပဒေ- ပဌမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ကို၊ အဋ္ဌပိတေ- ထားတော်မမူအပ်သေးမီ၊ **(၂-မှတ်)** (ဝါ) ထားတော်မမူအပ် သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ **(၂-မှတ်) (ဘာဋီ၊ ဒု-၂၃၄)**

(ဃ) အထ- ထိုပဌမဗောဓိဝယ် ဝါတော်နှစ်ဆယ်အတွင်း၌၊ **(၂-မှတ်)** ဘဂဝါ- သည်၊ အဇ္ဈာစာရံ- လွန်ကျူးမှုကို၊ အပဿန္တော- မြင်တော်မမူရသည်၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍၊ ပါရာဇိကံ ဝါ- ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ကို လည်းကောင်း၊ သံဃာဒိသေသံ ဝါ- သံဃာဒိသိသ်သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ န ပညပေသိ- ပညတ်တော် မမူ။ **(၄-မှတ်) (ဘာဋီ၊ ဒု-၂၃၅)**

၂။ (ခ) အမှတ်ပြဝါကျကို အနုသန္ဓေ၊ (ဂ) အမှတ်ပြဝါကျကို အယုတ္တာဘောဂစောဒနာ ကျမ်းတက်ပြခဲ့ပါ။ (အဓိပ္ပါယ်ပြန်ရန်မလို)။

(ဖြေ) **(ခ) ဝါကျ အနုသန္ဓေ ကျမ်းတက်ပုံ---**
ဤသို့ (က) ဝါကျဖြင့် အပညတ္တေ သိက္ခာပဒေ-ဟူသည် ပဌမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ကို မပညတ်ရသေး သော အချိန်ကာလပင်တည်းဟု ပြဆိုတော်မူပြီး၍ (တစ်နည်း) အပညတ္တေ-၌ သိက္ခာပဒ- အရ ပဌမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ကို ယူရမည်ကိုလည်းကောင်း၊ အပညတ္တေ-၌ ပပုဗ္ဗ+ဉပဓာတ်၏ နိကွေပန (ဝါ) ထပနအနက်ကို ဟောသည်ကိုလည်းကောင်း ပြဆိုတော်မူပြီး၍၊
ယခုအခါ၌ ယင်းဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကိုပင် အန္ဒယ, ဗျတိရေကအားဖြင့် ထင်ရှားပြတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် (ခ) ဝါကျကို မိန့်ဆိုတော်မူ၏။ (၄-မှတ်)

(ဂ) ဝါကျ အယုတ္တာဘောဂစောဒနာ ကျမ်းတက်ပုံ---
အဋ္ဌကထာဆရာ ဆရာသည် (ခ) ဝါကျဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ပဌမဗောဓိ ဝါနှစ်ဆယ်ပတ်လုံး ရဟန်းတို့ သည် ဤကဲ့သို့သဘောရှိသော မေထုန်လွန်ကျူးမှုကို မပြုကြကုန်ဘဲ စိတ်တော်ကို နှစ်သက်စေကြကုန်ပြီဟု ဖွင့်ပြတော်မူအပ်၏။ (ဌပနာ) (၂-မှတ်)
ထိုစကား အဘယ်သို့သော သာကေဖြင့် သင့်နိုင်ပါအံ့နည်း။ **(စောဒနာ)** (၂-မှတ်)
ထိုပဌမဗောဓိဝါနှစ်ဆယ်၌လည်း ရဟန်းတော်တို့သည် ဤသို့သဘောရှိသော မေထုန်လွန်ကျူးမှုကို လွန်ကျူး နိုင်ကောင်းရာသည် မဟုတ်ပါလော။ (အာဘော်) (၂-မှတ်)
ဤသို့ စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ ထိုစောဒနာကို သောဓနာတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် (ဂ) ဝါကျကို မိန့်ဆိုတော်မူ၏။ **(မှတ်ချက်။ ။ ဒေါသတင်ပါလျှင်လည်း အမှတ်ပေးပါသည်)။**

(ဂ) ၁၃၈၄ (၂၀၂၂)ခုနှစ်၊ အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ၊ (ပါ) မေးခွန်းနှင့်အဖြေများ

၃။ (ခ) (ဂ)အမှတ်ပြဝါကျတို့ကို အကြောင်းပြ၍ ဝါကျအမည်ပေးပြီးလျှင်၊ (ဃ)ဝါကျလာ ဘဂဝါ, အပသာဒေန္တော ပုဒ်တို့ကို သဒ္ဒနယ စာစပ်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (ခ) စသော ဝါကျတို့သည် (က) ဝါကျလာ စကားရပ်ကို ချဲ့ပြသောကြောင့် ဝိတ္ထာရဝါကျ (၂-မှတ်)
ထိုတွင် (ခ) ဝါကျသည် အသင့်ယုတ္တိကို ပြသောကြောင့် ယုတ္တိဒဋီကရဏဝါကျ (၂-မှတ်)
(ဂ) ဝါကျသည် အာဂမကို ပြသောကြောင့် အာဂမဒဋီကရဏဝါကျ။ (၂-မှတ်)
(ဃ) ဝါကျ ဘဂဝါ, အပသာဒေန္တောပုဒ်တို့ သဒ္ဒနယ စာစပ်ပုံ-----
ဘဂဝါ-ကား သည်ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် န ပညပေသိ-၌ ပကတိကတ္တား၊ န ပညပေသိ-ကား ပကတိကတ္တား၏ ကြိယာအဖြစ်ဖြင့် စပ်အပ်၏။ (၂-မှတ်)
အပသာဒေန္တော-ကား သည်ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် န ပညပေသိ-၌ ဝိကတိကတ္တား၊ န ပညပေသိ-ကား ဝိကတိကတ္တား၏ ကြိယာအဖြစ်ဖြင့် စပ်အပ်၏။ (၂-မှတ်)

၄။ (က) ဝါကျ၌ အပညတ္တ-ပုဒ်ကို အစိတ်, အပေါင်း ဝဇနတ္ထပြု၍၊ အပေါင်းဝဇနတ္ထကိုသာ မှန်ကန်စွာ ညှိသန်းကောက်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) အပညတ္တ-ပုဒ် အစိတ်, အပေါင်း ဝဇနတ္ထ၊ ညှိသကောက်ပုံ
ပညာပီယတေတိ ပညတ္တံ။ (ပညာပီယိတ္ထာတိ ပညတ္တံ) (အစိတ်) (၂-မှတ်)
န ပညတ္တံ အပညတ္တံ။ (အပေါင်း) (၂-မှတ်)
(ပညတ္တံ၊ ပညတ်တော်မူအပ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ အပညတ္တံ၊ ပညတ်တော်မူအပ်သည်မဟုတ်။ န ပညတ္တံ-ကား ကမ္မဓာရာယ်သမာသ်ဝိဂြိုဟ်၊ အပညတ္တံ-ကား ကမ္မဓာရာယ်သမာသ်ပုဒ်၊ နပုဒ်, ပညတ္တပုဒ်။)
န-ဟူသော ဝိသေသနပုဒ်၏အရကား သဒိသဘောဂဏ်သည် မုချအားဖြင့် ရ၏။ (၂-မှတ်)
ထို-၏ မပညတ်အပ်သေးသော သိက္ခာပုဒ်နှင့် ဂုဏ်, ဂုဏေးအဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည် ဌာနူပစာရအားဖြင့် ရ၏။ (၂-မှတ်)
အပညတ္တံ-ဟူသော သမာသ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား ပညတ်အပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်နှင့် အလားတူသော မပညတ်အပ်သေးသော သိက္ခာပုဒ်ရ၏။ (၂-မှတ်)
မှတ်ချက်။ န-အရ ပဋိသေဓဘောဂဏ်ကို ကောက်လျှင်လည်း အမှတ်ပေးရန်။

၅။ ဗောဓိ, သုတ္တ, ဘိက္ခု-တို့၌ ဓာတ်, ပစ္စည်း၊ အကံသု, အာဟ-တို့၌ ဓာတ်, ဝိဘတ် အသီးသီး ဖော်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) ဓာတ်, ပစ္စည်း, ဝိဘတ် ခွဲပုံ---

ဗောဓိ	- ဗုဓ-ဓာတ်၊ ဣ-စွည်း။	(၂-မှတ်)
သုတ္တ	- သူစ-ဓာတ်၊ တ-ပစ္စည်း။	(၂-မှတ်)

(သုပုပ္ဗ ဥစ+တ၊ သု+တ၊ သုပုပ္ဗ တာ+တ၊ သူဒ+တ- တစ်နည်းနည်းဖြေလျှင်လည်း အမှတ်ပေးရန်)။

ဘိက္ခု	- ဘိက္ခ-ဓာတ်၊ ရူ-ပစ္စည်း။	(၁-မှတ်)
(တစ်နည်း)	- ဘယသဒ္ဒူပပဒ ဣက္ခ-ဓာတ်၊ ရူ-ပစ္စည်း။	(၁-မှတ်)
အကံသု	- ကရ-ဓာတ်၊ ဥံ-ဝိဘတ်။	(၂-မှတ်)
အာဟ	- ဗြူ-ဓာတ်၊ ပရောက္ခာ အ-ဝိဘတ် (တစ်နည်း) တိ-ဝိဘတ်။	(၂-မှတ်)

၆။ (က) ဝါကျ၌ အဋ္ဌကထာဆရာ သိစေအပ်သော အာဘော်နှင့် သံဝဏ္ဏနာအမည်များကို တွဲစပ်ဖော်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (က) ဝါကျ အာဘော်+သံဝဏ္ဏနာ
(က) ဝါကျ **ပထမပါရာဇိကသိက္ခာပဒေ-ဟူသော သံဝဏ္ဏနာပါဌ်ဖြင့်** အပညတ္တေ သိက္ခာပဒေ-ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်၌ သိက္ခာပဒ-အရ သိက္ခာပုဒ်အားလုံးကို မယူရ၊ ပထမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ကို

ယူရမည်၏အဖြစ်ကို သိစေပါသည်။ **(အဘိဓေယျတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)** (၃-မှတ်)
အဋ္ဌပိတေ-ဟူသော သံဝဏ္ဏနာပါဠ်ဖြင့် ပညတ္တေ-၌ ပ-ဥပသာရသည် ဓာတွတ္ထဗာဓကမဟုတ်၊ ဓာတွတ္ထဝိသေသက၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း **(ဥပသဂ္ဂလိင်္ဂတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)** (၁-မှတ်)
ဉ ပ-ဓာတ်သည် ဤ၌ တောသန, နိသာန-အနက်တို့ကို မဟော၊ နိက္ခိပနအနက် (ဝါ) ထပနအနက်ကို ဟောသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း **(ဒုတိယဓာတွတ္ထသံဝဏ္ဏနာ)** (၃-မှတ်)
တ-ပစ္စည်းသည် ကတ္တားအနက်၌မသက်၊ ကံအနက်၌ သက်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း
(ဒုတိယပစ္စယတ္ထသံဝဏ္ဏနာ) (၁-မှတ်)
သိက္ခာပဒေ- ပဌမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ကို၊ အပညတ္တေ- ထားတော်မမူအပ်သေးမီ-ဟု အတ္ထတ္တမအားဖြင့် အနက်သမ္ဗန်ရမည်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း **(အဓိပ္ပါယတ္ထ၊ ဘာဝတ္ထ၊ သမ္ဗန္ဓသံဝဏ္ဏနာ)** သိစေပါသည်။
(၂-မှတ်)

၇။ (ခ) ဝါကျ၌ ဘဂဝတော/ဘဂဝတံ/ဘဂဝတာ-ဟု ပါဠ်သုံးထွေရှိရာ သင့်ရာပါဠ်ကိုသာ အကြောင်းပြ၍ ဖြေဆိုခဲ့ပါ။

(ဖြေ) သင့်ရာပါဠ်ကိုသာ အကြောင်းပြ ဖြေပုံ---
ဘဂဝါ-အရ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားတစ်ပါးကိုသာ ယူရမည်ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပဌမ ဗောဓိယံ-နှင့် စိတ္တံ-တို့၌ သာမိ/သံအဖြစ်ဖြင့် စပ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း (၅-မှတ်)
ဆဋ္ဌီဧကဝုစ်သ-ဝိဘတ်ဖြင့်ပြီးသော ဘဂဝတော-ဟူသောပါဠ်သာ သင့်ပါသည်။ (၅-မှတ်)

၈။ (ခ) ဝါကျလာ စိတ္တံ-ပုဒ်၌ ရထိုက်သော နယူပစာရကို ဆိုရိုးကျ ရေးပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) စိတ္တံ-ပုဒ်၌ ရထိုက်သော နယူပစာရ---
ဧကဒေသိနော နာမံ ဧကဒေသမှိ ဥပစာရော ဝေါဟာရော ဧကဒေသျူပစာရော-ဟူသော ဝစနတ္ထ နှင့်အညီ အပေါင်း၏အမည်ကို အစိတ်၌တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်အပ်သောသဒ္ဒါသည် ဧကဒေသျူပစာ သဒ္ဒါမည်၏။ ပြယုဂ်ကား စိတ္တံ-ဟူသည်တည်း။ ဤ၌ စိတ္တံ-ဟူသောသဒ္ဒါသည် အပေါင်းဖြစ်သော စိတ်အားလုံးတို့၏ စိတ္တ-ဟူသောအမည်ကို အစိတ်ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်တော်၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်အပ်သောကြောင့် ဧကဒေသျူပစာသဒ္ဒါမည်၏။ (၅-မှတ်)

ထို၌ ထင်သောအားဖြင့် ဤ၌ ခေါ်ဝေါ်အပ်သောနည်းသည် ရုဠှီနည်းမည်၏။ ပြယုဂ်ကား စိတ္တံ-ဟူသည်တည်း။ ဤ၌ စိတ္တံ-ဟူသောနည်းသည် ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးတို့၏ စိတ်ဟူသော ထို၌ ထင်သောအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်တည်းဟူသော ဤ၌ ခေါ်ဝေါ်အပ်သောကြောင့် ရုဠှီနည်းမည်၏။ (၅-မှတ်)

(တစ်နည်း) ဧကဒေသဿ နာမံ ဧကဒေသိမှိ ဥပစာရော ဝေါဟာရော ဧကဒေသူပစာရော-ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ အစိတ်၏အမည်ကို အပေါင်း၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်အပ်သောသဒ္ဒါသည် ဧကဒေသူ ပစာသဒ္ဒါမည်၏။ ပြယုဂ်ကား စိတ္တံ-ဟူသည်တည်း။ ဤ၌ စိတ္တံ-သဒ္ဒါသည် အစိတ်ဖြစ်သော စိတ်၏ စိတ္တ-အမည်ကို အပေါင်းဖြစ်သော စိတ်, စေတသိက် နှစ်ပါးစုံ၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်အပ်သောကြောင့် ဧကဒေသူပစာသဒ္ဒါမည်၏။ (၅-မှတ်)

ပြဋ္ဌာန်းသည်ကို ဆိုသဖြင့် မပြဋ္ဌာန်းသည်ကိုလည်းရသောနည်းသည် ပဓာနနည်းမည်၏။ ပြယုဂ်ကား စိတ္တံ-ဟူသည်တည်း။ ဤ၌ စိတ္တံ-ဟူသောနည်းသည် ပြဋ္ဌာန်းသော စိတ်ကိုဆိုသဖြင့် မပြဋ္ဌာန်းသော စေတသိက်ကိုလည်းရသောကြောင့် ပဓာနနည်းမည်၏။ (နိဒဿနနည်း၊ ဥပလက္ခဏနည်းများလည်း ရနိုင်၏)။ (၅-မှတ်)
မှတ်ချက်။ ။ မည်သည့်နည်းဖြင့် ဖြေဖြေ မှန်လျှင် အမှတ်ပေးပါသည်။

(၁၀) ၁၃၈၄ (၂၀၂၂)ခုနှစ်၊ အစိုးရဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲ၊ (ပါ) မေးခွန်းနှင့်အဖြေများ

၉။ အောက်ပါ မြန်မာဝါကျတို့ကို စုဏ္ဏိယပါဠိဝါကျ စီကုံးပြခဲ့ပါ။

လူတို့သည် ဝတ်မွတ်ခေါင်းပါး အစာရှားရာအခါ၌ အလွန်အကဲသာလျှင် ဖြစ်သောအားထုတ်ခြင်းရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ ကောင်းမှုတို့ကို ပြုကြကုန်သည်မဟုတ်လော၊ မိမိသည် မစားမူ၍လည်း ရဟန်းတို့အား ပေးထိုက်၏ ဟူ၍ မှတ်ထင်ကြကုန်သည်မဟုတ်လော၊ ထိုလူတို့သည် အဘယ်ကြောင့် တစ်ယောက်ချိမ့်သောဆွမ်းကို လည်း မပေးလှူကြကုန်သနည်း။

(ဖြေ) နနု စ မနုဿာ ဒုဗ္ဘိက္ခကာလေ အတိ ဝိယ ဥဿာဟဇာတာ ပုညာနိ ကရောန္တိ၊ အတ္တနာ အဘုဥ္ဇိတွာပိ ဘိက္ခူနံ ဒါတဗ္ဗံ မညန္တိ၊ တေ ကသ္မာ ကဋစ္ဆုဘိက္ခမ္ပိ န အဒံသု။ (ဝိ၊ ၄-၁၊ ၁၄၇) (၁၀-မှတ်)

၁၀။ (ဃ) ဝါကျ၌ ဘဂဝါ-ဟူသောပုဒ်ကို ဝေဝစနဟာရနေတ္တိနည်း ဆိုရိုးကျ ထုတ်ဆောင်ပြခဲ့ပါ။

(ဖြေ) (ဃ) ဝါကျ၌ ဘဂဝါ-ဟူသောပုဒ်ကို ဝေဝစနဟာရနေတ္တိနည်း ထုတ်ပုံ---

ဝေဝစနံ ယောဇေတိ ဧတေနာတိ ဝေဝစနော၊ ဝေဝစနော စ သော ဟာရောစာတိ ဝေဝစနဟာရော-ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ သုတ်၌လာသော တစ်ခုတည်းသောတရားကို များစွာသော ဝေဝုစ်တို့ဖြင့် ယှဉ်စေကြောင်းဖြစ်သောဟာရသည် ဝေဝစနဟာရမည်၏။ (၃-မှတ်)

ယှဉ်စေဟန်ကား- ဗုဒ္ဓေါ, ဒသဗလော, သတ္ထာ, သဗ္ဗညူ, ဒွိပဒုတ္တမော-စသည်တည်း။ (၅-မှတ်)

ဤသို့လျှင် သုတ်၌လာသော တစ်ခုတည်းသောပုဒ်ကို များစွာသော ဝေဝုစ်တို့ဖြင့် ယှဉ်စေကြောင်းဖြစ် သောဟာရသည် ဝေဝစနဟာရမည်၏-ဟူလိုသော်။ (၂-မှတ်)

☆☆☆☆☆☆☆☆